છઠા વાવ ।

ગ઼ૈર દખ્લકાર નશ્વત ।

દફે ।

૪૧ । યેહ વાવ કિસ પર આયદ હોગા યા હોગા ।

૪૨ । ગ઼ૈર દખ્લકાર નશ્વત કી શુરૂ કી માલગુઝારી ।

૪૩ । માલગુઝારી વઢાને કી શર્તે ।

૪૪ । વઝૂહાત જિન પર ગ઼ૈર દખ્લકાર નશ્વત વે-દખ્લ હો સકતા હૈ ।

૪૫ । પટ્ટે કી મિયાદ ખતમ હોને કી વજહ સે વે-દખ્લી કી શર્તે ।

૪૬ । માલગુઝારી વઢાને સે નામંઝૂરી કી વજહ વે-દખ્લી કી શર્તે ।

૪૭ । "ઝ઼મીન પર દખ્લ પાયા" ઇસ કા મતલવ ।

સાતવાં વાવ ।

શિકમી નશ્તય ।

૪૮ । શિકમી નશ્વત સે માલગુઝારી વસૂલ કરને કી હદ ।

૪૯ । શિકમી નશ્ચતોં કી વે-દખ્લી કે લિએ નોટિસ ।

આઠવાં વાવ ।

માલગુઝારી કી નિસવત આમ કાયદે ।

માલગુઝારી કા તાદાદ કી નિસવત કયાસ ઔર કાયદે ।

૫૦ । માલગુઝારી કે મુકર્રર હોને કી નિસવત કયાસ ઔર કાયદે ।

૫૧ । માલગુઝારી કી તાદાદ ઔર ઝ઼મીન નાપને કી શર્તો કી નિસવત કયાસ ।

ઝ઼મીન કા રકવા વદલને પર માલગુઝારી કા વદલના ।

૫૨ । ઝ઼મીન કા રકવા વદલને કી નિસવત માલગુઝારી કા વદલના ।

અદાય માલગુઝારી ।

૫૩ । માલગુઝારી કી કિસ્તેં ।

૫૪ । માલગુઝારી અદા કરને કે લિએ વકત ઔર જગહ ।

૫૫ । અદા હુઈ માલગુઝારી કી હિસાવ મેં લાના ।

રસીદ ઔર હિસાવ ।

૫૬ । આસામી ઝ઼મીંદાર કો રુપયા અદા કરને કે વકત રસીદ પાને કા હકદાર હૈ ।

દસે ।

૫૭ । સાઠ શ્રબ્પની પર નરશબ શ્રાવિગા-બ્પની યા ઝમા લાસિઠ વાકો કા હિસાવ પાને કા હકદાર હૈ ।

૫૮ । નસીદ શ્રૌર હિસાવ ન દેને શ્રૌર ઉન કો પર્ગ સાની ન નબ્પને કે લિયે સઝા. શ્રૌર ઝુરમાના ।

૫૯ । સરકાર નસીદ શ્રૌર હિસાવ વહી કા નમૂના નશ્વાર કરને વિકની કે લિયે નબ્પેગી ।

૬૦ । નઝિસ્ટ્રી કિયા હુશ્રા માલિક યા કાશ્તકાર યા મુતહિન કી નસીદ કા શ્રસર ।

માલગુઝારી શ્રદાલત મેં શ્રમાનત નબ્પના ।

૬૧ । શ્રદાલત મેં માલગુઝારી શ્રમાનત નબ્પને કે લિયે દરબ્વાસ્ત ।

૬૨ । શ્રમાનત નબ્પી માલગુઝારી કી નસીદ ઝો શ્રદાલત સે દી ગઈ પક્કા સફાઈ હોગી ।

૬૩ । માલગુઝારી શ્રમાનત હોને કા શ્નશ્તિહાર ।

૬૪ । શ્રમાનત નબ્પે રુપયે કા શ્રદા હોના યા વાપસ દેના ।

વાકી માલગુઝારી ।

૬૫ । દવામી હક દરમિયાની કી ઝમીન યા ઝોત ઝો શરહ મુકર્રર પર ઝોતી ઝાતી હૈ. યા ઝિસ પર હક દખ્લ હૈ વાકી માલગુઝારી કે લિએ નીલામ હો ઝા સકતી હૈ ।

૬૬ । શ્રૌર હાલતોં મેં વાકી માલગુઝારી કે લિએ વે-દખ્લી ।

૬૭ । વાકી માલગુઝારી પર સૂદ ।

૬૮ । વિલા વઝહ માકૂલ માલગુઝારી શ્રદા ન કરને કે લિએ, યા વિલા સવવ કિસી મુદ્દાશ્રલેહ પર નાલિશ કરને કે લિયે હરઝા દિલાને કા શ્નબ્તિયાર ।

ઝારઠી માલગુઝારી ।

૬૯ । પૈદાવાર કી ઝબ્તી યા વટાઈ કે લિએ હુકમ ।

૭૦ । કાર-નવાઈ ઝહાં શ્રમૂહન મુકર્રર કિયા ઝાએ ।

૭૧ । ઝિનસ પર દખ્લ કા હક શ્રૌર ઝવાવદિહી ।

ઝમીંદાર વદલને પર યા દરમિયાની હક યા ઝોત કે ઇન્તકાલ હોને પર માલગુઝારી શ્રદા કરને કી ઝવાવદિહી ।

૭૨ । આસામી કસ માલગુઝારી કે લિએ કિ ઝો ઉસ ને ચાહે ઝમીંદાર કો વિના પાને ઇત્તિલા ઇન્તકાલ કે દિયા થા. ઉસ શ્રસૂલ કે પાવન્દ ઝવાવદેહ ન હોગા. કિ ઝિસ કો માલિક ને ઝમીંદાર ને શ્રપના હક દે દિયા ।

છઠા વાવ ।

ગૈર દખ્લકાર નશ્યત ।

દફે ।

૪૧ । પેહ વાવ કિસ પર આયદ હોગા યા હોગા ।

૪૨ । ગૈર દખ્લકાર નશ્યત કી શુનૂ કી માલગુજાની ।

૪૩ । માલગુજાની વઢાને કી સનુતેં ।

૪૪ । વજૂહાત જિન પર ગૈર દખ્લકાર નશ્યત વે-દખ્લ હો સકતા હૈ ।

૪૫ । પટ્ટે કી મિયાદ ખતમ હોને કી વજહ સે વે-દખ્લી કી સનુતેં ।

૪૬ । માલગુજાની વઢાને સે નાનાજી કી વજહ વે-દખ્લી કી સનુતેં ।

૪૭ । "જમીન પર દખ્લ પાયા" ઇસ કા મતલવ ।

સાતવાં વાવ ।

શિકમી નશ્યત ।

૪૮ । શિકમી નશ્યત સે માલગુજાની વસૂલ કરને કી હદ ।

૪૯ । શિકમી નશ્યતોં કી વે-દખ્લી કે લિએ નોટિસ ।

આઠવાં વાવ ।

માલગુજાની કી નિસવત આમ કાયદે ।

માલગુજાની કા તાદાદ કી નિસવત ક્યાસ ઔર કાયદે ।

૫૦ । માલગુજાની કે મુકર્રર હોને કી નિસવત ક્યાસ ઔર કાયદે ।

૫૧ । માલગુજાની કી તાદાદ ઔર જમીન નાપને કી સનુતોં કી નિસવત ક્યાસ ।

જમીન કા નકવા વદલને પર માલગુજાની કા વદલના ।

૫૨ । જમીન કા નકવા વદલને કી નિસવત માલગુજાની કા વદલના ।

અદાય માલગુજાની ।

૫૩ । માલગુજાની કી કિસ્તેં ।

૫૪ । માલગુજાની અદા કરને કે લિએ વક્ત ઔર જગહ ।

૫૫ । અદા કરે માલગુજાની કો હિસાબ મેં લાના ।

રસીદ ઔર હિસાબ ।

૫૬ । કાસ્તકાની જમીંદાર કો રુપયા અદા કરને કે વક્ત રસીદ પાને કા હકદાર હૈ ।

देखे ।

५७ । साल आख़िरी पर बरअत फ़ारिग़-ख़ती या जमा वासिल बाक़ी का हिसाब पाने का हक़दार है ।

५८ । रसीद और हिसाब न देने और उन की पर्त साली न रखने के लिये सज़ा और जुरमाना ।

५९ । सरकार रसीद और हिसाब बही का नमूना तैयार करके बिकनी के लिये रखेगी ।

६० । रजिस्ट्री किया हुआ मालिक या कारपरदाज़ या मुर्तहिन की रसीद का असर ।

मालगुज़ारी अदालत में अमानत रखना ।

६१ । अदालत में मालगुज़ारी अमानत रखने के लिये दरख़्वास्त ।

६२ । अमानत रखी मालगुज़ारी की रसीद जो अदालत से दी गई पक्का सफ़ाई होगी ।

६३ । मालगुज़ारी अमानत होने का इश्तिहार ।

६४ । अमानत रखे रुपये का अदा होना या वापस देना ।

बाक़ी मालगुज़ारी ।

६५ । दवामी हक़ दरमियानी की ज़मीन या जोत, जो शरह मुकर्रर पर जोती जाती है, या जिस पर हक़ दख़ल है बाक़ी मालगुज़ारी के लिए नीलाम हो जा सकती है ।

६६ । और हालतों में बाक़ी मालगुज़ारी के लिए बे-दख़ली ।

६७ । बाक़ी मालगुज़ारी पर सूद ।

६८ । बिला वजह माक़ूल मालगुज़ारी अदा न करने के लिए, या बिला सबब किसी मुद्दाअलैह पर नालिश करने के लिये हरजा दिलाने का इख़्तियार ।

ज़ाइदी मालगुज़ारी ।

६९ । पैदावार को कनकूत या बटाई के लिए रुकन ।

७० । कार-रवाई जहाँ अफ़सर मुकर्रर किया जाए ।

७१ । जिन्स पर दख़ल का हक़ और जवाबदिही ।

ज़मींदार बदलने पर या दरमियानी हक़ या जोत के इन्तक़ाल होने पर मालगुज़ारी अदा करने की जवाबदिही ।

७२ । आसामी उस मालगुज़ारी के लिए कि जो उस ने साबिक़ ज़मींदार को बिना पाये इत्तिला इन्तक़ाल के दिया था, उस शख़्स के पास जवाबदेह होगा कि जिस को साबिक़ ज़मींदार ने अपना हक़ दे दिया ।

દફે ।

વે-દખ઼લ કરના ।

૮૯ । સિર્ફ રજ઼ામંદ લિગાની કે ઝરિયે સે આસામી કો વે-દખ઼લી નહીં હો સકતી ।

પૈમાઇશ ।

૯૦ । ઝ઼મીંદાર કા હક઼ ઝ઼મીન પૈમાઇશ કરને કા ।

૯૧ । નઝ઼ર પર હાઝ઼િર હોને કા ઔર ચૌહદ્દી વતલાને કા હુક્મ અદાલત સાદિર કર સકતી હૈ ।

૯૨ । પૈમાઇશ કા પૈમાના ।

મનેજર ।

૯૩ । ઝ઼મીંદારોં સે ખ઼રાવ તલવ કરને કા ઇખ઼્તિયાર કિ રજ઼માઠી મનેજર મુકર્રર કરને મેં ક્યા ઉઝ઼્ર હૈ ।

૯૪ । ઉઝ઼્ર નહીં દિખલાને સે રજ઼માઠી મનેજર મુકર્રર કરને કે લિયે હુક્મ દેને કા ઇખ઼્તિયાર ।

૯૫ । હુક્મ તામીલ ન હોને સે મનેજર મુકર્રર કરને કા ઇખ઼્તિયાર ।

૯૬ । પિછલે દફે કે કલામ (વ) કી રૂ સે હર મુકદ્દમે મેં કામ કરને કે લિએ કિસી શખ઼્સ કો નામઝદ કરને કા ઇખ઼્તિયાર ।

૯૭ । કોર્ટ આફ વાર્ડસ ઐક્ટ સન ૧૮૭૯ ઈ૦ કોર્ટ આફ વાર્ડસ કે ઇન્તિઝ઼ામ પર આયદ હોગા યા નહીંગા ।

૯૮ । વહ શર્તેં જો મનેજર પર આયદ હોંગી ।

૯૯ । ઇન્તિઝ઼ામ કા કામ અસલી માલિકોં કે હાથ મેં વાપસ દેને કા ઇખ઼્તિયાર ।

૧૦૦ । ક઼ાયદા વનાને કા ઇખ઼્તિયાર ।

દસવાં વાવ ।

જૂયદાદ હક઼ૂક઼ ઔર માલગુઝ઼ારી કા વન્દ-ઓ-વસ્ત ।

૧૦૧ । જૂયદાદ હક઼ૂક઼ તરયાર કરને ઔર ઝ઼મીન કી પૈમાઇશ કરને કે લિયે હુક્મ દેને કા ઇખ઼્તિયાર ।

૧૦૨ । કૌન ૨ મતાલિવ જૂયદાદ મેં મુન્દરજ હોંગે ।

૧૦૩ । માલિક યા દાખિલાની હકદાર કી દર્ખ઼્વાસ્ત પર અફ઼સર માલ (રેવનિઉ અફ઼સર) કા તફ઼સીલ લિખને કા ઇખ઼્તિયાર ।

૧૦૪ । માલગુઝ઼ારી કે ઠહરાને ઔર કલમવન્દ કરને કી કાર-રવાઈ ।

દયે ।

૭૩ । હક દખલી કી જોત રશીકાત હોને પર માલગુજારી કે લિયે જમાવ-
 દિહી ।

બે-આરીન અબવાબ વગૈરહ ।

૭૪ । અબવાબ વગૈરહ આરીન કે ખિલાફ હૈં ।

૭૫ । જો માલગુઝારી કાબિલ અદા રે ખેમાદે જુદવા ઝમીંદાર ખિલાફ આરીન આસામી સે લે ઉસ કે લિએ સઝા ।

દસવાં બાબ ।

ઝમીંદાર ઔર આસામી કે લિયે ફવાયદ મુતફર્રિકા ।

ઝમીન કી લિયાકત બઢાના યા સુધારને કા સામાન કરના ।

૭૬ । ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કી તારીફ ।

૭૭ । શરહ મુકર્રર પર ઝમીન રખને કી હાલત મેં, ઔર જહાં હક દખલ હૈ, ઉન હાલતોં મેં ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કા હક ।

૭૮ । સાહિબ કલક્ટર ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કે હક કે બારે મેં ફૈસલા કરેંગે ।

૭૯ । હક દખલ ન હોને કી હાલત મેં ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કા હક ।

૮૦ । ઝમીંદાર કી કોશિશ સે જો ઝમીન કી લિયાકત બઢી હૈ ઉસ કી રજિસ્ટ્રી ।

૮૧ । ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કી નિસબત સુબૂત મુતમબ્બિદ હોને કી દરખાસ્ત ।

૮૨ । રૈયત કી કોશિશ સે જો ઝમીન કી લિયાકત બઢી હૈ ઉસ કે લિયે તલાફી ।

૮૩ । તલાફી દિલાને કે કાયદે ।

મકાન બનાને ઔર ઔર કામોં કે લિયે ઝમીન હાસિલ કરના ।

૮૪ । મકાન બનાને ઔર દૂસરે કામોં કે લિયે ઝમીન હાસિલ કરના ।

શિકમી પટ્ટા દેના ।

૮૫ । શિકમી પટ્ટા દેને કે લિયે કૈદ ।

ઇસ્તીફા દેના ઔર ઝમીન છોડ઼ દેના ।

૮૬ । ઇસ્તીફા દેના ।

૮૭ । ઝમીન છોડ઼ દેના ।

જોત કી તકસીમ કરના ।

૮૮ । અગર બિલા મંઝૂરી ઝમીંદાર જોત તકસીમ કિયા જાય તો વહ ઉસ કા પાબન્દ ન હોગા ।

દફે ।

બે-દખ્લ કરના ।

૮૯ । સિવાએ ઇજ્રાય ડિગરી કે ઝ઼રિયે સે આસામી કી બે-દખ્લી નહીં હો સકતી ।

પૈમાઇશ ।

૯૦ । ઝ઼મીંદાર કા હક઼ ઝ઼મીન પૈમાઇશ કરને કા ।

૯૧ । નક્શા પર હાઝ઼િર હોને કા ઔર ચૌહદ્દી બતલાને કા હુક્મ અદાલત સાદિર કર સકતી હૈ ।

૯૨ । પૈમાઇશ કા પૈમાના ।

મનેજર ।

૯૩ । શરીકદારોં સે ખ઼રાબ તઠબ કરને કા ઇખ્તિયાર કિ રખ઼માઠી મનેજર મુક઼ર્રર કરને મેં ક્યા ઉઝ઼ર હૈ ।

૯૪ । ઉઝ઼ર નહીં દિખલાને સે રખ઼માઠી મનેજર મુક઼ર્રર કરને કે લિયે હુક્મ દેને કા ઇખ્તિયાર ।

૯૫ । હુક્મ તામીલ ન હોને સે મનેજર મુક઼ર્રર કરને કા ઇખ્તિયાર ।

૯૬ । પિછલે દફે કે ક઼લાઝ઼ (વ) કી રૂ સે હર મુક઼દ્દમે મેં કામ કરને કે લિએ કિસી શખ્સ કો નામઝદ કરને કા ઇખ્તિયાર ।

૯૭ । કોર્ટ આફ વાર્ડ્સ એક્ટ સન ૧૮૭૯ ઈ૦ કોર્ટ આફ વાર્ડ્સ કે ઇન્તિઝ઼ામ પર આયદ હોગા યા લગેગા ।

૯૮ । વહ શર્તેં જો મનેજર પર આયદ હોંગી ।

૯૯ । ઇન્તિઝ઼ામ કા કામ શરીક માલિકોં કે હાથ મેં વાપસ દેને કા ઇખ્તિયાર ।

૧૦૦ । ક઼ાયદા બનાને કા ઇખ્તિયાર ।

દસવાં બાબ ।

રૂયદાદ હક઼ૂક઼ ઔર માલગુઝ઼ારી કા બન્દ-ઓ-બસ્ત ।

૧૦૧ । રૂયદાદ હક઼ૂક઼ તય્યાર કરને ઔર ઝ઼મીન કી પૈમાઇશ કરને કે લિયે હુક્મ દેને કા ઇખ્તિયાર ।

૧૦૨ । કૌન ૨ મરાતિબ રૂયદાદ મેં મુન્દરજ હોંગે ।

૧૦૩ । માલિક યા દાખિલકારી હક઼દાર કી દરખ્વાસ્ત પર મુન્સિફ઼ાના માલ (નેઝ઼લિઝ઼ મુન્સિફ઼) કા તશ્ખીસ લિખને કા ઇખ્તિયાર ।

૧૦૪ । માલગુઝ઼ારી કે ઠહરાને ઔર બન્દોબસ્ત કરને કી કાર-રવાઈ ।

દફે ।

૧૦૫ । હકીં કે નૂયદાદ કા મુશાહદા કરના ।

૧૦૬ । નૂયદાદ કી મદીં કી નિસબત તકરાર કી હાલત મેં કાર-રવાઈ ।

૧૦૭ । માલ કે અફસર (જેનરિજ અફસર) કી કાર-રવાઈ ।

૧૦૮ । અફસર માલ (જેનરિજ અફસર કે ફૈસલે કી અપીલ ।

૧૦૯ । નૂયદાદ કી વહ મદેં જિન કે લિયે કુછ ઝગડા નહીં હૈ મુવૂત કરાયત હોગા ।

૧૧૦ । જિસ તારીખ સે માલગુજારી કા બન્દ-ઓ-બસ્ત જારી હોગા ।

૧૧૧ । તા તરથાની નૂયદાદ દીવાની અદાલત મેં મુકદ્દમા રુજૂ યા ફૈસલા નહીં હો સકતા ।

૧૧૨ । ખાસ હાલતોં મેં ખાસ બન્દ-ઓ-બસ્ત કરને કે લિયે હુકમ દેને કા ઇખ્તિયાર ।

૧૧૩ । જિસ અરસે તક માલગુજારી જો ઠહરાઈ ગઈ હૈ લિલા તબદીલી બહાલ રહેગી ।

૧૧૪ । ઇસ બાબ કી રૂ સે કાર-રવાઈ કા ખર્ચા ।

૧૧૫ । માલગુજારી કે મુકર્રર હોને કા ખ્યાલ ઉસ દરમિયાની હક પર નહીં હોગા જિસ કે લિયે નૂયદાદ તરઆર હુઆ હૈ ।

ગ્યારહવાં બાબ ।

માલિક કી નિજ દખલી ઝમીન કી નૂયદાદ ।

૧૧૬ । ખાસ ઝમીન કી નિસબત બયાન યા ઇસ્તિસના ।

૧૧૭ । સરકાર કો યેહ ઇખ્તિયાર હૈ કિ માલિક કી નિજ ઝમીનોં કી પૈમાઇશ કરને ઔર ઉન કે કલમબન્દ કરને કા હુકમ દે ।

૧૧૮ । અફસર માલ કો યેહ ઇખ્તિયાર હૈ કિ માલિક યા આસામી કી દરખાસ્ત પર ઉન કી નિજ ઝમીનોં કો કલમબન્દ કરે ।

૧૧૯ । નિજ ઝમીન કે કલમબન્દ કરને કે લિયે કાર-રવાઈ ।

૧૨૦ । માલિક કી નિજ ઝમીન કી તાતીલ કરને કે લિએ કાયદે ।

બારહવાં બાબ ।

કુર્કી ।

૧૨૧ । કિન હાલતોં મેં કુર્કી કે લિયે દરખાસ્ત દી જા સકતી હૈ ।

૧૨૨ । દરખાસ્ત કા નમૂના ।

૧૨૩ । દરખાસ્ત દાખિલ કિયે પર કાર-રવાઈ ।

દફે ।
૧૨૪ । કુર્કી કે હુક્મ કી તામીલ ।
૧૨૫ । તલબો ઔર હિસાબ કી શજનાય ।
૧૨૬ । શખ્સ કાટને વગૈરહ કરને કા હુક્મ ।
૧૨૭ । જબ તલબી અદા ન હોવે સે નીલામી ઇશતિહાર જારી કિયા
જાયગા ।
૧૨૮ । નીલામ કી જગહ ।
૧૨૯ । કબ શખ્સ ખડી નીલામ હો સકતી હૈ ।
૧૩૦ । નીલામ કા જાબતા ।
૧૩૧ । નીલામ કી મુલતવી રખના ।
૧૩૨ । મોલ કે રુપયે કા અદા કરના ।
૧૩૩ । ખરીદાર કો સરટિફિકેટ દિયા જાયગા ।
૧૩૪ । જબ નીલામ કિસ તરહ તસ્દીક હોગા ।
૧૩૫ । વાજ શખ્સ ખરીદ નહીં કર સકતે હૈં ।
૧૩૬ । નીલામ કે આગે તલબી અદા હોને સે કાર-રવાઈ ।
૧૩૭ । વહ રુપયા કિ અપને પટ્ટે દેને-લાને કે લિએ કિસ્મી આસામી ને
અદા કિયા હૈ માલગુજારી સે મુજરા હો સકતા હૈ ।
૧૩૮ । જમીંદાર માલિક ઔર જમીંદાર માતહત કે હકૂક કા ઝગડા ।
૧૩૯ । ઇસ માલ કી કુર્કી જો જબતી તલે હૈં ।
૧૪૦ । વે-આઇન કુર્કી કે લિએ હરજા પાને કા નાલિશ ।
૧૪૧ । વાજ હાલતોં મેં કુર્કી કા હુક્મ દેને કે લિએ લોકલ ગવર્નમેન્ટ કા
ઇખ્તિયાર ।
૧૪૨ । કાયદા વનાને કે લિયે હાઈ કોર્ટ કા ઇખ્તિયાર ।

તેરહવાં વાવ ।

અદાલતી કાર-રવાઈ ।

૧૪૩ । આઇન કાર-રવાઈ દીવાની કો જમીંદાર ઔર કાશ્તકારોં કે દરમિયાન
કે મુકદ્દમાત મેં તરમીમ કરને કા ઇખ્તિયાર ।
૧૪૪ । ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે કી હુઈ કાર-રવાઈ મેં હદ ઇખ્તિયાર ।
૧૪૫ । નાયબ યા ગુમાશ્તે કાશ્તકારાન ઇનહે પાવેંગે ।
૧૪૬ । મુકદ્દમોં કા ખાસ નક્શા ।
૧૪૭ । માલગુજારી કે મુકદ્દમાત જો એક વક્ત દૂસરે કે દાખિલ કિયે
જાતે હૈં ।
૧૪૮ । માલગુજારી કે મુકદ્દમો મેં કાર-રવાઈ ।

દફ઼ે ।

૧૪૯ । ઝો ગુપયા નોસને શખ્સ કો અદા કનને ઉાયકે ક઼બૂલ કિયા । ઉસ કો અદાલત મેં અદા કનેગા ।

૧૫૦ । અદાલત મેં ઉસ ગુપયે કો અદા કનના ઝો ઝમીંદાન કો વાઝિવ અદા ક઼બૂલ કિયા ગયા હૈ ।

૧૫૧ । ગુપયે કે એક઼ ઝુઝ અદા કનને કી શર્ત ।

૧૫૨ । અદાલત નસીદ દેગી ।

૧૫૩ । માલગુઝાની કે મુક઼દ્દમોં મેં અપીલ ।

૧૫૪ । કિસ વાનોખ્ સે માલગુઝાની વઢાને કી ડિગ્રની કા અમલ હોગા ।

૧૫૫ । ઝવતી મિલકિયત કા ઝવાબ ।

૧૫૬ । બે-દખ્લ કિયે હુએ નઅયત કે હક઼ શુસલ ઔન ઝમીન કો જિસ ઝો બોને કે લિયે વઅયાન કી ગઈ હૈ ।

૧૫૭ । બે-દખ્લી કે બઅદ વાઝિવ માલગુઝાની મુક઼નન કનને કા અદાલ કા ઇખ્તિયાન ।

૧૫૮ । ઝમીન નખને કે અહલાલ મુક઼ર્નન કનને કે લિયે દર્ખાસ્ત ।

ચૌદહવાં વાવ ।

વાક઼ી માલગુઝાની કી ડિગ્નની ઝાની કા નીલામ ।

૧૫૯ । દેન કો નદ કનને કા આમ ઇખ્તિયાન ઝમીંદાન કા ।

૧૬૦ । વંચાયે હુએ હક઼ ।

૧૬૧ । "દેન" ઔન "નઝિસ્ટ્રી કી હુઈ ઔન મુશંહન દેન કે માને" ।

૧૬૨ । દનમિયાની હક઼ યા ઝોત કે નીલામ કે લિયે દનખ્વાસ્ત ।

૧૬૩ । ઝવતી કા હુક્મ ઔન નીલામી ઇશ્તિહાન એક સાથ ઝાની હોંગે ।

૧૬૪ । નઝિસ્ટ્રી કી હુઈ ઔન મુશંહિન દેન કો વાળ નખ કે દનમિયાની હક઼ યા ઝોત કા નીલામ ઔન ઉસ કી વાસીન ।

૧૬૫ । દેન કો નદ કનને કે ઇખ્તિયાન કે સાથ દનમિયાની હક઼ યા ઝોત કા નીલામ ઔન ઉસ કી વાસીન ।

૧૬૬ । દેન કો નદ કનને કે ઇખ્તિયાન કે સાથ દખ્લી ઝોત કા નીલામ ઔન ઉસ કી વાસીન ।

૧૬૭ । પિછલે દર્ઝે કી નૂ સે દેન કો નદ કનને કી ઝાન-નથાર ।

૧૬૮ । પેશ હુક્મ દેને કા ઇખ્તિયાન કિ દખ્લી ઝોત પિછલે દર્ઝે કી નૂ સે દનમિયાની હક઼ કે તૌન પન મુસ્તોયન હોકન કામ મેં આવે ।

દફે ।

૧૬૯ । તસ્નીફ઼ ઝ઼ન નીલામ કે ક઼ાયદે ।

૧૭૦ । દખિયાની હક઼ યા ઝોર ક઼ુર્ક઼ી સે સિર્ફ઼ ઉસ હાલત મેં નિહાર પાવેગા કિ ઝ઼ન ડિગ઼ીનો ખર્ચે કે સાથ અદાલત મેં દાખિલ હોગા યા ઝ઼બ કિ ડિગ઼ીદાર વસૂલી ક઼બૂલ કરેગા ।

૧૭૧ । નીલામ મૌક઼ૂફ઼ રખને કે લિયે અદાલત મેં અદા કિયા હુઆ રુપેયા વાઝ઼ હાલતોં મેં દખિયાની હક઼ યા ઝોર પર ઝ઼ન નેઝ઼ હોગા ।

૧૭૨ । આસામી માતહત ઝો રુપયા અદાલત મેં અદા કરે માલગુઝ઼ારી સે મુઝ઼રા કર સકતા હૈ ।

૧૭૩ । ડિગ઼ીદાર નીલામ મેં ડાક વોલ સકતા હૈ પર મદ્યૂન નહીં વોલ સકતા ।

૧૭૪ । નીલામ રદ કરને કે લિયે મદ્યૂન કી દરખ઼ાસ્ત ।

૧૭૫ । દૈન પૈદા કરને-વાલે વાઝ઼ દસ્તાવેઝ઼ોં કી રજિસ્ટ્રી ।

૧૭૬ । ઝ઼મીંદાર કે યહાં દૈન કી રહનિઙ ।

૧૭૭ । દૈન પૈદા કરને કા અખ઼્તિયાર નહીં વઢાયા ગયા ।

પન્દરહવાં વાવ ।

કોર્ટ-ક઼ાનૂન ઔર નિકાસ ।

૧૭૮ । કોર્ટ-ક઼ાનૂન કે ઝ઼રિયે સે રસ ઐક્ટ કા સન્દોં કે વે-કાર કરને પર કૈદ ।

૧૭૯ । દવામી મુક઼ર્રરી પટ્ટા ।

૧૮૦ । ઉતવન્દી ચર ઔર દિઆરા ઝ઼મીન ।

૧૮૧ । ચાકરાન ઝ઼મીન કી રસ્તિસ઼ના ।

૧૮૨ । વસઙ્ગાત ઝ઼મીન ।

૧૮૩ । નિકાસ-મુલ્ક઼ કી રસ્તિસ઼ના ।

સોલહવાં વાવ ।

તમાદી ।

૧૮૪ । દોસરે શિડ્યુલ મેં મુન્દરજે મુક઼દ્દમે અપીલ ઔર દરખ઼ાસ્ત કી તમાદી ।

૧૮૫ । રણ્ડિયન લિમિટેશન ઐક્ટ કે કૌન જ્ઞાત ઐસે મુક઼દ્દમે વગૈરહ પર આ઼ાયદ નહીં હોગી ।

દફે ।

१६९ । તસ્દીક ખત નીલામ કે કાયદે ।

१७० । દખમિયાની હક યા ખોત કુર્કી સે સિર્ફ ઉસ હાલત મેં બિહાર પાવેગા કિ ખત ડિગ્રીની પ્યર્થ કે સાથ અદાલત મેં દાખિલ હોગા યા ખત કિ ડિગ્રીદાન વસૂલી કબૂલ કરેગા ।

१७१ । નીલામ મૌકૂફ રખને કે લિયે અદાલત મેં અદા કિયા હુઆ રુપેયા વાજ હાલતોં મેં દખમિયાની હક યા ખોત પર ખત નેહવ હોગા ।

१७२ । આસામી માલહત ખો રુપયા અદાલત મેં અદા કરે માલગુજારી સે મુજરા કર સકતા है ।

१७३ । ડિગ્રીદાન નીલામ મેં ડાક બોલ સકતા है પર મદયૂન નહીં બોલ સકતા ।

१७४ । નીલામ રદ કરને કે લિયે મદયૂન કી દરખ્વાસ્ત ।

१७५ । દૈન પેદા કરને-વાલે વાજ દસ્તાવેજોં કી રજિસ્ટ્રી ।

१७६ । જમીંદાર કે યહાં દૈન કી રજિસ્ટરી ।

१७७ । દૈન પૈદા કરને કા અખ્તિયાર નહીં બઢાયા ગયા ।

પન્દરહવાં બાબ ।

કોલ-કરાર ઔર નિબાજ ।

१७८ । કોલ-કરાર કે જરિયે સે ઇસ ઐક્ટ કી શર્તોં કે બે-કાર કરને પર કૈદ ।

१७९ । દવામી મુકર્રરી પટ્ટા ।

१८० । ઉન્નવની યન ઔર દિહાતા જમીન ।

१८१ । ચાકરાન જમીન કી ઇસ્તિમાલ ।

१८२ । વસલ્લત જમીન ।

१८३ । નિબાજ-મુલક કી ઇસ્તિમાલ ।

સોલહવાં બાબ ।

તમાદી ।

१८४ । તીસરે શિડ્યૂલ મેં મુન્દરજે મુકદ્દમે અપીલ ઔર દરખ્વાસ્ત કી તમાદી ।

१८५ । ઇન્ડિયન લિમિટેશન ઐક્ટ કે ઔર દફ્આત રેન્ટ [illegible] પર આયદ નહીં [illegible]

વંગાલે કી ઝ઼મીન નપને કી આઈન ।

પહલા વાવ પહલી વાત । ૧

યેહ એક ઐક્ટ હૈ ઐસે વાસ્તે ઐક્ટોં કો તરમીમ ઔર ઇકટ્ઠા કરને કે લિએ, જો આઈન ઝ઼મીંદાર ઔર આસામી સે ઐસે મુલ્ક કે મોતઅલ્લિક, જિસ કા વન્દ-ઓ-વસ્ત લેફ્ટનન્ટ-ગવર્નર સાહિબ બહાદુર વંગાલા કરતે હૈં, નિસ્બત રખતે હૈં—

ચૂં કે યેહ મુનાસિબ માલૂમ હોતા હૈ, કિ વહ ચન્દ ઐક્ટ જો આઈન ઝ઼મીંદાર ઔર આસામી સે ઉસ મુલ્ક કે મોતઅલ્લિક, જિસ કા વન્દ-ઓ-વસ્ત લેફ્ટનન્ટ-ગવર્નર સાહિબ બહાદુર વંગાલા કરતે હૈં, નિસ્બત રખતે હૈં, તરમીમ ઔર ઇકટ્ઠા કિએ જાએં, ઇસ લિએ આગે બતાઈ હુઈ આઈન બનાઈ જાતી હૈ ।

પહલા વાવ ।

પહલી વાત ।

૧ । (૧) ઇસ આઈન કો વંગાલે કી ઝ઼મીન નપને કી આઈન સન ૧૮૮૫ કહ સકતે હૈં । — મુખ્તસર નામ ।

(૨) યેહ ઐસે દિન સે જારી હોગા (જો ઇસ કે પીછે ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કા દિન કહલાયા જાએગા) કિ લોકલ ગવર્નમેન્ટ, ગવર્નર-જેનરેલ સાહિબ બહાદુર ઇજલાસ કૌન્સિલ કી મંજૂરી પહલે હાસિલ કરકે, લોકલ ગેઝ઼ટ મેં ઇશ્તિહાર છાપ કર, ઇસ કામ કે લિએ ઠહરાએ । — જારી હોને કી તારીખ ।

(૩) યેહ આઈન અપને અસર સે ઉન સબ જગહોં મેં જારી હોગી, જિન કા વન્દ-ઓ-વસ્ત લેફ્ટનન્ટ-ગવર્નર સાહિબ બહાદુર વંગાલા કરતે હૈં, પર કલકત્તા, [illegible] ઔર ઉન ડિવિઝન કિએ હુએ (ડિસ્ટ્રિક્ટ) ઝિલોં કો [illegible] કિ ડિસ્ટ્રિક્ટ ઝિલોં કે ઐક્ટ સન ૧૮૮૪ [illegible] કે [illegible] મેં બતાએ ગએ હૈં, ઔર [illegible] ગવર્નમેન્ટ ગવર્નર-જેનરેલ સાહિબ બહાદુર [illegible] કી મંજૂરી પહલે [illegible] લોકલ ગેઝ઼ટ મેં ઇશ્તિહાર છાપ — કિસ કિસ ઝિલે મેં જારી હોગા ।

હૈ જિસ કો કિસી અફ઼સર ને, જો લોકલ ગવર્નમેન્ટ કી તરફ઼
સે ઇસ કામ કે લિએ મુક઼ર્રર કિયા ગયા હૈ, વાદ કરને
એસી તહક઼ીક઼ાત શનાખ્તી કરવાયા હૈ, જો એસા ઇશ્તિહાર
દેને કો ગઈ હૈ, જિસ કો લોકલ ગવર્નમેન્ટ ઉન લોગોં કી
ઇત્તિલા કે લિએ કાફ઼ી સમઝતી હૈ, જો ઉસ મેં દિલચસ્પ
રખતે હૈં ।

(૧૧) ખેતી કે વરસ સે જહાં બંગાલી વરસ ચલતા હૈ
વહ વરસ સમઝા જાતા હૈ જો વૈશાખ કે પહિલે દિન સે
શુરૂ હોતા હૈ ઔર જહાં ફ઼સલી યા અમલી વરસ જારી
હૈ, વહ વરસ જો આસન કે પહિલે દિન સે લગતા હૈ
ઔર જહાં કોઈ ઔર વરસ ખેતી કે કામ કે લિએ ચલતા
હૈ તો વહ વરસ સમઝા જાતા હૈ ।

(૧૨) બન્દ-ઓ-બસ્ત ઇસ્તિમરારી સે બંગાલ, બિહાર
ઔર ઉડ઼ીસા કા દવામી બન્દ-ઓ-બસ્ત જો સન ૧૭૯૩
મેં કિયા ગયા થા, સમઝા જાતા હૈ ।

(૧૩) વરસા મિલને મેં બે-વસીઅત ઔર વસીઅત કી
રૂ સે વરસા મિલના દોનોં શામિલ હૈ ।

(૧૪) દસ્તખ઼ત કિએ હુએ મેં ઉસ વક઼્ત નિશાન કિયા
હુઆ ભી શામિલ હૈ, જબ નિશાન કરને-વાલા આદમી અપના
નામ નહીં લિખ સકતા; ઔર ઇસ મેં જિસકે કિએ હુએ આદમી
કે નામ કા મુહર છાપા હુઆ ભી શામિલ હૈ ।

(૧૫) જતાએ હુએ સે, લોકલ ગવર્નમેન્ટ કી તરફ઼ સે
ઇશ્તિહાર સર્કારી ગજ઼ટ મેં છાપ કર, વક઼્ત વક઼્ત પર
જતાયા હુઆ સમઝા જાતા હૈ ।

(૧૬) કલક્ટર સે કલક્ટર જ઼િલે યા ઔર એસા કોઈ
અફ઼સર સમઝા જાતા હૈ, જિસ કો લોકલ ગવર્નમેન્ટ ને, ઇસ
એક્ટ કી રૂ સે, કલક્ટર કા ઇખ્તિયાર કામ મેં લાને કે
લિએ મુક઼ર્રર કિયા હૈ ।

(૧૭) અફ઼સર માલ (રેવેન્યૂ-અફ઼સર) સે ઇસ એક્ટ કે કિસી
દફ઼ે મેં એસા અફ઼સર સમઝા જાતા હૈ, જિસ કો લોકલ ગવર્નમેન્ટ
નામ યા ઉસ કે ઓહદે કી રૂ સે અફ઼સર માલ કા ઇખ્તિયાર
ઉસ દફ઼ે કી રૂ સે કામ મેં લાને કે લિએ મુક઼ર્રર કરે ।

(૧૮) નિળિસ્ટી શિઍ હુઍ સે ઍસે શિસી ઍજ઼ કો નૂ સે નળિસ્ટી શિયા હુઆ સમઙા ળાતા હૈ, ળો ઉસ ક્ક઼ત દસતાવેળો કી નળિસ્ટી કે ળિઍ ળાતી હૈ।

દૂસના વાવ ।

આસામિઓં કો શિસ્મેં ।

૪। ઇસ ઍજ઼ કે મનાળિવ કે ળિઍ આસામી આગે ળિખ્ખી હુઈ શિસમોં કી હોંગી, યાને ઃ— આસામિઓં કી શિસ્મેં।

(૧) દનમિયાનો હક઼દાન ળિન મેં દનૂની હક઼દાન શામિલ હૈં।

(૨) નય્યત—ઔન

(૩) સિક઼મો નય્યત, યાને ઍસે આસામી ળો વિલા તક઼્ક઼ુસ યા વ-તક઼્ક઼ુસ દૂસને કે, નય્યતોં કે માતહત ળોત નખ્ખતે હૈં, ઔન આગે ળિખ્ખી હુઈ શિસમ કે નય્યત, જૈસે

(અ) નૂય્યત ળો શનહ મુક઼ર્નન પન ળોત નખ્ખતા હૈ, ળિમ ઇવાનત મેં વહ નય્યત શામિલ હૈ, ળા માઃલગુળાની મુક઼ર્નન પન, યા એક મુક઼ર્નન શનહ માલગુળાનો પન ળોત નખ્ખતા હૈ।

(વ) દખ્ખલકાન નય્યત, યાને ઍસે નય્યત ળો અપની નખ્ખી હુઈ ળમીન પન હક઼ દખ્ખલી નખ્ખતે હૈં।

(સ) ગ઼ૈન દખ્ખલકાન નય્યત, યાનિ વહ નય્યત ળો ઍસા હક઼ દખ્ખલી નહીં નખ્ખતે હૈં।

૫। ળહાં ળોત કા નક઼વા શિસી આસામી કે દખ્ખલ મેં કાનૂની ૧૦૦ વિઘે સે વઙ કન હૈ, તો આસામી ઉસ વક઼્ત તક દનમિયાની હક઼દાન ક઼યાસ શિયા ળાઍગા ળવ તક શિ ઉસ કે વખ્ખિલાફ઼ ન દિખ્ખલાયા ળાઍ। દનમિયાની હક઼દાન ઔન નય્યત કે માને।

(૧) દનમિયાની હક઼દાન સે મનાલ ને વહ આદની સમઙા ળાતા હૈ, ળિસ ને શિસી માળિક યા ઔન દનમિયાની હક઼દાન સે માલગુળાની તહ્સીલ કનને કે ળિઍ, યા ઉસ પન નય્યત વસા કન ઉસ કો ળોતને કે ળિઍ, ળમીન નખ્ખને કા હક઼ હાસિલ શિયા હૈ, ઔન ઇસ મેં ઍસે આદમિયોં કે ળાનશીન ભી શામિલ હૈં, ળિન્હોં ને ઍસા હક઼ પાયા હૈ।

(૨) નયમત શે મગાθ મેં વહ ગખ્મ ચમદ્દા ળાળા હૈ, ળિશ ને આપ યા અપને દાન કે θાગોં શે, યા કિગ્મી જનાએ કે નૌકન કી માનફત, યા કિગ્મી કિસ્મ-દાન કી મદદ શે ળમીન ળોતને કે લિએ હાસિθ કી હૈ, ઔન ઇસ મેં ઐશે ગખ્મોં કે ળાનશીન ભી શામિθ હૈં, ળિન્હોં ને ઐસા હક઼ પાયા હૈ ।

તશનીહ—ળહાં ળમીન કી આપ્મામી કો ઉસ કે ળોતને કા હક઼ હૈ, તો ઐસા ચમદ્દા ળાએગા કિ, ઉસ ને ળોતને કે લિએ ઉસ કે નખ્ખને કા હક઼ હાસિθ કિયા હૈ, અગનચે વહ ઉસ સે ઉસ કી પૈદાવાન ઇકઠ્ઠા કને, યા ઉસ કો મવેશી ચનાને કે લિએ કામ મેં લાએ ।

(૩) કોઈ આદમી નશ્યત ન ચમદ્દા ળાએગા, પન ઉસ હાલત મેં કિ ળવ વહ કિસી માલિક કે યા કિસી દનમિયાની હક઼દાન કે માતહત, વિલા વાસ્તા ઔન કિસી કે ળમીન નખ્ખતા હૈ,

(૪) ઇસ વાત કે ઠહનાને કે લિએ કિ આસામી દનમિયાની હક઼દાન યા નશ્યત હૈ, અદાલત આગે લિખી હુઈ વાતોં પન લિહાળ કનેગી—

(અ) ળગહ કે નિવાળ પન; ઔન

(વ) ઉસ મતલવ પન ળિસ કે લિએ ળમીન નખ્ખને કા હક઼ પહલે હાસિθ કિયા ગયા થા ।

તીસના વાવ ।

દનમિયાની હક઼દાન ।

માલગુળાની કા વઢાના ।

૬ । ળહાં દનમિયાની હક઼ કા દખ્લ દવામી વનદ-ઓ-વસ્ત કે વક઼ત સે ચલા આતા હૈ, ઉસ કી માલગુળાની નહીં વઢાઈ ળા સક઼તી હૈ, પન આગે લિખી હુઈ વાતોં કે સાવિત હોને પન—

(અ) કિ વહ ળમીંદાન ળિસ કે માતહત વહ દનમિયાની હક઼ નખ્ખા ગયા હૈ, ઉસ ળગહ કે નિવાળ કી નૂ સે, યા ઐસી શનતોં કી નૂ સે, ળિન પન વહ દનમિયાની હક઼ નખ્ખા ગયા હૈ, ઉસ કી માલગુળાની વઢાને કા હક઼ નખ્ખતા હૈ ।

યાની હક઼ કી
ની ળો ઇસ્તિ-
વનદ-ઓ-વસ્ત
સે ચલા આતા
ળ હાલતોં મેં
ા સક઼તા હૈ ।

(વ) ઉસ દરમિયાની હક઼દાર ને અપની માલગુઝારી ઐસે કિસી સબબ સે જો દરમિયાની હક઼ કી ઝમીન કે ઘટને સે ઇલાક઼ા નહીં રખતા હૈ, ઘટાઈ હૈ, ઔર ચાહે કુછ બઢતી માલગુઝારી અદા કરને કે લિએ મુદ્દત કા ઇક઼રાર કિયા હૈ, ઔર ઉસ કો ઝમીન ઉસ કે દેને ઇક઼રાર હૈ ।

દરમિયાની હક઼ કી માલગુઝારી બઢાને કી હદ ।

૭૧ (૧) જબ કિસી દરમિયાની હક઼દાર કી માલગુઝારી બઢાઈ જા સકતી હૈ, તો, વહ ઐસે કૌલ-કરાર કે મુઆફ઼િક઼ કિ જો દોનોં તરફ઼ોં મેં હુઆ હૈ, ઉસ મામૂલી શરહ કી હદ તક બઢાઈ જા સકતી હૈ, જો ઐસે શખ્સોં સે લી જાતી હૈ કિ ઉસ કે આસ-પાસ મેં ઉસી તરહ કા દરમિયાની હક઼ રખતે હૈં ।

(૨) અગર કોઈ ઐસી મામૂલી શરહ ન હો, તો ઊપર બતાએ હુએ કૌલ-કરાર કે મુતાબિક઼, વહ ઉસ હદ તક બઢાઈ જા સકતી હૈ, જિસે અદાલત વાજિબ ઔર મુનાસિબ સમઝે ।

(૩) ઇસ બાત કી તહક઼ીક઼ કરને કે લિએ કિ, કૌન સી હદ વાજિબ ઔર મુનાસિબ હોગી, અદાલત દરમિયાની હક઼દાર કો કામિલ માલગુઝારી સે જો ઉસ કો અદા હોને ઇક઼રાર હૈ, માલગુઝારી ઇકટ્ઠા કરને કા ખર્ચ મુજરા કરને કે બાદ જો કુછ બાક઼ી બચે, ઉસ મેં સે દ રુપએ સૈકડ઼ે સે કમ નફ઼ા ન દેગી, ઔર આગે લિખી હુઈ બાતોં પર લિહાઝ઼ કરેગી ।

(અ) જિન હાલતોં મેં દરમિયાની હક઼ પહલે પહલ શુરૂ હુઆ જૈસે કિ, વહ ઝમીન જો દરમિયાની હક઼ મેં હૈ, યા ઉસ કા બહુતસા હિસ્સા દરમિયાની હક઼દાર કે પરિશ્રમ સે, યા ઉસ કે ખર્ચ સે, યા ઉસ કે પહલે હક઼ રખને-વાલોં કી તરફ઼ સે પહલે જોતા ગયા થા, યા નહીં ઔર ઉસ દરમિયાની હક઼ કે પૈદા કરને પર સલામી કા રુપયા દિયા ગયા થા યા નહીં, ઔર દરમિયાની હક઼ કી ઝમીન પહલે આબાદ કરને કે લિએ બહુત કમ માલગુઝારી પર દિયા ગયા થા યા નહીં, ઔર

૧૨ । (૧) વિક્રની યા વયિશિસ યા નેહન કી નૂ સે કિસી દવામો હક દનમિયાની કા ૨નાળિકાઠ (ળો નીઠામ ૨ળનાએ ડિગ્રી સે, યા પટની યા ઔર હક દનમિયાની સે કિસવત નયતો દુઈ કિસી શાર્ઈન કે મુનાવિક સનસની નીઠામ કી નૂ સે ૨નાળિકાઠ કરને સે શઠગ હૈ) સિર્ફ નળિસ્ટ્રી કિએ ઉએ દસનાવેળ કે ળનિએ સે હો સકતા હૈ ।

દવામી હક દનમિયા કો શપની મર્ઝી ળુદા કરના ।

(૨) નળિસ્ટ્રી કર્ને-વાઠા શફસર ઐસી કિસી દસનાવેળ કો નળિસ્ટ્રી ન કરેગા, ળિસ કે ળનિએ સે કોઈ દવામી કિ દનમિયાની વિક્રની, વયિશિસ યા નેહન કી નૂ સે ૨નાળિકાઠ કિયા ળાતા હૈ, ળવ તક ઉસ કો ઉસ શ્રોઝ કે સિવાએ, ળો ઉસ વક્ત દસનાવેળોં કી નળિસ્ટ્રી કે લિએ મુનાશ્રળ ઐજ કી નૂ સે લિયા ળાતા હૈ, તાદાદ મુકર્નર કી તામીઠી શ્રોસ ઔર શાગે લિપી હુઈ તાદાદ કી શ્રોસ (ળો ૨સ મેં પીછે સે ફમોંદારી શ્રોસ કહઠાઈ ળાએગી) ન દી ળાએ, યાનિ—

(શ) ળવ દનમિયાની હક કી ળમીન કે લિએ માઠ-ગુળારી દી ળાતી હૈ તો, દનમિયાની હક કી ળમીન કા સાઠાના માઠગુળારી પર સૈકડે પીછે દો રુપએ કી શ્રોસ, વ-શર્તે કિ ઐસી શ્રોસ એક રુપએ સે કમ ઔર સૌ રુપએ સે વઢ કર ન હો, ઔર

(વ) ળવ દનમિયાની હક કી ળમીન કે લિએ માઠગુળારી નહીં દી ળાતી હૈ, તો દો રુપએ શ્રોસ ।

(૩) ળવ ઐસી દસનાવેળ કી નળિસ્ટ્રી પૂરી હો ળાએ, તો નળિસ્ટ્રી કરને-વાઠા શફસર ફમોંદારી શ્રોસ, ઔર ૐનાએ હુએ નક્શે મેં ૨નાળિકાઠ ઔર નળિસ્ટ્રી કિએ ળાને કી ૨ત્તિઠા, કઠજર કે પાસ ભેળ દેગા, ઔર કઠજર ફમોંદાર કો ઉસ શ્રોસ દેવે, ઔર વતાએ હુએ તૌર સે ઉસ પર ઉસ ૨તિઠા કી તામીઠ હોવે, કા સામાન કરેગા ।

૧૩ । (૧) ળવ કોઈ દવામી હક દનનિવાની ઐસી ડિગ્રી કે ૨ળનાએ મેં નીઠામ કિયા ળાતા હૈ, કિ ળો ઉસ કે વાકી માઠગુળારી કી ડિગ્રી સે શઠગ હૈ, તો શદાઠત દફે ૨૧૨ શાર્ઈન કાર-નવાઈ દીવાની કી નૂ સે, ઉસ નીઠામ કે મનળૂર કરને કે પહઠે, ખરીદાર કો યેહ હુકમ દે સકતી હૈ કિ, શદા-ઠત મેં ફમોંદાર કી શ્રોસ ળો પિછઠે દફે મેં વતાઈ ગઈ હૈ

ઐસી ડિગ્રી કી ૨ળનાએ મેં ળો માઠગુળારી કી ડિગ્રી નહીં હૈ નીઠામ કી નૂ સે દવામી હક દનમિયાની ૨નાળિકાઠ કરના ।

નથૂનેનથૂને માઠગુળાનો
વઢાવે કે હુકુમ દેવે કા
ખ્યાલિયાન ।

માઠગુળાનો ળો ૯૪
વાન વઢારે ળા ચુકી
હૈ. ૫૧૨૧૬ વનસ ૧ઃ
નહીં વઢશી ઝાણગો ।

દસામો ૬કુદાન
નિવાનો વેન્દ્યુ
મિયા ળા અકુગ

દવામી હકદાર દરમિયાના કી તરહ, ઉન્હી શરતોં કે તાબે હોગા ।

(વ) અપને ઝમીંદાર સે બે-દખલ નહીં કિયા જા સકતા સિવાએ ઉસ હાલત કે, કિ જબ ઉસ ને ઐસી એક શર્ત તોડી હૈ, જો ઇસ ઐક્ટ કે વર્ખિલાફ નહીં હૈ, ઔર જિસકે તોડને પર, ઉસ કોઠ ફરાર કિ નૂ સે, જો ઉસ કે ઔર ઉસ કે ઝમીંદાર કે વોચ મેં કિયા ગયા હૈ, બે-દખલ કિયા જા સકતા હૈ ।

પાયવાં વાવ ।

દખીલકાર નરયત ।

આમ ।

૧૯ । હર નરયત જો ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે, કિસી ઔર ઐક્ટ કે અસર સે, દસતૂર કી નૂ સે યા ઔર કિસી તરહ સે, કિસી ઝમીન પર હક દખલી રખતા હૈ, જબ યેહ ઐક્ટ જારી હોગા, ઉસ ઝમીન પર હક દખલી રખેગા—

જિન કો હાલ મેં હક દખલી હૈ વહ હક વહાલ રહેગા ।

૨૦ । (૧) હર આદમી, જિસ ને ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે યા પીછે, વરાવર વારહ વરસ તક, નરયત કે તૌર સે કોઈ જમીન કિસી ગાંવ મેં, ચાહે પટ્ટે પર યા ઔર કિસી તરહ સે, રખી હૈ, ઉસ વક્ત કે ગુજરને કે વાદ, ઉસ ગાંવ કા કાયમી નરયત સમઝા જાએગા ।

કાયમા નરયત કા તારીફ ।

(૨) ઇસ દફે કે મતાવિક કે લિએ, અગર કોઈ આદમી કિસી ગાંવ મેં અલગ અલગ વક્ત પર, અલગ અલગ ઝમીન રખતા હો, તો ઐસા સમઝા જાએગા, કિ ઉસ ને ઝમીન વરાવર રખી હૈ ।

(૩) ઇસ દફે કે મતાવિક કે લિએ, અગર કોઈ શખ્સ વ-તૌર નરયત કે ઝમીન રખતા હૈ, તો ઉસ કા વારિસ જો ઉસ ઝમીન કો વ-તૌર નરયત કે રખતા હુઆ સમઝા જાએગા ।

(૪) વહ ઝમીન જિસ કો દો યા જિયાદે શરીકોં ને નાયતી જોત કી તરહ રખા હૈ, ઇસ દફે કે મતાવિક કે

અદા કરે, ઔર ઐસી ઔર ફીસ જો અદા કરે જો ઝમીંદાર પર નોટિસ કી તામિલ તામીલ કરને કે લિએ મુકર્રર કી જાએ।

(૨) જબ નોટિસ મઞ્જૂર કર લિયા જાએ, તો અદાલત કલક્ટર કે પાસ ઝમીંદારી ફીસ ઔર ઉતારે હુએ નકશે મેં નોટિસ કી તામિલ ભેજ દેગી, ઔર કલક્ટર ઉસ ફીસ કે ઝમીંદાર કે પેશ અદા કિએ જાને, ઔર બતાએ હુએ તૌર સે ઉસ પર તામિલ જારી કરને કા સામાન કરેગા।

માલગુઝારી કો અલગ-અલગ કિસ્તોં મેં દવામી હક દરમિયાની કા નોટિસ કી રૂ સે અલ-તિકાલ કરના।

દવામી હક દરમિયાની પર વરસા પાના।

૧૪। જબ કિસી દવામી હક દરમિયાની કા, ઉસ કી બાકી માલગુઝારી કી કિસ્તોં કો તામીલ મેં, નોટિસ કી રૂ સે અલ્તિકાલ કિયા જાતા હૈ, તો અદાલત કલક્ટર કે પાસ નકશે મુરત્તબ મેં નોટિસ કી તામિલ ભેજ દેગી।

૧૫। જબ કોઈ દવામી હક દરમિયાની કા વારિસ હોતા હૈ, તો ઉસ વારિસ કો ચાહિએ કિ મુકર્રર કિએ હુએ નકશે મેં વિરાસત કી તામિલ કલક્ટર કો દેવે, ઔર ઉસ કી ઝમીંદાર પર તામિલ તામીલ કરને કી ઠહરાઈ હુઈ ફીસ, જો દફ઼ા ૧૨ મેં બતાઈ હુઈ ઝમીંદારી ફીસ હોં, દેવે, ઔર કલક્ટર વહ ફીસ ઝમીંદાર કો દેગા, ઔર ઉસ પર ઠહરાએ હુએ તૌર સે તામિલ તામીલ કરાવેગા।

વરસે કી તામિલ ન દેને તક માલગુઝારી વસૂલ નહીં હો સકતી।

૧૬। કોઈ આદમી જો વરસે કી રૂ સે કિસી દવામી હક દરમિયાની પર દખલ પાતા હૈ, નાલિશ, જબ્તી, યા ઔર કાર-રવાઈ કરકે વહ માલગુઝારી નહીં વસૂલ કર સકતા હૈ, જો બ-હૈસિયત દરમિયાની હકદાર ઉસ કો દિયા જાના ચાહિએ, પર ઉસ હાલત મેં કિ જબ કલક્ટર ને ઊપર લિખે હુએ પિછલે દફ઼ે મેં બતાઈ હુઈ તામિલ ઔર ફીસ પાઈ હો।

દવામી હક દરમિયાની કે હિસ્સે કા અલ્તિકાલ કરના યા વરસા પાના।

૧૭। દફ઼ા ૮૮ કી શર્તોં કે તાબે હોકર દફ઼ે મઞ્જૂરે-બાલા દવામી હક દરમિયાની કે હિસ્સે કે અલ્તિકાલ કરને યા વરસા પાને મેં કામ મેં આએંગી।

चौथा बाब।

અરહ મુકર્રર પર જોત રખને-વાલા રઈયત।

અરહ મુકર્રર પર જોત કે મુતઅલ્લિક બાતેં।

૧૮। રઈયત જો કિ દવામી માલગુઝારી પર યા અરહ માલગુઝારી પર જોત રખતા હૈ—

(અ) અપની જોત કે અલ્તિકાલ ઔર વિરાસત કી નિસ્બત,

દસ્તામો હકુદાર દર્ગામયાના કો તરહ, ઉન્હો શતનોં
કે તાવે હોગા ।

(વ) અપને ઝમીંદાર સે વે-દખલ નહીં કિઆ જા સકતા
સિવાએ ઉસ હાલત કે, કિ જબ ઉસ ને ઐસી
એક શર્ત તોડ઼ી હૈ, જો ઇસ ઐક્ટ કે વખિલાફ નહીં
હૈ, ઔર જિસકે તોડ઼ને પર, ઉસ કીલ કરાર કિ
નૂ સે, જો ઉસ કે ઔર ઉસ કે ઝમીંદાર કે વીચ
મેં કિયા ગયા હૈ, વે-દખલ કિયા જા સકતા હૈ ।

પાચવાં વાવ ।

દખીલકાર નૈયત ।

આમ ।

૧૯ । હર નૈયત જો ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે, કિસી ઔર ઐક્ટ કે અસર સે, દસ્તૂર કી નૂ સે યા ઔર કિસી તરહ સે, કિસી ઝમીન પર હક દખીલ નખતા હૈ, જબ યેહ ઐક્ટ જારી હોગા, ઉસ ઝમીન પર હક દખીલ નખેગા—

જિન કો હાલ મેં હક દખીલ હૈ ઉન હક વહાલ નહેગા ।

૨૦ । (૧) હર આદમી, જિસ ને ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે યા પીછે, વનાવન વાનહ વનસ તક, નૈયત કે તૌન સે કોઈ ઝમીન કિસી ગાંવ મેં, ચાહે પટ્ટે પર યા ઔર કિસી તરહ સે, નખી હૈ, ઉસ વક્ત કે ગુઝરને કે વાદ, ઉસ ગાંવ કા કાયમી નૈયત સમઝા જાએગા ।

કાયમા નૈયત કા તારીફ ।

(૨) ઇસ દફે કે મતાવિક કે લિએ, અગર કોઈ આદમી કિસી ગાંવ મેં અલગ અલગ વક્ત પર, અલગ અલગ ઝમીન નખતા હો, તો ઐસા સમઝા જાએગા, કિ ઉસ ને ઝમીન વનાવન નખી હૈ ।

(૩) ઇસ દફે કે મતાવિક કે લિએ, અગર કોઈ શખ્સ વ-તૌન નૈયત કે ઝમીન નખતા હૈ, તો ઇસ કા વારિસ જો ઉસ ઝમીન કો વ-તૌન નૈયત કે નખતા હુઆ રહતા જાએગા ।

(૪) વહ ઝમીન જિસ કો દો યા જિયાદે શખ્સો ને
નૈયતો જોત કી તરહ નખા હૈ, ઇસ દફે કે મતાવિક કે

अदा करे, और ऐसी और फ़ीस जो अदा करे जो ज़मींदार पर नीलाम की इत्तिला तामील करने के लिए मुक़र्रर की जाए।

(२) जब नीलाम मंज़ूर कर लिया जाए, तो अदालत कलक्टर के पास ज़मींदारी फ़ीस और ठहराए हुए नक़्शे में नीलाम की इत्तिला भेज देगी, और कलक्टर उस फ़ीस के ज़मींदार के पेहाँ अदा किए जाने, और बताए हुए तौर से उस पर इत्तिला जारी करने का सामान करेगा।

मालगुज़ारी की इज-राए डिग्री में दवामी हक़ दरमियानी का नीलाम की रू से इन्तिक़ाल करना।

१४। जब किसी दवामी हक़ दरमियानी का, उस की बाक़ी मालगुज़ारी की डिग्री की तामील में, नीलाम की रू से इन्तिक़ाल किया जाता है, तो अदालत कलक्टर के पास नक़्शे मुऐय्यने में नीलाम की इत्तिला भेज देगी।

दवामी हक़ दरमियानी पर वरसा पाना।

१५। जब कोई दवामी हक़ दरमियानी का वारिस होता है, तो उस वारिस को चाहिए कि मुक़र्रर किए हुए नक़्शे में विरासत की इत्तिला कलक्टर को देवे, और उस को ज़मींदार पर इत्तिला तामील करने को ठहराई हुई फ़ीस, जो दफ़े १२ में बताई हुई ज़मींदारी फ़ीस भी देवे, और कलक्टर वह फ़ीस ज़मींदार को देगा, और उस पर ठहराए हुए तौर से इत्तिला तामील करावेगा।

वरसे की इत्तिला न देने तक मालगुज़ारी वसूल नहीं हो सकती।

१६। कोई आदमी जो वरसे की रू से किसी दवामी हक़ दरमियानी पर दख़ल पाता है, नालिश, ज़ब्ती, या और कार-रवाई करके वह मालगुज़ारी नहीं वसूल कर सकता है, जो ब-हैसियत दरमियानी हक़दार उस को दिया जाना चाहिए, पर उस हालत में कि जब कलक्टर ने ऊपर लिखे हुए पिछले दफ़े में बताई हुई इत्तिला और फ़ीस पाई हो।

दवामी हक़ दरमियानी के हिस्से का इन्तिक़ाल करना या वरसा पाना।

१७। दफ़े ८८ की शर्तों के ताबे होकर दफ़े मज़कूरे-बाला दवामी हक़ दरमियानी के हिस्से के इन्तिक़ाल करने या वरसा पाने में काम में आएँगी।

चौथा बाब।

शरह मुक़र्रर पर जोत रखने-वाला रैयत।

शरह मुक़र्रर पर जोत के मुताल्लिक़ बातें।

१८। रैयत जो कि दवामी मालगुज़ारी पर या शरह मालगुज़ारी पर जोत रखता है—

(क) अपनी जोत के इन्तिक़ाल और विरासत की निस्बत,

દવામી હકદાર દર્ખિયાના કો તરહ, ઉન્હોં સનતોં
કે તાવે હોગા ।

(૫) અપને ઝમીંદાર સે બે-દખ઼લ નહીં કિયા જા સકતા
સિવાએ ઉસ હાલત કે, કિ જબ ઉસ ને ઐસી
એક શર્ત તોડ઼ી હૈ, જો ઇસ ઐક્ટ કે ખ઼િલાફ઼ નહીં
હૈ, ઔર જિસકે તોડ઼ને પર, ઉસ કૌલ કરાર કિ
રૂ સે, જો ઉસ કે ઔર ઉસ કે ઝમીંદાર કે બીચ
મેં કિયા ગયા હૈ, બે-દખ઼લ કિયા જા સકતા હૈ ।

પાચવાં બાબ ।

દખ઼ીલકાર રઈયત ।

આમ ।

૧૯ । હર રઈયત જો ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે, કિસી ઔર ઐક્ટ કે અસર સે, દસ્તૂર કી રૂ સે યા ઔર કિસી તરહ સે, કિસી ઝમીન પર હક઼ દખ઼ીલી રખતા હૈ, જબ યેહ ઐક્ટ જારી હોગા, ઉસ ઝમીન પર હક઼ દખ઼ીલી રખેગા—

જિન કો હાથ મેં હક઼ દખ઼ીલી હૈ ઉન હક઼ બહાલ રહેગા ।

૨૦ । (૧) હર આદમી, જિસ ને ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે યા પીછે, બરાબર બારહ બરસ તક, રઈયત કે તૌર સે કોઈ ઝમીન કિસી ગાંવ મેં, ચાહે પટ્ટે પર યા ઔર કિસી તરહ સે, રખી હૈ, ઉસ વક઼્ત કે ગુઝરને કે બાદ, ઉસ ગાંવ કા કાયમી રઈયત સમઝા જાએગા ।

કાયમી રઈયત કા તારીફ઼ ।

(૨) ઇસ દફ઼ે કે મતાલિબ કે લિએ, અગર કોઈ આદમી કિસી ગાંવ મેં અલગ અલગ વક઼્ત પર, અલગ અલગ ઝમીન રખતા હો, તો ઐસા સમઝા જાએગા, કિ ઉસ ને ઝમીન બરાબર રખી હૈ ।

(૩) ઇસ દફ઼ે કે મતાલિબ કે લિએ, અગર કોઈ શખ઼્સ બતૌર રઈયત કે ઝમીન રખતા હૈ, તો ઉસ કા વારિસ ભી ઉસ ઝમીન કો બતૌર રઈયત કે રખતા હુઆ સમઝા જાએગા ।

(૪) વહ ઝમીન જિસ કો દો યા ઝિયાદે શરીકોં ને રઈયતી જોત કી તરહ રખા હૈ, ઇસ દફ઼ે કે મતાલિબ કે

લિએ, ઐસા સમઝા જાએગા, કિ ઐસે હર એક શરીક ને રૈયત કે તૌર પર ઉસ કો રક્ખા હૈ ।

(૫) હર આદમી કિસી ગાંવ કા કાયમી રૈયત તબ તક સમઝા જાએગા, જબ તક કિ વહ ઉસ ગાંવ મેં રૈયત કે તૌર સે ઝમીન રખતા હૈ, ઔર ઉસ કે એક બરસ પીછે તક ભી ।

(૬) જો કોઈ રૈયત દફ઼્અ ૮૭ કી રૂ સે ઝમીન કા દખ઼લ ફિર પાતા હૈ, તો ઐસા સમઝા જાએગા, કિ અગરચે વહ એક બરસ સે ઝિયાદે વક઼્ત કે લિએ બે-દખ઼લ કિયા ગયા હો, પર તબ ભી વહ કાયમી રૈયત હૈ ।

(૭) જો ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે કી હુઈ કિસી કાર-રવાઈ મેં, યેહ બાત સાબિત હો યા કબૂલ કી જાએ, કિ કોઈ આદમી રૈયત કે તૌર સે ઝમીન રખતા હૈ, તો ઉસ કે, ઔર ઉસ કે ઝમીંદાર કે દરમિયાન કે મુકદ્દમોં મેં, જિસ કે મુતઅલ્લિક વહ ઝમીન રખતા હૈ, જબ તક કિ ઇસ સે ઉલટી કોઈ બાત સાબિત ન હો, યા કબૂલ ન કી જાએ, ઇસ દફ઼્અ કે મતલબ કે લિએ કિયાસ કિયા જાએગા, કિ ઉસ ને બારહ બરસ તક બરાબર રૈયત કે તૌર સે ઝમીન રખી હૈ, યા ઉસ કા કોઈ હિસ્સા રખા હૈ ।

કાયમી રૈયત હક઼ દખ઼લી રખતે હૈં ।

૨૧ । (૧) હર શખ઼્સ જો હસબ મનશા ઊપર લિખે હુએ અખ઼ીર દફ઼્અ કે, કિસી ગાંવ કા કાયમી રૈયત હૈ, ઉસ સારી ઝમીન પર, જિસ કો વહ ઉસ ગાંવ મેં ઉસ વક઼્ત રૈયત કે તૌર સે રખતા હૈ, હક઼ દખ઼લી રક્ખેગા ।

(૨) હર શખ઼્સ જિસ ને હસબ મનશા ઊપર લિખે હુએ પિછલે દફ઼્અ કે, કિસી ગાંવ કા કાયમી રૈયત હોકર દૂસરી માર્ચ સન ૧૮૮૩ ઈસવી, ઔર ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે બીચ મેં, કિસી વક઼્ત, બ-તૌર રૈયત કે, ઉસ ગાંવ મેં ઝમીન રખી હૈ, ઐસા સમઝા જાએગા, કિ ઉસ ઝમીન મેં ઉસ વક઼્ત કે આઈન કી રૂ સે, ઉસ ને હક઼ દખ઼લી હાસિલ કિયા હૈ, પર ઇસ ઝિમ્ને દફ઼્અ મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ, જો ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે કિસી અદાલત કી દી હુઈ ડિગરી યા હુકમ પર અસર પહુંચાએ ।

૨૨ । (૧) જબ દખલી જોત કા જમીંદાર માલિક યા દવામી હકદાર દરમિયાની હૈ, ઔર ઉસ જોત કે જમીંદાર ઔર રઅયત કા આના હક એક શખ્સ કે કબ્જે મેં ઉસી ઇત્તિફાક યા વરાસત યા ઔર કિસી તરહ સે આગયા હૈ, તો હક દખલી જાતા રહેગા. પર ઇસ જમીમે દફે મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ, જિસ સે કિસી દૂસરે આદમી કે હક કો નુકસાન પહુંચે ।

જમીંદાર કે હક દખલી હાસિલ કરને કી તાસીર ।

(૨) અગર જમીન કા હક દખલી ઐસે કિસી આદમી કો ઇન્તિકાલ કિયા જાએ, જો ઉસ જમીન મેં માલિક યા દવામી હકદાર દરમિયાની કા ઇજમાલી હક રખતા હૈ, તો વહ હક દખલી જાતા રહેગા. પર ઇસ જમીમે દફે મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ, જિસ સે કિસી દૂસરે આદમી કે હક કો નુકસાન પહુંચે ।

(૩) હર શખ્સ જો જમીન ઇજારેદાર યા માલગુજારી કે ઠેકેદાર કી તરહ રખતા હૈ, ઉસ વક્ત, જબ ઇસ તરહ સે રખતા હૈ, ઉસ જમીન મેં જો ઉસ કે ઇજારે યા ઠેકે કે અંદર હૈ, હક દખલી નહીં હાસિલ કરેગા ।

તશરીહ—જો શખ્સ જમીન પર હક દખલી રખતા હૈ, માલિક યા દવામી હકદાર દરમિયાની કા મિલા હુઆ હક પીછે સે રખને કે સબબ, યા ઉસ જમીન કો ઇજારે યા ઠેકે મેં પીછે સે રખને સે, અપને હક કો ખો નહીં બૈઠતા હૈ ।

હક દખલી સે નિસબત રખતી હુઈ બાતેં ।

૨૩ । જબ કોઈ રઅયત કિસી જમીન પર હક દખલી રખતા હૈ, તો વહ જમીન કો ઇસ તરહ સે ઇસ્તિમાલ કર સકતા હૈ, જિસ સે ઉસ જમીન કી કીમત બહુત કુછ ન ઘટ જાએ, યા વહ જોત કે કામ કે લિએ નિકમ્મી ન હો જાએ, પર ઉસ કો ઉસ જગહ કે કિસી મિલાપ કે બખિલાફ પેડ કાટ ડાલને કા હક ન હોગા ।

જમીન કે ઇસ્તિમાલ કે બારે મેં રઅયત કે હક ।

૨૪ । દખલકાર રઅયત અપની જોત કે લિએ વાજિબ ઔર કનીન રવાજી શરહ પર માલગુજારી દેગા ।

રઅયત પર માલગુજારી અદા કરને કી પાબંદી ।

૨૫ । દખલકાર રઅયત કા ઉસ કા જમીંદાર ઉસ કે જોત સે નહીં બે-દખલ કર સકતા હૈ, સિવાએ ઇજરાએ ડિગરી બે-દખલી કે, કિ જો આગે લિખી હુઈ વજૂહાત પર દી ગઈ હૈ ।

બે-દખલી સે હિફાજત સિવાએ ઉન હાલતોં કે કિ જબ વજૂહાત દિખાએ જાએં ।

(ક) વહ અપની જોત કી જમીન કો ઇસ તરહ સે કામ મેં લાયા હૈ, કિ વહ જોત કે કામ કે લાયક નહીં રહી, યા

(વ) ઉસ ને એક ઐસી શર્ત તોડ઼ી હૈ જો ઇસ ઐક્ટ કે એહ્કામ કે મુખાલિફ઼ હૈ, ઔર જિસ કે તોડ઼ને પર ઉસ કૌલ ક઼રાર કી રૂ સે જો ઉસ મેં, ઔર ઉસ કે જ઼મીંદાર મેં હુઆ હૈ વહ બે-દખ઼્લ કિયા જા સકતા હૈ ।

મરને પર હક઼ દખ઼ીલી કા વારિસ કો પહુંચના ।

૨૬ । અગર કોઈ રઈયત અપને હક઼ દખ઼ીલી કો જિસવક્ત બે-વસીયત કિએ મર જાએ, તો વહ હક઼ ઔર માલ ગૈર મનક઼ૂલા કી તરહ ઉસ કે વારિસ કો, ઐસે રિવાજ કે તૌર, હોકર, પહુંચેગા, જો ઉસ કે મુતઅલ્લિક઼ હો, મગર ઉસ હાલત મેં, કિ જબ વિરાસત કે આઈન કી રૂ સે, જિસ કે વહ તાબે હૈ, ઉસ કા ઔર સબ માલ સરકાર મેં જાતા હૈ, ઉસ કા હક઼ દખ઼ીલી ભી જાતા રહેગા ।

માલગુજ઼ારી કા બઢાના ।

જિસ હાલત મેં માલ-ગુજ઼ારી વાજિબ ઔર મુનાસિબ ક઼યાસ કી જાયગી ।

૨૭ । જો માલગુજ઼ારી દખ઼ીલકાર રઈયત સે કિસી વક્ત લી જાતી હૈ, વાજિબ ઔર મુનાસિબ ક઼યાસ કી જાયગી, જબ તક કિ ઉસ કે બરખ઼િલાફ઼ નહીં સાબિત કિયા જાય ।

નક઼દી માલગુજ઼ારી બઢાને કી કૈદ ।

૨૮ । જબ કોઈ દખ઼ીલકાર રઈયત નક઼દી માલગુજ઼ારી દેતા હૈ, ઉસ હાલત કો છોડ઼ કર જિસ કે લિયે ઇસ ઐક્ટ મેં શર્ત રખી ગઈ હૈ, ઉસ કી માલગુજ઼ારી નહીં બઢાઈ જાયગી ।

કૌલ ક઼રાર કી રૂ સે માલગુજ઼ારી કા બઢાના ।

૨૯ । દખ઼ીલકાર રઈયત કી નક઼દી માલગુજ઼ારી કૌલ ક઼રાર કી રૂ સે આગે લિખી હુઈ શર્તોં કે તૌર હોકર બઢાઈ જા સકતી હૈ ।

(ક) કૌલ ક઼રાર તહરીરી ઔર રજિસ્ટરી કિયા હુઆ હોના ચાહિએ ।

(ખ) માલગુજ઼ારી કો ઐસે નહીં બઢાના ચાહિયે કિ રુપયે મેં, ઉસ માલગુજ઼ારી સે જો પહલે રઈયત અદા કરતા થા, દો આને સે જ઼િયાદે બઢ જાય ।

(ગ) કૌલ ક઼રાર સે મુક઼ર્રર કી હુઈ માલગુજ઼ારી, ઉસ કૌલ ક઼રાર કી તારીખ઼ સે, પંદરહ બરસ તક નહીં બઢાઈ જા સકેગી ।

(૧) પર શર્ત યેહ હૈ કિ ક઼લમ (અ) મેં જો કુછ લિખ્ખા હુઆ હૈ, વહ માલિક કો, ઉસ દર સે માલગુઝારી વસૂલ કરને સે નહીં રોકેગા, કિ જિસ શરહ સે માલગુઝારી વરાવર દી ગઈ હૈ, ઐસે વક઼્ત કે લિએ, જો ઠીક ઉસ વક઼્ત કે પહલે તીન વરસ સે કમ નહીં હૈ, જિસ કે લિએ માલગુઝારી કા દાવા કિયા ગયા હૈ।

(૨) ક઼લમ (વ) મેં જો કુછ લિખ્ખા હુઆ હૈ વહ ઉસ કૌલ ક઼રાર સે તઅલ્લુક઼ નહીં રખેગા; જિસ કી રૂ સે રઇયત વઢાઈ હુઈ માલગુઝારી દેના કબૂલ કરતા હૈ, વાસ્તે ઐસી ઝ઼મીન કી પૈદાવાર વઢાને કે, જો ઉસ જોત કી નિસ્વત ઝ઼મીંદાર કી કોશિશ સે, યા ઉસ કે ખર્ચે સે હુઆ હૈ યા હોને-વાલા હૈ, ઔર જિસ સે આયંદા ફ઼ાયદે કા હક઼ ઉસ રઇયત કો નહીં હૈ, જવ તક કિ વહ વૈસી માલગુઝારી નહીં દે; પર યેહ વઢાઈ હુઈ માલગુઝારી જો ઐસે કૌલ ક઼રાર સે ઠહરાઈ ગઈ હૈ સિર્ફ઼ ઉસ વક઼્ત અદા હોગી, જવ ઝ઼મીન કી પૈદાવાર વઢાઈ ગઈ હૈ, ઔર ઉસ હાલત કો છોડ઼ કર કિ જવ ઝ઼મીન કી પૈદાવાર વઢાને કા સામાન રઇયત કી ગ઼ફ઼લત સે જાતા રહે, સિર્ફ઼ ઉતને દિનોં તક અદા કી જાયગી, કિ જવ તક વહ સામાન મૌજૂદ રહે, ઔર ઉસ ઝ઼મીન પર અપના અસર પૈદા કરતા રહે।

(૩) જવ રઇયત ને ઝ઼મીંદાર કે સુભીતે કે લિયે કિસી ખ઼ાસ ફ઼સલ વોને કે વાસ્તે ઝ઼મીન વહુત હી કમ દર કી માલગુઝારી પર રખ્ખી હૈ, તો ક઼લમ (વ) મેં જો કુછ લિખ્ખા હુઆ હૈ, વહ રઇયત કો ઉસ ફ઼સલ કે વોને કો જ઼િમ્મેદારી સે વેચને કે લિયે, ઐસી માલગુઝારી અદા કરને કા ઇન્કાર કરને સે નહીં રોકેગા, જિસ કો વહ વાજિવ ઔર મુનાસિવ સમઝે।

૩૦। કિસી ઐસી જોત કા ઝ઼મીંદાર, જિસ કે રખને કે લિયે કોઈ દખ઼ીલકાર રઇયત નક઼દી માલગુઝારી દેતા હૈ, ઇસ ઐક્ટ કી શર્તોં કે તાવે હોકર, આગે લિખ્ખી હુઈ વજૂહાત મેં સે એક યા જ઼િયાદે પર, માલગુઝારી વઢાને કે લિયે નાલિશ દાયર કર સકતા હૈ—(જૈસા કિ)

નાલિશ કી રૂ સે માલગુઝારી કા વઢાના।

(અ) વહ શરહ માલગુઝારી જો રઇયત દેતા હૈ, ઉસ મામૂલી શરહ સે કમ હૈ, જો દખ઼ીલકાર રઇયત

ઉસી ગાંવ મેં, ઉસી કિસ્મ કી ઔર વૈસેહી, ફાયદે કો ઝમીન કે લિયે દેતે હૈ, ઔર ઉસ કે ઐસો કમ શરહ પર ઝોત રખને કી કોઈ કાફી વજહ નહીં હૈ,

(બ) હાલ કી માલગુઝારી કે જારી રહને કે વક્ત, ઉસ જગહ કી આમ પ્યાને કી અજનાસ કા ઔસત ભાવ બઢ ગયા હૈ ।

(સ) ઉસ ઝમીન કી પૈદાવાર જો રઇયત રખતા હૈ, ઉસ પૈદાવાર બઢાને કે સામાન સે બઢ ગઈ હૈ, જો ઝમીંદાર કી કોશિશ સે, યા ઉસ કે ખર્ચે સે, હાલ કી માલગુઝારી કે જારી રહને કે વક્ત મેં કિયા ગયા હૈ ।

(દ) ઉસ ઝમીન કી પૈદાવાર જિસ કો રઇયત રખતા હૈ, દરયા કે અસર સે બઢ ગઈ હૈ ।

તશરીહ—દરયા કે અસર મેં નદી કા ચાના કા ઐસા વદલના શામિલ હૈ, જિસ સે નદી સે પાની પટાયા જાસકે, જો પહલે નહીં હો સકતા થા ।

માનૂલી શરહ કી બુનિયાદ પર માલગુઝારી બઢાને કો ખિલવત ચાહિયે ।

૩૧ । જબ ઇસ બુનિયાદ પર, કિ જિસ શરહ સે માલગુઝારી દી જાતી હૈ, વહ મામૂલી શરહ સે કમ હૈ, માલગુઝારી વઢાને કી નાલિશ કી જાય—તો

(અ) શરહ મામૂલી કી તજવીઝ કરને કે લિયે અદાલત ઉસ દર પર લિહાઝ કરેગી, જો આમ તૌર સે ઉસ વક્ત કે લિયે અદા કી જાતી થી, જો નાલિશ દાયર હોને કે પહલે તીન વરસ સે કમ ન હો, ઔર માલગુઝારી વઢાને કી ડિગરી ન દેગી, પર ઉસ હાલત મેં, કિ જબ ઇસ દર મેં જો રઇયત દેતા હૈ, ઔર ઇસ માનૂલી દર મેં જિસ કો અદાલત ને દરયાફ્ત કિયા હૈ કુછ જિયાદે ફર્ક હો ।

(ક) જો અદાલત કી રાય મેં માનૂલી શરહ માલગુઝારી, [illegible] તજવીઝ કરને કે વઝીન, ઔર [illegible] દરયાફ્ત કી જા સકતી હૈ, તો અદાલત

हुक्म दे सकती है, कि अर्दन कार-रवाई दीवानी के बाब २५ की रू से वह अफ़सर माल (रेवेन्यू अफ़सर) तहक़ीक़ात सरज़मीन करे, जिसको लोकल गवर्नमेंट इस काम के लिये अर्दन मज़कूरे बाला की दफ़े ३८२ की रू से बनाये हुए क़ायदों के मुताबिक़ इख़्तियारात दे।

(स) इस दफ़े की रू से मालगुज़ारी की वह दर ठहराने में कि जो रय्यत को देना चाहिये, उस की ज़ात का कुछ लिहाज़ नहीं किया जायगा, मगर जब ये बात साबित हो जाय कि ख़ास जगह के रिवाज की रू से शरह मालगुज़ारी ठहराने में ज़ात का जो लिहाज किया जाता है, और जब ये देखा जाय कि ख़ास जगह के रिवाज के मुताबिक़ किसी क़िस्म के रय्यत मालगुज़ारी की रियायती दर से ज़मीन रखते हैं, तो शरह उस रिवाज के मुताबिक़ तजवीज़ की जायगी।

(द) मामूली शरह मालगुज़ारी दरयाफ़्त करने में, उस बढ़ाई हुई दर की तादाद पर, जिस के लिये मालिक की कोशिश से, ज़मीन की लियाक़त बढ़ने के सबब, हुक्म दिया गया है, लिहाज़ नहीं किया जायगा।

भाव बढ़ जाने की वजह से मालगुज़ारी बढ़ाने की निसबत क़ायदे।

३२। जब भाव बढ़ जाने की वजह से मालगुज़ारी बढ़ाने की नालिश की जाय, तो

(अ) अदालत नालिश दायर होने के ठीक पहले दस बरस के भीतर के औसत भाव को, ऐसे और दस बरस के भीतर के औसत भाव के साथ मुक़ाबला करेगी, जो कि उस को मुक़ाबला करने के लिए मुनासिब और मुमकिन मालूम हो।

(ब) बढ़ाई हुई मालगुज़ारी पहली मालगुज़ारी से वही निसबत रक्खेगी, जो पिछले दस बरस के औसत दाम से पहले दस बरस के औसत दाम रखते हैं कि जो मुक़ाबले के वास्ते लिए गए हैं पर इस निसबत के हिसाब करने में पिछले वक़्त

કે થૌસત દામ સે, ઉસકે, થૌન પહલે વક્ત કે થી
દામ કે શનુક કી એક. તિહાઈ ઘટા દી જાય

(સ) જો. અદાલત કી નાય મેં કલમ (થ) મેં વ
હુએ દસ વનસ કા હિસાવ કનના મુમકિન
હો, તો અદાલત ઉસ કી જગહ કોઈ જમ
લે સકતી હૈ ।

જમીંદાન કી કોશિશ સે જમીન કી પૈદાવાન વઢને કી વુનિયાદ પન માલગુજાની વઢાને કે કાયદે ।

૩૩ ।: (૧) જવ જમીંદાન કી કોશિશ સે જમીન પૈદાવાન વઢને કે સવવ માલગુજાની વઢાને કી નાલિશ જાય, તો—

(અ) અદાલત ઉસ વક્ત તક માલગુજાની વઢાના મન
ન કનેગી, જવ તક કિ ઇસ ઐક્ટ કી ન
જમીન કી પૈદાવાન વઢાને કી નજિસ્ટ્રી ન કી

(વ) વઢાઈ હુઈ માલગુજાની કી તાદાદ કી તજવી
કનને મેં, અદાલત આગે વતાઈ હુઈ વાતોં
નજન નખેગી—

(૧) જમીન કી પૈદાવાન કી કૂવત કા વઢાના, સુધાનને કે સામાન સે પૈદા હુઆ યા હોને વાલા હૈ

(૨) સુધાનને કે સામાન યા જમીન કી પૈદા વઢાને કા ખર્ચ ।

(૩) ખેત જોતને કા ખર્ચ, જો સુધાનને કે સામ કો કામ મેં લાને કે લિએ ચાહિએ, થૌન

(૪) હાલ કી માલગુજાની, થૌન ઉસ સે જિયાદે માલગુજા દેને કી જમીન કી પૈદાવાન ।

(૨) ઇસ દફે કી નૂ સે દી હુઈ ડિગ્રી, આસામી ઉસ કે હક કે જાનસીન કી દનખ્વાસ્ત પન, ઉસ વ તજવીજ સાની કે લાયક હોગી, કિ જવ સુધાનને સામાન તખ્મીના કિયા હુઆ થસન નહીં પૈદા કનતા, પૈદા કનને સે નુક જાતા હૈ ।

જમીન કી પૈદાવાન દનયા કે થસન સે વેસી હોને કે સવવ માલગુજાની વઢાને કે કાયદે ।

૩૪ । જવ દનયા કે થસન સે જમીન કી પૈદાવાન વ કી વજહ માલગુજાની વઢાને કી નાલિશ કી જાય ।

(અ) અદાલત ઐસી વઢતી પન લિહાજ નહીં કનેગી ।
સિર્ફ ચન્દ નોજા હૈ, યા ઇત્તિફાક સે હુ
હૈ ।

(૪) અદાલત માલગુજ઼ારી કો ઐસી તાદાદ તક બઢ઼ા સકતી હૈ, જિસકો વહ વાજિબ ઔર મુનાસિબ સમઝે, પર ઐસા નહીં કિ જ઼મીન કી હાસિલ કી બઢ઼તી કે દામ કે આધે સે જ઼િયાદે જ઼મીંદાર કો દે ।

૩૫ । બાવજૂદ ઉસ કે કિ જો પહલી દફ઼ોં મેં લિખા ગયા હૈ, અદાલત ઐસી માલગુજ઼ારી બઢ઼ાને કી ડિગ્રી કિસી હાલત મેં ન દેગી, કિ જો હાલાત મુક઼દ્દમે સે વાજિબ ઔર મુનાસિબ નહીં માલૂમ હોતી ।

નાલિશ કી રૂ સે બઢ઼ાઈ હુઈ માલગુજ઼ારી વાજિબ ઔર મુનાસિબ હોગી ।

૩૬ । જો અદાલત માલગુજ઼ારી બઢ઼ાને કી ડિગ્રી દેતે વક઼્ત સમઝે, કિ ઉસી વક઼્ત ડિગ્રી કા પૂરી હદ તક રખનાય કરના રઇયત કે લિએ સખ્તી પૈદા કરેગા, તો વહ હુકમ દે સકતી હૈ, કિ માલગુજ઼ારી ક્રમ સે બઢ઼ાઈ જાયગી, યાનિ માલગુજારી બરસ બરસ નક઼્તે ૨ રતને બરસોં તક, કિ પાંચ બરસ સે જ઼િયાદે ન હો, બઢ઼તી જાયગી, જબ તક કિ ડિગ્રી દી હુઈ રખાયે કી હદ તક ન પહુંચ જાય ।

નક઼્તે ૨ માલગુજ઼ારી બઢ઼ાને કે હુકમ દેને કા રખ્તિયાર ।

૩૭ । (૧) નાલિશ જો કિસી જોત કી માલગુજ઼ારી બઢ઼ાને કે લિયે દાયર કી ગઈ હૈ, ઇસ બુનિયાદ પર કિ અરહ માલગુજ઼ારી જો રઇયત અદા કરતા હૈ મામૂલી અરહ સે કમ હૈ, યા ચીજ઼ોં કા ભાવ બઢ઼ ગયા હૈ, ક઼ાબિલ સમાઅત નહીં હોગી, અગર ઉસકે દાયર હોને કે ઠીક પહલે પન્દ્રહ બરસ કે ભીતર, ઇસ ઐક્ટ ક઼ાનૂન કી રૂ સે, જો દૂસરી માર્ચ સન ૧૮૮૩ ઈસવી કે પીછે કિયા ગયા હૈ, ઉસ જોત કી માલગુજ઼ારી બઢ઼ાઈ ગઈ હૈ, યા અગર ઊપર લિખે હુએ પન્દ્રહ બરસ કે ભીતર માલગુજ઼ારી દફ઼ે ૪૦ કી રૂ સે બદલ દી ગઈ હૈ, યા ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે, યા ઐસે કિસી ઐક્ટ કી રૂ સે જો ઇસ ઐક્ટ સે રદ કિયા ગયા હૈ, ઊપર બતાઈ હુઈ બુનિયાદોં મેં સે કિસી એક પર, યા ઐસી કિસી બુનિયાદ પર જો ઇસ કે સાથ મિલતી હુઈ હૈ, માલગુજ઼ારી બઢ઼ાને કી ડિગ્રી દી ગઈ હૈ, યા હાલાત મુક઼દ્દમે કી રૂ સે દાવા ખ઼ારિજ કિયા ગયા હૈ ।

માલગુજારી બઢ઼ાને કી નાલિશ બાર બાર દાયર કરને કે હક઼ કી હદ ।

(૨) ઇસ દફ઼ે મેં જો કુછ લિખા ગયા હૈ, વહ બાઇન્ગાલ-ટેનાન્સી ઐક્ટ કી દફ઼ે ૭૩ કો રદ્દી પર અસર નહીં પહુંચાવેગા ।

નકૂવે ઝમીન મેં જિસ સે વહ નિસબત નખ્તા હૈ, ઉસ તરહ સે મશહૂર કરેગા. જૈસા હુકમ દિયા ગયા હૈ, ઔર અગર કોઈ ઝમીંદાર યા આસામી ઉપર લિખે હુએ એક મહીને કે ભીતર, ઉસ નકૂવે કે અન્દર, ઉસ નિર્ખનામે કી નિસ્બત તહરીરી એતરાઝ ઉસ કે પાસ પેશ કરે, તો વહ ઉસે ઉસ નિર્ખનામે કે સાથ રેવેન્યુ વોર્ડ મેં ભેજેગા ।

(૪) નિર્ખનામે રેવેન્યુ વોર્ડ સે મનઝૂર યા તરમીમ હોકર સરકારી ગઝટ મેં મુશતહિર કિયે જાયંગે ઔર અગર ઐસે નિર્ખનામે મેં કોઈ સરીહ ગલતી ઉસ કે મુશતહિર હોને કે બાદ નિકલે, તો ઉસ કો કલક્ટર વોર્ડ આફ રેવેન્યુ કી મનઝૂરી સે સહી કર સકતા હૈ ।

(૫) લોકલ ગવર્નમેન્ટ વક્ત વક્ત કે નિર્ખનામા સે જો ઇસ દફે કી રૂ સે બનાએ જાએ, ઔસત નિર્ખનામા હર સાલ કે લિયે તૈયાર કરાવેગી ઔર ઉન કો હર સાલ સરકારી ગઝટ મેં છાપકર મુશતહિર કરેગી ।

(૬) ઇસ બાબ કી રૂ સે માલ કે ઘટને યા બઢને કી વજહ સે માલગુઝારી કે ઘટાને બઢાને કી કિસી કાર-રવાઈ મેં અદાલત ઉન નિર્ખનામોં પર મુલાહજા કરેગી, જો ઇસ દફે કી રૂ સે મુશતહિર કી જાતી હૈ, ઔર યેહ ક્યાસ કરેગી કિ ઉન નિર્ખનામોં મેં જો ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પીછે કિસી બરસ કે લિયે બનાયે ગએ હૈં, દિખાયે હુએ નિર્ખ સહી હૈં જબ તક યેહ સાબિત નહીં કિયા જાય કિ વહ ગલત હૈ ।

(૭) લોકલ ગવર્નમેન્ટ બ-મનઝૂરી હુકમ ગવરનર-જેનરેલ સાહિબ બહાદુર ઇજલાસ કૌનસિલ કે, ઇસ બાત કી તકમીલ કરને કે લિએ કિ જિસ જગહ કોઈ જિન્સ આમદ્યાને કી ચીજ સમઝી જાવગી, ઔર ઉન અફ્સરોં કી હિદાયત કે લિએ, જો ઇસ દફે કી રૂ સે નિર્ખનામા તૈયાર કરતે હૈં, કાયદે બનાવેગી ।

વટના ।

૪૦ । (૧) જબ દખીલકાર નકદ કિસી ખેત કે લિએ માલગુઝારી જિન્સ મેં અદા કરતા હૈ, યા કુસલ કે એક હિસ્સે કે તખમીને કિયે હુએ દામ પર, યા કસલ કે ગુના, જિસ વટની કહેં દર પર યા કુછ ઇન મેં સે એક તૌર પર, ઔર કુછ દૂસરે તૌર પર, તો રાયત યા ઝમીંદાર ઇસ બાત કી દરખાસ્ત દે સકતા હૈ, કિ માલગુઝારી નકદી મેં વટલ દી જાય ।

ઉસ માલગુઝારી કો નકદી ને વટના જો જિન્સ મેં અદા કી જાતી હૈ । યા બાટલી કો બજાય નકદી કાયમ કરના ।

(२) दर्ख्वास्त 'क़ब्ज़ा' या 'दख़ल-दिहानी' के अफ़सर या उस अफ़सर के पेश, जो दफ़ा १० की रू से मालगुज़ारी का वज़ा-ओ-वसूल करता है, या किसी और अफ़सर के पास दी जा सकती है, जिस को लोकल गवर्नमेन्ट ने ख़ास इस काम के लिये इख़्तियार दिया है।

(३) ऐसी दर्ख्वास्त के पाने पर वह अफ़सर इस बात की तहक़ीक़ करेगा, कि कितना रुपया बतौर मालगुज़ारी के दिया जायगा, और यह हुक्म देगा, कि नक़्द जिन्स में मालगुज़ारी अदा करने, या ऊपर कहे हुए किसी और तौर पर अदा करने की एवज़, ऐसा तहक़ीक़ किया हुआ रुपया अदा करेगा।

(४) नक़्दी मालगुज़ारी के तहक़ीक़ करने में, वह अफ़सर आगे बताई हुई बातों पर नज़र रक्खेगा।

(अ) औसत रुपये की मालगुज़ारी जो दस्तूरन नगर उस के आस पास, उसी क़िस्म की, और वैसेही फ़ायदे की ज़मीन के लिये अदा करते हैं।

(ब) औसत तादाद मालगुज़ारी की जो पिछले दस बरस के भीतर, या ऐसे कम वक़्त के भीतर, जिस का सुबूत मिल सके ज़मींदार ने हक़ीक़त में पाया है—और

(स) जो कुछ ख़र्च ज़मींदार ने पानी पटाने के लिये किया, जब कि मालगुज़ारी जिन्स में अदा होती थी, और जो कुछ वज़ा-ओ-वसूल उसने मालगुज़ारी के वसूलने पर, उन ख़र्चों के बजाय रखने के लिये किया।

(५) हुक्म तहरीरी होगा और उस में उस की [illegible] लिखी रहेगी, और यह भी, कि उस का असर कब से होगा, और वह हुक्म [illegible] तक होगा, जैसे कि [illegible] मामूली [illegible] में लिखे हुए हुक्म होते हैं।

[illegible] पर [illegible] किया जाय, तो [illegible] कि [illegible] में [illegible] हुक्म है या नहीं, और

તવ હુકમ મનઝૂરી યા ના-મનઝૂરી કા દેગા—અગર વહ ના-મનઝૂર કરે. તો ના-મનઝૂરી કી વજૂહાત કો કલમવન્દ કરેગા ।

છઠા વાવ ।

ગૈર દખ્લકાર રઇયત ।

પેહ વાવ જિસ પર લગેગા ।

૪૧ । પેહ વાવ ઉન રઇયતોં પર આએદ હોગા. જો હક દખ્લી નહીં રખતે હૈં. ઔર ઇસ એક્ટ મેં ગૈર દખ્લકાર રઇયત કે નામ સે ઝિકર કિયે ગયે હૈં ।

ગૈર દખ્લકાર રઇયત કો શુરૂ કી માલગુઝારી ।

૪૨ । જવ કોઈ ગૈર દખ્લકાર રઇયત ઝમીન કા દખ્લ પાવે. તો ઉસ કો ઐસી માલગુઝારી દેના હોગા. જો ઉસ કે. ઔર ઉસ કે ઝમીંદાર કે વીચ મેં. ઐસે દખ્લ પાને કે વક્ત. કરાર કી રૂ સે ઠહરાઈ જાય ।

માલગુઝારી વઢાને કી શર્ત ।

૪૩ । ગૈર દખ્લકાર રઇયત કી માલગુઝારી નહીં વઢાઈ જાયગી. પર રજિસ્ટરી કિયે હુએ કરાર-નામે. યા દફે ૪૬ કે મુતાવિક કિયે હુએ કરાર-નામે કી રૂ સે ।

પર શર્ત પેહ હૈ કિ. વહ માલિક કો. ઉસ દર પર માલગુઝારી વસૂલ કરને સે નહીં રોકેગા. જિસ દર પર માલગુઝારી હકીકત મેં અદા કી ગઈ હૈ. વરાવર ઐસે વક્ત તક. કિ ઉસ વક્ત સે ઠીક તીન વરસ પહલે સે કમ ન હો. જિસ કે લિયે માલગુઝારી કા દાવા કિયા ગયા હૈ ।

કિન વજૂહાત પર ગૈર-દખ્લકાર રઇયત વે-દખ્લ કિયે જા સકતે હૈં ।

૪૪ । ગૈર દખ્લકાર રઇયત ઇસ એક્ટ કો અમલોં કે વારે સે કબ્લ. નીચે લિખી હુઈ વજૂહાત સે કિસી એક યા જિયાદે વજહ પર. વે-દખ્લ કિયા જા સકતા હૈ. પર ઔર કિસી હાલત મેં નહીં—યાનિ

(અ) ઇસ વજહ સે કિ ઉસ ને વાકઈ માલગુઝારી અદા નહીં કી હૈ ।

(બ) ઇસ વજહ સે કિ વહ ઝમીન કો ઐસે કામ મેં લાયા હૈ. જિસ મેં વહ [illegible] ગઈ યા ઉસ ને ઐસે [illegible] ઇસ એક્ટ કે [illegible] કે [illegible] પર. [illegible] હુએ [illegible] કે રૂ સે વે-દખ્લ કિયા જા સકતા હૈ ।

ફ઼નાનનામે કો તામીલ કર દે, ઔર ઉસ કે જાનો હોને સે એક મહીને કે ઝોતર, ઉસ કચહરી મેં દાખિલ કરે, જિસ સે વહ જાનો કિયા ગયા થા, તો વહ ડીક આગે આને-વાલે ખેતી કે વરસ કે શુરૂ સે અમલ મેં આવેગા ।

(૪) જબ કોઈ ફ઼નાનનામા, નશ્યત કી તરફ સે ઝમીમે દફ઼ે (૩) કી રૂ સે, તામીલ કિયા ગયા હૈ, ઔર કચહરી મેં દાખિલ કિયા ગયા હૈ, તો વહ અદાલત યા અફસર જિસ કો કચહરી મેં વહ ઇસ તરહ સે દાખિલ કિયા ગયા હૈ, ઝીરન ઉસ કે તામીલ ઔર દાખિલ કિયે જાને કી ઇત્તિલા ઉસ ઝમીંદાર પર મુનાસિબ તૌર સે તામીલ કરાવેગા ।

(૫) જો નશ્યત હિસ્સે-દફ઼ે (૩) કી રૂ સે ઉસ ફ઼નાન-નામે કો તામીલ ન કરે, ઔર કચહરી મેં દાખિલ ન કરે તો ઇસ દફ઼ે કે મતલબ કે લિયે ઐસા સમઝા જાયગા, કિ ઉસ ને ફ઼નાનનામે કો તામીલ કરને સે ઇનકાર કિયા ।

(૬) અગર નશ્યત ઉસ ફ઼નાનનામે કો તામીલ કરને સે ઇનકાર કરે, જો ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે ઉસ કે સામને પેશ કિયા ગયા હૈ, ઔર ઝમીંદાર ઉસ કો નિકાલ દેને કે લિયે નાલિશ દાયર કરે, તો અદાલત ઇસ વાત કી તજવીઝ કરેગી, કિ કિતની માલગુઝારી જોત કે લિયે વાજિબ ઔર મુનાસિબ હૈ ।

(૭) ઇસ તરહ સે તજવીઝ કી હુઈ માલગુઝારી કે અદા કરને પર નશ્યત રાઝી હો, તો ઉસ કો યેહ હક હોગા, કિ ફ઼નાનનામે કો તારીખ સે ઉસ જોત કો ઉસ માલગુઝારી પર પાંચ વરસ તક રખે; પર ઉસ મિયાદ કે પૂરે હોને પર, ઊપર લિખે હુએ પિછલે દફ઼ે મેં વતાઈ હુઈ શરતોં કી રૂ સે નિકાલ દિયા જા સકેગા, અગર ઉસ ને હક દખલી નહીં હાસિલ કિયા હૈ ।

(૮) અગર નશ્યત ઐસી તજવીઝ કી હુઈ માલગુઝારી દેના મંજૂર ન કરે, તો અદાલત ઉસ કો બે-દખલ કરને કે લિયે ડિગરી દેગી ।

(૯) યેહ તજવીઝ કરને કે લિયે, કિ કિતની માલગુઝારી વાજિબ ઔર મુનાસિબ હૈ, અદાલત ઉસ માલગુઝારી પર લિહાજ઼ કરેગી જો મામૂલ નશ્યત લોગ ઉસ ગાંવ મેં ઉસી કિસમ કી, ઔર ઉસી ફ઼ાયદે કી જ઼મીન કે લિયે દિયા કરતે હૈં ।

(ચ) જહાં ઉસ કો નજિસ્ટ્રી કિયે હુએ પટ્ટે કી રૂ
સે ઝમીન પન દખ઼લ દિયા ગયા હૈ, તવ ઇસ વજહ
સે કિ પટ્ટે કી મિયાદ ખ઼તમ હો ગઈ હૈ।

(દ) ઇસ વજહ સે કિ દફ઼ા ૪૬ કી નૂ સે ઠહનાઈ હુઈ
વાજિવ ઔન મુનાસિવ માલગુજ઼ાની કે દેને સે
ઉસ ને ઇનકાન કિયા હૈ, યા વહ મિયાદ કિ
જવ તક ઉસ કો ઉસ માલગુજ઼ાની પન ઝમીન
નખને કા હક઼ હૈ, ખ઼તમ હો ગઈ હૈ।

પટ્ટે કી મિયાદ ખ઼તમ હોને પન વે-દખ઼લી કી શર્તેં।

૪૫। પટ્ટે કી મિયાદ ખ઼તમ હોને કી વજહ સે, વે-દખ઼લી કી નાલિશ કિસી ગ઼ૈન દખ઼લકાન નઇયત પન નહીં કી જા સકેગી, પન સિર્ફ઼ ઉસ હાલત મેં કિ જવ પટ્ટે કી મિયાદ પૂની હોને કે કમ સે કમ છઃ મહીને પહલે, ઝમીન છોડ઼ને કે લિયે નઇયત કો ઇત્તિલા દી ગઈ હૈ, ઔન મિયાદ કે પૂને હોને કે છઃ મહીને પીછે જો ઐસી નાલિશ દાયન નહીં હો સકેગી।

માલગુજ઼ાની વઢ઼ાને સે નાનાજ઼ી કી વજહ વે-દખ઼લી કી શર્તેં।

૪૬। (૧) માલગુજ઼ાની વઢ઼ાને સે નાનાજ઼ી કી વજહ વે-દખ઼લી કી નાલિશ કિસી ગ઼ૈન દખ઼લકાન નઇયત પન નહીં દાયન હોગી, પન સિર્ફ઼ ઉસ હાલત મેં કિ જવ ઝમીંદાન વઢ઼ાઈ હુઈ માલગુજ઼ાની દેને કા કનાનનામા નઇયત હવાલે કિયા, ઔન નઇયત ને નાલિશ દાયન હોને કે પહલે તીન મહીને કે ભીતન, ઇસ કનાનનામે કી તામીલ કનને સે ઇનકાન કિયા।

(૨) ઝમીંદાન જો ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે નઇયત કો કનાનનામા દેના ચાહતા હૈ, ઐસો અદાલત યા અફ઼સન કે પેશ ... કી લોકલ ગવર્નમેન્ટ ઇસ કામ કે લિએ મુકર્ન ... ઇસ કી નઇયત પન તામીલ કનાને કે લિએ દાખિલ કન સકતા હૈ। અદાલત યા અફ઼સન ઠહનાયે હુએ તૌન ... કી ... નઇયત પન તામીલ કનાવેગા, ઔન જવ ... સે તામીલ કનાયા જાવ, તો ઇસ દફ઼ે કે મતલવ ... કિ ... તામીલ ... ... કિ વહ નઇયત કો તામીલ ... ...

... ... પન કનાનનામા ... ... કિયા ગયા હૈ,

(૧૦) બે-દખ્લી કી ડિગ્રી જો ઇસ દફે કી રૂ સે દી ગઈ હૈ, ઉસ ખેતી કે બરસ કે ખતમ હોને પર અમલ મેં આવેગી, કિ જિસ સાલ વહ દી ગઈ હૈ ।

"ઝમીન પર દખ્લ પાયા" ઇસ કે માને ।

૪૭ । જબ કોઈ રૈયત કિસી ઝમીન પર દખ્લકાર નહીં હૈ, ઔર ઉસ કે દખ્લ બહાલ રહને કે લિયે પટ્ટા લિખા જાતા હૈ, તો ઇસ બાત કે મતલબ કે લિયે યેહ નહીં સમઝા જાયગા, કિ ઇસ પટ્ટે કી રૂ સે ઉસ કો ઝમીન પર દખ્લ મિલા, અગરચે પટ્ટે કા મતલબ ઉસ કો દખ્લ દિલાના હો ।

સાતવાં બાબ ।

શિકમી રૈયત ।

ઉસ માલગુઝારી કી હદ જો શિકમી રૈયત સે વસૂલ કી જા સકતી હૈ ।

૪૮ । ઐસે શિકમી રૈયત કા ઝમીંદાર, જો નકદી માલગુઝારી પર ઝમીન રખતા હૈ, ઉસ માલગુઝારી સે બઢ કર જો વહ આપ અદા કરતા હૈ, આગે બતાએ હુએ સૈકડ़े કે હિસાબ સે જિયાદા વસૂલ નહીં કર સકેગા—યાનિ

(અ) જબ શિકમી રૈયત રજિસ્ટ્રી કિયે હુએ પટ્ટે યા કબાલ-નામે કી રૂ સે માલગુઝારી અદા કરતા હૈ, તો પચાસ રુપયે સૈકડ़े—ઔર

(બ) ઔર કિસી હાલત મેં પચીસ રુપયે સૈકડ़े ।

શિકમી રૈયત કી બે-દખ્લી કી કૈદ ।

૪૯ । કોઈ શિકમી રૈયત અપને ઝમીંદાર સે બે-દખ્લ નહીં કિયા જાયગા, સિવાએ નીચે લિખી હુઈ હાલતોં કે ।

(અ) જબ લિખે હુએ પટ્ટે કી મિયાદ ખતમ હો જાએ ।

(બ) જબ રૈયત ઝમીન લિખે હુએ પટ્ટે કી રૂ સે નહીં, બલ્કિ ઔર કિસી તરહ સે રખતા હૈ, તો ઉસ ખેતી કે બરસ કે અખીર મેં, જો ઠીક ઉસ સાલ કે પીછે આતા હૈ, જિસ મેં ઝમીંદાર ને ઉસ કો છોડ દેને કી તાકીદ દી હૈ ।

આઠવાં બાબ ।

માલગુઝારી કી નિસ્બત આમ કાયદે ।

માલગુઝારી કી તાદાદ કી નિસ્બત કયાસ ઔર કાયદે ।

માલગુઝારી કે મુકર્રર કરને કી નિસ્બત કયાસ ઔર કાયદે ।

૫૦ । (૧) જબ કિસી દવામિયાની કાશ્તકાર યા રૈયત ઔર ઉસ કે પહલે કાશ્તકાર ને ઐસી માલગુઝારી યા ઐસી માલગુઝારી પર ઝમીન રખી હૈ, જો ઇસ્તિમરારી બન્દોબસ્ત કે વક્ત સે બદલી નહીં ગઈ હૈ, તો વહ માલગુઝારી યા [illegible] માલગુઝારી બઢાઈ નહીં જાવેગી. સિવાએ ઉસ હાલત કે

કિ ખવ દનીમવાની હક કો ખમીન યા ખોત કો નકૃવા વદઠ ગયા હૈ ।

(૨) ખો કિસી નાઠિશ યા ઔર કાન-નગ્નારે મેં, ખો ઇસ ઐક્ટ કો નૂ સે કો ખાએ, પેહ સાવિત હોં, કિ કિસી દનમિયાની હકદાન યા નશ્બત, ઔર ઉસ કે પહઠે હઈ નખ્બે-વાઠોં ને, ઐસી માઠગુખાની યા શનહ માઠગુખાની પન ખમીન નખી હૈ, ખો નાઠિશ દાયન હોને યા કાન-નવાઈ શુનૂ હોને કે ઠીક પહઠે વીસ વનસ કે ભોતન વદઠી નહીં ગઈ હૈ, તો ખવ તક ઉસ કે વનખિઠાફ સાવિત નહીં કિયા ખાએ, પેહ કૃયાસ કિયા ખાએગા, કિ દલામી વનદ-મો-વસૂત કે વક્ત સે ઉન્હોં ને ખમીન ઉસી માઠગુખાની યા શનહ માઠગુખાની પન નખી હૈ ।

પન શર્ત પેહ હૈ, કિ અગન કિસી શાઈન કે મુતાવિક પેહ ખનૂન હૈ કિ કિસી નકૃવે ખમીન મેં ખોત યા કિસી કિસમ કી ખોત, ખો મુકર્નન માઠગુખાની યા શનહ માઠગુખાની પન નખી ગઈ હૈ, ઐસી તાનીખ કો યા, ઉસ સે પહઠે, ખો શાઈન કો નૂ સે ઠહનાઈ ગઈ હૈ, નખિસ્ટ્રી કી ખાએ, તો ઊપન ઠિખા હુશ્રા કૃયાસ ઉસ તાનીખ કે વાદ, ઉસ નકૃવે ખમીન મેં, કિસી ખોત કે ઠિયે યા ઉસ કિસમ કી ખોત કે ઠિયે નહીં કિયા ખાએગા, ખવ તક કિ ખોત ઇસ તનહ સે નખિસ્ટ્રી નહીં કી ગઈ હૈ ।

(૩) ઇસ દફે કે અમઠ મેં, ખહાં તક વહ નશ્યત કો તનફ સે નખી હુઈ ખમીન સે તઆલ્લુક નખતા હૈ, ઇસ વાત સે કુછ ફર્ક નહીં હોગા, કિ વહ ખમીન ઐસી ઔર ખમીન સે, ખિસ કે સાથ વહ એક પટ્ટે મેં થી, અઠગ કી ગઈ હૈ, યા કિસી ઔર ખમીન કે સાથ એક પટ્ટે મેં શામિઠ કી ગઈ હૈ ।

(૪) ઇસ દફે મેં ખો કુછ ઠિખા હુઆ હૈ, વહ ઉસ દનમિયાની હક કે ઠિયે ભાયદ નહીં હોગા, ખો કુછ વનસ કી ઠહનાઈ હુઈ મિયાદ કે ઠિયે નખા ગયા હૈ, યા ખિસ કા નખા ખાના માઠિક કી મર્ઝી પન મૌકૂફ હૈ ।

પ૨ ૧ [illegible] ... [illegible]

ક઼યાસ કિયા જાયગા. કિ વહ જ઼મીન માલગુજ઼ારી કી [illegible]
તાદાદ ઔર ઉન્હીં શર્તો પર રખ્ખા હૈ, જૈસા કિ [illegible]
પિછલે ખેતો કે બરસ મેં ।

જ઼મીન કા રક઼બા બદલને પર માલગુજ઼ારી કા બદલના।

જ઼મીન કા રક઼બા બદલને કો નિસબત માલગુજ઼ારી કા બદલના ।

પર૧ (૧) હર આસામી--

(અ) ઐસી સબ જ઼મીન કે લિએ જ્યાદે માલગુજ઼ારી દેગા. જો પૈમાઇશ સે ઉસ રક઼બે સે જ્યાદે ઠૈહરાઈ જાએ. જિસ કે લિએ ઉસ ને માલગુજ઼ારી પહલે અદા કી હૈ, પર ઉસ હાલત મેં નહીં. કિ જબ યેહ સાબિત કિયા જાએ. કિ રક઼બે કા બઢના ખેત યા દરમિયાની હદ વાલી જ઼મીન મેં, ઉસ જ઼મીન કે મિલજાને કે સબબ હુઆ હૈ. જો પહલે ઉસ દરમિયાની હદ કી જ઼મીન યા ખેત મેં થી. ઔર પાની મેં ડૂબને યા ઔર કિસી તરહ સે જાતી રહી થી. ઔર ઉસ કે લિયે માલગુજ઼ારી ઘટાઈ નહીં ગઈ થી ।

(બ) જબ પૈમાઇશ ઔર મુક઼ાબલા કરને સે યેહ સાબિત હો. કિ આસામી કે દરમિયાની હદ-વાલી જ઼મીન યા ખેત કા રક઼બા ઉસ કે બ-નિસબત ઘટ ગયા હૈ. જિસ કે લિયે વહ પહલે માલગુજ઼ારી દેતા થા. તો ઉસ કી માલગુજ઼ારી ઘટાઈ જાયગી. પર ઉસ હાલત મેં નહીં. કિ જબ યેહ સાબિત કિયા જાય કિ રક઼બે કા ઘટના ઉસ જ઼મીન કે [illegible] જાને કી વજહ સે થા. જો કિસી વક઼્ત મેં ઉસ દરમિયાની હદ કી જ઼મીન યા ખેત કે રક઼બે મેં પાની કે બસબ સે. યા ઔર કિસી સબબ સે મિલ ગઈ થી. ઔર કે ઉસ રક઼બે બઢ઼ [illegible] કી બાબત સે માલગુજ઼ારી નહીં બઢાઈ ગઈ થી ।

[illegible]

કી ઝમીન યા ઝોત કે લિયે પકઝાઈ માલ-
ગુઝારી થી યા નહીં ।

(બ) આસામી કી કુછ ઝેયાદે ઝમીન ઉસ કી માલગુઝારી
વઢાને કી વજહ સે, યા ઔર કિસી સવબ સે,
ઝમીંદાર કે રલમ ઔર મર્ઝી સે, નાપને હી
ગઈ હૈ યા નહીં ।

(સ) જિસ અર્સે તક ઝમીન ઐસે નાપી ગઈ હૈ, કિ
ઉસ કી માલગુઝારી યા નકદે કી નિસ્બત
ઝગડા નહીં હુઆ હૈ—ઔર

(દ) ઉસ નાપ કી લમ્બાઈ યા પૈમાને પર, જો
ઝમીન નાપને કે ઔર મેં ઉસ જગહ કામ
મેં આતી થી, બ-મુકાબલે ઉસ કે જો મુકદ્દમા
દાયર કરને કે વક્ત ઇસ્તિમાલ હોતી થી ।

(૩) ઇસ બાત કી તજવીઝ કરને કે લિયે, કિ
માલગુઝારી કી કિતના વઢાના ચાહિયે, અદાલત ઉન દરોં
પર નિગાહ રખેગી, જો ઉસી કિસ્મ ઔર ઉસી ફાયદે કી
ઝમીન કે લિયે, આસ પાસ કે આસામિયોં સે લી જાતી હૈ
ઔર દરમિયાની હકદાર કી હાલત મેં, ઉસ નકે પર નિગાહ
રખેગી, જિસ કા હક વહ અપની ઝમીન કી માલગુઝારી
કી નિસ્બત રખતા હૈ, ઔર કિસી હાલત મેં ઐસી માલગુઝારી
નહીં મુકર્રર કરેગી, જો હાલત મુકદ્દમે કી રૂ સે વાજિબ
યા મુનાસિબ નહીં હૈ ।

(૪) ઘટાઈ હુઈ માલગુઝારી કી તાદાદ પહલે અદા હોને-
વાલી માલગુઝારી સે વહી નિસ્બત રખેગી, જો ઝોત યા
દરમિયાની હક કી ઝમીન કી ઘટાઈ હુઈ સાલાના કુલ
કીમત, ઉસ કી પહલી સાલાને કુલ કીમત સે રખતી હૈ, યા
જો ઘટી હુઈ ઝમીન કી સાલાના કીમત ખાતિરખાહ નહીં
[illegible] જા સકે, તો પહલે અદા હોને-વાલી માલગુઝારી સે
[illegible] નિસ્બત રખેગી જો ઘટી હુઈ ઝમીન કા રકબા
[illegible]નિયાની હક-વાલી ઝમીન યા ઝોત કે પહલે રકબે સે
[illegible]ખતા હૈ ।

અદાય માલગુઝારી ।

૫૩ । કિસ્તબન્દીનામે યા પુરાને દસ્તૂર કે તારીખ પર, રૂપયે
માલગુઝારી જો આસામી કો દેના ચાહિયે. ચાર બરાબર

માલગુઝારી કી કિસ્તેં ।

ઐસી કિસતોં મેં અદા કી જાયગી, જો ઘેતો કે વનસ કી હન સેમાહી કે આખિન દિન કો અદા કનને લાયક હોતી હૈ ।

માલગુજાની દેને કા વક્ત ઔન જગહ ।

૫૪ । (૧) હન આસામી માલગુજાની કી હન કિસ્ત સૂનજ ડૂબને કે પહલે ઉસ દિન દેગા, જિસ દિન વહ અદા હોના ચાહિયે ।

(૨) ઉન હાલતોં કો છોડ કન, જિન મેં ઇસ ઐક્ટ કી નૂ સે આસામી અપની માલગુજાની અદાલત મેં અમાનત નખ સકતા હૈ, માલગુજાની જમીંદાન કે ગાંવ કી કચહની મેં, યા કિસી ઔન સુભીતે કી જગહ મેં, જો ઇસ કામ કે લિયે જમીંદાન ઠહનાવે, અદા કી જાયગી, પન શર્ત યેહ હૈ, કિ લોકલ ગવર્નમેન્ટ આસામી કો યેહ ઇખ્તિયાન દેને કે લિયે, કિ ડાક કે મનિઆર્ડન કી નૂ સે માલગુજાની અદા કને, આમ તૌન સે, યા કિસી ખાસ નકબે કે લિયે, વક્ત વક્ત પન કાયદે વના સકતી હૈ ।

(૩) માલગુજાની કી કોઈ કિસ્ત યા ઉસ કા કોઈ હિસ્સા જો ઉસ વક્ત યા ઉસ સે પહલે કિ જવ વહ અદા હોના ચાહિયે, ન દિયા જાય તો વહ વાકી સમઝા જાયગા ।

માલગુજાની કો હિસાવ મેં લગના ।

૫૫ । (૧) જવ કોઈ આસામી માલગુજાની કે હિસાવ મેં કુછ રુપયા અદા કનતા હૈ, તો વહ ઉસ વનસ કો યા વનસ ઔન કિસ્ત કો વતા સકતા હૈ, જિસ કે લિયે વહ ઉસ કા જમા હોના ચાહતા હૈ, ઔન વહ અદા કિયા હુઆ રુપયા ઉસી તનહ સે જમા કિયા જાયગા ।

(૨) જો વહ ઐસા કુછ ન કહે તો અદા કિયા હુઆ રુપયા ઐસે વનસ મેં ઔન ઐસી કિસ્ત મેં જમા કિયા જાયગા, જો જમીંદાન ઠીક સમઝે ।

આસામી જમીંદાન કો રુપયા અદા કનને કે વક્ત નસીદ પાને કા હકદાન હૈ ।

૫૬ । (૧) હન આસામી જો માલગુજાની કે લિયે અપને જમીંદાન કે યહાં રુપયા અદા કનતા હૈ યેહ હક નખેગા કિ ઉસી વક્ત એક લિખી હુઈ નસીદ દસતખતી જમીંદાન અપને અદા કિયે હુએ રુપયે કે લિયે પાવે ।

(૨) જમીંદાન ઉસ નસીદ કી એક દૂસની પનત તિયાન કનકે નખેગા ।

(૩) નસીદ ઔન ઉસ કી પનત સાની મેં, ઉન ફર્દ નકસોં મેં સે, જો નસીદ કે ઉસ નમૂને મેં દિખાઈ

ગઈ હૈ, કિ ઇસ ઐક્ટ કે દૂસરે શિડૂલ મેં દિયા ગયા હૈ, ઐસી તશ્ખ઼ીસેં મુન્દરિજ હોંગી, લિખ઼ન કો ફ઼મીંદાર અદા કરને કે વક઼્ત દર્જ કર સક્તા હૈ।

પર શર્ત યેહ હૈ કિ લોકલ ગવર્નમેન્ટ વક઼્ત વક઼્ત પર આમ તૌર સે, યા કિસી ખ઼ાસ તફ઼્વે ફ઼મીન યા કિસી કિ઼સ્મ કે મુક઼દ્દમોં કે લિયે, તરમીમ કિયા હુઆ ફ઼ાર્મ મુક઼ર્રર યા મંજ઼ૂર કર સક્તી હૈ।

(૪) જો રસીદ મેં વહ સબ તશ્ખ઼ીસેં ન હોં જો ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે ઉસ મેં હોના ચાહિયે, તો જબ તક ઇસ કે બર્ખ઼િલાફ઼ ન સાબિત કિયા જાય, યેહ ખ઼્યાલ કિયા જાયગા કિ આસામી ને ઉસ તારીખ઼ તક જિસ કી વહ રસીદ દી ગઈ, બિલકુલ માલગુજ઼ારી બેબાક઼ કર દિયા હૈ।

૫૭। (૧) જબ ઝ઼મીંદાર ક઼બૂલ કરતા હૈ કિ કિસી આસામી ને સબ માલગુજ઼ારી, જો ખ઼ેતી કે બરસ પૂરે હોને તક અદા હોની ચાહિયે, દે દી હૈ, તો આસામી કો યેહ હક઼ હોગા કિ ઝ઼મીંદાર સે ઉસ બરસ કે ખ઼તમ હોને કે પીછે, તીન મહીને કે ભીતર, ઉસ માલગુજ઼ારી કે લિયે જો બરસ કે આખ઼ીર વાક઼ી નિકલે, પૂરી બે-વાક઼ી કી રસીદ દસ્તખ઼તી ઝ઼મીંદાર બિલા ખ઼ર્ચા પાવે।

સાલ આખ઼ીર પર આસામી ફ઼ારિગ઼ખ઼તી યા જમા વાસિલ વાક઼ી કા હિસાબ પાને કા હક઼્દાર હૈ।

(૨) જહાં ઝ઼મીંદાર ઐસા નહીં ક઼બૂલ કરતા, આસામી કો યેહ હક઼ હોગા, કિ ચાર આને ફ઼ીસ અદા કરકે, ઉસ સાલ કે ખ઼તમ હોને કે પીછે તીન મહીને કે ભીતર, ઐસા હિસાબ પાવે, જિસ મેં વહ સબ તશ્ખ઼ીસેં હોં જો ઇસ ઐક્ટ કે શિડૂલ દો મેં દિયે હુએ હિસાબ કે નક઼્શે મેં દિખાઈ ગઈ હૈં, યા કિસી ઔર નક઼્શે મેં, જો લોકલ ગવર્નમેન્ટ આમ તૌર સે, યા કિસી ખ઼ાસ જગહ કે લિયે, યા કિસી ખ઼ાસ કિ઼સ્મ કે મુક઼દ્દમોં કે લિયે વક઼્ત વક઼્ત પર મુક઼ર્રર કરે।

(૩) ઝ઼મીંદાર ઐસે હિસાબ કી નક઼લ જિસ મેં ઐસી તશ્ખ઼ીસેં હોં, તૈયાર કરકે અપને પાસ રખ્ખેગા।

૫૮। (૧) જો કોઈ ઝ઼મીંદાર બિલા વજહ મુનાસિબ કિસી આસામી કો ઐસી રસીદ, જિસ મેં દફ઼ે ૫૬ મેં બતાઈ હુઈ તશ્ખ઼ીસેં વાજ઼ેહ હોં કો તલબ મેં અદા કી હુઈ માલગુજ઼ારી કી બિનસબત હો; દેને સે ઇન્કાર કરે યા ન દે, તો આસામી અદા કરને કી તારીખ઼ સે તીન મહીને કે ભીતર ઐસા ઝ઼મીંદાર

રસીદ ઔર હિસાબ ન દેને ઔર ઉન કો પેશ કરને ન કરને કે લિયે સજ઼ા ઔર જુર્માના।

પાવે કે લિએ નાલિશ કર સકતા હૈ. જો ઉસ માલગુજારી કો તાદાદ યા દામ કે દુગને સે વઢ કર ન હો, જૈસા કિ અદાલત મુનાસિબ સમઝે ।

(૨) જો ઝમીંદાર બિના વજહ મુનાસિબ આસામી કે માંગને પર, યા તો વેવાકી કી રસીદ, યા અગર આસામી ઐસી રસીદ પાને કા હક ન રખતા, તો કિસી વરસ કે લિએ દફે ૫૭ મેં વતાયા હુઆ હિસાવ દેને સે ઇનકાર કરે, તો આસામી પીછે આને-વાલે ખેતી કે વરસ કે ભીતર, ઉસ સે ઐસા હરજા પાને કે લિએ નાલિશ કર સકતા હૈ, જો અદાલત ઠીક સમઝે, ઔર જો ઉસ માલગુજારી કી કુલ તાદાદ યા દામ કે દુગને સે વઢ કર ન હો, જો આસામી ને ઝમીંદાર કો ઉસ વરસ કે ભીતર અદા કી હૈ, જિસ કે લિએ વહ રસીદ યા હિસાવ દિયા જાના ચાહિયે થા ।

(૩) જો ઝમીંદાર બિના વજહ મુનાસિબ રસીદ યા હિસાવ કો પરત યા નકલ તૈયાર કરકે ન રખે, જૈસા કિ ઊપર વતાઈ હુઈ દોનોં દફોં મેં સે હર એક મેં વતલાયા ગયા હૈ, તો ઉસ પર ઐસા જુર્માના વ-તૌર સઝા કે કિયા જાએગા, જો ૫૦ રુપયે તક હો સકતા હૈ ।

લોકલ ગવર્નમેન્ટ રસીદ ઔર હિસાવ કે નકશે તૈયાર કરેગી ।

૫૯ । (૧) લોકલ ગવર્નમેન્ટ રસીદ કે નમૂને પરત સાની કે સાથ, ઔર ઐસે હિસાવોં કે નકશોં કે આમ જો ઊપર લિખે હુએ દફોં કે મુતાવિક કામ મેં આ સકતે હૈં, તૈયાર કરાવેગી ઔર સવ-ડિવીઝન કે કચહરિયોં મેં ઝમીંદારોં કો વેચને કે લિયે મૌજૂદ રખેગી ।

(૨) ફારમ ઐસી કિતાવોં મેં વિકેંગે જિન કે વરક પર સિલસિલેવાર નમ્વર લગા રહેગા, યા વહ ઔર કિસી તરહ પર ભી વિક સકતે હૈં, જૈસા લોકલ ગવર્નમેન્ટ મુનાસિબ સમઝે ।

રજિસ્ટ્રી કિયે હુએ માલિક મનેજર યા મુર્તહિન કી રસીદ કા ચલન ।

૬૦ । જહાં માલગુજારી કિસી મહાલ કે માલિક મનેજર યા મુર્તહિન કો કાવિલ અદા કરને કે હૈં, તો ઉસ આદમી કી રસીદ, જિસ કા નામ લૈન્ડ રજિસ્ટ્રેશન ઐક્ટ સન ૧૮૭૬ ઈસવી કી-રૂ સે વ-તૌર માલિક મનેજર યા મુર્તહિન કે રજિસ્ટ્રી કિયા ગયા હૈ, યા ઉસ કે એજેન્ટ કી રસીદ જિસ કો ઇસ કામ કે લિયે ઇખ્તિયાર દિયા ગયા હૈ

માઉગુળાની કે લિયે વૂનો સન્નાઈ હોગી. ઔર વહ આદમી
ળો માઉગુળાની કે લિયે ળવાવદેહ હૈ, ઉસ શખ્સ કે
દાવે કે ળવાવ મેં ળિસ કા નામ ઇસ તરહ સે રળિસ્ટ્રી
કિયા ગયા હૈ. યેહ ઉળર નહીં કર સકેગા, કિ માઉ-
ગુળાની કિસી દોસરે આદમી કો દિયા ળાના ચાહિયે ।

પર ઇસ દફે મેં ળો કુછ લિખા હૈ ઉસ કા અસર ઉસ
ચ્રાને પર નહીં હોગા, ળો ઐસા દોસરા આદમી રળિસ્ટ્રી કિયે
હુએ માલિક મહેળર યા મુર્તહિન કે વર્ખિલાફ રખતા હૈ ।

માઉગુળાની કી અમાનત રખના ।

૬૧। (૧) નીચે લિખો હુઈ હાલતોં મેં સે કિસી હાલત મેં-યાનિ

(અ) ળવ આસામી માઉગુળાની અદા કરને કે લિયે
રુપયા સામને રખે, ઔર ઝમીંદાર ઉસ કે લેને સે
યા રસીદ દેને સે ઇનકાર કરે ।

(વ) ળવ આસામી ળિસ કે ળિમ્મે માઉગુળાની કા
રુપયા વાળિવુલ અદા હૈ, ઇસ વાત કે વાવર કરને
કી વળહ રખતા હૈ, કિ વહ શખ્સ ળિસ કો
માગુઉળાની દેના ચાહિયે, ઉસ કે લેને ઔર ઉસકો
રસીદ દેને કે લિયે. રાળી ન હોગા. ચૂંકે ઉસ ને
કિસી વકત પહલે સામને રખે હુએ રુપયે લેને
સે ઇનકાર કિયા થા, યા રસીદ નહીં દી થી ।

(સ) ળવ માઉગુળાની ઇળમાલી શરીકોં કો અદા કરને
કે લાયક હૈ, ઔર આસામી શરીકોં કો ઇળમાલી
રસીદ રુપયે કે લિયે નહીં પા સકતા, ઔર ઉનકી
તરફ સે માઉગુળાની લેને કે વાસ્તે કિસી
શખ્સ કો ઇખ્તિયાર નહીં દિયા ગયા હૈ-યા

(દ) ળવ આસામી કો સચ ઇસ વાત કા શક હૈ, કિ
માઉગુળાની પાને કા હક કિસ કો હૈ, તો
આસામી ઉસ અદાલત મેં, ળો ઉસ કે દરખિયાફ્તી
હક યા ળોત કો માઉગુળાની કે નાલિશ
સુનને કા ઇખ્તિયાર રખતા હૈ, લિખી હુઈ દર-
ખ્વાસ્ત ઇસ મળમૂન કી દે સકતા હૈ, કિ ઉસ
કો અદાલત મેં [illegible] રુપયે કો અમાનત રખને
કી ઇળાળત દી ળાય, [illegible]
[illegible] કરતે હૈ ।

અદાલત મેં માઉગુળાની
અમાનત રખને કા
દરખ્વાસ્ત ।

(૨) દરખ્વાસ્ત મેં ઉન સબ વુજૂહાત કી તફસીલ રહેગી. જિન પર વહ કી ગઈ હૈ, ઔર ઉસ મેં યેહ બયાન રહેગા. કિ (અ) ઔર (બ) કી હાલતોં મેં ઉસ આદમી કા નામ લિખ્ખા જાયગા. જિસ કે હિસાબ મેં વહ અમાનતી રુપયા જમા કિયા જાયગા ।

(સ) કી હાલત મેં, ઉન શરીકોં કા નામ જિન કી માલગુજારી અદા હોની ચાહિયે, યા ઉન મેં સે ઇતનોં કે નામ લિખ્ખે જાયંગે. જિન કી આસામી બના સકે—ઔર

(દ) કી હાલત મેં, ઉસ આદમી કા નામ, જિસ કી પિછલી બાર માલગુજારી દી ગઈ થી, ઔર ઉસ આદમી યા આદમિયોં કે નામ, જો ઉસ કી અબ દાવા કરતે હૈં લિખ્ખે જાવેંગે । ઉસ દરખ્વાસ્ત પર ઉસ તરહ સે, કિ આઈન જાબ-તાઈ દીવાની કે દફે ૫૨ મેં બતાયા ગયા હૈ, આસામી કા, યા જો વહ મુકદ્દમોં કી બાતોં કો આપ ન જાનતા હો, તો ઉન કે જાનને વાલે કિસી ઔર શખ્સ કા દસ્તખત ઔર તસદીક હોગા. ઔર ઉસકે લિયે ઐસી ફીસ લી જાયગી, જિસ કે લિયે લોકલ ગવર્નમેન્ટ વક્ત વક્ત પર કાયદે કી રૂ સે હુકમ દે ।

દ૨ । (૧) જો ઉસ અદાલત કો જિસકે યહાં દરખ્વાસ્ત પિછલી દફે કી રૂ સે કી ગઈ હૈ, યેહ દિખ્ખાઈ દે, કિ દરખ્વાસ્ત દેને વાલે કો ઉસ દફે કી રૂ સે માલગુજારી અમાનત કરને કા હક હૈ, તો વહ ઉસ માલગુજારી કો લેગી, ઔર અદાલત કી મુહર કે સાથ ઉસ કી રસીદ દેગી ।

અમાનત રખ્ખી માલગુજારી કી રસીદ જો અદાલત સે દી ગઈ પક્કી સફાઈ હોગી ।

(૨) ઇસ દફે કી રૂ સે દી હુઈ રસીદ આસામી કી તરફ સે અદા કિયે જાને લાયક, ઔર ઊપર બતાયે હુએ તૌર સે અમાનત રખ્ખી હુઈ માલગુજારી કે રુપયે કી સફાઈ કે લિયે. ઉસ તરહ સે ઔર ઉસ હદ તક, અસર રખેગી. ઐસા કિ ઉસ આસામી ને રખ્ખી. જબ કિ માલગુજારી કા રુપયા પિછલે દફે કી (અ) ઔર (બ) કી હાલતોં મેં, વહ આદમી દિયા કી દરખ્વાસ્ત મેં, ઐસા આદમી બતાયા ગયા

(૨) દરખ્વાસ્ત મેં ઉન સબ અશ્ખાસ કી તફ્સીલ રહેગી જિન પર વહ કી ગઈ હૈ, ઔર ઉસ મેં ઐસે બયાન રહેગા કિ (અ) ઔર (બ) કી હાલતોં મેં ઉસ આદમી કા નામ લિખા જાયગા, જિસ કે હિસાબ મેં વહ અમાનતી રુપયા જમા કિયા જાયગા।

(સ) કી હાલત મેં, ઉન ગરીબોં કા નામ જિન કો માલગુજારી અદા હોની ચાહિયે, યા ઉન મેં સે ઇતનોં કે નામ લિખે જાયંગે, જિન કો આસામી બતા સકે—ઔર

(દ) કી હાલત મેં, ઉસ આદમી કા નામ, જિસ કો પિછલી બાર માલગુજારી દી ગઈ થી, ઔર ઉસ આદમી યા આદમિયોં કે નામ, જો ઉસ કા અબ દાવા કરતે હૈં લિખે જાવેંગે। ઉસ દરખ્વાસ્ત પર ઉસ તરહ સે, કિ આઈન કાર-રવાઈ દીવાની કે દફે ૫૨ મેં બતાયા ગયા હૈ, આસામી કા, યા જો વહ મુકદ્દમોં કી બાતોં કો આપ ન જાનતા હો, તો ઉન કે જાનને વાલે કિસી ઔર શખ્સ કા દસ્તખત ઔર તસદીક હોગા, ઔર ઉસકે લિયે ઐસી ફીસ લી જાયગી, જિસ કે લિયે લોકલ ગવર્નમેન્ટ વક્ત વક્ત પર કાયદે કી રૂ સે હુક્મ દે।

અમાનત રખી માલગુજારી કી રસીદ જો અદાલત સે દી ગઈ પક્કી સફાઈ હોગી।

૯૨। (૧) જો ઉસ અદાલત કો જિસકે યહાં દરખ્વાસ્ત પિછલી દફે કી રૂ સે કી ગઈ હૈ, ઐસ દિખાઈ દે, કિ દરખ્વાસ્ત દેને વાલે કો ઉસ દફે કી રૂ સે માલગુજારી અમાનત કરને કા હક હૈ, તો વહ ઉસ માલગુજારી કો લેગી, ઔર અદાલત કી મુહર કે સાથ ઉસ કો રસીદ દેગી।

(૨) ઇસ દફે કી રૂ સે દી હુઈ રસીદ આસામી કી તરફ સે અદા કિયે જાને લાયક, ઔર ઊપર બતાયે હુએ તૌર સે અમાનત રખી હુઈ માલગુજારી કે રુપયે કી સફાઈ કે લિયે, ઉસ તરહ સે ઔર ઉસ હદ તક અસર રખેગી, જૈસા કિ ઉસ હાલ મેં રખતી, જબ કિ માલગુજારી કા રુપયા પિછલે દફે કી (અ) ઔર (બ) કી હાલતોં મેં, વહ આદમી લેતા જો દરખ્વાસ્ત મેં, ઐસા આદમી બતાયા ગયા

હૈ, જિસ કે હિસાબ મેં અમાનતી રુપયા જમા હોના ચાહિયે ।

ઉસી દર્જે કો (સ) કી હાલત મેં રખમાઠી સનોક ઉતે, જિન કો માલગુજારી અદા હોવે લાયક હૈ—ઔર

ઉસી દર્જે કે (દ) કી હાલત મેં વહ આદમી ઉતા જિસ કો માલગુજારી ઉતે કા હક થા ।

૬૩ । (૧) વહ અદાલત જિસ ને રુપયા અમાનત નપ્યા હૈ, અપની કચહરી મેં કિસી લાજેહ જગહ પર માલગુજારી ।

માલગુજારી અમાનત હોને કા રશ્તિહાર ।

અમાનત હોને કા રશ્તિહાર, જિસ મેં સબ ખાસ વાતોં કી તફસીલ નહોગી, લગા દેગી ।

(૨) જો અમાનત નપ્યા હુઆ રુપયા રશ્તિહાર લગાને કી તારીખ કે પીછે, પન્દરહ દિન કે ભીતર, આગે આને-વાલી દર્જે કો નુ સે ન અદા કી જાય, તો અદાલત ઔર દર્જે દર કો (અ) ઔર (વ) કી હાલતોં મેં ઉસ આદમી પર, જો દરખાસત મેં ઐસા આદમી વતાયા ગયા હૈ, કિ જિસ કે હિસાબ મેં અમાનતી રુપયા જમા કિયા જાયગા, માલગુજારી અમાનત હોને કા રશ્તિહાર વિઠા ખ્યાં જારી કરેગી ।

ઉસ દર્જે કી (સ) કી હાલત મેં, જમીંદાર કી દેહાતી કચહરી મેં, યા ઉસ ગાંવ મેં જિસ મેં વહ જોત લાગે હૈ, કિસી વજનગાહ આમ પર માલગુજારી અમાનત હોને કા રશ્તિહાર લગા દેગી—ઔર

ઉસ દર્જે કી (દ) કી હાલત મેં, ઐસે હર આદમી પર, જો, વહ વકીલ કરતા હૈ, કિ અમાનત કિયે હુએ રુપયે કા દાવા કરતા હૈ યા હક રખતા હૈ, ઉસી તરહ કા રશ્તિહાર વિઠા ખ્યાં જારી કરેગી ।

૬૪ । (૧) અદાલત અમાનત કિયે હુએ રુપયે કો ઐસે શખ્સ કો દે સકતી હૈ, જિસ કો વહ ઉસકા હકદાર સમઝે, યા અગર મુનાસિબ સમઝે તો ઉસ રુપયે કો અપને પાસ નપ્ય સકતી હૈ, જબ તક અદાલત દીવાની પેહ ફૈસલ ન કરે કિ રુપયે કા હકદાર કૌન હૈ ।

અમાનત કી હુઈ માલગુજારી કા અદા હોના યા વાપસ દેના ।

(૨) જો લોકલ ગવર્નમેન્ટ ઐસા હુક્મ દે, તો વહ રુપયા મનિઆર્ડર કે જરિયે સે ડાક મેં ભેજા જા સકતા હૈ ।

(૩) જો રુપયા અમાનત નપ્યને કી તારીખ સે તીન વરસ પૂરે હોને કે પહલે રસ દર્જે કો નુ સે અદા ન કિયા જાય, ઔર દીવાની અદાલત કી તરફ સે કોઈ હુક્મ રસ કે વરખિલાફ ન હો, તો વહ રુપયા અમાનત નપ્યને-વાલે કો વાપસ દિયા

ળા સકતા है, અગર વહ ઉસ કે લિયે દર્ખ્વાસ્ત દેવે, ઔર ઉસ નસોદ કો લૌટા દેવે, ળો ઉસ અદાલત ને દો થો જિસ કે યહાં માલગુળારો અમાનત નર્ખો ગઈ થો ।

(૪) વળોર હિન્દ રળલાસ કૌન્સિલ કે નામ, યા કિસો ઔર સરકારો અફ્સર કે નામ, કિસો ઐસે કામ કે લિયે ળો પિછલો દફ્ઓં કો રૂ સે રુપયા અમાનત રખને-વાલો અદાલત ને કિયા है, કોઈ નાલિશ યા ઔર કાર-રવાઈ નહીં કો ળા સકેગો, પર ઇસ દફ્ઓ મેં ળો કુછ લિખા है, કિસો આદમો કો, કિ ઐસે અમાનત કે રુપયે પાને કા હક રખતા है, ઉસ શખ્સ સે વસૂલ કરને સે નહીં રોકેગા, જિસ કો ઇસ દફ્ઓ કો રૂ સે વહ રુપયા દિયા ગયા है ।

વાકો માલગુળારો ।

દવામો હક દરમિયાનો યા ળમીન ળો કિ શરહ મુકર્રર પર ળોતો ળાતો है યા જિસ પર હક દખ્લો है વાકો માલગુળારો કે લિએ નોલામ હો ળા સકતો है ।

૬૫ । ળવ આસામો ઇસતિમરારો દરમિયાનો હકદાર है । શરહ મુકર્રર પર ળોત રખને વાલા રઇયત है, યા દખ્લકાર રઇયત है, તો વહ વાકો માલગુળારો કે લિએ વે-દખ્લ નહીં કિયા ળાયગા, પર ઉસ કા દરમિયાનો હક યા ળોત રળાએ ડિગરો માલગુળારો મેં નોલામ કિયા ળાયગા, ઔર માલ-ગુળારો કા વસૂલ હોના ઉસ પર પહલા દાવા હોગા ।

દૂસરો હાલતોં મેં વાકો કે લિયે વે-દખ્લો ।

૬૬ । (૧) ળવ ઐસે આસામો કે પાસ ળો દવામો હક દર-મિયાનો રખને-વાલા, યા શરહ મુકર્રર પર ળોત રખને-વાલા યા દખ્લકાર રઇયત નહીં है, માલગુળારો વંગાલો વરસ પૂરે હોને પર ળહાં વહ વરસ ળારો है, યા ળેઠ મહીને કે ખતમ હોને પર, ળહાં ફસલો યા અમલો વરસ ચલતા है વાકો પડે, તો ળમીંદાર આસામો કો વે-દખ્લો કે લિએ નાલિશ દાયર કર સકતા है, ચાહે ઉસ ને વાકો માલગુળારો વસૂલ કરને કે લિયે ડિગરો પાઈ યા ન પાઈ હો, ઔર કિસો કૌલ-કરાર કો રૂ સે વાકો માલગુળારો કે લિયે આસામો કો નિકાલ દેને કા ઉસ કો હક હો યા ન હો ।

[illegible] ઐસો ડિગરો મેં ળો મુદ્દઈ કે લિયે વાકો માલગુળારો કા [illegible] કે મુદ્દઈને [illegible] ને દો ળાય, વાકો [illegible] (ળો કુછ હો) કો તાદાદ મુકર્રર

હોગી, ઔર જો ડિગ્રી કી તામીલ સે પન્દ્રહ દિન કે ભીતર, યા જબ અદાલત પન્દ્રહ દિન વઢ઼ા દે હો, તો ઉસ દિન જિસ કો અદાલત મુકરર કરે, વહ રુપયા ઔર મુકદ્દમે કા ખર્ચા અદા કિયા જાય તો ડિગ્રી તામીલ નહીં કી જાયગી ।

(૩) અદાલત કુછ ખાસ સબબોં કે લિયે ઇસ દફ઼ે મેં બતાઈ હુઈ પન્દ્રહ દિન કી મિયાદ કો વઢ઼ા સકતી હૈ ।

૬૭ । વાક઼ી માલગુજ઼ારી પર સૂદ બારહ રુપયે સૈકડ઼ે સાલાના કે હિસાબ સે, ખેતી કે બરસ કે ઉસ મહીને કે આખ઼ીર સે, જિસ મેં કિસ્ત અદા હોના ચાહિયે, નાલિશ કે દાયર હોને તક લગેગા ।

વાક઼ી માલગુજ઼ારી પર સૂદ ।

૬૮ । (૧) અગર કિસી મુક઼દ્દમે મેં જો વાક઼ી માલગુજ઼ારી વસૂલ કરને કે લિયે દાયર કિયા ગયા હૈ અદાલત સમઝે, કિ મુદ્દાઅલે ને વિલા વજહ મુનાસિબ માલગુજ઼ારી વાજિબ-ઉલ-અદા દેને સે રુક ગયા યા દેને સે ઇનકાર કિયા, તો અદાલત મુદ્દઈ કો ડિગ્રી દી હુઈ માલગુજ઼ારી ઔર ખર્ચે કે સિવાય, ઐસા ઔર હરજા દિલા સકતી હૈ, જો ડિગ્રી દી હુઈ માલગુજ઼ારી પર ૨૫ રુપયે સૈકડ઼ે સે જ઼્યાદે ન હો, ઔર જિસ કો અદાલત મુનાસિબ સમઝે ।

વિલા વજહ મુનાસિબ માલગુજ઼ારી ન દેને કે લિયે યા વિલા સબબ કિસી મુદ્દાઅલે પર નાલિશ કરને કે લિએ હરજા દિલાને કા ઇખ્તિયાર ।

પર શર્ત યેહ હૈ કિ જબ ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે હરજા દિલાયા જાય, તો સૂદ કી ડિગ્રી ન હોગી ।

(૨) અગર કિસી મુકદ્દમે મેં જો વાક઼ી માલગુજ઼ારી કે વસૂલ કરને કે લિયે દાયર કિયા જાય, અદાલત કો દિખાઈ દે, કિ મુદ્દઈ ને વિલા વજહ માકૂલ નાલિશ કી હૈ, તો અદાલત મુદ્દાઅલે કો વ-તૌર હરજે કે ઇતના રુપયા દિલા સકતી હૈ, કિ મુદ્દઈ કે દાવે કે કુલ રુપયે પર ૨૫ રુપયે સૈકડ઼ે સે જ઼્યાદે ન હો, જૈસા અદાલત ઠીક સમઝે ।

માલગુજ઼ારી જો જિનસ મેં દી જાતી હૈ યા

બટાઈ માલગુજ઼ારી ।

૬૯ । (૧) જહાં માલગુજ઼ારી પૈદાવાર કે અન્દાજ઼ યા બટાઈ સે દી જાતી હૈ ।

(ક) જો જમીંદાર યા કાશ્તકાર કાશ્ત કા [illegible] કે [illegible] અન્દાજ઼ યા બટાઈ કે [illegible] કે [illegible]

પૈદાવાર કા અન્દાજ઼ યા બટાઈ કે [illegible] દેના ।

(૫) કઇજન અગાન મુનાસિવ સમહે તો ઉસ અમન કો. જિસ પન દોનોં તનફ઼ોં કે વીચ મેં ઝગડ઼ા હોતા હૈ, અદાલત દીવાની કે ફ઼ૈસલે કે લિયે પેસ કન સકતા હૈ, પન ઊપન વતાયે હુએ તૌન કે તાવે હી કન ઉસ કા હુકમ જાનિક હોગા. ઔન જ઼મીંદાન યા આસામી કે દીવાની અદાલત મેં દનખ્વાસ્ત દેને પન. લિગાનો કે તૌન પન તામીલ કિયા જાયગા ।

(૬) જહાં અજ઼ુસન કનજ઼ુત કનતા હૈ, કનકૂત કે કાગ઼ઝાત કઇજન કો કચહની મેં દાખ઼િલ કિયે જાયંગે ।

૭૧ । (૧) જહાં પૈદાવાન કો કનકૂત પન માલગુજ઼ાની લી જાતી હૈ, આસામી વિલકુલ પૈદાવાન પન દખ઼લ કા હક઼ નખેગા । જિનસ પન દખ઼લ કા હક઼ ઔન જવાવદિહી ।

(૨) જહાં માલગુજ઼ાની વટાઈ સે લી જાતી હૈ, આસામી કો સાનો પૈદાવાન કે નખને કા હક઼ હોગા. જવ તક વહ વાંટી ન જાય. પન ઉસ કો યેહ હક઼ ન હોગા. કિ ખ્યાનત સે પૈદાવાન કે કિસી હિસ્સે કો. ઐસે વક્ત યા ઇસ તનહ સે અલગ કને. જિસ સે વહ ઠીક વક્ત પન ઠીક વાંટી ન જા સકે ।

(૩) દોનોં હાલતોં મેં આસામી કો યેહ હક઼ હોગા. કિ વહ પૈદાવાન કો ઠીક વક્ત પન કાટે. ઔન ઇકટ્ઠા કને. ઔન જ઼મીંદાન ઉસ મેં કુછ દસ્ત-અન્દાજ઼ી ન કને ।

(૪) જો આસામી પૈદાવાન કા કોઈ હિસ્સા ઐસે વક્ત ઔન ઇસ તનહ સે અલગ કને. કિ ઉસ કા ઠીક કનકૂત યા વટાઈ ઠીક વક્ત પન ન હો સકે. તો પૈદાવાન કી ફ઼સલ ઐસી માની ઔન પૂની સમઝી જાયગી. કિ જૈસી આસ-પાસ કી ઉસી કિસ્મ કી જ઼મીન મેં. ઉસી કિસ્મ કી ફ઼સલ કે લિયે સવ સે વઢ઼ કે કનકૂત કી ગઈ હૈ ।

જ઼મીંદાન કે વદલને પન યા દનમિયાની હક઼ યા જોત કે ઇન્તિકાલ હોને પન, માલગુજ઼ાની અદા કનને કી જવાવદિહી ।

૭૨ । (૧) આસામી જવ ઉસ કે જ઼મીંદાન કા હક઼ કિસી ઔન કો ઇન્તિકાલ કિયા જાય. હક઼ પાને-વાલે કે અદા ઉસ માલગુજ઼ાની કે લિયે જવાવદિહ ન હોગા. જો હક઼ ઇન્તિકાલ હોને કે પીછે અદા કનને. લાયક઼ હુઈ. ઔન ઉસ જ઼મીંદાન કો દી ગઈ જિસ કા હક઼ ઇસ તનહ સે મુન્તકિલ હુઆ થા. આસામી ઉસ માલગુજ઼ાની કે લિયે. જો ઉસને અસલ જ઼મીંદાન કો વિના પાને ઇન. લિલા ઇન્તિકાલ કે

(૫) જો પૈદાવાર કી તાદાદ, કીમત, યા વાટે કી નિગવત ઝગડા હો, તો કલેક્ટર કિસી ફરીક કી દરખ્વાસ્ત પર, ઔર જબ વહ મુનાસિબ સમઝે તો બિલા દરખ્વાસ્ત કે બિલા કિસી દરખ્વાસ્ત ઉસકે જબ વહ મુનાસિબ સમઝે કિસી શખ્સ કો મુકર્રર કર સકતા હૈ, જિસ કો વહ ઉસ કામ કે લાયક સમઝે ।

(૨) ઐસી દરખ્વાસ્ત ન ગુજરને પર ભી કલેક્ટર કિસી ઐસી હાલત મેં, જિસ મેં લિખે યા સબ-ડિવીજન કે મજિસ્ટ્રેટ કી રાય મેં ઐસા હુકમ દેના દંગા ફસાદ કો રોક સકતા હૈ, ઐસાહી હુકમ દે સકતા હૈ ।

(૩) જબ કલેક્ટર ઇસ દફે કે મુતાબિક હુકમ દેતા હૈ તો જબ તક પૈદાવાર કી કનકૂત યા તકસીમ ન હો જાય, વહ ઐસા હુકમ દે સકતા હૈ, કિ જિન્સ તબ તક વહાં સે હટાયા ન જાય ।

કાર-ગુજારી જહાં શખ્સ મુકર્રર કિયા જાય ।

૭૦ । (૧) જબ કલેક્ટર પિછલી દફે કી રૂ સે કિસી શખ્સ કો મુકર્રર કરે, તો વહ અગર મુનાસિબ સમઝે, ઉસ શખ્સ કો યેહ હુકમ દે સકતા હૈ, કિ અપને સાથ ચન્દ આદમિયોં કો અસેસર કી તરહ રખ્ખે, ઔર ઉન અસેસરોં (જો કોઈ હો) કે ચુનને કે તૌર, ઉન કી તાદાદ ઔર લિયાકત કી નિસબત, ઔર ઉસ કાર-ગુજારી કે લિયે જો કનકૂત યા બટાઈ મેં કરના ચાહિયે, કુછ હિદાયત કર સકતા હૈ, ઔર વહ શખ્સ ઐસી હિદાયત કે બ-મુજિબ કામ કરેગા ।

(૨) વહ શખ્સ કનકૂત યા તકસીમ કરને કે પહલે ઉસ જમીંદાર ઔર આસામી કો, ઉસ વક્ત ઔર જગહ કી ઇત્તિલા દેગા, જહાં કનકૂત યા બટાઈ હોગી, પર જો જમીંદાર યા આસામી આપ યા ગુમાશતે કે જરિયે સે હાજિર ન હો, તો વહ કાર-ગુજારી એક તરફા કર સકતા હૈ ।

(૩) કનકૂત યા તકસીમ કરને કે બાદ, વહ શખ્સ અપની કાર-ગુજારી કી એક રિપોર્ટ કલેક્ટર કે પાસ ભેજેગા ।

(૪) કલેક્ટર ઉસ રિપોર્ટ પર ગૌર કરેગા, ઔર દોનોં ફરીકોં કો જો કુછ કહના હો વહ સબ સુનેગા, ઔર ઐસી તહકીકાત (જો કુછ હો) કે બાદ જિસ કો વહ જરૂર સમઝતા હૈ, ઉસ પર ઐસા હુકમ દેગા જિસ કો વહ વાજિબ સમઝે ।

(૫) કલક્ટર અગર મુનાસિબ સમઝે તો ઉસ અમર કો, જિસ પર દોનોં તરફોં કે બીચ મેં ઝગડા હોતા હૈ, અદાલત દીવાની કે ફૈસલે કે લિયે પેશ કર સકતા હૈ, પર ઊપર બતાયે હુએ તૌર કે તાબે હી કર ઉસ કા હુક્મ નાતિક હોગા. ઔર જમીંદાર યા આસામી કે દીવાની અદાલત મેં દરખ્વાસ્ત દેને પર, ડિગ્રીયોં કે તૌર પર તામીલ કિયા જાયગા ।

(૬) જહાં અફસર કનકૂત કરતા હૈ, કનકૂત કે કાગજાત કલક્ટર કી કચહરી મેં દાખિલ કિયે જાયેંગે ।

૭૧ । (૧) જહાં પૈદાવાર કી કનકૂત પર માલગુજારી લી જાતી હૈ, આસામી બિલકુલ પૈદાવાર પર દખલ કા હક રખેગા ।

જિન્સ પર દખલ કા હક ઔર જવાબદિહી ।

(૨) જહાં માલગુજારી બટાઈ સે લી જાતી હૈ, આસામી કો સારી પૈદાવાર કે રખને કા હક હોગા, જબ તક વહ બાંટી ન જાય, પર ઉસ કો યેહ હક ન હોગા, કિ ખિયાનત સે પૈદાવાર કે કિસી હિસ્સે કો, ઐસે વક્ત યા ઇસ તરહ સે અલગ કરે, જિસ સે વહ ઠીક વક્ત પર ઠીક બાંટી ન જા સકે ।

(૩) દોનોં હાલતોં મેં આસામી કો યેહ હક હોગા, કિ વહ પૈદાવાર કો ઠીક વક્ત પર કાટે, ઔર ઇકટ્ઠા કરે, ઔર જમીંદાર ઉસ મેં કુછ દસ્ત-અન્દાજી ન કરે ।

(૪) જો આસામી પૈદાવાર કા કોઈ હિસ્સા ઐસે વક્ત ઔર ઇસ તરહ સે અલગ કરે, કિ ઉસ કા ઠીક કનકૂત યા બટાઈ ઠીક વક્ત પર ન હો સકે, તો પૈદાવાર કી ઔસત ઐસી ભારી ઔર પૂરી સમઝી જાયગી, કિ જૈસી આસ-પાસ કી ઉસી કિસ્મ કી જમીન મેં, ઉસી કિસ્મ કી ઔસત કે લિયે સબ સે બઢ કે કનકૂત કી ગઈ હૈ ।

જમીંદાર કે બદલે પર યા દરમિયાની હક યા જોત કે ઇન્તિકાલ હોને પર, માલગુજારી અદા કરને કી જવાબદિહી ।

૭૨ । (૧) આસામી જબ ઉસ કે જમીંદાર કા હક કિસી ઔર કો ઇન્તિકાલ કિયા જાય, હક પાને-વાલે કે પાસ ઇસ માલગુજારી કે લિયે જવાબદિહ ન હોગા, જો હક ઇન્તિકાલ હોને કે પીછે અદા કરને-લાયક હુઈ, ઔર ઉસ જમીંદાર કો દી ગઈ જિસ કા હક ઇસ તરહ સે મુન્તકિલ હુઆ થા.

આસામી કા ઇસ માલ-ગુજારી કે લિયે, જો [illegible]

નવાં વાવ ।

ઝમીંદાર ઔર આસામો કે લિયે કવાયદ્

મુતફર્રિક઼ા ।

ઝમીન કી લિયાક઼ત વઢાના યા સુધારને કા સામાન કરના ।

૭૬ । (૧) ઇસ ઐક્ટ કે મતાલિબ કે લિયે સુધારને કા સામાન યા ઝમીન કી લિયાક઼ત વઢાને સે, જબ વહ લફ઼્ઝ નસ્બત કી ઝોત કે લિયે ઇસ્તિમાલ કિયે જાયં ઐસા કામ સમઝા જાયગા, જિસ સે ઝોત કા દામ વઢતા હૈ, ઔર જો ઝોત કે લિયે ઔર ઉસ કામ કે લિયે, જિસ કે વાસ્તે વહ પટ્ટે પર દી ગઈ થી ઠીક હૈ, ઔર જો ઝોત પર નહીં વનાયા ગયા હૈ, તો ઉસ કે ઠીક ફ઼ાયદે કે લિયે વનાયા ગયા હૈ, યા વનાયે જાને પર ઉસ કો ખ઼ાસ ફ઼ાયદા પહુંચાતા હૈ ।

સુધારને કા સામાન યા ઝમીન કી લિયાક઼ત વઢાને કી તારીફ઼ ।

(૨) જબ તક ઇસ કે વર્ખિલાફ઼ ન દિખલાયા જાય, આગે વતાયે હુએ કામ, (સવ મનશા ઇસ દફ઼ે કે, ઝમીન કી લિયાક઼ત વઢાને-વાલે કામ સમઝે જાયંગે ।

(અ) કૂવે, તલાવ ઔર પાની કે નાલોં કા વનાના, ઔર ઐસે કામ વનાના, જિન સે ખેતી કે લિયે યા ઉન આદમી ઔર ચૌપાયોં કે લિયે, જિન સે ખેતી કા કામ લિયા જાતા હૈ, પાની ઇકટ્ઠા કિયા જાય પહુંચાયા જાય યા વાંટા જાય ।

(વ) પાની પટાને કે લિયે ઝમીન કા તઇયાર કરના ।

(સ) ઐસી ઝમીન કા જો ઝ઼િરાઅત કે કામ મેં આતી હૈ, યા પડતી ઝમીન કા જો કાવિલ ઝ઼િરાઅત હૈ, પાની નિકાલના, યા ઉન કો દલદલ ઔર પાની સે નિકાલના, યા સૈલાવ યા પાની કે કટને સે યા ઔર કિસી તરહ કે નુક઼સાન સે વચાના, જો ઝમીન કો પાની સે પહુંચતા હૈ ।

(દ) ઝમીન કો કાશ્ત મેં લાના, ઔર ખેતી કે લિયે સાફ઼ કરના, ઘેરના, યા હમેશે કે લિયે સુધારના ।

(ય) ઊપર વતાયે હુએ કામોં સે કિસી કા નયે સિર સે વનાના, યા તવદીલ કરના, યા ઉન મેં કુછ વઢાના—ઔર

(ખ) નક્શા ઔર ઉસ કે ઘર કે આદમિઓં કે લિયે રહને કે લાયક઼ ઘર, ઔર ઉસ કે સાથ જ઼રૂરી ગૌશાલા વગ઼ૈરહ બનાના ।

(ગ) પર કોઈ ઐસા કામ જિસ કો જોત રખને-વાલા નક્શા બનાવે, ઇસ ઐક્ટ કે મતલબ કે લિયે જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને-વાલા કામ નહીં સમઝા જાયગા, અગર વહ ઉસ કે જ઼મીંદાર કી જાયદાદ કા દામ બહુત કુછ ઘટાતા હૈ ।

શરહ મુક઼ર્રર પર જોત રખને કી હાલત મેં, ઔર જહાં હક઼ દખ઼લી હૈ ઉન હાલતોં મેં, જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કા હક઼ ।

૭૭ । (૧) જહાં નક્શા શરહ મુક઼ર્રર પર જ઼મીન રખતા હૈ, યા અપની જોત પર હક઼ દખ઼લી રખતા હૈ, તો ન નક્શા ઔર ન ઉસ કે જ઼મીંદાર કો યેહ હક઼ હોગા, કિ જોત કી નિસ્બત જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને મેં એક દૂસરે કો રોકે, સિવાય ઉસ હાલત કે, કિ જબ વહ આપ ઉસ કામ કો કરના ચાહતા હૈ ।

(૨) જો નક્શા ઔર જ઼મીંદાર દોનોં જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કે લિયે એકહી કામ કરના ચાહેં, તો નક્શા કો ઉસ કે કરને કા પહલા હક઼ હોગા, પર ઉસ હાલત મેં નહીં, કિ જબ વહ ઐસો જ઼મીંદાર કે માતહત દૂસરી જોત યા જોતોં પર અસર પહુંચાતા હૈ ।

આખ઼િર કલક્ટર જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કે હક઼ કે બારે મેં ફ઼ૈસલા કરેગા ।

૭૮ । જો કોઈ ઝગડ઼ા નક્શા ઔર જ઼મીંદાર કે બીચ મેં હો—

(અ) જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કે હક઼ કી નિસ્બત-યા

(બ) ઇસ લિયે કિ કિસી ખ઼ાસ કામ કે કરને મેં જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ેગી યા નહીં, તો કલક્ટર દોનોં ગુરોહોં મેં સે કિસી કી દરખ઼ાસ્ત પર, ઇસ બાત કો ફ઼ૈસલ કર સકતા હૈ ઔર ઉસ કા ફ઼ૈસલા કત્ઈ હોગા ।

[illegible]

૭૯ । (૧) ગ઼ૈર દખ઼લકાર નક્શા કા યેહ હક઼ હોગા, કિ અપને ખેત મેં પાની પટાને કે લિયે કુઆ ઔર ઇસ કે મુતઅલ્લિક઼ જો જો કામ બનાના હો બનાવે, યા [illegible] ઔર અપને ઔર ઘર કે આદમિઓં કે લિયે [illegible] ઘર ઔર જ઼રૂરી ગૌશાલા વગ઼ૈરહ [illegible] [illegible]

(૨) ગેર દખ્લકાર કાશ્તકાર જો અપની જોત કી ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કે લિયે કિસી કામ કરને કા હક રખતા હૈ, પર ઉસ કા ઝમીંદાર ઇજાઝત નહીં દેતા હૈ, અગર વહ ચાહે કિ ઐસા કામ કિયા જાય, તો વહ અપને ઝમીંદાર કો એક લિખી હુઈ દરખ્વાસ્ત ઇસ મઝમૂન કી દે સકતા હૈ, યા ઉસ કે પાસ ભેજ સકતા હૈ, કિ વહ મુનાસિબ વક્ત કે અંદર ઉસ કામ કો કરે, ઔર જો ઝમીંદાર ઉસ દરખ્વાસ્ત પર અમલ ન કર સકે યા ન કરે, તો કાશ્તકાર ઉસ કામ કો આપ કર સકતા હૈ।

ઝમીંદાર કી કોશિશ સે જો ઝમીન કી લિયાકત બઢી હૈ ઉસ કી રજિસ્ટરી।

૮૦। (૧) ઝમીંદાર ઐસે માલ કે અફસર કે પાસ, કિ જિસ કો લોકલ ગવર્નમેન્ટ મુકર્રર કરે, ઐસી ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કી રજિસ્ટરી કે લિયે દરખ્વાસ્ત દે સકતા હૈ, જો ઉસ ને આઈન કી રૂ સે કિયા હૈ, યા જો ઉસ કે પૂર્વે સે આઈન કી રૂ સે કિયા ગયા હૈ, યા જિસ કે કરને મેં ઉસ ને આસામી કો મદદ દી હૈ।

(૨) દરખ્વાસ્ત ઐસે નમૂને કી હોગી ઔર ઉસ મેં ઐસી બાતેં રહેંગી, ઔર તફસીલાત સરઝમીન યા ઔર ઐસે તૌર સે તસદીક કી જાયગી, જૈસા લોકલ ગવર્નમેન્ટ કાયદે કી રૂ સે વક્ત વક્ત પર હુકમ દે।

(૩) દરખ્વાસ્ત લેને-વાલા અફસર, જો વહ દરખ્વાસ્ત બારહ મહીને કે ભીતર નીચે લિખી હુઈ તારીખ સે ન દી જાય, તો ઉસ કો ના-મંઝૂર કર સકતા હૈ।

(ક) ઐસી ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કી હાલત મેં, જો ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે કિયા ગયા હૈ, ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કી તારીખ સે।

(ખ) ઐસી ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કી હાલત મેં, જો ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પીછે કિયા જાય— ઉસ કામ કે તમામ હોને કી તારીખ સે।

ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કા [illegible]

૮૧। (૧) અગર કિસી જોત કા ઝમીંદાર યા કાશ્તકાર ચાહે કિ ઉસ કી ઝમીન કી લિયાકત બઢાને કા [illegible] કિયા જાય, તો વહ કિસી માલ કે અફસર ([illegible]) કે પાસ દરખ્વાસ્ત કર સકતા હૈ, [illegible]

ऐसे વક્ત ઔર જગહ જિસ કો રજિસ્ટરી અમેન્ડમેન્ટ કો દે જાયગી, ઉસ સુબૂત કો કલમબન્દ કરેગા. પર ઉસ હાલત મેં નહીં, કિ જબ વહ ऐसा સમઝતા है, કિ દરખ્વાસ્ત દેને કે લિયે કોઈ વજહ માકૂલ નહીં है, યા ઉસ કો પેહ દિખલાયા જાય, કિ દાવા કો હુઈ ચીજ઼ કો અદાલત દીવાની મેં તહક઼ીક઼ાત હો નહી है ।

(૨) જબ કોઈ વાત ઇસ દફ઼ે કો રૂ સે કલમબન્દ હુઈ है, તો વહ વ-તૌર સુબૂત કે કિસી ऐसी પિછલી કાર-રવાઈ મેં ભી જા સકેગી, જો જ઼મીંદાર ઔર આસામી યા ઔર શખ્સોં કે બીચ મેં હોં, જો ઉન કે માતહત દાવા કરતે हैं ।

રઇયત કી કોશિશ સે જો જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ી है ઉસ કે લિયે તલાફ઼ી ।	૮૨ । (૧) હર રઇયત જો અપની જોત સે બે-દખ઼લ કિયા ગયા है, પેહ હક઼ રખેગા, કિ ઉસ ને યા ઉસ કે પહલે હક઼દારોં ને, ઇસ ऐक्ट કી રૂ સે, જોત કી નિસબત, જો કામ જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કે લિયે કિયે हैं ઔર જિસ કે લિયે અબ તક તલાફ઼ી નહીં દી ગઈ है, ઉસ કે લિયે હરજા પાવે ।

(૨) જબ કભી અદાલત કિસી રઇયત કે બે-દખ઼લી કે લિયે ડિગરી યા હુકમ દે, તો વહ ઇસ વાત કો તજ઼વીજ઼ કરેગી. કિ રઇયત કો ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કે લિયે કિતના રુપયા બ-તૌર તલાફ઼ી કે દિયા જાયગા, ઔર બે-દખ઼લી કા હુકમ યા ડિગરી ઉસ વક્ત દેગી, કિ જબ રઇયત કો વહ રુપયા અદા કિયા જાય ।

(૩) ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે કિસી ऐसी જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કે કામ કે લિયે તલાફ઼ી કા દાવા નહીં કિયા જાયગા, જબ રઇયત ને કિસી ઇક઼રાર યા પટ્ટે કા પાબન્દ હોકર કિસી ખ઼ાસ ફ઼ાયદે કે પાને કે વાસ્તે, બિના પાએ તલાફ઼ી કે, ઇસ કામ કો કિયા है, ઔર વહ ફ઼ાયદા ઉસ ને પાયા है ।

(૪) જ઼મીન કી લિયાક઼ત બઢ઼ાને કે લિયે જો કોઈ કામ [illegible] કે દુરુસ્ત માને જાયેં ઔર ઇસ ऐक्ट કે [illegible] મેં લિખે હૈં, વહ ઇસ ऐक्ट કી [illegible] સમઝે જાયેંગે ।

મકાન વનાને ઔર દૂસરે કામોં કે લિયે ઝમીન હાસિલ કરના ।

મકાન વનાને ઔર દૂસરે કામોં કે લિયે ઝમીન હાસિલ કરના ।

૮૪ । અદાલત દીવાની કિસી જોત કે ઝમીંદાર કી દરખાસ્ત પર, ઔર ઇસ વાત કા યકીન હોને પર કિ વહ કિસી ઐસે માકૂલ ઔર પૂરે કામ કે લિયે, જો ઉસ જોત યા મહાલ કી ભલાઈ કે લિએ હૈ જિસ મેં વહ ઝમીન હૈ, જોત કી ઝમીન યા ઉસ કે હિસ્સે કો લેના ચાહતા હૈ, ઔર ઉસ કો મકાન વનાને કે લિયે યા મઝહવ, તાલીમ, યા ખૈરાત કે કામ કે લિયે ઇસ્તેમાલ કરના ચાહતા હૈ, ઔર કલક્ટર કે સર્ટિફિકેટ સે યેહ યકીન હોને પર, કિ વહ કામ માકૂલ ઔર પૂરા હૈ ઝમીંદાર કો ઐસી શર્તોં પર ઝમીન લેને કા ઇખ્તિયાર દે સકતી હૈ, જૈસા અદાલત મુનાસિવ સમઝે, ઔર આસામી કો હુકમ દે સકતી હૈ, કિ ઉસ ઝમીન કા સારા હક યા ઉસ કે કિસી હિસ્સે કા હક, ઝમીંદાર કો ઐસી શર્તોં પર દેવે જિન કો અદાલત આસામી કી પૂરી તલાફી લિહાજકર મંજૂર કરે ।

શિકમી પટ્ટે દેના ।

શિકમી પટ્ટે દેને કે લિયે કૈદ ।

૮૫ । (૧) જો રૈયત રજિસ્ટ્રી કી હુઈ દસ્તાવેજ કે સિવાય કિસી ઔર તરહ સે શિકમી પટ્ટા દે, તો વહ શિકમી પટ્ટા ઉસ કે ઝમીંદાર કે વરખિલાફ જાયઝ ન હોગા પર ઉસ હાલત મેં કિ જવ ઝમીંદાર કી મર્ઝી સે દિયા જાય ।

(૨) રૈયત અગર ૯ વરસ સે ઝેયાદે મિયાદ કે લિયે શિકમી પટ્ટા દે, તો વહ રજિસ્ટ્રી કે લિયે નહીં લિયા જાયગા ।

(૩) જવ રૈયત ને વિલા મર્ઝી ઝમીંદાર કે ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે, રજિસ્ટ્રી કી હુઈ દસ્તાવેજ કી રૂ સે શિકમી પટ્ટા દિયા હૈ, તો વહ પટ્ટા ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પીછે ૯ વરસ સે ઝેયાદે મિયાદ કે લિયે જાયઝ ન હોગા ।

ઇસ્તેઅફા દેના ઔર ઝમીન છોડ દેના ।

ઇસ્તેઅફા દેના ।

૮૬ । (૧) જો રૈયત પટ્ટે યા કિસી કૌલ-કરાર કી રૂ સે, કિસી મુકર્રર વક્ત કે લિયે પાવન્દ નહીં હૈ, વહ કિસી વરસ પૂરે હોને પર, અપની જોત કા ઇસ્તેઅફા દે સકતા હૈ ।

(૨) પર રેહનનામા દેને કે બાદ ભી, રેહન કો ઉસ ઝમીન કી નિસબત ઉસ શખ્સ કે સાથ કો માલગુઝારી કા શિકાયત જાન દેના હોગા. ખો રેહનનામા દેને કો તારીખ કે પીછે આતા હૈ. પર સિર્ફ ઉસ હાલત મેં નહીં, કિ જબ વહ અપને ઝમીંદાર કો રેહનનામા દેને કે કમ સે કમ તીન મહીને પહલે, અપને ઈરાદે કી ઈત્તિલા દે ।

(૩) જબ રેહન અપની ઝમીન કો રેહનનામા દે ચુકા હૈ, અદાલત જબ તક ઈસ કે બર્ખિલાફ ન સાબિત કિયા જાય. ફ઼મોમે દફ઼ે (૨) કે મનાસિબ કે લિયે. નીચે લિખો હાલતોં મેં કયાસ કરેગી. કિ ઐસી ઈત્તિલા દી ગઈ થી—યાનિ

(અ) ખો રેહન ઉસી ગાંવ મેં ઉસી ઝમીંદાર સે શખ્સ કે ઉસ વક્ત મેં, ખો રેહનનામા દેને કે પીછે આયા હૈ, નઈ ઝમીન લેં ।

(બ) ખો રેહન શખ્સ કે ઉસ વક્ત કે ખતમ હોને સે કમ સે કમ તીન મહીને પહલે, જિસ કે અખીર હોને પર ઉસને રેહનનામા દિયા હૈ, ઉસ ગાંવ મેં રહના છોડ દે, જિસ મેં રેહનનામા દી હુઈ ઝમીન વાકે હૈ ।

(૪) રેહન ખો મુનાસિબ સમઝે, તો ઈત્તિલા ઉસ દીવાની અદાલત કે ઝરિયે સે. જિસ કી હદ ઈખ્તિયાર કે અન્દર વહ ઝમીન યા ઉસ કા કોઈ હિસ્સા વાકે હૈ, તામીલ કરા સકતા હૈ ।

(૫) જબ રેહન ને અપની ઝમીન કા રેહનનામા દિયા હૈ, તો ઝમીંદાર ઉસ ઝમીન કો દખલ કર સકતા હૈ, ઔર યા તો ઉસ કો કિસી ઔર આસામી કો પટ્ટે દે સકતા, યા આપ ઉસ કો જોત સકતા હૈ ।

(૬) જબ કિસી ઝમીન પર નાલિશ્ટી કિયા હુઆ દેન હૈ, તો ઝમીન કા રેહનનામા દેના તબ તક જાયઝ ન હોગા, જબ તક વહ ઝમીંદાર ઔર દેન દેનેવાલે કો મિઝાનતદી સે ન કિયા જાય ।

(૭) ઈસ સે પિછલે જમોને દફ઼ે નેં બતાઈ હુઈ શર્તો કો છોડ કર, ઈસ દફ઼ે ને કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ. જો રેહન ઔર ઝમીંદાર કો ઉસ સારી ઝમીન યા ઉસ કે કિસી હિસ્સે કે રેહનનામા દેને કે લિયે. આપસ મેં બન્દોબસ્ત કરને સે રોકે ।

જમીન છોડ દેના।

૮૭। (૧) જો નશ્અત અપની મર્જી સે અપને જમીંદાર કો બે-ઇત્તિલા દિયે, ઔર ઉસ કી માલગુજારી બાકી પડને પર અદા કરને કે લિયે કુછ બન્દ-ઓ-બસ્ત બ-ગૈર કિયે, અપને રહને કી જગહ છોડ દે, ઔર અપની જોત કો આપ યા કિસી ઔર આદમી કે જરિયે સે જોતના છોડ દે, તો જમીંદાર ઉસ ખેતો કે સાલ કે ખતમ હોને પર, જિસ મેં નશ્અત ને ઇસ તરહ સે જોત કો છોડ દિયા હૈ, ઔર કાશ્ત કા કામ બન્દ કર દિયા હૈ, કિસી વક્ત ઉસ જોત કો અપને દખ્લ મેં લા સકતા હૈ, ઔર ઉસ કો દૂસરે આસામી કો પટ્ટે પર દે સકતા હૈ, યા આપ જોત સકતા હૈ।

(૨) જમીંદાર ઇસ દફ્આ કી રૂ સે દખ્લ કરને કે પહલે ઠહરાયે હુએ તૌર પર, કલક્ટર કી કચહરી મેં ઇસ બાત કા ઇત્તિલા-નામા દાખિલ કરેગા, કિ વહ ઉસ જોત કો છોડ દી હુઈ સમઝ કર અપને દખ્લ મેં લાને કો હૈ, ઔર કલક્ટર ઉસ ઇત્તિલા-નામે કો ઇસ તરહ સે મુશ્તહિર કરેગા, જૈસા લોકલ ગવર્નમેન્ટ કાયદે કી રૂ સે હિદાયત કરે।

(૩) જબ જમીંદાર ઇસ દફ્આ કી રૂ સે દખ્લ કરે, તો નશ્અત કો હક હોગા કિ ઇત્તિલા-નામે કે મુશ્તહિર હોને કી તારીખ કે પીછે, કિસી વક્ત જો દો બરસ સે જિયાદે, યા ગૈર દખ્લકાર નશ્અત કી હાલત મેં, છઃ મહીને સે જિયાદે ન હો, ઉસ જમીન કો દખ્લયાબી કે લિયે નાલિશ દાયર કરે; ઔર તબ અદાલત, અગર ઉસ કો ઇસ બાત કા યકીન હો, કિ નશ્અત ને અપની મર્જી સે જોત નહીં છોડ દી હૈ, લુકસાન પહુંચાયે હુએ લોગોં કો હરજા દેને, ઔર બાકી માલગુજારી અદા કરને કી નિસ્બત ઐસી શર્તોં પર, (જો કુછ હોં) જિન કો અદાલત મુનાસિબ સમઝે, દખ્લયાબી કા હુક્મ દે સકતી હૈ।

(૪) જબ કોઈ સારી જોત યા ઉસ કા કોઈ હિસ્સા [illegible] કી હુઈ [illegible] કી રૂ સે [illegible] પટ્ટે પર દિયા ગયા હૈ, જમીંદાર ઇસ દફ્આ કી રૂ સે ઉસ જોત કા દખ્લ કરને કે પહલે, સારી જોત [illegible] પટ્ટે કો [illegible] [illegible] માલગુજારી [illegible] ઉસ જોત

કા છાડ઼ ગયા હૈ, ઔર ઇસ શર્ત પર કિ વહ સબ માલ-ગુઝ઼ારી જો ઉસ નશ્શત કે ઝિમ્મે વાકી પડી હો અદા કરે, દેને કી ખ્વાહિશ ઝાહિર કરેગા। અગર વહ શિકમી પટ્ટેદાર મુનાસિબ વક્ત કે અન્દર ઇસ વાત કો મન્ઝૂર ન કરે, તો ઝ઼મીંદાર શિકમી પટ્ટે કો રદ કરકે જોત કો દખ્લ મેં લા સકતા હૈ, ઔર કિસી દૂસરે આસામી કો નયે પટ્ટે પર દે સકતા હૈ, યા આપ ઉસ કો જોત સકતા હૈ, જૈસા કિ ઝ઼મીમે દફ્એ ૧ ઔર ૨ મેં વતાયા ગયા હૈ।

જોત કો તક઼સીમ કરના।

૮૮। અગર કોઈ દરમિયાની હક઼ યા જોત યા ઉસ કી માલગુઝ઼ારી તક઼સીમ કી જાય, તો ઝ઼મીંદાર ઉસ કા પાબંદ ન હોગા, પર ઉસ હાલત મેં, કિ જબ ઉસ ને અપની રિઝ઼ામન્દી લિખ કર ઝ઼ાહિર કી હૈ।

અગર બિલા મન્ઝૂરી ઝ઼મીંદાર જોત તક઼સીમ કી જાય તો વહ ઉસ કા પાબંદ ન હોગા।

બે-દખ્લી।

૮૯। કોઈ આસામી અપની જોત યા દરમિયાની હક઼ કી ઝ઼મીન સે, સિવાય ઇજરાય ડિગરી કે ઝ઼રિયે સે, બે-દખ્લ નહીં કિયા જા સકતા।

સિવાય ઇજરાય ડિગરી કે ઝ઼રિયે સે બે-દખ્લી નહીં હો સકતી।

પૈમાઇશ।

૯૦। (૧) મસ્નૂએ શર્ત ઇસ દફ્અ ઔર કિસી કૌલ-કરાર કે, ખુદ ઝ઼મીંદાર યા કોઈ ઔર શખ્સ જિસ કો વહ ઉસ કામ કે લિયે ઇખ્તિયાર દે, ઉસ ઝ઼મીન કો છોડ કર જો મદાર સરકારી માલગુઝ઼ારી સે માફ઼ હૈ, ઉન સબ ઝ઼મીનોં પર જા કર પૈમાઇશ કર સકતા હૈ, જો ઉસ કી મિલ્ક યા દરમિયાની હક઼ કી ઝ઼મીન કે અન્દર વાકે હૈ।

ઝ઼મીંદાર કા હક઼ ઝ઼મીન પૈમાઇશ કરને કા।

(૨) ઝ઼મીંદાર વગૈર રિઝ઼ામન્દી આસામી કે યા તહરીરી ઇજાઝ઼ત કલેક્ટર કે પૈમાઇશ ન કરેગા, કિ દસ બરસ મેં એક દફ઼ે સે ઝ્યાદે, આગે બતાઈ હુઈ હાલતોં કો છોડ કર ઝ઼મીન કી પૈમાઇશ કરે-યાનિ

(અ) જહાં દરમિયાની હક઼ કી ઝ઼મીન યા જોત કા રક઼બા, પાની કે અસર સે, બરસ બરસ ઘટ બઢ સકતા હૈ, ઔર માલગુઝ઼ારી રક઼બે કે મુતાબિક દી જાતી હૈ।

હુકમ તામીલ ન હોને સે મનેજર મુકર્રર કરને કા ઇખ્તિયાર ।

૯૫ । જો રજમાઈ માફિક ઐસે વક્ત કે અન્દર, કિ પિછલી દફે કી રૂ સે હુકમ દેને કે પીછે એક મહીને સે કમ ન હો, જૈસા કિ જિલે કા જજ ઇસ કામ કે લિએ ઠહરાવે, યા જહાં હુકમ ઉસ દફે કી રૂ સે તામીલ કિયા ગયા હૈ, તો ઐસે તામીલ હોને કે પીછે ઉસી વક્ત કે ભીતર રજમાઈ મનેજર, મુકર્રર ન કરે, ઔર જજ કો ઇત્તિલા કે લિએ તકર્રુરી કી રિપોર્ટ ન કરે, તો જિલે કા જજ ઉસ હાલત કો ગૌર કર, કિ જબ ઉસ કો યેહ બાત અચ્છી તરહ સે દિખલાઈ જાય, કિ મુનાસિબ વક્ત કે અન્દર અચ્છે બન્દ-ઓ-બસ્ત કિયે જાને કી ઉમ્મીદ હૈ ।

(અ) યેહ હુકમ દે સકતા હૈ, કિ ઉસ મહાલ યા દરમિયાની હક કી જમીન કા બન્દ-ઓ-બસ્ત કોર્ટ આફ વાર્ડ્સ કે જરિએ કિયા જાય, અગર કોર્ટ આફ વાર્ડ્સ ઉસ કા બન્દ-ઓ-બસ્ત અપને હાથ મેં લેને કે લિયે રાજી હોં ।

(બ) કિસી હાલત મેં મનેજર મુકર્રર કર સકતા હૈ ।

પિછલી દફે કે કલાજ (બ) કી રૂ સે હર હાલત મેં કામ કરને કે લિયે કિસી શખ્સ કો નામજદ કરને કા ઇખ્તિયાર ।

૯૬ । લોકલ ગવર્નમેન્ટ કિસી વક્ત કે ભીતર જિસ કે લિયે પિછલી દફે કે કલાજ (બ) કી રૂ સે મનેજર મુકર્રર કરના જરૂર હો, સબ મહાલ ઔર દરમિયાની હક વાલી જમીન કા બન્દ-ઓ-બસ્ત કરને કે લિએ કિસી શખ્સ કો નામજદ કર સકતી હૈ, ઔર જબ કોઈ શખ્સ ઇસ તરહ સે નામજદ હુઆ હૈ, તો ઉસ કલાજ કી રૂ સે જિલે કા જજ કિસી ઔર આદમી કો મનેજર મુકર્રર નહીં કરેગા, પર ઇસ હાલત મેં કિ જબ કિસી મહાલ કે લિયે, જજ રજમાઈ માલિકોં મેં સે એક કો મનેજર મુકર્રર કરના મુનાસિબ સમઝે ।

[illegible]

૯૭ । ઐસી કિસી હાલત મેં જિસ મેં કોર્ટ આફ વાર્ડ્સ દફે ૯૫ કી રૂ સે કિસી મહાલ યા દરમિયાની હક કી જમીન કા બન્દ-ઓ-બસ્ત અપને હાથ મેં લેતા હૈ, કોર્ટ આફ વાર્ડ્સ [illegible] કી [illegible] જો [illegible] કે બન્દ-ઓ-બસ્ત મેં [illegible] હૈ, ઇસ બન્દ-ઓ-બસ્ત કે લિયે કામ મેં [illegible] ।

[illegible]

૯૮ । [illegible]

તહસીલ કિયે હુએ રુપયે સે સૈકડે કે હિસાબ સે કુછ રુપયા, યા કુછ એક તરહ સે ઔર કુછ દૂસરી તરહ સે પાવેગા, જૈસા કિ ઝિલે કા જજ વક્ત બવક્ત પર હુક્મ દે ।

(૨) વહ અપના કામ અચ્છી તરહ સે કરને કે લિએ ઐસી ઝમાનત દેગા, જિસ કે લિયે ઝિલે કા જજ હુક્મ દે ।

(૩) વહ બ-લિહાઝાનાની ઝિલે જજ વલદ-ઓ-વસત કે લિયે વહ ઇખ્તિયારાત રખેગા, જો અનીકદાર માલિક ઉસ કે મુકર્રર ન હોને કી હાલત મેં રખતે ઔર પર અમલ મેં લાતે, ઔર વહ રખવાલી માલિક ઐસા કોઈ ઇખ્તિયાર નહીં રખેગા ।

(૪) વહ ઝિલે જજ કે હુક્મ કે મુતાબિક સબ રકબે કા તઅલ્લુક ઔર તકસીમ કરેગા ।

(૫) વહ બા-ઝાબતા હિસાબ રખેગા, ઔર અનીકદાર માલિકોં કો યા ઉન મેં સે કિસી કો, ઐસે હિસાબ દેખને ઔર ઉન કી નકલ લેને દેગા ।

(૬) વહ ઐસે વક્ત ઔર ઐસે નકશે મેં, જિસ કે લિયે ઝિલે કા જજ હુક્મ દે, અપને હિસાબોં કો પાસ કરેગા ।

(૭) વહ ઐસી દરખાસ્ત દે સકતા હૈ, જો માલિક દફે ૧૦૩ કી રૂ સે દે સકતે થે ।

(૮) વહ સિર્ફ ઝિલે જજ કે હુક્મ સે મૌકૂફ કિયા જા સકતા, ઔર કિસી તરહ સે નહીં ।

ઇન્તિઝામ કા કામ અનીક માલિકોં કે હાથ મેં વાપસ દેને કા ઇખ્તિયાર ।

૯૯ । જબ કોઈ મહાલ યા દરમિયાની હક કો જમીન ઇન્તિઝામ કે લિયે કોઈ ... કે હવાલે કિયા ગયા હૈ, યા દફે ૯૪ કી રૂ સે ઉસ કે લિયે મનેજર મુકર્રર હુઆ હૈ, તો ઝિલે જજ કિસી વક્ત યેહ હુક્મ દે સકતા હૈ, કિ ઉસ કે ઇન્તિઝામ કા કામ અનીક માલિકોં કે હાથ મેં વાપસ દિયા જાય, જો ઉસ કો યકીન હો કિ વહ સબ ઇન્તિઝામ ઇસ તરહ સે કરેંગે, કિ આમ લોગોં કો કુછ દિક્કત ન હોગી, યા ખાસ અશ્ખાસ કે હક કો નુકસાન નહીં પહુંચેગા ।

કાયદે બનાને કા [illegible] ઇખ્તિયાર ।

૧૦૦ । [illegible] ઇખ્તિયાર હૈ કિ [illegible] ... [illegible] ઔર ઇખ્તિયાર [illegible] ... [illegible] પર કાયદે બનાવે ।

નૂ સે. મ... દં. ઇમ... [illegible]

દસવાં બાબ ।

જાયદાદ હુકૂક ઔર માલગુઝારી કા બન્દ-ઓ-બસ્ત ।

જાયદાદ હુકૂક દરયાફ્ત કરને ઔર ઝમીન કી પૈમાઇશ કરને કે લિયે હુકમ દેને કા ઇખ્તિયાર ।

૧૨૧. (૧) લોકલ ગવર્નમેન્ટ કિસી હાલત મેં ગવર્નર-જેનરલ સાહિબ બહાદુર ઇજલાસ કૌન્સિલ કી મન્ઝૂરી પહલે લેકર, ઔર જો વહ મુનાસિબ સમઝે તો ઉન હાલતોં મેં સે કિસી મેં જો ઊપર ઇસ કે પીછે બતાઈ ગઈ હૈં, ઐસી મન્ઝૂરી લેને કે બગૈર, ઐસા હુકમ દે સકતી હૈ, કિ કોઈ માલ કા અફસર (રેવેન્યૂ અફસર) કિસી રકબે કે અન્દર, ઝમીન કી પૈમાઇશ કરે, ઔર ઉસ કી નિસ્બત જાયદાદ હુકૂક દરયાફ્ત કરે ।

(૨) વહ હાલતેં જિન મેં ગવર્નર-જેનરલ સાહિબ બહાદુર ઇજલાસ કૌન્સિલ કી મન્ઝૂરી પહલે લેને કે બગૈર, ઇસ દફે કી રૂ સે હુકમ દિયા જા સકતા હૈ, આગે બતાઈ હુઈ હૈં, જૈસા કિ—

(અ) જબ ઝમીંદાર યા બહુત સે ઝમીંદાર યા બહુત સે આસામી ઐસે હુકમ કે લિયે દરખ્વાસ્ત દેં ઔર ખર્ચ અદા કરને કે લિયે ઇતને રુપયે જમા કરેં, યા ઇતને રુપયે કી ઝમાનત દેં, જિસ કે લિયે લોકલ ગવર્નમેન્ટ હુકમ દે ।

(બ) જહાં યેહ ખ્યાલ કિયા જાતા હૈ કિ ઐસે જાયદાદ કે દરયાફ્ત કરને સે, કોઈ ઐસા ભારી ઝગડા મિટ સકતા હૈ, જો ઉમૂમન આસામી ઔર ઉસ કે ઝમીંદારોં મેં દરપેશ હૈ યા હોને-વાલા હૈ ।

(સ) જહાં રકબા ઝમીન કિસી ઐસે મહાલ યા દરમિયાની હક કી ઝમીન મેં હૈ, જો સરકારી હૈ, યા જિસ કા બન્દ-ઓ-બસ્ત સરકાર યા કોર્ટ ઑફ વાર્ડ્સ કી તરફ સે કિયા જાતા હૈ—ઔર

(દ) જહાં કિસી રકબે ઝમીન કી નિસ્બત સરકારી જમા કા બન્દ-ઓ-બસ્ત કિયા જાતા હૈ ।

(૩) જબ ઇસ દફે કી રૂ સે દિયે હુએ હુકમ કા ઇશ્તિહાર સરકારી ગઝટ મેં છાપા જાય, તો વહ ઇસ બાત કા પૂરા સુબૂત હોગા, કિ હુકમ બા-ઝાબતા દિયા ગયા હૈ ।

(૫) માલગુઝારી કા વઅ્દ-ઓ-વસ્ત કરને કે વક્ત જો શખ્સ કો નાય મેં કિસી વજહ સે, ચાહે વહ ઇસ ઐક્ટ મેં વતાઈ ગઈ હૈ યા નહીં, હાલ કી માલગુઝારી કો કાયમ રખના વાજિબ યા મુનાસિબ ન હો, તો માલગુઝારી ઘટાને કા ઇખ્તિયાર ।

(૨) વહ ઇખ્તિયારાત જો ઇસ દફ્અ કી રૂ સે લિયે જાયં, કિસી ખ્વાસ વતાએ હુએ નકશે કે અહ્દને આમ તૌર સે, યા ખ્વાસ મુકદ્દમે યા કિસ્મ કે મુકદ્દમોં કે લિયે, કામ મેં લાયે જાયંગે ।

(૩) જબ લોકલ-ગવર્નમેન્ટ ઇસ દફ્અ કી રૂ સે કોઈ કાર-રવાઈ કરતી હૈ, તો વહ જૂયદાદ વઅ્દ-ઓ-વસ્ત જો શખ્સ માલ ને તજ્વીઝ કિયા હૈ, તબ તક જારી ન હોગા, જબ તક ગવર્નર-જેનરલ સાહિબ વહાદુર ઇજલાસ કૌન્સિલ ઉસ કો મંજૂર ન કરે ।

૧૧૩ । જબ કિસી દખીલકારી હક કી જમીન યા જોત કી માલગુઝારી, ઇસ વાવ કી રૂ સે વઅ્દ-બા-વક્ત કી ગઈ હૈ, તો વહ ઉન હાલતોં કો છોડ કર જિન મેં જમીંદાર ને અપની કોશિશ સે જમીન કી પૈદાવાર વઢાઈ હૈ, યા દખીલકારી હક કી જમીન યા જોત કા રકબા પીછે સે તબદીલ હુઆ હૈ, દખીલકારી હક યા હક દખલી કી જોત કી હાલત મેં પન્દ્રહ વરસ તક, ઔર ઐસી જોત કે લિયે જિસ પર હક દખલી નહીં હૈ, અગર માલગુઝારી દફ્અ ૧૧૨ કી રૂ સે વઅ્દ-બા-વક્ત કી ગઈ હૈ, યા ૧૦૪ કી રૂ સે જમીંદાર કી દરખ્વાસ્ત પર વઅ્દ-ઓ-વસ્ત કી ગઈ હૈ, તો પાંચ વરસ તક નહીં વઢાઈ જાયગી । પન્દ્રહ ઔર પાંચ વરસ કા અરસા જૂયદાદ કે [illegible] મુતાબિક હોને કી તારીખ સે ગિના જાયગા ।

૧૧૪ । જબ દફ્અ ૧૧૨ કે [illegible] (૬) કો છોડ કર, ઇસ વાવ કી રૂ સે કિસી મુકદ્દમે મેં હુક્મ દિયા જાય, તો [illegible] કો ઇખ્તિયાર હૈ કિ [illegible] જમીન મેં ઇસ વાવ કે [illegible] ને [illegible] હૈ, યા ઐસ [illegible] ગવર્નમેન્ટ હુક્મ દે, [illegible] કે [illegible]

જિસ અરસે તક માલગુઝારી જો મુકર્રર હુઈ હૈ બિલા તબદીલી વહાલ રહેગી ।

ઇસ વાવ કી રૂ સે [illegible]

ઔર આસામિયોં સે ઐસે હિસાબ સે લિયા જાયગા, જૈસા કિ લોકલ-ગવર્નમેન્ટ હર એક મુકદ્દમેં કી હાલત કો દેખ કર તજવીજ કરે, ઔર ઉસ ખર્ચે કા ઐસા હિસ્સા જો કિસી આદમી સે ઇસ તરહ પર લિયા જાયગા, સરકાર કી તરફ સે ઇસ તૌર પર વસૂલ કિયા જાયગા; કિ ગોયા વહ ઉસ કે જિમ્મે બાકી માલગુઝારી સરકારી અદા હોને લાયક થી ।

માલગુઝારી કે મુકર્રર હોને કા કયાસ ઉસ દરમિયાની હક પર નહીં હોગા જિસ કે લિયે રૂયદાદ તય્યાર હુઆ હૈ

૧૧૫ । જબ દફે ૧૦૨ કલાજ (બ) મેં બતાઈ હુઈ તજવીજોં ઇસ બાબ કી રૂ સે કિસી જોત કી નિસ્બત કલમ બન્દ હુઈ હૈ, તો ઉસ જોત કે લિયે ઉસ કે બાદ વહ કયાસ નહીં કિયા જાયગા જો દફે ૫૦ મેં બતાયા ગયા હૈ ।

ગ્યારહવાં બાબ ।

માલિકોં કી નિજ દખલી ઝમીનોં કી રૂયદાદ ।

ખમાર ઝમીન કી નિસ્બત ઇસતિસના ।

૧૧૬ । બાબ પાંચ મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ, જો માલિક કી ઐસી ખાસ ઝમીનોં પર હક દખલી દે, જો બંગાલે મેં ખમાર, નિજ, યા નિજ જોત, ઔર બિહાર મેં ઝિરાઅત, નિજ, સીર, યા કામત કે નામ સે કહલાતે હૈં, જબ ઐસી ઝમીન ચન્દ બરસોં કે લિયે, યા બરસ બરસ કે પટ્ટે પર રખી ગઈ હૈ, ઔર બાબ ૬ મેં ભી કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ, જો ઐસી ઝમીનોં કે લિયે કામ મેં આવે ।

સરકાર કો યહ ઇખ્તિયાર હૈ કિ માલિક કી નિજ ઝમીનોં કી પૈમાઇશ કરને ઔર ઉન કે કલમબન્દ કરને કા હુક્મ દે ।

૧૧૭ । લોકલ ગવર્નમેન્ટ વક્ત વક્ત પર યહ હુક્મ દે સકતી હૈ, કિ અફસર માલ ઉન ઝમીનોં કી પૈમાઇશ ઔર કલમબન્દ કરે, જો કિસી બતાયે હુએ રકબે મેં વાકે હૈ, ઔર જો હસબ મનશા પિછલી દફે કે માલિક કી ખાસ ઝમીન હૈ ।

અફસર માલ કો યહ ઇખ્તિયાર હૈ કિ માલિક યા આસામી કી દરખાસ્ત પર ખાસ દખલી ઝમીનોં કો કલમબન્દ કરે ।

[illegible] કે કલમ બન્દ કરને કે લિયે [illegible] ।

૧૧૮ । ઐસી કિસી ઝમીન કી નિસ્બત જિસ કો માલિક અપની ખાસ ઝમીન બતાતા હૈ, માલિક યા ઉસ ઝમીન કે કિસી આસામી કી દરખાસ્ત પર, ઔર ખર્ચે કા જરૂરી રુપયા જમા કરને પર, અફસર માલ ઉન કાયદોં કી રૂ સે જિન કો લોકલ ગવર્નમેન્ટ ઇસ કામ કે લિએ બનાવે, ઇસ બાત કા દરયાફ્ત કરકે કલમબન્દ કર સકતા હૈ, કિ ઝમીન માલિક કી નિજ દખલી ઝમીન હૈ યા નહીં ।

૧૧૯ । જબ અફસર માલ ઇસ સે પિછલી દો દફોં મેં સે કિસી એક કી રૂ સે કાર-રવાઈ કરે, તો દફે ૧૦૫ સે ૧૦૮ તક (દોનોં શામિલ) કી શરતેં અમલ મેં આવેંગી ।

> માલિક કી નિજ ખેતી ઝમીન કી તહકીક કરને કે લિએ કાયદે ।

૧૨૦ ૧ (૧) અફસર માલ આગે બતાઈ હુઈ ઝમીનોં કો, માલિક કી નિજ ખેતી ઝમીન કે તૌર સે કલમબંદ કરેગા ।

(અ) વહ ઝમીન જિસ કી, ઐસા સાબિત કિયા ગયા હૈ, કિ ખજાન લિખાત સીર નિજ જોત યા કામત કે તૌર સે માલિક ને આપ અપની પૂંજી સે, યા અપને નૌકરોં યા કિરાયે કે મજદૂરોં કે જરિયે સે, ઇસ ઐક્ટ કે મનજૂર હોને કે પહલે ઠીક લગાતાર બારહ બરસ તક જોતા હૈ–ઔર

(બ) વહ જોતી હુઈ ઝમીન જિસ કો સબ ગાંવ કે લોગ માલિક કી ખજાન, લિખાત, સીર જિજ, નિજ જોત યા કામત કહતે હૈં ઔર મુદ્દત સે કહતે ચલે આયે હૈં ।

(૨) ઇસ બાત કી તજવીજ કરને કે લિયે, કિ ઔર કૌનસી ઝમીન માલિક કી નિજ ખેતી ઝમીન કે તૌર પર કલમબંદ હોની ચાહિયે, અફસર ઉસ જગહ કે દસ્તૂર પર લિહાજ કરેગા, ઔર ઇસ બાત પર કિ વહ ઝમીન માર્ચ સન ૧૮૮૩ કી દૂસરી તારીખ કે પહલે, ખાસ તૌર સે માલિક કી નિજ ખેતી ઝમીન કી તરહ પટ્ટે દી ગઈ થી યા નહીં, ઔર ઐસે કિસી દૂસરે સુબૂત પર જો પેશ કિયા જાય; પર જબ તક ઉસ કે બરખિલાફ ન સાબિત કિયા જાય, અફસર કયાસ કરેગા કિ ઝમીન માલિક કી નિજ ખેતી ઝમીન નહીં હૈ ।

(૩) જો અદાલત દીવાની મેં ઇસ બાત કી બહસ હો, કિ ઝમીન માલિક કી નિજ ઝમીન હૈ યા નહીં, તો અદાલત ઉન કાયદોં પર નજર રખેગી, જો માલ કે અફસરોં કી હિદાયત કે લિયે ઇસ દફે મેં મુન્દરજ હૈ ।

બારહવાં બાબ ।

કુર્કી ।

> કિન હાલતોં મેં કુર્કી કે લિયે દરખાસ્ત દી જા સકતી હૈ ।

૧૨૧ । જબ કિસી રૈયત યા શિકમી રૈયત કો તરફ સે ઝમીંદાર કો બાકી માલગુઝારી અદા કરને લાયક હૈ, ઔર એક બરસ સે જિયાદે દિનોં કી બાકી નહીં હૈ, ઔર ઝમીંદાર ને ઇસ કે લિયે કોઈ ઇકરારનામા નહીં લે હૈ,

યા ઐસો ઔર નશ્ચસોઉં જો ઉસ કે શિનાખ્ત
કે લિયે કાફી હોં ।

બ) આસામો કા નામ ।

(સ) વહ મુદ્દત જિસ કે લિયે વાકો માલગુજારી કા
દાવા કિયા ગયા હૈ ।

(દ) વાકો માલગુજારી કી તાદાદ ઔર વહ સૂદ જિસ કા
દાવા કિયા ગયા હૈ, ઔર જો માલગુજારી પિછલે
ખેતી કે સાલ મેં આસામો ને દિયા થા, ઉસ સે
જબ જ્યાદે રુપયે કા દાવા કિયા જાય, તો વહ
કોલ-કરાર યા કાર-ગુજારી, જિસ કી રૂ સે વહ
રુપયા અદા હોને લાયક હૈ ।

'(ય) ઉસ પૈદાવાર કી કિસમ ઔર કરીબ કરીબ દામ,
જો કુર્ક કી જાયગી ।

(શ) વહ જગહ જહાં વહ પૈદાવાર પાઈ જાયગી, યા ઐસી
ઔર નશ્ચસોઉં જો ઉસ કે પહચાનને કે લિએ કાફી
હોં—ઔર

(ખ) જો પૈદાવાર ખડી હો યા ઇકટ્ઠી ન કી ગઈ હો, તો
વહ વક્ત કિ જબ વહ કાટી યા ઇકટ્ઠી કી
જાયગી ।

(૨) દરખ્વાસ્ત ઇસ તૌર પર દસ્તખત ઔર તસદીક
કી જાયગી, જૈસા આઇન કાર-ગુજારી દીવાની મેં અરજી દાવે
કી તસદીક ઔર દસ્તખત કે લિએ બતાયા ગયા હૈ ।

૧૨૩ । (૧) દરખ્વાસ્ત દેને-વાલા પિછલી દફે કી રૂ
સે દરખ્વાસ્ત દાખિલ કરને કે વક્ત, અદાલત મેં ઐસા તહ
રીરી સબૂત (જો કુછ હો) દાખિલ કરેગા, જો વહ અપની
દરખ્વાસ્ત કે લિયે જરૂર સમઝે ।

દરખ્વાસ્ત દાખિલ હોને પર કાર-ગુજારી ।

(૨) અદાલત જો મુનાસિબ સમઝે તો સાયલ કા ઇજહાર લે
સકતી હૈ, ઔર જિતના જરૂર હો સકે દરખ્વાસ્ત કો
મનજૂર યા ના-મનજૂર કરેગી, યા સાયલ કો ઔર સુબૂત
પેશ કરને કે લિયે ઇજાજત દેગી ।

(૩) જબ અદાલત જમાને દફે ૨ કી રૂ સે દરખ્વાસ્ત
કો ફૌરન મનજૂર યા ના-મનજૂર નહીં કર સકતી, તો
વહ અગર મુનાસિબ સમઝે હુકમ દે સકતી હૈ કિ તા
નામીલ હુકમ કુર્કી યા ના-મનજૂરી દરખ્વાસ્ત, વહ પૈદાવાર
જિસ કી જિકર દરખ્વાસ્ત મેં હૈ અલગ ન કિયા જાય ।

(४) जब इस दफ़े की रू से पैदावार की कुर्क़ी का हुक्म उस के काटने या इकट्ठे होने के बहुत पहले दिया जाए, तो अदालत ऐसे वक़्त के लिये जिस को वह मुनासिब समझे, उस हुक्म की तामील को मुल्तवी कर सकती है, और जो वह मुनासिब समझे, तो ता तामील हुक्म कुर्क़ी, पैदावार का उस जगह से हटाना मना कर सकती है।

कुर्क़ी के हुक्म की तामील।

१२४। जो पिछली दफ़े की रू से दरख्वास्त मंज़ूर की जाय, तो अदालत उस में बताई हुई पैदावार या उस पैदावार के ऐसे हिस्से को जिस को वह मुनासिब समझे, कुर्क़ करने के लिये एक अफ़सर को मुक़र्रर करेगी, और वह अफ़सर उस जगह जायगा जहाँ वह पैदावार है और उस पैदावार को इस तरह से कुर्क़ करेगा, कि या तो वह उस को अपने ज़िम्मे रक्खेगा, या अपनी तरफ़ से और किसी शख़्स के ज़िम्मे करेगा, और उन क़ायदों की रू से जिन को इस काम के लिये हाई कोर्ट बनावे, कुर्क़ी का इश्तिहार जारी करेगा।

पर शर्त यह है कि अगर वह पैदावार इस क़िसम की हो, कि इकट्ठा करके नहीं रक्खी जा सकती है, तो वह इस दफ़े की रू से ऐसे वक़्त में कुर्क़ नहीं की जायगी जो उस वक़्त से बीस दिन से कम पहले हो, कि जब वह काटने या इकट्ठा करने के लायक़ होगी।

तख़्ती और हिसाब की रखनाय।

१२५। (१) कुर्क़ करने वाला अफ़सर कुर्क़ करने के वक़्त बाक़ीदार पर बाक़ी मालगुज़ारी और उस ख़र्च के लिये जो कुर्क़ करने में पड़ा है, तहरीरी तख़्ती जारी करेगा, एक ऐसे हिसाब के साथ जिस में कुर्क़ी की वजूहात मुन्दर्ज होंगी।

(२) जब कुर्क़ करने-वाला अफ़सर यह समझता है कि कुर्क़ किए हुए माल का मालिक बाक़ीदार नहीं है, बल्कि और कोई शख़्स है, तो वह तख़्ती और हिसाब की नक़ल उस शख़्स पर भी जारी करेगा।

(३) तख़्ती और हिसाब जो हो सके ख़ुद बाक़ीदार के हाथ में दिया जायगा, पर अगर वह शख़्स जिस पर वह [illegible]

યા ઔર કિસી ઝગહ સે પાયા ન જાય, તો અફ઼સર ઉસ મકાન કે વાહર જિસ મેં વાક઼ેઆત અક્સર હોતા હૈ, કિસી વાજે હિસ્સે પર તખ઼્તી ઔર હિસાવ કી નક઼લોં કો લગાવેગા ।

૧૨૬ । (૧) કુર્ક઼ી જો ઇસ વાવ કી રૂ સે કી જાય, કિસી શખ઼્સ કો કિસી પૈદાવાર કે કાટને ઇકટ્ઠા કરને યા ઢેર લગાકર રખને સે ન રોકેગી, યા ઔર કિસી કામ કે કરને સે જો ઉસ કી હિફ઼ાજ઼ત કે લિયે જ઼રૂર હો ।

પૈદાવાર કો કાટને વગ઼ૈરહ કા હક઼ ।

(૨) અગર વહ આદમી જો ઐસા કરને કા હક઼ રખતા હૈ, ઠીક વક઼ત પર ઐસા ન કરે, તો કુર્ક઼ કરને-વાલા અફ઼સર કુર્ક઼ કી હુઈ ખડી ફ઼સલોં કો, યા પૈદાવાર કો જો ઇકટ્ઠા નહીં કી ગઈ હૈ પકને પર કટાવેગા, ઔર ઇકટ્ઠા કરકે ઐસી કોઠિયોં મેં યા ઔર જગહોં મેં જહાં વહ ઇસ કામ કે લિયે મામૂલન રખે જાતે હૈં, યા પડોસ મેં કિસી ઔર મુનાસિબ જગહ મેં ઢેર કરકે રખેગા, યા ઉન કી હિફ઼ાજ઼ત કે લિયે જો કુછ જ઼રૂર હો, કરેગા ।

(૩) ઇન દોનોં મેં સે કિસી હાલત મેં કુર્ક઼ કિયા હુઆ માલ, કુર્ક઼ કરને-વાલે અફ઼સર યા ઐસે કિસી શખ઼્સ કે જિમ્મે રહેગા, જિસ કો વહ ઇસ કામ કે લિયે મુક઼ર્રર કરે ।

૧૨૭ । (૧) જો જ઼ર તલવી ઔર કુછ ખ઼ર્ચા કુર્ક઼ી હોકર ન વસૂલ હો, તો કુર્ક઼ કરને-વાલા અફ઼સર ઐસા ઇશ્તિહાર જારી કરેગા જિસ મેં કુર્ક઼ કી હુઈ મિલકિયત કી તફ઼સીલ ઔર જ઼ર તલવી કી તાદાદ જિસ કે લિયે વહ કુર્ક઼ કી ગઈ હૈ મુન્દરજ હોગી, ઔર યેહ ભી મુશ્તહિર કરેગા કિ વહ કુર્ક઼ કી હુઈ મિલકિયત કિસી વતાઈ હુઈ જગહ મેં ઐસે દિન નીલામ કરેગા, જો કુર્ક઼ કરને કે પીછે તીન દિન સે કમ યા સાત દિન સે જિયાદે ન હો, પર શર્ત યેહ હૈ કિ જવ કુર્ક઼ કી હુઈ [illegible] યા પૈદાવાર ઇસ કિસ્મ કી હૈ, કિ વહ દેર તક [illegible] નહીં રહ સકતી હૈ પર જલ્દી [illegible] હૈ [illegible] નીલામ કો તારીખ઼ ઇસ ઇશ્તહાર મેં [illegible] [illegible] ઉસ કે કાટને કે પીછે [illegible] ઢેર કિયે જાને કે લિયે [illegible] [illegible] જાય ।

જ઼ર તલવી અદા ન હોને મેં નીલામી ઇશ્તિહાર જારી કિયા જાયગા ।

(२) इश्तिहार उस गाँव में जिस में वह ज़मीन वाक़े है, जिस की बाक़ी मालगुज़ारी के लिये नालिश की गई है, किसी नुमायाँ जगह पर लगाया जायगा।

नीलाम की जगह।

२२८। नीलाम ऐसी जगह होगा जहाँ कुर्क़ किया हुआ माल है, या उस के बहुत पास किसी ऐसी जगह होगा, जहाँ आम लोग आते जाते हैं, अगर कुर्क़ करने-वाला अफ़्सर यह समझे कि वहाँ वह ज़ियादे दाम पर बिकेगा।

कब फ़सल खड़ी नीलाम हो सकती है।

२२९। (१) वह फ़सल या पैदावार जो इस क़िस्म की है, कि ढेर लगाकर रक्खी जा सकती है, तब तक नीलाम नहीं की जायगी जब तक वह काटी या इकट्ठी नहीं की जाय, और जमा करने रखने के लायक़ न हो।

(२) वह फ़सल या पैदावार जो इस क़िस्म की है कि जमा करके नहीं रक्खी जा सकती है, काट कर इकट्ठा करने के पहले नीलाम हो सकती है, और ख़रीदार को यह हक़ होगा, कि आप उस ज़मीन पर जाय या इस काम के लिए अपने किसी आदमी को वहाँ भेजे, और उस की रखवाली के लिये या काटने और इकट्ठा करने के लिये जो कुछ ज़रूर हो करे।

नीलाम का ज़ाबता।

२३०। माल एक या ज़ियादे लाट या हिस्सों में, जैसा कि नीलाम करने-वाला अफ़्सर मुनासिब समझे नीलाम किया जायगा, और अगर ज़र तलबी और कुर्क़ी और नीलाम का ख़र्चा जायदाद के एक हिस्से के नीलाम से वसूल हो जाय तो बाक़ी जायदाद कुर्क़ी से फ़ौरन ख़लास की जायगी।

नीलाम को मुल्तवी करना।

२३१। अगर कुल जायदाद के नीलाम होने के पहिले नीलाम करने-वाले अफ़्सर को तहवील में, उस के लिये काफ़ी दाम न दिया जाय, और अगर कुल जायदाद का मालिक या वह शख़्स जिस को उस ने इस काम के लिये इख़्तियार दिया है, कुर्क़ी तक या (जो नीलाम के [illegible] लगता हो) [illegible] लाने के लिये [illegible] नीलाम मुल्तवी रखने की दरख़्वास्त करे, तो [illegible] मुल्तवी रहेगा, और कुर्क़ी [illegible] के लिये जो कुछ दाम दिया जाय।

૧૩૨ । હર લાટ કા દામ નીલામ કે વક્ત યા ઉસ કે પીછે ઇતના જલ્દ જિતના નીલામ કરને-વાલા અફ઼સર હુક્મ દે. અદા કિયા જાવેગા. ઔર ઐસે ન અદા કરને પર માલ ફિર નીલામ પર ચઢ઼ાયા જાયગા. ઔર બેચ દિયા જાયગા ।

મોલ કે રુપયે કા અદા કરના ।

૧૩૩ । જબ મોલ કા રુપયા બિલકુલ અદા હો ચુકે તો નીલામ કરને-વાલા અફ઼સર ખ઼રીદાર કો એક ઐસા સર્ટિફ઼િકેટ દેગા. જિસ મેં ઉસ જાયદાદ કી તફ઼સીલ રહેગી. જો ઉસ ને ખ઼રીદા હૈ. ઔર ઉસ કા દામ ભી લિખા રહેગા ।

ખ઼રીદાર કો સર્ટિફ઼િકેટ દિયા જાયગા ।

૧૩૪ । (૧) ઇસ બાબ કી રૂ સે કુર્ક કિયે હુએ જાયદાદ કે હર એક નીલામ કે રુપયે સે. નીલામ કરને-વાલા અફ઼સર કુર્કી ઔર નીલામ કા ખ઼ર્ચા. ઐસે હિસાબ સે અદા કરેગા. જો ઉન ક઼ાયદોં મેં બનાયે ગયે હૈં. જિન કો લોકલ-ગવર્નમેન્ટ ઇસ કામ કે લિયે વક્ત વક્ત પર બનાવે ।

ઝ઼ર નીલામ કિસ તરહ તક઼્સીમ હોગા ।

(૨) બચા હુઆ હિસ્સા. બાક઼ી માલગુજ઼ારી જિસ કે લિયે કુર્કી કી ગઈ થી. ઔર ઉસ પર નીલામ કે દિન તક જો સૂદ ઇકટ્ઠા હુઆ હો, અદા કરને કે લિયે કામ મેં લાયા જાયગા. ઔર જો કુછ બચ રહે તો ઉસ શખ઼્સ કો દિયા જાયગા જિસ કી જાયદાદ નીલામ કી ગઈ હૈ ।

૧૩૫ । વહ અફ઼સર જો ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે જાયદાદ નીલામ કરતે હૈં. ઔર ઉન કે મુલાજ઼િમ યા માતહત લોગ અપની જ઼ાત સે યા ઔર કિસી કે જ઼રિયે સે. ઐસી જાયદાદ કો નહીં ખ઼રીદ સકતે હૈં. જિસ કો વહ અફ઼સર નીલામ કરતે હૈં ।

બાજ઼ શખ઼્સ ખ઼રીદ નહીં કર સકતે હૈં ।

૧૩૬ । (૧) ઇસ બાબ કી રૂ સે કુર્કી હોને કે બાદ ઔર કુર્ક કી હુઈ જાયદાદ કે નીલામ કે આગે. કિસી વક્ત જો બાક઼ીદાર યા કુર્ક કી હુઈ જાયદાદ કા માલિક. જબ કિ વહ બાક઼ીદાર નહીં હૈ કુર્કી કા હુક્મ જારી કરને-વાલી અદાલત મેં યા કુર્ક કરને-વાલે અફ઼સર કે હાથ મેં વહ રુપયા જમા કરે. જો ૧૨૫ દફ઼ે કી રૂ સે જારી કી હુઈ તલબી મેં મુન્દર્જ હૈ ઔર વહ ખ઼ર્ચા ભી અદા કરે જો તલબી જારી હોને કે પીછે લગા હૈ. તો અદાલત યા અફ઼સર ઉસ કો રસીદ દેગા. ઔર કુર્કી ઉસી વક્ત ઉઠા લી જાયગી ।

નીલામ કે આગે તલબાના અદા હોને સે કાર-રવાઈ ।

(૨) ળવ કુર્ક કનુંને-વાઠા અશુસન ળમા કિઆ હુઆ નુપયા પાવે, વહ ઉસી વક્ત ઉસ કો અદાઠત મેં અદા કનેગા।

(૩) નસીદ ળો ઇસ દફે કી નૂ સે કુર્ક કી હુઈ ળાયદાદ કે માઠિક કો દી ળાએ ળો વાકીદાન નહીં હૈ, ઉસ કો એસી આશ્નદા નાઠિશ સે વચાવેગી, ળો ઉસ વાકી માઠગુળાની કે ઠિયે કી ળાએ, ળિસ કે ઠિયે ળાયદાદ કુર્ક કી ગઈ થી।

(૪) ઇસ દફે કી નૂ સે નુપયા ળમા કનને કી તારીખ સે એક મહીના ગુળનને પન, અદાઠત કુર્કી કે દનખ્વાસ્ત દેને-વાઠે કો ઉસ નુપયે સે ઉસ કા વાકી નુપયા અદા કનેગી. પન ઉસ હાઠત મેં નહીં, કિ ળવ ઉસ અનસે મેં કુર્ક કિયે હુએ માઠ કા માઠિક ઉસ દનખ્વાસ્ત કનને-વાઠે પન હનળે કી નાઠિશ ઇસ વુનિયાદ પન કને, કિ કુર્કી ખિઠાફ આઈન થી।

(૫) અગન કોઈ ળમીંદાન ઇસ દફે કી નૂ સે કિસી માતહત આસામી કા ળમા કિઆ હુઆ નુપયા પાવે, તો સિર્ફ ઇસ સે યેહ નહીં સમઝા ળાયગા, કિ ઉસ ને અપને આસામી કે ળોત કે યા ઉસ કે કિસી હિસ્સે કે, ખિઠમી પટ્ટે દેને કી ઇળાળત દી હૈ।

વહ નુપયા ળો અપને પટ્ટે દેને-વાઠે કે ઠિયે કિસી આસામી ને અદા કિયા હૈ માઠ-ગુળાની સે મુળના કો કના હૈ।

૧૩૭। (૧) ળવ કિસી આસામી માતહત કી ળાયદાદ આસામી માઠીક કો માઠગુળાની ન દેને કે સવવ સે, ઇસ વાવ કે મુતાવિક, આઈન કી નૂ સે કુર્ક કી ળાય, ઔન વહ પિછઠી દફે કી નૂ સે નુપયા અદા કને, તો ઉસ કો યેહ હક હોગા કિ ઉસ નુપયે કો માઠગુળાની સે મુળના કન ઠે, ળો ઉસ કે ળમીંદાન માઠીક કો દેને ઠાયક હૈ, ઔન વહ ળમીંદાન ળો વહ વાકીદાન ન હો તો ઉસી તનહ સે ઇસ મુળના કિયે હુએ નુપયે કો ઉસ માઠગુળાની સે મુળના કનને કા હક નખેગા, કિ ળો ઉસ કે ળમીંદાન માઠીક કો દેને ઠાયક હૈ, ઔન ઇસી તનહ સે હોતા ળાયગા, ળવ તક [illegible] ન પહુંચ ળાય।

[illegible]

૧૩૮। જબ ઝ઼મીન શિકમી પટ્ટે પર દી ગઈ હૈ, ઔર ઇસ બાબ કી રૂ સે ઝ઼મીંદાર માલીક ઔર ઝ઼મીંદાર માતહત કે હક઼ોં મેં, જો ઉસી જાયદાદ કી કુર્ક઼ી કરતે હૈં ઝગડ઼ા હો, તો ઝ઼મીંદાર માલીક કા હક઼ ગ઼ાલિબ રહેગા।

ઝ઼મીંદાર માલીક ઔર ઝ઼મીંદાર માતહત કે હુક઼ૂક઼ કા ઝગડ઼ા।

૧૩૯। જબ ઇસ બાબ કી રૂ સે કુર્ક઼ી કા હુકમ દિયા જાય, ઔર અદાલત દીવાની ઉસી માલ કી ઝ઼બતી યા નીલામ કા હુકમ દે, જિસ કે લિયે કુર્ક઼ી કા હુકમ હુઆ હૈ, તો ઉસ વક઼્ત કુર્ક઼ી કા હુકમ મુક઼દ્દમ સમઝા જાયગા, પર અગર જાયદાદ ઉસ હુકમ કી રૂ સે નીલામ હો ચુકી હૈ, તો નીલામ કા બચા હુઆ રુપયા ઉસ જાયદાદ કે માલિક કો, દફ઼ે ૧૩૪ કી રૂ સે, બગ઼ૈર મંઝૂરી ઉસ અદાલત કે અદા નહીં કિયા જાયગા, જિસ ને કુર્ક઼ી યા નીલામ કા હુકમ દિયા થા।

ઉસ જાયદાદ કી કુર્ક઼ી જો ઝ઼બતી તક હૈ।

૧૪૦। ઇસ બાબ કી રૂ સે જો હુકમ કિસી અદાલત દીવાની ને દિયા હૈ ઉસ કા અપીલ નહીં હોગા; પર હર શખ્સ જિસ કી જાયદાદ ઐસી કિસી હાલત મેં, દફ઼ે ૧૨૧ કી રૂ સે દરખ્વાસ્ત દિયે જાને પર કુર્ક઼ કી ગઈ હૈ, જિસ મેં ઐસી દરખ્વાસ્ત ઉસ દફ઼ે કી રૂ સે ના-જાયઝ઼ હૈ, ઉસ દરખ્વાસ્ત દેને-વાલે પર હરજા પાને કી નાલિશ કર સકતા હૈ।

બે-આઈન કુર્ક઼ી કે લિયે હરજા પાને કી નાલિશ।

૧૪૧। (૧) જબ લોકલ ગવર્નમેન્ટ કી યેહ રાય હો, કિ કિસી કિસ્મ કે મુક઼દ્દમોં મેં યા કિસી રક઼બે ઝ઼મીન મેં ખેતી ઇસ કિસ્મ કી હૈ, ઔર ખેતી કરને-વાલોં કી આદતેં ઐસી હૈં, કિ ઝ઼મીંદાર કે લિયે ઇસ બાબ કી રૂ સે દીવાની અદાલત મેં દરખ્વાસ્ત દે કર અપની માલગુઝ઼ારી વસૂલ કરના મુશ્કિલ હોગા, તો વહ વક઼્ત ૨ પર હુકમ કી રૂ સે ઝ઼મીંદાર કો યેહ ઇખ્તિયાર દે સકતી હૈ, કિ વહ આપ યા ગુમાશ્તે કે ઝ઼રિયે સે ઐસી પૈદાવાર કા કુર્ક઼ કરે, જિસ કી કુર્ક઼ી કે લિયે ઉસ કો ઇસ બાબ કી રૂ સે દીવાની અદાલત મેં દરખ્વાસ્ત કરને કા હક઼ હૈ, પર શર્ત યેહ હૈ કિ હર શખ્સ, જો ઇસ ઇખ્તિયાર કી રૂ સે કોઈ પૈદાવાર કુર્ક઼ કરતા હૈ, ઉસ તૌર સે કાર-રવાઈ કરેગા, જો દફ઼ે ૧૨૮ મેં બતાયા ગયા હૈ, ઔર ફ઼ૌરન

ખ઼ાસ હાલતોં મેં કુર્ક઼ી કા હુકમ દેને કે લિયે લોકલ ગવર્નમેન્ટ કા ઇખ્તિયાર।

એક ઇલાકા ઐસે નકશે મેં જિસ કો હાઈ કોર્ટ કાયદે કી રૂ સે મુકર્રર કરે, ઉસ દીવાની અદાલત કો દેગા જો પૈદાવાર કુર્ક કરને કી દરખ્વાસ્ત લેને કા ઇખ્તિયાર રખતી હૈ, ઔર વહ અદાલત જિતના જલ્દ હો સકે, એક અફસર કો ભેજેગી જો કુર્ક કી હુઈ પૈદાવાર કો અપને જિમ્મે રખેગા।

(૨) જબ અદાલત કા કોઈ અફસર ઇસ દફે કી રૂ સે કુર્ક કી હુઈ પૈદાવાર કો અપને જિમ્મે લે ચુકે, તો ઉસ કે બાદ કાર્રવાઈ ઇસ તરહ સે કી જાયગી, કિ ગોયા ઉસ ને ઉસ કો દફે ૧૨૪ કી રૂ સે કુર્ક કિયા થા।

(૩) લોકલ ગવર્નમેંટ ઇસ દફે કી રૂ સે જો હુકમ દે, ઉસ કો વહ કિસી વક્ત મનસૂખ કર સકતી હૈ।

કાયદા બનાને કે લિયે હાઈ કોર્ટ કા ઇખ્તિયાર।

૧૪૨। હાઈ કોર્ટ વક્ત વક્ત પર ઇસ બાબ કી રૂ સે, દાયર કિયે મુકદ્દમોં કી કાર્રવાઈ કે ઇન્તિજામ કે લિયે, ઇસ ઐક્ટ કે મુતાબિક કાયદે બના સકતી હૈ।

તેરહવાં બાબ।

અદાલતી કાર્રવાઈ।

આર્બિત કાર્રવાઈ દીવાની કો ઝમીંદાર ઔર આસામી કે દરમિયાન કે મુકદ્દમાત મેં તરમીમ કરને કા ઇખ્તિયાર।

૧૪૩। (૧) હાઈ કોર્ટ વક્ત વક્ત પર બ-મંજૂરી ગવર્નર જેનરલ સાહિબ બહાદુર ઇજલાસ કૌંસિલ કે, ઇસ ઐક્ટ કે મુતાબિક યેહ મુતઅલ્લિક કરકે કાયદે બના સકતી હૈ, કિ આર્બિત કાર્રવાઈ દીવાની કે ચન્દ હિસ્સે ઝમીંદાર ઔર આસામી કે દરમિયાન કે મુકદ્દમોં કે લિયે, યા કિસી ખાસ કિસ્મ કે ઐસે મુકદ્દમોં કે લિયે કામ મેં નહીં આવેંગે, યા ઉન કાયદોં મેં બતાયે હુએ તૌર પર તરમીમ હોકર કામ મેં આવેંગે।

(૨) ઇસ તરહ સે બનાયે હુએ કાયદોં કે તાબે હોકર, ઔર ઇસ ઐક્ટ કે ઔર અહકામ કે ભી તાબે હોકર, કાર્રવાઈ દીવાની ઐસે સબ મુકદ્દમોં કે લિયે કામ મેં આવેગી।

[illegible]

૧૪૪। (૧) ઝમીંદાર ઔર આસામી કે દરમિયાન કે ... મુકદ્દમોં મેં ... કાર્રવાઈ દીવાની કે ... [illegible]

(૨) જ્બ ઇસ એક્ટ કી રૂ સે કિસી દીવાની અદાલત કા, ઝમીંદાર યા આસામી કી દરખાસ્ત પર હુક્મ દેને કા અખ્તિયાર દિયા ગયા હૈ, તો દરખાસ્ત ઉસ અદાલત મેં દી જાયગી, જિસ કો એસે દરખિયાની હક યા જોત કે ઝુવાંલે કી નાલિશ સુનને કા અખ્તિયાર હૈ, જિસ કી નિસ્બત દરખાસ્ત કી ગઈ હૈ ।

નાયબ યા ગુમાશતે કાર-પરદાઝ મુત-સૌવ્વર હોંગે ।

૧૪૫ । ઝમીંદાર કા હર નાયબ યા ગુમાશતા, જિસ કો ઇસ કામ કે લિએ ઝમીંદાર કે હાથ સે લિખ્ખી હુઈ તહરીર કી રૂ સે અખ્તિયાર દિયા ગયા હૈ, એસી હર નાલિશ યા દરખાસ્ત કે મુતાલ્લિક કે લિએ, હસબ મનશા આઈન કાર-રવાઈ દીવાની ઝમીંદાર કા કાર-પરદાઝ સમઝા જાયગા, અગરચે ઝમીંદાર ઉસ અદાલત કે હદ અખ્તિયાર કે બાહર કે જોતન રહતા હૈ, જિસ મેં નાલિશ દાયર હોના ચાહિયે યા પેશ હૈ, યા જિસ મેં દરખાસ્ત દી ગઈ હૈ ।

મુકદ્દમોં કા ખાસ રજિસ્ટર ।

૧૪૬ । વહ તફસીલેં જો દફે ૫૮ આઈન કાર-રવાઈ દીવાની મેં જિક્ર કી ગઈ હૈ, એસે મુકદ્દમોં કી હાલત મેં દીવાની મુકદ્દમોં કી ઉસ રજિસ્ટર મેં, જો ઉસ દફે મેં બતાઈ ગઈ હૈ, મુન્દર્જ હોને કે એવઝ, એક ખાસ રજિસ્ટર મેં દર્જ કી જાયગી, જિસ કો હર અદાલત દીવાની એસે નકશે મેં રખેગી, જિસ કો લોકલ ગવર્નમેન્ટ વક્ત વક્ત પર ઇસ કામ કે લિયે મુકર્રર કરે ।

માલગુઝારી કે મુકદ્દ-માત જો એક વાદ દૂસરે કે દાયર કિયે જાતે હૈં ।

૧૪૭ । મઅનૂતે અતાયત દફે ૩૭૩ આઈન કાર-રવાઈ દીવાની, જ્બ ઝમીંદાર ને કિસી રકબા પર ઉસ કી જોત કી માલગુઝારી વસૂલ કરને કે લિયે નાલિશ કી હૈ, તો વહ ઝમીંદાર ઉસ રકબા પર ઉસી જોત કી કિસી માલગુઝારી વસૂલ કરને કે લિયે દૂસરી નાલિશ નહીં કર સકેગા, જ્બ તક કિ પહલી નાલિશ દાયર કરને કી તારીખ સે તીન મહીને ગુઝર ન જાયં ।

માલગુઝારી કે મુકદ-દમોં મેં કાર-રવાઈ ।

૧૪૮ । માલગુઝારી વસૂલ કરને કે મુકદ્દમોં મેં નીચે લિખે હુએ કાયદે કામ મેં આવેંગે ।

(અ) આઈન કાર-રવાઈ દીવાની કે દફે ૧૨૦ સે ૧૨૭ તક (દોનોં શામિલ) ઔર ૧૨૯, ૩૦૧ ઔર ૩૨૦ સે ૩૨૬ તક (દોનોં શામિલ) એસે મુકદ્દમોં કે લિયે કામ મેં નહીં આવેંગે ।

વહ વાકી માઠગુળાની કે ઠિયે વે-દખ્ઠી કી
ડિગ્રી હૈ ।

(૯) વાવળૂદ ઉસ કે ખો ઑર્ડર કાર-નમ્રારે દીવાની કી
દફ્ઠે ૨૩૨ મેં ઠિખ્યા હૈ, ઉસ ડિગ્રી કે ૨ળ-
રાય કે ઠિયે ખો ખ્ મીંદાર ને વાકી માઠ-
ગુળાની કે ઠિયે પાર્ર હૈ, વહ શખ્સ દરખ્વાસ્ત
નહીં કર સકેગા, ખિસ કો ડિગ્રી કા હક
રન્તિકાઠ કિયા ગયા હૈ, પર સિર્ફ ઉસ હાઠત મેં,
કિ, ખવ ખ્ મીંદાર કા હક ઉસ ખ્ મીન મેં, ઉસ
શખ્સ કો પૂરે તૌર પર દિયા ગયા હૈ ।

૧૪૯ । (૧) ખવ મુદ્દાઅઠેહ યેહ કવૂઠ કરતા હૈ, કિ
માઠગુળાની કા રુપયા ઉસ કે ખિમ્મે વાકી હૈ, ઠેકિન
યેહ ઉખ્ર કરતા હૈ, કિ મુદ્દઈ કો નહીં પર કિસી ઔર
તીસરે શખ્સ કો દિયા ખાના ચાહિયે, તો અદાઠત ઉસ
હાઠત કો છોડ઼ કર, ખિસ મેં ઐસે ખાસ સવવ હોં ખિન
કો વહ ઠિખ્ખેગી, ઇસ ઉખ્ર કો ન સુનેગી, ખવ તક મુદ્દા-
અઠેહ અદાઠત મેં વહ રુપયા ન ખમા કરે, ખિસ કો ઉસ
ને અદા હોને કે ઠાયક કવૂઠ કિયા હૈ ।

(૨) ખવ ઇસ તરહ સે રુપયા અદા કિયા ખાય, તો
અદાઠત ઉસી વક્ત ઉસ તીસરે શખ્સ પર ઐસે રુપયે
અદા હોને કી ઇત્તિઠા ખારી કરેગી ।

(૩) ખો વહ તીસરા શખ્સ ઇત્તિઠા પાને સે તીન
મહીને કે ભીતર મુદ્દઈ પર નાઠિશ દાયર ન કરે, ઔર
રુપયા અદા કરને, કા ઇત્તિઠાઈ હુકમ ન પાવે, તો વહ
રુપયા મુદ્દઈ કી દરખ્વાસ્ત પર ઉસ કો દે દિયા ખાયગા ।

(૪) ખ્ મીમા દફ્ઠે ૩ કો નૂ સે ખો રુપયા મુદ્દઈ કો
દિયા ખાય, ઉસકે વસૂઠ કરને કે ઠિયે ખો કોઈ શખ્સ
હક રખતા હો, ઉસ હક પર ઇસ દફ્ઠે કા કુછ અસર નહીં
હોગા ।

૧૫૦ । ખવ મુદ્દાઅઠેહ ઇસ વાત કો કવૂઠ કરતા
હૈ, કિ ઉસ કે ખિમ્મે મુદ્દઈ કા રુપયા માઠગુળાની કી
વિસવત વાકી હૈ, પર યેહ ઉખ્ર કરતા હૈ, કિ દાવા

ખો રુપયા તીસરે શખ્સ કો વાખિવ-ઉઠ અદા કવૂઠ કિયા ખાય ઉસ કો અદાઠત મેં અદા કરના ।

અદાઠત મેં ઉસ રુપયે કા અદા કરના ખો ખ્ મીંદાર કો અદા

કરને કે લાયક કબૂલ કિયા જાય ।

કિયે હુએ રુપયે કી તાદાદ અદા કિયે જાને લાયક રુપયે સે જિયાદે હૈ, તો અદાલત ખાસ ઐસે સબબોં કી હાલત કો છોડ કર જિન કો વહ લિખેગી, ઉસ ઉજર કે સુનને સે ઇનકાર કરેગી. જબ તક મુદ્દાઅલેહ અદાલત મેં વહ રુપયા ન દાખિલ કરે, જિસ કો ઉસને અદા હોને કે લાયક કબૂલ કિયા હૈ ।

રુપયે કે કિસી હિસ્સે કે અદા કરને કી શર્ત ।

૧૫૧ । જબ મુદ્દાઅલેહ કો ઇસ સે પિછલી દો દફોં મેં સે કિસી એક કી રૂ સે રુપયા અદાલત મેં અદા કરના ચાહિએ જો અદાલત સમઝે કિ ઐસા હુકમ દેને કે લિયે સબબ કાફી હૈ, તો વહ મુદ્દાઅલેહ કે ઉજર કો ઉસ વક્ત સુન સકતી હૈ, કિ જબ વહ અદાલત મેં ઉસ રુપયે કા ઐસા હિસ્સા અદા કરે, જિસ કે લિયે અદાલત હુકમ દે ।

અદાલત નસીહત દેગી ।

૧૫૨ । જબ મુદ્દાઅલેહ અદાલત મેં રુપયા ઊપર બતાઈ હુઈ દફોં મેં સે કિસી કી રૂ સે અદા કરે, તો અદાલત મુદ્દાઅલેહ કો નસીહત દેગી, ઔર ઐસી દી હુઈ નસીહત ઉસી તરહ સે ઔર ઉસ હદ તક કાનૂનન-પૂરી કા કામ દેગી, કિ ગોયા વહ નસીહત મુદ્દઈ ને યા તીસરે શખ્સ ને દી થી ।

માલગુજારી કે મુકદ્દમોં મેં અપીલ ।

૧૫૩ । માલગુજારી વસૂલ કરને કે લિયે જમીંદાર જો નાલિશ દાયર કરતા હૈ, ઉસ કી પહલી સૂરત મેં યા અપીલ મેં જો ડિગરી યા હુકમ દિયા જાય, ઉસ કી અપીલ આગે બતાઈ હુઈ હાલતોં મેં નહીં હો સકેગી ।

(અ) જબ ડિગરી યા હુકમ ડિપ્ટી કલક્ટર, અસિસ્ટેંટ કલક્ટર યા સબાર્ડિનેટ કલક્ટર ને દિયા હૈ, ઔર વહ રુપયા જિસ કે લિયે નાલિશ કી ગઈ હૈ, પચાસ રુપયે સે જિયાદે નહીં હૈ—યા

(બ) ડિગરી યા હુકમ કિસી ઐસે ઔર અદાલતી અફસર ને દિયા હૈ, જિસ કો લોકલ ગવર્નમેંટ ને ઇસ દફે કી રૂ સે ઇખ્તિયાર નાલિશ લેને દિયા હૈ, ઔર વહ રુપયા જિસ કે લિયે નાલિશ કી ગઈ હૈ પચાસ રુપયે સે જિયાદે નહીં હૈ.

પર સિર્ફ ઇસ હાલત મેં અપીલ હોગા, કિ જબ [illegible] મેં સે કિસી હાલત મેં ડિગરી યા હુકમ [illegible] ફૈસલા કરતા હૈ, જો જમીન કે કિસી [illegible]

યા ળ઼મીન કે કિસો શ઼ાયદે કી કિસવત હૈ, ળિસ પર દોનોં શ઼રીક઼ કા દાવા એક઼ દૂસરે કે વરખ઼િળાશ઼ હૈ, યા શ્રાંસામી કો માળગુળ઼ારી વઢાને યા વટળને કે હ઼ક઼ કા તસ઼ફ઼િયા કરના હૈ, યા માળગુળ઼ારી કે ઉસ તાદાદ કા તસફ઼િયા ળો શ્રાસામી કો સાઢાના દેના ચાહિયે.

વ-શ્રનતે કે ઉસ હાલત મેં ળવ ળિળે ળળ યેહ સમહે કિ શ્રદાળતી શ્રશ઼સર ઐસા ર્યાલિયાર કામ મેં લાયા હૈ, ળો શ્રાઈન કી રૂ સે ઉસ કો નહીં દિયા ગયા હૈ, યા ઐસા દિયા હુશ્રા ર્યાલિયાર કામ મેં નહીં લાયા હૈ, યા શ્રપને ર્યાલિયાર કામ મેં લાને મેં શ્રાઈન કે વરખ઼િલાશ઼, યા ળારી વે-ળ઼ાવ઼તગી કે સાથ શ્રમલ કિયા હૈ, તો વહ ઐસે મુક઼દ્દમે કો મિસલ મંગા સકતા હૈ, ળિસ મેં ઉસ શ્રદાલતી શ્રશ઼સર ને ળૈસા કિ ઊપર કહા ગયા હૈ, ઐસી ડિગ્રી યા હુક્મ દિયા હૈ, ળિસ કે લિયે યેહ દફ઼ા કામ મેં શ્રા સકતી હૈ; શ્રૌર વહ ળિળે ળળ ઐસા હુક્મ દે સકતા હૈ ળૈસા વહ મુનાસિવ સમહે ।

૧૫૪ । માળગુળ઼ારી વઢાને કે લિયે ર્સ ઐક્ટ કી રૂ સે ળો ડિગ્રી, ખેતી કે વરસ કે પહલે શ્રાઠ મહીનોં કે ભીતર દાયર કિયે હુએ મુક઼દ્દમે મેં દી ગઈ હૈ, શ્રમૂમન શ્રાગે-વાલે ખેતી કે સાલ કે શુરૂ મેં તામીલ કી ળ઼ાયગી, શ્રૌર ળો ખેતી કે વરસ કે પિછલે ચાર મહીનોં મેં દાયર કિયે હુએ મુક઼દ્દમે મેં દી ગઈ હૈ, તો શ્રાર્ન્દા ખેતી કે સાલ કે પીછે દૂસરે વરસ કે શુરૂ મેં તામીલ કી ળ઼ાયગી; પર ર્સ દફ઼ે મેં કોઈ ઐસી વાત નહીં હૈ, ળો શ્રદાલત કો વ-સવવ ખ઼ાસ વળ઼ૂહાત કે, ઐસી ડિગ્રી કી તામીલ કે લિયે કોઈ શ્રૌર પીછે કી તારીખ઼ મુક઼ર્રર કરને સે રોકે ।

કિસ તારીખ઼ સે માળગુળ઼ારી વઢાને કી ડિગ્રી કા શ્રસર હોગા ।

૧૫૫ । (૧) શ્રાસામી કી વેદખ઼લી કે લિયે ર્સ વુનયાદ પર । (શ્ર) કિ વહ ળ઼મીન કો ર્સ તરહ કામ મેં લાયા હૈ, ળો ઉસ કા ળોત કે કામ કે લિયે નિકમ્મી કર દેતી હૈ—યા

ળ઼વતી નિલાક઼િયત કા રોળ઼ ।

(વ) ઉસ ને ઐસી શર્ત તોડ઼ી હૈ ળિસ કે તોડ઼ને પર ઉસ ળોત-ળ઼માન કી શરતોં કી રૂ સે, ળો ઉસ

કે ઔર ફ઼રીક઼ૈન કે દરમિયાન મેં હુઆ હૈ, વહ વે-દ્યુઠ કિઆ જા સકતા હૈ ।

નોટિસ નહીં દાયર કી જાયગી પર ઉસ હાલત મેં, કિ જબ ફ઼રીક઼ૈન ને ઠહરાયે હુએ તૌર પર આસામી પર ઐસી શ્રુતિભા તામીલ કી હૈ, જિસ મેં ઉસ વેજા ઇસ્તિમાલ યા શર્ત તોડ઼ને કા જિક્ર હૈ, જિસ કે લિયે નાલિશ કી ગઈ હૈ, ઔર જહાં ઇસ્તિમાલ વેજા યા શર્ત કે તોડ઼ને કા ઇલાજ હો સકતા હૈ, તો આસામી કો ઉસ કી તદવીન કરને કે લિયે કહા હૈ ઔર હર હાલત મેં ઉસ ઇસ્તિમાલ વેજા યા શર્ત તોડ઼ને કે લિયે માક઼ૂલ હરજા માંગા હૈ, ઔર આસામી ને મુનાસિબ વક઼્ત કે અન્દર ઐસા નહીં કિઆ, જૈસા કિ ફ઼રીક઼ૈન ચાહતા થા ।

(૨) ઉસ ડિગ્રી મેં જો ફ઼રીક઼ૈન કે હક઼ મેં કિસી ઐસે મુક઼દ્દમે મેં દી જાએ, હરજે કા વહ તાદાદ લિખા રહેગા, જો મુદ્દઈ કો વેજા ઇસ્તિમાલ યા શર્ત તોડ઼ને કે લિયે દિયા જાયગા, ઔર યેહ ભી કિ અદાલત કી રાય મેં વહ વેજા ઇસ્તિમાલ યા શર્ત તોડ઼ના ઇલાજ કિયે જાને લાયક઼ હૈ યા નહીં, ઔર ઉસ કો રૂ સે એક વક઼્ત ઠહરાયા જાયગા, જિસ કે અન્દર મુદ્દાઅલેહ ચાહે તો વહ રુપેયા મુદ્દઈ કો અદા કરે, ઔર જહાં વહ વેજા ઇસ્તિમાલ યા શર્ત તોડ઼ના ઇલાજ કિયે જાને લાયક઼ ઠહરાયા ગયા હૈ, ઉસ કા ઇલાજ કરે ।

(૩) અદાલત વક઼્ત વક઼્ત પર ખ઼ાસ સબબોં કે લિયે ઇસ વક઼્ત કો વઢા દે સકતી હૈ, જો ઉસને ફ઼મીમે દફ઼ે (૨) કી રૂ સે ઠહરાયા થા ।

(૪) અગર મુદ્દાઅલેહ ઉસ વક઼્ત યા વઢાયે હુએ વક઼્ત કે અન્દર, જો અદાલત ને ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે ઠહરાયા હૈ, વહ હરજે કા રુપેયા અદા કરે જો ડિગ્રી મેં મુન્દર્જ હૈ ઔર જહાં વેજા ઇસ્તિમાલ યા શર્ત તોડ઼ના અદાલત કી તરફ઼ સે ઇલાજ પજ઼ીર ઠહરાયા ગયા હૈ, ઉસ વેજા ઇસ્તિમાલ યા શર્ત તોડ઼ને કા ઇલાજ અદાલત કે ખ઼ાતિર ખ઼્વાહ કરે, તો ડિગ્રી તામીલ નહીં કી જાયગી ।

વે-દખ઼ુ઼ઠો કે એવઞ઼ વાખિવ માઠઙુઝાની મુક઼ર્ર઼ર કરને કા અદાઠત કા ઇખ઼્તિયાર।

१५७। જબ મુદ્દઈ કિસી વેજા દખ઼ુઠ કરને-વાલે કો વે-દખ઼ુઠો કે લિયે નાલિશ કરતા है, તો વહ અગર મુનાસિબ સમઝે, ઉસ કો એવઞ઼ મેં ઇસ વાત કો દરખ઼્વાસ્ત કર સકતા है, કિ મુદ્દાઅલેહ કો ઉસ ઝ઼મીન કે જ઼્યાદે કે લિયે ઐસી વાખિવ માઠઙુઝાની અદા કરને કા હુકમ દિયા જાય, જો અદાઠત તજ઼વીઝ઼ કરે, ઔર તવ અદાઠત ઐસા વાવા દે સકતી है।

ઝ઼મીન જ઼્યાદે કે અહ-વાલ તજ઼વીજ઼ કરને કે લિયે દર્ખ઼્વાસ્ત।

१५८। (१) વહ અદાઠત જો ઝ઼મીન કે કવઝ઼ે કા મુક઼દ્દમા ફ઼ૈસલ કરને કા ઇખ઼્તિયાર રખ઼તી है, ઝ઼મીંદાર યા ઝ઼મીન કે આસામી કી દર્ખ઼્વાસ્ત પર આગે વતાઈ હુઈ સવ વાતેં યા ઉન મેં સે કિસી કા તસફ઼િયા કર સકતી है—જૈસા કિ

(અ) ઝ઼મીન કા મૌક઼ા, રક઼વા, ઔર સરહદ।

(વ) ઉસ કે આસામી કા નામ ઔર વયાન (જો કોઈ હો)।

(સ) વહ કિસ દર્જે કા રઇયત है, યાનિ વહ દર-મિયાની હક઼દાર યા શરહ મુક઼ર્રર પર જોત રખ઼ને-વાઠા રઇયત, દખ઼ુઠકાર રઇયત, ગૈર દખ઼ુઠકાર રઇયત; યા શિક઼મી રઇયત है, ઔર અગર વહ દરમિયાની હક઼દાર है, તો ઇસતિ-મરારી હક઼દાર દરમિયાની है યા નહીં, ઔર જવ તક વહ દરમિયાની હક઼ રખ઼ેગા, ઉસ કી માઠઙુઝાની વઢાઈ જા સકેગી યા નહીં।

(દ) માઠઙુઝાની જો વહ દર્ખ઼્વાસ્ત કરને કે વક઼્ત અદા કરતા है।

(२) અગર અદાઠત કી રાય મેં, ઇન મેં સે કોઈ વાતેં તહક઼ીક઼ાત સરઝ઼મીન કે વઙૈર ખ઼્વાતિર ખ઼્વાહ નહીં તજ઼વીઝ઼ કી જા સકતી, તો અદાઠત હુકમ દે સકતી है, કિ આઈન કાર-રવાઈ દીવાની કે વાવ ૨૫ કી રૂ સે, ઐસા અફ઼સર માઠ તહક઼ીક઼ાત સરઝ઼મીન કરે, જિસ કો ઠોકઠ ગવર્નમેન્ટ ઇસ કામ કે લિયે, ઉસી આઈન કી દફ઼ે ૩૯૨ કે મુતાવિક઼ વનાયે હુએ ક઼ાયદે કી રૂ સે ઇખ઼્તિયાર દે।

(३) ઇસ દફ઼ે કી રૂ સે કી હુઈ દર્ખ઼્વાસ્ત પર જો હુક્મ દિયા જાય, વહ ડિગ્રી કા અસર રખ઼ેગા, ઔર ઉસ કા અપીઠ ભી ઉસી તરહ હો સકેગા જૈસે ડિગ્રી કા।

ચૌદહવાં વાવ।

વાકી માલગુજારી કી ડિગ્રી જારી કા નીલામ।

દેન કો રદ કરને કા આમ ઇખ્તિયાર ખરીદાર કો।

૧૫૯। જવ કોઈ દરમિયાની હક યા જોત ઉસ કી વાકી માલગુજારી કી ૧જનાય ડિગ્રી મેં નીલામ કિયા જાય, તો ખરીદાર ઉન હકોં કો છોડ કર જો ઇસ વાવ મેં વચે હુએ હક વયાન કિયે ગયે હૈં, ઉસ કો ખરીદેગા. પર ઉસ કો ઇખ્તિયાર હોગા કિ ઉન હકોં કો રદ કરે, જો ઇસ વાવ મેં દેન કહલાતે હૈં, પર શર્ત યેહ હૈ કિ—

(અ) રજિસ્ટરી કિયા હુઆ ઔર ઇશ્તિહાર દિયા હુઆ દેન, હસવ મનશા ઇસ વાવ કે, ઇસ તરહ રદ નહીં કિયા જાયગા, સિવાય ઉસ હાલત કે, જો ઇસ કે પીછે ઉસ કે લિયે વતાઈ ગઈ હૈ।

(વ) રદ કરને કા ઇખ્તિયાર ઉસ તરહ કામ મેં લાયા જાયગા, જૈસા ઇસ વાવ મેં વતાયા ગયા હૈ।

વચે હુએ હક।

૧૬૦। ઇસ વાવ કી મનશા કે મુતાવિક, નીચે લિખે હુએ હકૂક વચાએ હુએ હક સમઝે જાયંગે।

(અ) કોઈ દનૂરી હક જો દવામી વનદ-ઓ-વસત કે વક્ત સે ચલા આતા હૈ।

(વ) કોઈ દનૂરી હક જો ઐસે વનદ-ઓ-વસત કી કાર-રવાઈ મેં કિ અવ જારી હૈ ઉસ વનદ-ઓ-વસત કી મિયાદ કે લિયે, મુકર્રર માલગુજારી પર નયા હુઆ હક દરમિયાની ખયાલ કિયા ગયા હૈ।

(સ) ઐસી જમીન કા પટ્ટા જિસ પર રહને કે ઘર, કારખાને યા ઔર પક્કી ઇમારતેં વતાઈ ગઈ હૈં, યા વાગ, તાલાવ, નહર પરસ્તિશગાહ યા મસાન યા ગોરિસ્તાન વનાએ ગએ હૈં।

(દ) કોઈ હક દખલ।

(ય) ગૈર દખલકાર રઈયત કા ઉસ માલગુજાર પર પાંચ વરસ તક જમીન રખને કા હક, જો મદ્દાલત લે વાવ દ કી ર સે ઠહરાયા હૈ, યા મદ્દસર માલ કે વાવ ૧૮ કી ર સે મુકર્રર કિયા હૈ।

(ક) કોઈ હક જો કિસી દખલકાર રઈયત કી, ઐસા માલગુજારી પર જોત રખને કે લિયે દિયા

ગયા હૈ, જો ઉસ વક્ત વાજિબ ઔર મુનાસિબ સમઝી જાતી થી, કિ જબ વહ હક દિયા ગયા થા; ઔર

(જ) કોઈ હક યા ફાયદા જિસ કે પૈદા કરને કે લિયે ઉસ જમીંદાર ને, જિસ કો દરખ્વાસ્ત પર દરમિયાની હક યા જોત નીલામ હોતી હૈ, યા ઉસ કે પહલે હક રખને-વાલે ને, ઉસ વક્ત કે આસામી કો કિસી તરહ્‌ર કી રૂ સે સાફ શર્ત હી હૈ ।

દૈન ઔર રજિસ્ટ્રી કિયે હુએ ઔર ઇસ્તિહાર દિયે હુએ દૈન કે માને ।

૧૬૨ । ઇસ બાબ કે મતાલિબ કે લિયે ।

(અ) દૈન કે લફ્જ સે, જબ વહ જમીન રખને કી નિસબત ઇસ્તિમાલ કિયા જાય, કોઈ દાવા કિસ્મી તરફ કા હક, હક આસાઇશ યા આરામ (ઇજમેન્ટ) યા કોઈ ઔર હક યા ફાયદા સમઝા જાતા હૈ, જો આસામી ને અપની દરમિયાની હક યા જોત પર કાયમ કિયા હૈ, યા જો ઉસ કે ફાયદે કો ઘટાતા હૈ, ઔર ઐસા બચાયા હુઆ હક નહીં હૈ જો પિછલી દફે મેં બતાયા ગયા હૈ ।

(બ) રજિસ્ટ્રી ઔર મુશતહિર કિયે હુએ દૈન સે, જબ વહ ઐસે દરમિયાની હક યા જોત કે લિયે ઇસ્તિમાલ કિયા જાય, જો બાકી માલગુજારી કે ડિગરી જારી મેં નીલામ કિયા ગયા યા નીલામ હોને કે લાયક હૈ, ઐસા દૈન સમઝા જાતા હૈ, કિ ઐસે રજિસ્ટ્રી કિયે હુએ દસ્તાવેજ કી રૂ સે પૈદા કિયા ગયા હૈ, જિસ કી એક નકલ માલગુજારી બાકી પડને કે કમ સે કમ તીન મહીને પહલે, આગે બતાયે હુએ તૌર સે જમીંદાર પર તામીલ કરાઈ ગઈ હૈ ।

દરમિયાની હક યા જોત કે નીલામ કી દરખ્વાસ્ત ।

૧૬૩ । જબ કિસી દરમિયાની હક યા જોત કી બાકી માલગુજારી કે લિયે ડિગરી દી ગઈ હૈ, ઔર ડિગરીદાર [illegible] [illegible] [illegible] દોબારા કી રૂ સે [illegible] ડિગરી પર જોત કો જબતી ઔર નીલામ કે લિયે દરખ્વાસ્ત કરતા હૈ, તો વહ એક ઐસા નક્શા [illegible]

કરેગા, જિસ મેં ઉસ પર્ગને મહાલ ઔર ગાંવ કે નામ રહેંગે, જિસ મેં ઉસ દખિલકારી હક યા જોત કી ઝમીન વાકે હૈ, ઔર ઉસ કી સાલાના માલગુજારી ભી મુન્દરજ રહેગી, ઔર કુલ રુપયે કી તાદાદ જો ડિગ્રી કી રૂ સે વસૂલ કી જાયગી।

૨૯૩। (૧) વાવજૂદ ઉસ કે જો ધારા કાર-રવાઈ દીવાની મેં લિખ્યા હૈ, જબ ડિગ્રી-દાર પિછલી દફા મેં બતાઈ હુઈ દરખાસ્ત કરે, તો અદાલત જો વહ ઉસી ધારા કી દફા ૨૪૫ કી રૂ સે દરખાસ્ત મન્ઝૂર કરે, ઔર ડિગ્રી જારી કા હુકમ દે, ધારા કાર-રવાઈ દીવાની કી દફા ૨૮૭, કે મુતાબિક, નીલામી ઇશ્તિહાર ઔર ઝબતી કા હુકમ એક સાથ દેગી।

ઝબતી કા હુકમ ઔર નીલામી ઇશ્તિહાર એક સાથ જારી હોગા।

(૨) ઇશ્તિહાર મેં ઉન સબ તફસીલોં કા બયાન રહેગા જો ધારા મજકૂરા વાલા કી દફા ૨૮૭ મેં બતાઈ ગઈ હૈ, ઔર નીચે લિખી હુઈ બાતેં ભી રહેંગી।

(ક) દખિલકારી હક યા ઐસે રૈયત કે જોત કી હાલત મેં, જો શરહ મુકર્રર પર ઝમીન રખતા હૈ, યેહ કિ વહ દખિલકારી હક યા જોત પહલે નીલામ ઔર મુશતહિર કિયે હુએ દિન કે તારીખ ઇજ્જર નીલામ પર ચઢાયા જાયગા, ઔર જો વડા હુઆ રુપૈયા ડિગ્રીદારી ઔર ખર્ચે કે અદા કરને કે લિયે બાકી હો, તો ઉસ દિન કે તારીખ દોકર બેચા જાયગા, ઔર જો [illegible] ડિગ્રીદાર કો ઐસી ખ્વાહિશ પર [illegible] પિછલે દિન જિસ કી ઠીક તાદાદ [illegible] દિન કો [illegible] કરને કે [illegible] નીલામ કિયા જાયગા, ઔર

[illegible]

હુઆ હૈ ઇસ્તેહાર મશહૂર કિયા જાયગા, ઔર ઇસ તરહ સે જો મુશ્તહિર કિયા જાયગા, ઐસા લોકલ ગવર્નમેન્ટ વક્ત વક્ત પર ઉસ કામ કે લિયે હુક્મ દે ।

(૪) બાવજૂદ ઉસ કે જો ઊપર બતાઈ હુઈ આઇન કી દફે ૨૯૦ મેં લિખા હૈ, મજકૂર કો તહરીરી ઇજાજત કે બગૈર નીલામ ન હોગા, જબ તક કમ સે કમ તીસ દિન ઉસ તારીખ સે ન ગુજર જાય' કિ જબ ઇશ્તિહાર કી નકલ ઉસ દર-મિયાની હક યા જોત કી ઝમીન પર લગાઈ ગઈ થી, જિસ કે નીલામ કા હુક્મ હુઆ થા ।

નજિસ્ટ્રી કી હુઈ ઔર મુશ્તહિર દૈન કી બાબત નયા કર દરમિયાની હક યા જોત કા નીલામ ઔર ઉસ કી તાસીર ।

૧૬૪ । (૧) જબ કિસી દરમિયાની હક યા ઐસી જોત કે નીલામ કા ઇશ્તિહાર, જો શરહ મુકર્રર પર નયી ગઈ હૈ, પિછલી દફે કી રૂ સે દિયા ગયા હૈ, તો વહ નજિસ્ટ્રી કી હુઈ ઔર મુશ્તહિર દૈન કે તાવે હોકર નીલામ પર ચઢાઈ જાયગી. ઔર જબ બોલી હુઆ રુપયા જર લિગાની ઔર તાલિશ કા ખરચા, મૈ ખરચા નીલામ કે લિયે કાફી હો, તો વહ દરમિયાની હક યા જોત દૈન કી જિમ્મેદારી કે સાથ બેચા જાયગા ।

(૨) ઇસ દફે કી રૂ સે કિયે હુએ નીલામ મેં, ખરીદાર ઉસ તૌર પર જો દફે ૧૬૭ મેં બતાયા ગયા હૈ' પર કિસી ઔર તરહ સે નહીં, દરમિયાની હક યા જોત કે ઐસે દૈન કો રદ કર સકતા હૈ, જો નજિસ્ટ્રી કી હુઈ ઔર મુશ્તહિર દૈન નહીં હૈ ।

દૈન કો રદ કરને કે ઇખ્તિયાર કે સાથ દરમિયાની હક યા જોત કા નીલામ ઔર ઉસ કી તાસીર ।

૧૬૫ । (૧) જો કિસી દરમિયાની હક યા શરહ મુકર્રર પર નયી હુઈ જોત કે લિયે બોલી હુઆ રુપેયા, જો પિછલી દફે કી રૂ સે નીલામ પર ચઢાયા ગયા હૈ, ઉસ હદ તક ન પહુંચે, કિ જર લિગાની ઔર ઊપર બતાયે હુએ ખરચે કે અદા કરને કે લિયે કાફી હો, ઔર જો ડિગરીદાર ઉસ વક્ત દરખ્વાસ્ત કરે, કિ દરમિયાની હક યા જોત દૈન રદ કરને કે ઇખ્તિયાર કે સાથ નીલામ કિયા જાય, તો નીલામ કરને-વાલા અફસર નીલામ મુલતવી રખેગા, ઔર દફે ૧૬૮ આઇન બાર-બતાઈ દિવાની કી રૂ સે, નયા ઇશ્તિહાર ઇસ મજમૂન કા જારી કરેગા, કિ વહ દરમિયાની હક યા જોત નીલામ પર ચઢાઈ જાયગી, ઔર દૈન રદ કરને કે ઇખ્તિયાર કે સાથ ઉસ મેં બતાયે હુએ ઐસે માલગુજારી દિન કો

વેચી જાયગી. જો મુઅત્તલી કરને કી તારીખ કે પીછે પન્દ્રહ દિન સે કમ યા તીસ દિન સે જિયાદે ન હોગા; ઔર ઉસ દિન વહ દરમિયાની હક યા જોત નીલામ કી જાયગી, ઔર સબ દૈન રદ કરને કે ઇશ્તિહાર કે સાથ. વેચી જાયગી ।

(૨) ઇસ દફે કી રૂ સે કિયે હુએ નીલામ મેં, ખરીદાર દફે ૧૬૭ મેં બતાયે હુએ તૌર સે, પર ઔર કિસી તરહ સે નહીં, ઉસ દરમિયાની હક યા જોત કે કિસી દૈન કો રદ કર સકતા હૈ ।

દૈન કો રદ કરને કે ઇશ્તિહાર કે સાથ દખ્લ કી જોત કા નીલામ ઔર ઉસ કી તાસીર ।

૧૬૬ । (૧) જબ દફે ૧૬૩ કે મુતાબિક કિસી દખ્લ કી જોત કા નીલામી ઇશ્તિહાર દિયા ગયા હૈ, તો વહ દૈન રદ કરને કે ઇશ્તિહાર કે સાથ નીલામ કી જાયગી ।

(૨) ઇસ દફે કે મુતાબિક જો નીલામ હોતા હૈ, ઉસ મેં ખરીદાર ઇસ સે આગે આને-વાલી દફે મેં બતાયે હુએ તૌર પર, લેકિન ઔર કિસી તરહ સે નહીં, જોત કે દૈન કો રદ કર સકતા હૈ ।

પિછલી દફ્ઓં કી રૂ સે દૈન કો રદ કરને કી કાર-રવાઈ ।

૧૬૭ । (૧) ખરીદાર જો કિસી પિછલી દફે કી રૂ સે દૈન રદ કરને કા ઇખ્તિયાર રખતા હૈ, ઔર ઉસ કો રદ કરના ચાહતા હૈ, નીલામ કી તારીખ યા દૈન કી ઇત્તિલા પહલે પાને કી તારીખ, ઇન મેં સે જો પિછલા હો, ઉસી દિન સે એક બરસ કે ભીતર કલક્ટર કે પાસ લિખી હુઈ. દરખાસ્ત ઇસ મઝમૂન કી પેશ કર સકતા હૈ, કિ વહ મજકૂર દૈન દેને-વાલે પર એક ઐસા ઇશ્તિહાર જારી કરે, કિ દૈન રદ કિયા ગયા હૈ ।

(૨) ઐસી હર દરખાસ્ત કે સાથ ઇશ્તિહાર જારી કરને કે લિયે ઐસી ફીસ દાખિલ કરના ચાહિયે, જો રેવેન્યૂ બોર્ડ ઉસ કે લિયે મુકર્રર કરે ।

(૩) જબ કલક્ટર કે પાસ ઇશ્તિહાર જારી કરને કે લિયે દરખાસ્ત ઇસ દફે મેં બતાયે હુએ તૌર પર કી જાય, તો વહ ઉસ કે મુતાબિક ઇશ્તિહાર જારી કરેગા, ઔર ઇજરાય ઇશ્તિહાર કી તારીખ સે દૈન મુસ્તરદ સમઝા જાયગા ।

(૪) જબ કોઈ દરમિયાની હક યા જોત બાકી માલ-ગુજારી કી ડિગરી જારી મેં નીલામ હો ગઈ હૈ, ઔર ઉસ

(વ) ઇસ કે પીછે ડિગરીદાર કો વહ રુપેયા અદા કિયા જાયગા. જો ઉસ કો ઉસ ડિગરી કી રૂ સે મિલના ચાહિયે. જિસ કી ઇજરાય મેં નીલામ કિયા ગયા થા ।

(સ) ઉન રુપેયોં કો દેકર અગર કુછ ઔર રુપયા બચે. તો ઉસ મેં સે ડિગરીદાર કો ઐસો માલગુજારી દી જાયગી. જો ઉસ દરમિયાની હક્ યા જોત્ કી નિસ્બત બાકિ઼ દાયર કરને કે દિન સે. નીલામ કે દિન તક અદા કી જાને લાજ઼િમ હો ।

(દ) ફ઼િકરા (સ) મેં બતાઈ હુઈ માલગુજારી અદા કરને કે બાદ. કુછ ઔર બચા હુઆ રુપેયા હો. તો નીલામ કી મનજ઼ૂરી સે દો મહીને ગુજ઼રને પર. મદ્યૂન ડિગરી કી દરખ્વાસ્ત પર ઉસ કો દિયા જાયગા ।

(૯) અગર મદ્યૂન ડિગરી પેશ એતરાજ઼ કરે. કિ ડિગરી દાર કો માલગુજારી કા રુપયા ફ઼િકરા (સ) કી રૂ સે મિલને કા કુછ હક઼ નહીં હૈ. તો અદાલત ઉસ ઝગડે કા તસફ઼િયા કરેગી. ઔર વહ ફ઼ૈસલા ડિગરી કા જ઼ોર રખેગા ।

૧૭૦। (૧) ધારા કાન-બકાઇ દોવાની કી દફ઼ે ૨૭૮ સે ૨૮૩ તક (દોનોં શામિલ) ઉસ દરમિયાની હક઼ યા જોત કે લિયે કામ મેં નહીં લાઈ જાયગી. જો બાક઼ી માલગુજારી કી ડિગરી જારી મેં જ઼બ્ત કી ગઈ હૈ ।

(૨) જબ ઐસી ડિગરી કી ઇજરાય મેં કિસી દરમિયાની હક઼ યા જોત કે નીલામ કા હુકમ હુઆ હૈ. તો વહ દરમિયાની હક઼ યા જોત જ઼બ્તી સે રિહાઈ નહીં પાવેગા પર સિર્ફ઼ ઉસ હાલત મેં. કિ જબ નીલામ ખતમ હોને કે પહલે જર ડિગરી ઔર મુક઼દ્દમે કા ખરચા ઔર નીલામ કા ખરચા અદાલત મેં દાખિલ કિયા જાય. યા ડિગરીદાર દરમિયાની હક઼ યા જોત કી રિહાઈ કે લિયે. ઇસ બુનિયાદ પર દરખ્વાસ્ત કરે. કિ ડિગરી કા રુપયા અદાલત કે બાહર વસૂલ હો ગયા હૈ ।

દરમિયાની હક઼ યા જોત જ઼બ્તી સે સિર્ફ઼ ઉસ હાલત મેં રિહાઈ પાવેગા કિ જ઼રડિગરી મે ખર્ચા અદાલત મેં દાખિલ કિયા યા જબ કિ ડિગરીદાર વસૂલી ક઼બૂલ કરેગા ।

ઉસ કો કુછ હિસ્સા ઉસ માલગુઝારી સે મુજરા કર સકતા હૈ, જો ઉસ કો અપને ઝમીંદાર કે યહાં અદા કરના હો, ઔર વહ ઝમીંદાર સરકાર બાકીદાર નહીં હૈ, તો ઉસી તરહ સે ઐસે મિનહા કિયે હુએ રુપયે કો ઉસ માલગુઝારી સે મુજરા કર સકતા હૈ, જો ઉસ કે ઝમીંદાર કો દેને લાયક હૈ, ઔર ઇસી તરહ સે જબ તક કિ બાકીદાર તક ન પહુંચે ।

૧૭૩ । (૧) બાવજૂદ ઉસ કે જો આઈન કાર-રવાઈ દીવાની કી દફે ૨૯૪, મેં લિખા હૈ, ઉસ લગાન કા લગને-વાલા જિસ કી રઆયત મેં કોઈ દરમિયાની હક યા જોત ઇસ બાબ કી રૂ સે નીલામ કિયા જાતા હૈ, બગૈર ઇજાઝત અદાલત કે, ઉસ દરમિયાની હક યા જોત કે લિયે ડાક બોલ સકતા હૈ, યા ઉસ કો ખરીદ સકતા હૈ ।

લગાનીદાર બો… ડાક બોલ સ… પર મદયૂન નહી… સકતા ।

(૨) મદયૂન ઐસે દરમિયાની હક યા જોત કે નીલામ મેં, ન ડાક બોલેગા ઔર ન ઉસ કો ખરીદ સકેગા ।

(૩) જબ કોઈ મદયૂન આપ, યા કિસી ઔર શખ્સ કે ઝરિયે સે, ઐસે નીલામ કિયે હુએ હક દરમિયાની યા જોત કો મોલ લેતા હૈ, તો અદાલત અગર મુનાસિબ સમઝે લગાનીદાર યા કિસી ઔર શખ્સ કી દરખ્વાસ્ત પર, જો નીલામ સે તઅલ્લુક રખતા હૈ, નીલામ મુસતરદ કરને કા હુકમ દે સકતી હૈ, ઔર દરખ્વાસ્ત ઔર હુકમ કા ખરચા ઔર દૂસરે દફે નીલામ કરને સે જો દામ મેં કમી હો, મે ખરચે નીલામ દોબારા, મદયૂન કો દેના હોગા ।

૧૭૪ । (૧) જબ કોઈ દરમિયાની હક યા જોત ઉસ કી બાકી માલગુઝારી કે લિયે નીલામ કી ગઈ હૈ, તબ નીલામ હોને કી તારીખ સે તીસ દિન કે અંદર કિસી વક્ત, મદયૂન લગાનીદાર કો દેને કે લિયે, વહ રુપયા જો ખરચે કે સાથ લગાની કી રૂ સે અદા હોને લાયક હૈ, ઔર ખરીદાર કો દેને કે વાસ્તે, જર-સમન કે પાંચ રુપયે સૈકડે બનાકર રુપયા અદાલત મેં જમા કરકે, નીલામ રદ હોને કે વાસ્તે દરખ્વાસ્ત દે સકતા હૈ ।

નીલામ રદ કર… લિયે મદયૂન કી… ખ્વાસ્ત ।

(૨) જો ઐસા રુપયા તીસ દિન કે અંદર જમા કિયા

કિયે હુએ નીલામ કે લિયે અમલ મેં આવેગી ।

પર શર્ત યેહ હૈ કિ અગાર મદયૂન આઇન્દા કાર-ગુજારે દીવાની કી દફે ૩૨૨ કી રૂ સે, અપને દરમિયાની હક્ક યા ખોત કા નીલામ રદ કરાને કે લિયે દરખાસ્ત દે, તો ઉસ કો ઐસી દફે કી રૂ સે દરખાસ્ત દેને કા હક્ક ન હોગા ।

(૩) આઇન્દા કાર-ગુજારે દીવાની કી દફા ૩૨૩, ઇસ બાબ કી રૂ સે કિયે હુએ કિસી નીલામ કે લિએ કામ મેં નહીં આવેગી ।

દૈન પૈદા કરને-વાલે બાજ દસ્તાવેજોં કી રજિસ્ટ્રી ।

૧૭૫ । બાવજૂદ ઉસ કે જો ઇન્ડિયન રજિસ્ટ્રેશન ઐક્ટ સન ૧૮૭૭ કે ચૌથે હિસ્સે મેં લિખા હૈ, વહ દસ્તાવેજ જો કિસી દરમિયાની હક્ક યા ખોત પર દૈન પૈદા કરતી હૈ, ઔર ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને કે પહલે લિખી ગઈ હૈ, ઔર જિસ કા રજિસ્ટ્રી હોના ઊપર બતાયે હુએ રજિસ્ટ્રેશન ઐક્ટ કી દફે ૧૭ કે મુતાબિક જરૂર નહીં હૈ, ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે રજિસ્ટ્રી કે વાસ્તે ઉસ હાલત મેં લી જાવેગી, કિ જબ ઇસ ઐક્ટ કે જારી હોને સે એક બરસ કે ભીતર, ઉસ કામ કે લિયે ઐસે ઇખ્તિયાર રખને-વાલે અફસર કે પાસ પેશ કી જાય ।

જમીંદાર કે પાસ દૈન કી ઇત્તિલા ।

૧૭૬ । હર અફસર જિસ ને ઇસ ઐક્ટ કી મંજૂરી કે પહલે યા પીછે, ઐસે દસ્તાવેજ કી રજિસ્ટ્રી કી હૈ, જો કિસી દરમિયાની હક્ક યા ખોત કે આસામી ને લિખ દિયા હૈ, ઔર ઉસ દરમિયાની હક્ક યા ખોત પર દૈન પૈદા કરતી હૈ, ઉસ આસામી યા ઐસે શખ્સ કી દર્ખાસ્ત પર જિસ કે હક્ક મેં વહ દૈન પૈદા કિયા ગયા હૈ, ઔર ઉસ કી તરફ સે ઐસી ફીસ અદા કિયે જાને પર જો લોકલ ગવર્નમેન્ટ ઇસ કામ કે લિયે ઠહરાવે, જમીંદાર પર ઉસ દસ્તાવેજ કી એક નકલ ઠહરાયે હુએ તૌર પર તામીલ કરકે દૈન કી ઇત્તિલા દેગા ।

દૈન પૈદા કરને કા ઇખ્તિયાર નહીં બઢાયા ગયા ।

૧૭૭ । ઇસ બાબ મેં જો કુછ લિખા હૈ વહ કિસી શખ્સ કો ઐસે દૈન પૈદા કરને કા ઇખ્તિયાર નહીં દેતા હૈ, જિસ કો વહ ઔર કિસી તરહ સે કાનૂન કે મુતાબિક પૈદા નહીં કર સકતા ।

પન્દરહવાં બાબ ।

કૌલ-કરાર ઔર રિવાજ ।

કૌલ-કરાર કે [illegible] ઇસ ઐક્ટ કે [illegible]

૧૭૮ । (૧) ઇસ ઐક્ટ કી મંજૂરી કે પહલે યા પીછે જમીંદાર ઔર આસામી કે દર્મિયાન જો કૌલ-કરાર કિયા ગયા હો, ઉસ મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હોગી—જો

(ક) [illegible]

(બ) કૌઠ-કરાર કી તારીખ કે વક્ત જો હક દખ્ઠ
કિસી કો હાસિઠ થા, ઉસ કો ઠે ઠેગા—યા

(સ) ઝમીંદાર કો યેહ હક દેગા કિ આસામી કો, ઇસ
ઐક્ટ કી શર્તોં કે ઝરિયે કે અઠાવે, ઔર
કિસી તૌર પર બે-દખ્ઠ કરે—યા

(દ) આસામી ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે ઝમીન કી હિફાઝત
બઢાવે, ઔર ઉસ કે ઠિયે તઠાફી પાવે કા
જો હક રખતા હૈ, ઉસ હક કો ઠે ઠે યા
મહદૂદ કરે ।

(૨) ઐસે કિસી કૌઠ-કરાર મેં જો ઝમીંદાર ઔર
ાસામી કે દરમિયાન, પન્દરહવીં જૂઠાઈ સન ૧૮૮૦ કે બાદ
ોર ઇસ ઐક્ટ કી મન્ઝૂરી કે પહઠે કિયા જાય, ઐસી કોઈ
ાત નહીં હોગી જો રઇયત કો ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે, ઝમીન
. હક દખ્ઠ હાસિઠ કરને સે રોકે ।

(૩) ઐસે કિસી કૌઠ-કરાર મેં જો ઝમીંદાર ઔર
આસામી કે બીચ મેં, ઇસ ઐક્ટ કી મન્ઝૂરી કે પીછે કિયા
જાય, કોઈ ઐસી બાત નહીં હોગી—જો

(ક) રઇયત કો ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે ઝમીન મેં હક
દખ્ઠ હાસિઠ કરને સે રોકે ।

(બ) દફે ૨૩ કી રૂ સે દખ્ઠકાર રઇયત કો, ઝમીન
ઇસ્તિમાઠ કરને કા જો હક દિયા ગયા હૈ,
ઉસ કો ઠે ઠે યા ઘટા દે ।

(સ) રઇયત દફે ૮૬ કે મુતાબિક અપની જોત કે
ઇસ્તીફા દેને કા જો હક રખતા હૈ, ઉસ
કો ઠે ઠે ।

(દ) ખાસ રવાજ કે નિઝામ કે મુતાબિક રઇયત
અપની જોત કો ઇન્તિકાઠ કી રૂ સે [illegible]
કિસી તરહ સે, જો હક ઇસ્તિમાઠ કરને કા
રખતા હૈ, ઉસ કો ઠે ઠે ।

(ઇ) ઇસ ઐક્ટ કી દફે [illegible] કે મુતાબિક [illegible]
જો કિસ્મ પૈદા કરને કા હક રખતા હૈ,
ઉસ કો ઠે ઠે ।

(છ) દફે ૩૮ યા પર કી રૂ સે માલગુઝારી ઘટાને કે વાસ્તે દરખ્વાસ્ત જો દરખ્વાસ્ત દેને કા હક રખતા હૈ, ઉસ કો લે લે-યા

(જ) દફે ૪૦ કે મુતાબિક માલગુઝારી બદલને કે લિયે, જો દરખ્વાસ્ત દેને કા હક ઝમીંદાર યા આસામી રખતા હૈ, ઉસ કો લેલા.

(ઝ) દફે ૬૭ કો ઉન શર્તોં પર અસર પહુંચા જો બાકી માલગુઝારી પર દિયે જાને લાયક સૂદ સે નિસબત રખતી હૈ ।

પર શર્ત યેહ હૈ કિ,—

(૧) ઇસ દફે મેં જો કુછ લિખા હૈ, વહ ઉસ પટ્ટે કી શર્તોં પર અસર નહીં પહુંચાવેગા, જો નેક નીયત સે પડ઼તી ઝમીન કો આબાદ કરને કે લિયે દિયા ગયા હૈ પર જબ પટ્ટે કી મિયાદ ખતમ હોને પર પટ્ટા રખને વાલા બાબ (૫) કી રૂ સે ઉસ ઝમીન પર હક દખીલ હાસિલ કરેગા, જો ઉસ કે પટ્ટે મેં હૈ, તો ઉસ હાલત મેં પટ્ટે મેં જો કુછ લિખા હૈ, વહ ઉસ કો ઉસ હક કે હાસિલ કરને સે નહીં રોકેગા ।

(૨) જબ ઝમીંદાર ને અપને નૌકરોં સે યા અપને મઝદૂરોં સે પડ઼તી ઝમીન કો આબાદ કિયા હૈ, ઔર પીછે સે ઉસે યા ઉસ કે કિસી હિસ્સે કો રઇયત કો પટ્ટે પર દિયા હૈ, તો ઇસ ઐક્ટ મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ જો ઉસ કૌલ-કરાર કી શર્તોં પર અસર કરે, જિસ કી રૂ સે રઇયત ઉસ તારીખ સે તીસ બરસ તક, કિ જિસ દિન વહ ઝમીન યા ઉસ કા હિસ્સા ઉસ કો પહલે પટ્ટે પર દિયા ગયા હૈ, ઉસ ઝમીન યા ઉસ કે હિસ્સે પર હક દખીલ હાસિલ નહીં કર સકતા ।

(૩) ઇસ દફે મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ જિસ કા અસર ઉસ કૌલ-કરાર કી શર્તોં પર હો, જો કિસી બગીચે મેં [illegible] કે લિયે [illegible] કી [illegible] કે [illegible] કિયા ગયા હૈ ।

[illegible] ઇસ ઐક્ટ મેં કોઈ ઐસી બાત નહીં હૈ, કિ [illegible]

દરમિયાની યા માલિક કો ઇસ્તિમરારી મુકર્રરી પટ્ટા ઐસી શર્તોં પર દેને સે રોકે, જો ઉસકે ઔર ઉસ કે આસામી કે બીચ મેં ઠહરાઈ જાયં ।

ઉતબન્દી ચર ઔર દિયારા ઝમીન ।

१८० ।(१) ઇસ ઐક્ટ મેં ચાહે જો કુછ લિખા હો પર તબ ભી કોઈ રઇયત ।

(અ) જો મુલ્ક કે ઐસે હિસ્સે મેં જહાં ઉતબન્દી કા રિવાજ જારી હૈ, ઐસી ઝમીન રખતી હૈ જો મામૂલ ઉસ દસ્તૂર કી રૂ સે પટ્ટે પર દી જાતી હૈ, ઔર ઉસ દસ્તૂર કી રૂ સે ઉસ વક્ત દી ગઈ હૈ—યા

(બ) જો ઉસ કિસ્મ કી ઝમીન રખતા હૈ જિસ કો ચર યા દિયારા કહતે હૈં ।
હક દખીલી નહીં હાસિલ કરેગા ।

(અ) કી હાલત મેં ઉસ ઝમીન મેં જો મામૂલ ઉતબન્દી કે દસ્તૂર કી રૂ સે રખી જાતી હૈ, ઔર ઉસ વક્ત ભી ઉસ દસ્તૂર કે મુતાબિક રખી ગઈ હૈ—યા

(બ) કી હાલત મેં ચર યા દિયારા ઝમીન મેં, જબ તક વહ ઉસ ઝમીન કો લગાતાર બારહ બરસ તક ન રખે; ઔર જબ તક વહ ઉસ ઝમીન મેં હક દખલ નહીં હાસિલ કરેગા, ઉસ કો અપની જોત કે લિયે ઐસી માલગુઝારી દેના હોગા, કિ જો ઉસ મેં ઔર ઉસ કે ઝમીંદાર મેં ઠહરાઈ ગઈ હૈ ।

(२) બાબ ६ ઐસે રઇયતોં કે લિયે જો ઉતબન્દી કે દસ્તૂર કે મુતાબિક ઝમીન રખતે હૈં, ઐસી ઝમીન કી નિસબત જિસ કો વહ ઉસ દસ્તૂર કે મુતાબિક રખતે હૈં, કામ મેં નહીં આવેગા ।

(३) કલેક્ટર ઝમીંદાર યા આસામી કી દર્ખાસ્ત પર, યા દીવાની અદાલત કે પૂછે જાને પર, યેહ મુશ્તહિર કર સકતા હૈ, કિ કોઈ ઝમીન હસબ મનશા ઇસ દફે કે ઉસ વક્ત સે ચર યા દિયારા ઝમીન નહીં કહલાવેગી, ઔર તબ ઇસ ઐક્ટ કી સબ શર્તેં ઉસ ઝમીન કે લિયે અમલ મેં લાવેંગી ।

ઉગાને, ઉભાને યા ઔર તરહ સે વતા
મુખાલિમત કરતા હૈ, યા કરને કી
કરતા હૈ, તો ઐસા સમઝા જાયગા કિ
મનશા શાર્ત તાજિરાત હિન્દ કે, ઉ
મુદાખિલત વેજા કા જુર્મ કિયા હૈ ।

(૨) જો શખ્સ જમીમે દફે ૧ મેં વતાયે હુએ
કે કરને મેં, હસવ મનશા (ઇન્ડિયન પિનલ કોડ)
મૂએ તાજિરાત હિન્દ કે મદદ દેતા હૈ, તો ઐસા
જાયગા કિ ઉસ ને હસવ મનશા ઉસ શાર્ત કે મુદા
વેજા કે જુર્મ મેં મદદ દી હૈ ।

જમીંદારોં કે એજેન્ટ ઔર કારપરદાજ ।

કારપરદાજ કો માર્ફત જમીંદાર કો કામ કરને કા ઇખ્તિયાર ।

૨૮૭ । (૧) અદાલત યા કિસી હાકિમ કે હુજૂ
હાજિર હોના, દરખ્વાસ્ત દેના, યા કોઈ કામ કરના
ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે જમીંદાર કો કરના ચાહિયે, યા
કે કરને કા ઇખ્તિયાર દિયા ગયા હૈ, અગર અદાલત
હાકિમ દૂસરી તરહ કા હુક્મ ન દે, તો વહ સવ કામ
એજેન્ટ કે જરિયે સે કિયા જા સકતા હૈ, જિસ
જમીંદાર ને અપને હાથ સે લિખ કર ઇસ કામ કે
ઇખ્તિયાર દિયા હૈ ।

(૨) હર એક ઇત્તિલા-નામા જો ઇસ ઐક્ટ કી રૂ
જમીંદાર પર જારી હોના યા ઉસ કો દેના ચાહિયે, અ
ઉસ એજેન્ટ પર જારી કિયા જાય યા દિયા જાય, જિ
કો જમીંદાર ને જૈસા કિ ઊપર કહા ગયા હૈ, ઉસ
ઇજરાય માનને યા લેને કે લિયે ઇખ્તિયાર દિયા હૈ, ઇસ
કે મતાલિવ કે લિયે વૈસાહી કારઆમદ હોગા, જૈસા કિ
વહ ખાસ જમીંદાર પર જારી કિયા જાતા, યા ઉસ
દિયા જાતા ।

(૩) હર દસ્તાવેજ કો જિસ પર ઇસ ઐક્ટ કી રૂ
જમીંદાર કો દસ્તખત ઔર તસદીક કરના ચાહિયે,
દસ્તાવેજ કો છોડ કર જો એજેન્ટ મુકર્રર કરને
ઇસ કો ઇખ્તિયાર દેને કે લિયે હૈ, જમીંદાર કા વહ એજે
દસ્તખત ઔર તસદીક કર સકતા હૈ, જિસ કો ઉસ

१८८। जब दो या ज़ियादे शख़्स शरीकदार ज़मींदार हैं तो कोई काम जो इस ऐक्ट की रू से ज़मींदार को करना चाहिये, या जिस के करने का इख़्तियार उस को दिया गया है, ज़रूर है कि वह दोनों या सब शरीक मिलकर करें, या वह एजेन्ट करे जिस को उन दोनों या उन सबों ने उन के लिये काम करने का इख़्तियार दिया है।

शरीकदार, ज़... शामिलात या म... कारपरदाज़ इ... काम करेंगे।

क़ायदे इस ऐक्ट की रू से।

१८९। लोकल गवर्नमेन्ट वक़्त बवक़्त पर सरकारी गज़ट में इश्तिहार छाप कर, इस ऐक्ट के मुवाफ़िक़ आगे लिखी हुई बातों के लिये क़ायदे बना सकती है।

कार-रवाई अफ़स... इख़्तियार, और... जाय इश्तिहार के... में क़ायदे बनाने... इख़्तियार।

(१) उस कार-रवाई के इन्तिज़ाम के लिये, जिस को अफ़सर माल ऐसे काम के करने में करेगा, जो इस ऐक्ट की रू से उस के हवाले किया गया है, और गवर्नमेन्ट ऐसे किसी अफ़सर को ऐसे क़ायदों की रू से आगे बताये हुए इख़्तियार दे सकती है।

(अ) कोई इख़्तियार जिस को अदालत दीवानी मुक़द्दमे की तहक़ीक़ करने में काम में लावे।

(ब) किसी ज़मीन पर जाने और पैमाइश करने, सरहद बन्दी और उस का नक़्शा बनाने का इख़्तियार, और ऐसा इख़्तियार जिस को कोई अफ़सर बंगाल सर्वे ऐक्ट सन १८७५ की रू से अमल में ला सकता है—और

(स) ज़मीन की लियाक़त तहक़ीक़ करने के लिये, उस को फ़सल काटने और उस से अनाज निकालने, और उस की पैदावार को तौलने का इख़्तियार—और

(२) उस जगह जहां इस ऐक्ट या किसी और ऐक्ट की रू से इक़रार नामा जारी करने के लिये कोई तौर मुक़र्रर नहीं किया गया है, वहां इस ऐक्ट की रू से इक़रार नामा जारी करने का तौर मुक़र्रर करने के लिये।

१९०। (१) हर हाकिम जिस को इस ऐक्ट की किसी दफ़े की रू से क़ायदे बनाने का इख़्तियार है, क़ायदे बनाने के पहले तजवीज़ किये हुये क़ायदों का मसौदा, उन अशख़ासों की इत्तिला के लिये मुश्तहिर करेगा, जिन पर ऐसा हो

क़ायदों के बनाने... इन के मुश्तहिर... और मन्ज़ूर... का कार-रवाई।

(૨) મુશતહિર કરના ઉન કાયદોં કો હાલત મેં જિન કો લોકલ ગવર્નમેન્ટ યા હાઈ કોર્ટ ને વનાયા હૈ. ઇસ તરહ સે હોગા જો સરકાર કો રાય મેં ઉન શખ્સોં કો ઇત્તિલા કે લિયે કાફી હો, જો ઉસ સે તઅલ્લુક રખતે હૈં. ઔર ઉન કાયદોં કો હાલત મેં જિન કો કિસી ઔર હાકિમ ને વનાયા હૈ, ઉસ તૌર પર હોગા જૈસા ઉન કે લિયે હુકમ દિયા જાય. પર શર્ત યેહ હૈ કિ ઐસા હર મસૌદા સરકારી ગજટ મેં છાપા જાયગા ।

(૩) ઉસ મસૌદે કે સાથ એક ઇશતિહાર ઉસ તારીખ કો મુનદરજ કરકે દિયા જાયગા, જો મુશતહિર કરને કો તારીખ સે કમ સે કમ એક મહીને પીછે હોગી. જિસ દિન યા જિસ કે પીછે ઉસ મસૌદે પર ગૌર કિયા જાયગા ।

(૪) ઐસી મુકર્રર કી હુઈ તારીખ કે પહલે, ઉસ મસૌદે કી નિસવત જો કોઈ શખ્સ કોઈ એતરાજ યા તજવીજ પેશ કરે, હાકિમ ઉસ કો સુનેગા ઔર ઉસ પર ગૌર કરેગા ।

(૫) કિસી કાયદે કો સરકારી ગજટ મેં છાપના, ઔર ઉસ કે લિયે યેહ લિખના કિ વહ ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે વનાયા ગયા હૈ. ઇસ વાત કા પૂરા સુવૂત હોગા કિ વહ વાજાવતા વના હૈ ।

(૬) ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે વનાયે હુએ સવ કાયદોં કો વક્ત વક્ત પર ઐસી મજલૂરી કે તાવે હોકર, જો ઉન કે વનાને કે લિયે જરૂર હો, વહ હાકિમ જો ઉન કે વનાને કા ઇખ્તિયાર રખતા હૈ, તરમીમ કરેગા યા મનસૂખ કરેગા યા ફેર ને કુછ વઢાવેગા ।

નિયાદેં વગૈરહ-ઓ-વગૈરહ લિખોં કે લિએ ગતે ।

[illegible]

[illegible]

કાર-ગુઝારી મેં ઉસ હક઼ કો સાફ઼ સાફ઼ માન લિયા હૈ, જિસ કો રૂ સે વહ ઝ઼મીન ખ઼ાસ શરહ માલગુઝ઼ારી પર, મિયાદ કે ખ઼તમ હોને કે પીછે રખ્ખી જા સકતી હૈ ।

૧૯૨ । જબ ઝ઼મીંદાર પટ્ટા દેતા હૈ યા ઐસા કૌલ-કરાર કરતા હૈ, જિસ કો રૂ સે ઉસ ઝ઼મીન કા આસામી જો દવામી વન્દ-ઓ-વસ્ત કિયે હુએ રકબે મેં નહીં હૈ, ઉસ ઝ઼મીન કો ખ઼ાસ માલગુઝ઼ારી પર યા લા-ખ઼િરાજ રખ્ખ સકતા હૈ, ઔર જબ વહ પટ્ટા યા કૌલ કરાર અમલ મેં હૈ ।

સરકારી જ
નયા વન્દ-
હોને સે મા
વગૈરહ કા રખ

(અ) ઉસ ઝ઼મીન કો નિસ્બત સરકારી માલગુઝ઼ારી પહલે દસ્તે અદા કરને લાયક઼ ઠહરાઈ જાય—યા

(વ) ઉસ કો નિસ્બત સરકારી માલગુઝ઼ારી પહલે અદા હોને લાયક઼ થી, પર અબ નયા વન્દ-ઓ-વસ્ત કિયા જાતા હૈ ।

તો અફ઼સર માલ વાવજૂદ ઉસ કે જો શર્તોં કે દરમિયાન કૌલ-કરાર મેં લિખ્ખા હો, ઝ઼મીંદાર યા આસામી કી દરખ્વાસ્ત પર ઇસ ઐક્ટ કી શર્તોં કે મુઆફ઼િક઼ હુક્મ દેકર, ઉસ ઝ઼મીન કે લિયે વાજિબ ઔર મુનાસિબ માલગુઝ઼ારી મુક઼ર્રર કર સકતા હૈ ।

ચરાગાહ વગૈરહ કે હક઼ ।

૧૯૩ । ઇસ ઐક્ટ કી વહ શર્તેં જો વાક઼ી માલગુઝ઼ારી કી વસૂલી કે મુક઼દ્દમોં સે તઅલ્લુક઼ રખતી હૈ, જહાં તક હો સકે ચરાઈ કે હક઼, વનકર, મછલી પકડ઼ને કે હક઼ ઔર ઐસે દૂસરે હક઼ કી નિસ્બત અદા હોને યા દેને લાયક઼ કિસ ચીઝ઼ કે વસૂલ કરને કે મુક઼દ્દમોં કે લિયે કામ મેં આવેંગી ।

ચરાગાહ
વનકર

ઉન શર્તોં કે લિયે વચાવ કિ જિન કા ઝ઼મીંદાર પાવન્દ હૈ ।

૧૯૪ । જહાં કોઈ માલિક યા દવામી હક઼દાર દર-મિયાની કિસી ખ઼ાસ કાયદે યા શર્ત કે તાવે હોકર, અપના મહાલ યા હક઼ દરમિયાની રખતા હૈ, તો ઇસ ઐક્ટ મેં જો કુછ લિખ્ખા હૈ વહ કિસી ઐસે શખ઼્સ કો, જો ઉસ મહાલ યા હક઼ દરમિયાની કે અન્દર ઝ઼મીન રખતા હૈ, ઐસે કામ કરને કા હક઼ ન દેગા જિસ સે વહ કાયદા યા શર્ત તોડ઼-

આસામી ઇસ
રૂ સે ઉન અ
નહીં તોડ઼ સ
જિન કા
પાવન્દ હૈ

ખ઼ાસ ઐક્ટોં કા બચાવ ।

ખ઼ાસ ઐક્ટોં કે લિયે ઇસ્તિસ્ના ।

૧૯૫ । ઇસ ઐક્ટ મેં જો કુછ લિખા હૈ વહ નીચે લિખી હુઈ બાતોં પર કુછ અસર નહીં કરેગા ।

(અ) વન્દ-ઓ-બસ્ત કરને-વાલે અફ઼સરોં કે ઇખ઼્તિયાર ઔર કામોં પર, જો ઐસી આઈન કી રૂ સે ઠહરાયે ગયે હૈં, કિ ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે સાફ઼ સાફ઼ રદ નહીં કી ગઈ હૈ ।

(બ) કિસી ઐસે ઐક્ટ પર જો ઉન મહાલોં મેં કિ સરકારી હૈ, યા જિનકા વન્દ-ઓ-બસ્ત કોર્ટ આફ઼ વાર્ડ્સ યા માલ કે અફ઼સરોં કે હાથ મેં હૈ, માલગુજ઼ારી વસૂલ કરને કી કાર-રવાઈ કે ઇન્તિજ઼ામ કે લિયે બનાઈ ગઈ હૈ ।

(સ) ઐસે આઈન પર જો બાક઼ી માલગુજ઼ારી સરકાર કે લિયે નીલામ કી રૂ સે જ઼મીન બેચને કા હક઼ ઔર દૈન રદ હોને કે મુતઅલ્લિક઼ હૈ ।

(દ) ઐસે કિસી આઈન પર જો સરકારી જમા દેને-વાલે મહાલોં કે બટવારે સે નિસબત રખતી હૈ ।

(ય) કોઈ આઈન જો પટનોં કી રૂ સે જ઼મીન બેચને કે મુતઅલ્લિક઼ હૈ ।

(ર) કોઈ ઔર ખ઼ાસ આઈન યા ખ઼ાસ જગહ કી આઈન, જો ઇસ ઐક્ટ કી રૂ સે સરીહન યા માનન (માને સે લાજ઼િમ આકર) રદ નહીં હુઆ હૈ ।

ઐક્ટ કે મતલબ કા તસફ઼િયા ।

યેહ ઐક્ટ ઉન ઐક્ટોં કે તાબે હોકર પઢા જાયગા જિસ કો લેફ઼્ટનંટ-ગવર્નર ઇજલાસ કૌન્સિલ ઇસ કે પીછે મંજૂર કરેં ।

૧૯૬ । યેહ ઐક્ટ ઐસે હર ઐક્ટ કે તાબે હોકર પઢા જાયગા, જિસ કો લેફ઼્ટનંટ-ગવર્નર સાહિબ બહાદુર બંગાલે ઇજલાસ કૌન્સિલ ઇસ કે જારી હોને કે પીછે મંજૂર કરેં ।

શિડુલ ૧।

(દેખો દફે ૨૧)

ઐક્ટોં કા રદ હોના।

બંગાલે કી આઈન।

નમ્બર ઔર સન।	આઈન કા મઝમૂન।	રદ હોને કી હદ।
૮, સન ૧૭૯૩ કા।	આઈન જો ઇસ સર્કારી જમા કે દસ સાલે બન્દ-ઓ-બસ્ત કે કાઇદોં કો તબદીલ ઔર તરમીમ કરકે ફિર નાફિઝ કરને કે લિએ હૈ, જો જમીંદારોં ઔર ખુદ મુખ્તાર તઅલ્લુકદારોં ઔર દૂસરે હકીકી માલિકોં કી ઝમીનોં સે બંગાલે, બિહાર ઔર ઉડીસા મેં અદા કિએ જાને લાઝિમ હૈ, ઔર વહ કાઇદે ઉન સૂબોં કે લિએ અલગ અલગ ૧૮ વીં સિતમ્બર સન ૧૭૮૯, ૨૫ વીં નોમ્બર સન ૧૭૮૯ ઔર ૧૦ વીં ફરવરી સન ૧૭૯૦ ઔર પિછલી તારીખોં કો જારી કિએ ગએ થે।	દફે ૫૧, ૫૨, ૫૩, ૫૪, ૫૫, ૬૪ ઔર ૬૬।
૧૨, સન ૧૮૦૫ કા।	આઈન જો ઝિલે કટક મેં ઔર પટાંસે, પતાસપુર, કુમાહરી ચીત, ઔર બગાનારે મેં જો હાલ મેં ઝિલે મિદનાપુર મેં શામિલ હૈં સર્કારી જમા કે બન્દ-ઓ-બસ્ત ઔર તહસીલ કે લિએ હૈ।	દફે ૭।
૫, સન ૧૮૧૨ કા।	આઈન ઉન મેં સે કુછ કાઇદોં કો તરમીમ કરને કે લિએ, જો હાલ મેં સર્કારી જમા વસૂલ કરને કે લિએ જારી હૈ।	દફે ૨, ૩, ૪, ૨૬ ઔર ૨૭।
૧૮, સન ૧૮૧૨ કા।	આઈન દફે ૨, આઈન ૫, સન ૧૮૧૨ કા મતલબ બતાને કે લિએ, ઔર દફે ૩ ઔર ૪ આઈન ૪૪ સન ૧૭૯૩, ઔર દફે ૩ ઔર ૪ આઈન ૫, સન ૧૭૯૫ કો રદ કરને કે લિએ, ઔર ઉન કી જગહ દૂસરે કાઇદે નાફિઝ કરને કે લિએ।	જૂનું કા હિસ્સા જિસ મેં મતલબ ઔર વઝાહત કા બયાન હૈ ઔર દફે ૨ ઔર ૩।
૧૧, સન ૧૮૨૫ કા।	આઈન ઉન કાઇદોં કે બતાને કે લિએ, જિન કે મુતાબિક ઐસી ઝમીન કે દાવે તય કિએ જાયેંગે, કિ જો દરિયા યા સમન્દર કે હટ જાને સે, યા ઉન કી તાસીર સે હાસિલ હુઈ હૈ।	કલાઝ ૧, દફે ૪ મેં [illegible]

ચિઙ્ઠ ૨ ળાનો નહા ।

વંગાઠ કોનસિઠ કે આર્દેન ।

નમ્બન ઓન વનસ ।	ળાવ્ને કા મળ્મૂન ।	નદ હોને કી હદ ।
૬, સન ૧૮૬૨	આર્દેન ગ્રાસગે નનમીમ કનને ઐજ ૧૦ સન ૧૮૫૯ (ઉસ આર્દેન કો નનમીમ કનને કે ઠિયે ળો મેસિડેનસી ફ઼ોર્ટ-વિઠિયમ વંગાઠે મેં માઠગુળાની વસૂઠ કનને સે નિસવન નખની હૈ ।)	સાના ઐજ ।
૪, સન ૧૮૬૭	ઐજ વ્રાસગેં નશનીહ ઓન નનમીમ કનને ઐજ ૬ સન ૧૮૬૨ (પાસ કિએ હુએ ઠફ્ટનટ-ગવર્નન સાહિવ વહાદુન વંગાઠ ૨ળઠાસ કૌનસિઠ) ઓન ચન્દ ફ઼ૈસઠોં કો મુસ્તહ કનને કે ઠિયે ।	સાના ઐજ ।
૮, સન ૧૮૬૯	ળમીંદાન ઓન આસામી કે દનમિયાન કે મુકદ્દમોં કી કાન-નવાઈ દુનુસ્ત કનને કે ઠિયે ઐજ ।	સાના ઐજ ।
૮, સન ૧૮૭૯	વન્દ-ઓ-વસ્ત કનને-વાઠે અફ઼્સનોં કે ઇખ્તિયાન કી હદ ડહનાને ઓન વનાને કે ઠિયે ઐજ ।	સાના ઐજ ।

ચિઙ્ઠ ૨ ળાનો નહા ।

ગવર્નન-ળેનનેઠ સાહિવ વહાદુન ૨ળઠાસ કૌનસિઠ કે ઐજ ।

નમ્બન ઓન વનસ ।	ળાવ્ને કા મળ્મૂન ।	નદ હોને કી હદ ।
[illegible]	૧૮૫૯ ઐજ [illegible] નનમીમ કનને [illegible] કો [illegible] ઠિયમ વંગાઠ મેં	સાના ઐજ ।

રસીદ का નમૂના ।

જોત की નકસીઠેં (જમીંદાર का હિસ્સા) ।

१ । રસીદ का સિલસિલેવાર નમ્બર

२ । મહાલ ; ગાંવ———— ; થાના————

३ । આસામી का નામ————————, का બેટા

४ । નકસીલ જોત————————

નકદી બીઘા————માલગુજારી રુપેયા————

ભાવલી બીઘા————; મન————; या રુપેયા————

| ખરીફ્ર રુપયે————
| રબી્ર રુપયે————
| ભદઈ્ર રુપયે————

મનજાની સેસ | રોડ સેસ રુપયે
| સર્કારી ઇમારત સેસ રુપયે

५ । જમીંદાર या ઇખ્તિયાર પાયે હુએ એજેન્ટ का દસ્તખત

રસીદ का નમૂના ।

જોત की નકસીઠેં (આસામી का હિસ્સા) ।

१ । રસીદ का સિલસિલેવાર નમ્બર

२ । મહાલ ; ગાંવ———— ; થાના————

३ । આસામી का નામ————————, का બેટા

४ । નકસીલ જોત————————

નકદી બીઘા————માલગુજારી રુપેયા————

ભાવલી બીઘા————; મન————; या રુપેયા————

| ખરીફ્ર રુપયે————
| રબી્ર રુપયે————
| ભદઈ્ર રુપયે————

સનજાની સેસ | રોડ સેસ રુપયે
| સર્કારી ઇમારત સેસ રુપયે

५ । જમીંદાર या ઇખ્તિયાર પાયે હુએ એજેન્ટ का દસ્તખત

દફે ५५ બંગાલે की જમીન નપ્પને की આઈન સન १८८५ में આગે લિખી હુઈ શર્ત है :—

(१) જબ કોઈ આસામી માલગુજારી के લિયે કુછ રુપેયા અદા કરતા है, તો, વહ વરસ या વરસ ઔર કિસ્ત બતા સકતા है, જિસ में વહ ઉસ રુપયે को જમા કરના ચાહતા है, ઔર વહ અદા કિયા હુઆ રુપેયા ઉસી તરહ से જમા કિયા જાયગા ।

(२) જો વહ ઐસા न કરે તો, અદા કિયા હુઆ રુપેયા ઐસે વરસ ઔર કિસ્ત में જમા કિયા જાયગા, જૈસા જમીંદાર મુનાસિબ સમઝે ।

શિડ્યૂલ ૩ ।

તમાદી ।

(દેખો દફ્અ ૧૮૪ ।)

હિસ્સા પહલા—નાલિશ ।

નાલિશ કી કિસ્મ ।	તમાદી કી મિયાદ ।	વહ વક્ત જિસ સે મિયાદ શુરૂ હોતી હૈ ।
૧—કિસી દર્મિયાની હક્દાર યા નજ્યત કો કિસી ઐસી શર્ત કે તોડ્ને કે સવવ બે-દખલ કર્ને કે લિયે, જિસ કી નિસવત કૌલ કરાર મેં સાફ લિખા હુઆ હૈ કિ, ઐસી શર્ત તોડ્ને કી સજ્ઞા બે-દખલી હોગા ।	૧ વરસ ...	શર્ત તોડ્ને કી તારીખ ।
૨—વાકી માલગુજારી વસૂલ કર્ને કે લિયે—		
(અ) જબ કિ દફ્અ ૬૨ કી રૂ સે ઉસી ઝીલ કી માલગુજારી કે લિયે જુપેશ્રા અનાજત નપને કે પહલે વાકી માલગુજારી અદા હોને લાઝ્મ હુઈ ।	૬ મહીને ...	માલગુજારી કા જુપેશ્રા અમાનત નપને કી ઇજાજત કી તામીલ હોને કી તારીખ સે ।
(વ) ઔર હાલતોં મેં ...	૩ વરસ ...	ઉસ વંગાલી વરસ કે પિછલે દિન સે જિસ મેં વાકી માલગુજારી અદા હોને લાઝ્મ હુઈ, જહાં કિ વહ વરસ જારી હૈ, ઔર ઉસ અમલી યા ફ્સલી સાલ કે છઠે મહીને કે અખીર દિન સે જિસ મેં માલગુજારી વાકી પડી, જહાં કિ ઉન દોનોં વરસોં મેં સે કોઈ જારી હૈ ।
૩—[illegible]	[illegible] વરસ ...	બે-દખ્લી કી તારીખ સે ।

હિસ્સા ૨-અપીલ ।

અપીલ કી કિસ્મ ।	તમાદી કી મિયાદ ।	વહ વક્ત જબ સે મિયાદ શુરૂ હોતી હૈ ।
ઐક્ટ કે મુતાબિક દિયે હુએ કિસી ડિગ્રી યા હુક્મ સે નારાઝી કા અપીલ ઝિલે જજ યા ખ્વાસ જજ કી અદાલત મેં ।	તીસ દિન ...	ઉસ ડિગ્રી યા હુક્મ કી તારીખ સે જિસ સે નારાઝી કા અપીલ કિયા ગયા હો ।
ઐક્ટ કી રૂ સે કલક્ટર કે દિયે હુએ હુક્મ કા અપીલ કમિશનર કે પાસ ।	તીસ દિન ..	ઉસ હુક્મ કી તારીખ સે જિસ કા અપીલ કિયા જાતા ।

હિસ્સા ૩-દર્ખાસ્ત ।

દર્ખાસ્ત કી કિસ્મ ।	તમાદી કી મિયાદ ।	વહ વક્ત જબ સે મિયાદ શુરૂ હોતી હૈ ।
[illegible]સ ડિગ્રી યા હુક્મ કે ઇજરાય કે લિયે. જો ઇસ ઐક્ટ કે મુતાબિક યા ઇસ ઐક્ટ સે રદ કિયે હુએ કિસી ઔર ઐક્ટ કી રૂ સે દિયા ગયા હો. ઔર વહ ડિગ્રી ૫૦૦ રુપયે સે જ્યાદે તાદાદ કી ન હો. ઐસે સૂદ કો છોડ કર કિ ડિગ્રી કે પીછે ડિગ્રી દિયે હુએ રુપયે પર ચઢા હો. પર ઇજરાય ડિગ્રી કા ખર્ચા લે કર; લેકિન ઉસ હાલત કો છોડ કર કિ જબ મદયૂન ને ફરેબ યા જબરદસ્તી સે ઇજરાય ડિગ્રી કો રોકા હૈ. જિસ હાલત મેં ઇન્ડિયન લિમિટેશન ઐક્ટ સન ૧૮૭૭ કી રૂ સે તમાદી આયદ હોગી ।	તીન બરસ ..	૧ । ડિગ્રી યા હુક્મ કી તારીખ સે ;—યા ૨ । જો અગર અપીલ હુઆ હૈ તો. અદાલત અપીલ કી આખીર ડિગ્રી યા હુક્મ કી તારીખ સે ;—યા ૩ । અગર ફૈસલે કી નજરસાની હુઈ હો તો. નજર સાની પર જો ફૈસલા દિયા જાય ઉસ કી તારીખ સે ।

આર૦ જે૦ કાર્સ્ટેર્સ.
કાયમ-મકામ સિક્રેટરી સર્કાર હિન્દ ।
Kally Coomar Mitter, B. A.,
Offg. Head Translator to Govt.

शुद्धाशुद्धपत्र							غلطنامہ
शुद्ध	अशुद्ध	पृष्ठ	पंक्ति	سطر	صفحہ	غلط	صحیح
बावत	हाथ	८	६	٨	٨	ہاتھ	بابتہ
किया	दिया	१६	१७	١٧	١٩	دیا	کیا
रकाना	जकात	२३	१०	١٠	٢٣	زکاۃ	رکانہ
में	+	५०	१४	٢	٣٣	مے	میں
मुफस्सिल	+	७३	६	١٣	٥٠	+	میں
को	+	७४	१३	٩	٧٣	+	مفصل
के	+	७८	३	١٣	٧٢	+	کو
अर्जी	अर्जा	८०	१४	٢	٧٨	+	کے
को	के	६१	१२	١٥	٨٠	ازان	ازین
.	.	.	.	٤	٩١	لیوسے	لیوسے

या जो जिन्स ख़रीदी जावे उसके उधरत	یا جو جنس خریدی جاوے اسکے
खाते नाम लिख दिया जावे और महिना	اودرتھ کھاتے نام لکھدیا جاوے
पूरा होने यानी हर एक बद्र मायस	اور مہینہ پورے ہوتے یعنی ہر
पर जिस क़दर ख़र्च हुआ हो उसको हि-	ایک بدا ماوس پر جسقدر خرچ
साब हाज़िरी के नक़्शे व कमठाने के	ہوا ہو اسکو حساب حاضری کے
खरड़े व खाते से तय्यार कर कर	نقشہ و کمٹھانہ کے کھرڑے
फिर तहसील के उधरत नाम लि-	و کھاتہ سے تیار کرکر پھر تحصیل کے
खकर आसामियान या जिन्स ख़-	اودرتھ نام لکھکر اسامیان یا
रीद के उधरत खाते जैसा कि मौक़ा	جنس خرید کے اودرتھ کھاتے
हो जमा कर लिया जावे और तहसील	جیسا کہ موقعہ ہو جمع کر لیا جاوے
दार के ख़ज़ाने की बहियों में उसी महिने के हि-	اور تحصیل کے خزانہ کی بہیون مین اسی مہینے
साब में उधरत कमठाना का जमा कर कर तफ़सी-	کے حساب مین اودرتھ کمٹھانہ کا جمع کرکر تفصیلوار
लवार असली कमठाना के सीगे बहवाले हुक्म मं-	اصلی کمٹھانہ کے صیغہ بحوالہ حکم منظوری کے
ज़ूरी के दर्ज कर दिया जावे इसकी कारर्वाई बमूजि-	درج کردیا جاوے اسکی کارروائی بموجب جمع
ब जमा ख़र्च बहियात मोदीख़ाने के की जावे -	خرچ بہیات مودیخانہ کے کیجاوے
दफ़ा ११७ जुम्ला ख़ज़ाना हाए तहसील के वास्ते एक	دفعہ ۱۱۷ جملہ خزانہ ہاے تحصیل کے واسطے
ख़ज़ानची मुक़र्रर किया जावेगा जिसकी ज़-	ایک خزانچی مقرر کیا جاویگا جسکی ضمانت

रखाई रक्खी जावे और वह गुमाश्ता	رکھی جاوے اور وہ گماشتہ خزانچی
खज़ानची तहसील का कहलावेगा-	تحصیل کا کہلاوے گا
तमाम कार रवाई जो इस दस्तूरुलअमल	تمام کارروائی جو اس دستور العمل
में खज़ानची के तअल्लुक़ रक्खी गई है	مین خزانچی کے تعلق رکھی گئی ہے
कार रवाई बहियात मद्द अव्वल व दोयम	کارروائی بہیات مد اول و دویم
व सोयम व शिश्शम मुन्दर्जे दफ़ा १७ -	و سویم و ششم مندرجہ دفعہ ۱۷ -
बाक़ी बहियात का काम दूसरे गुमाश्ता	باقی بہیات کا کام دوسرے گماشتہ
से लिया जावे -	سے لیا جاوے -
तंबीह तहसीलदार को चाहिये कि गु-	تنبیہ تحصیلدار کو چاہیئے کہ گماشتہ
माश्ता रोज़ मर्रह का काम जब तक त-	روزمرہ کا کام جب تک طیار نہ
य्यार न कर चुके उससे और काम न लिया जा	کر چکے اُس سے اور کام نہ لیا جاوے
वे और जिस तहसील में गुमाश्ता एक र-	اور جس تحصیل مین گماشتہ ایک
क्खा गया हो उससे कुल काम लिया जावे -	رکہا گیا ہو اُس سے کل کام لیا جاوے
दफ़ा ११५ मिम्बर साहिबान महकमै आलिया रेवेन्यू	ممبر صاحبان محکمہ عالیہ ریوینی کونسل و
कौंसल व नाज़िम साहिबान जो वास्ते निगरानी के	ناظم صاحبان جو واسطے نگرانی کے
तहसील में जावें तो जो कोई कार रवाई बर-	تحصیلات مین جاوین تو جو کوئی کارروائی
खिलाफ़ दस्तूरुल अमल हाज़ा के देखें उस-	برخلاف دستور العمل ہذا کے دیکہین اُسکا

रोज़नामचा नम्बर १२ मोदीखाने के खरड़े रोज़ मिती के खर्च की बही व रक़म उगाही के खरड़े में दस्तखत करे जब पहले मिती की रक़ूमात खती हुई का इतमीनान तहसीलदार कर लिया करे यानी पहले मिती की रक़ूमात के हाशिया लगा हुआ देख लिया करे - अगर रक़ूमात खती हुई न हों तो उसी वक़्त खतौनी कराकर दस्तखत किया करे -

दफ़ा ११४ कारर्वाई बहियात व नक़्शाजात रजिस्टर मुन्दर्जे दफ़ा १७ के हस्ब ज़ैल तक़सीम की जावे और जिस शख्स के तअल्लुक़ जो काम किया जावे वह उस का ज़िम्मेवार समझा जावे और जिन बड़ी तहसील में दो या ज़्यादह गुमाश्ते रखे गये हैं वहां [illegible] [illegible]

روزنامچہ نمبر ۱۲ سودیخانہ کے کہرڑہ
روز متی کے خرچ کی بہی و رقم اُگاہی
کے کہرڑے میں دستخط کرے جب
پہلے متی کی رقومات کہتی ہوئی کا
اطمینان تحصیلدار کر لیا کرے
یعنی پہلے متی کی رقومات کے
حاشیہ لگا ہوا دیکھہ لیا کرے -
اگر رقومات کہتی ہوئی نہوں تو اُسی وقت
کہتونی کرا کر دستخط کیا کرے -

دفعہ ۱۱۴ کارروائی بہیات و نقشہ رجسٹر
مندرجہ دفعہ ۱۷ کے حسب ذیل تقسیم
کیجاوے اور جس شخص کے
تعلق جو کام کیا جاوے وہ اُسکا
ذمہ وار سمجھا جاوے اور جن بڑی
تحصیلوں میں دو یا زیادہ گماشتے
رکھے گئے ہوں وہاں ایک گماشتہ
ہوشیار و معتبر [illegible]

महकमे हिसाब की मारफ़त तय्यार कर
वाकर पानों के नम्बर व मुहर लगाकर
मंगाई जावे जो बहियात महकमे हिसाब
से मुहर व पानों की नम्बर लगाकर आवें या
तय्यार होकर जावें उनकी मोहर या पानों
के नम्बर मुतवातिर लगे की बही पहुंचते ही
खज़ानची जांच कर लिया करे अगर किसी
तरह का फ़र्क़ हो तो तहसीलदार को दिख
लाकर और रपोर्ट करके दुरुस्ती करा लेवे-

दफ़ा ११३

जो दफ़ा ३७ व ६१ व ६६ व ७४ में
बहियात नम्बर २ व ७ व ९ व ११ में
रक़ूमात खत्याने के वास्ते लिखा ग
या है खज़ानची व गुमाश्ता व मोदी
तहसील को चाहिये कि खतौनी रोज़
मर्रह कर लिया करे और तहसीलदा
र को चाहिये कि बमूजिब दफ़ा १९
व ६० व ६४ व ६७ के वह बहियात

وہ محکمہ حساب کی معرفت طیار کروا کر
پانون کے نمبر و مُہر لگا کر منگائی جاوے
جو بہیات محکمہ حساب سے مُہر و پانون
کے نمبر لگا کر آوین یا طیار ہو کر جاوین
اُنکے مُہر یا پانون کے نمبر متواتر لگنی
کی بہی پہونچتے ہی خزانچی جانچ کر لیا
کرے اگر کسیطرح کا فرق ہو تو تحصیلدار
کو دکھلا کر اور رپوٹ کرکے درستی
کرالیوے –

دفعہ ۱۱۳

جو دفعہ ۳۷ و ۶۱ و ۶۶ و ۷۴ مین
بہیات نمبر ۲ و ۷ و ۹ و ۱۱ مین
رقومات کہتیانے کے واسطے
لکھا گیا ہے خزانچی و گماشتہ
و مودی تحصیل کو چاہئے کہ کہتونی
روز مرہ کر لیا کرے اور تحصیلدار
کو چاہئے کہ بموجب دفعہ ۱۹
و ۶۰ و ۶۴ و ۶۷ کے وہ بہیات

हिंदी	اردو
उसकी निस्बत बराइ तदारुक मुनासि	اُسکی نسبت براے تدارک
ब महकमे आलिया रेज़ेंसी कौंसल में	مناسب محکمہ عالیہ ریجنسی
रपोर्ट तहरीर करें —	کونسل مین رپورٹ تحریر کرین —
दफ़ा २२१ मद मोदीखाने के लिये चार बहियात	دفعہ ١١١ مد مودیخانہ کے لیے چار بہیات
रक्खी गई हैं और उनके जमा खर्च का	رکہی گئی ہین اور اُنکے جمع خرچ کا
क़ायदा ऊपर लिखा गया है लेकिन जि	قاعدہ اوپر لکہا گیا ہے لیکن جن
न तहसीलात में सरकारी घोड़े न हों	تحصیلات مین سرکاری گہوڑے
और दूसरा खर्च तअल्लुक़ मोदीखा	نہون اور دوسرا خرچ متعلق
ने के कम होने के सबब से मोदी	مودیخانہ کے کم ہونے کے
खाने की कारवाई अलहदा रख	سبب سے مودیخانہ کی کارروائی
नी ज़रूर न हो तो सिर्फ़ जमा खर्च	علیحدہ رکہنی ضرور نہو تو صرف
रोज़नामचा बही नम्बर १ में कर	جمع خرچ روزنامچہ بہی نمبر ١
लिया जावे —	مین کرلیا جاوے —
दफ़ा २२२ २४ बहियात दफ़्तर हिंदी तहसील	دفعہ ١١٢ جو ٢٤ بہیات دفتر ہندی تحصیل
में रखने के लिये जो दफ़ा ९७ में	مین رکہنے کے لیے جو دفعہ
लिखा गया है वह बहियात बि	مین لکہا گیا ہے وہ بہیات بقدر
क़दर पानों के ज़रूरत होने	...نون کی ضرورت ہونے

दफ़ा ११० तहसीलदार और नायबतहसीलदार और
गुमाश्ता तहसील जिनके तअ़ल्लुक़ता-
मील इस क़ायदे की है वह वास्ते तामील इस
क़ायदे के अपने तईं मातहत महकमे
हिसाब के समझेंगे और जो अहकाम म-
हकमे हिसाब से मुतअ़ल्लिक़ हिसाब
के जारी हों उनकी पूरी तामील करेंगे
और अफ़सर साहिब हिसाब मजाज़ हैं
कि अगर वह तामील अहकाम दस्तूरुल
अमल हाज़ा में नायब तहसीलदार या गुमा-
श्ता की ग़फ़लत या सुस्ती देखें तो उस पर जु-
र्माना करें जो उनकी एक माह की तनख़्वाह
से ज़ायद न हो अगर इससे ज़ियादा तदा-
रुक करना ज़रूरी समझें तो उसकी निस्बत म-
[illegible]
[illegible]
[illegible]

دفعہ ۱۱۰ تحصیلدار اور نایب تحصیلدار اور
گماشتہ تحصیل جنکے متعلق تعمیل اس
قاعدہ کی ہے وہ واسطے تعمیل اس
قاعدہ کے اپنے تئین ماتحت محکمہ
حساب کے سمجھینگے اور جو احکام
محکمہ حساب سے متعلق حساب کے
جاری ہون انکی پوری تعمیل کرینگے
اور افسر صاحب حساب مجاز ہین کہ
اگر وہ تعمیل احکام دستور العمل ہذا مین
نایب تحصیلدار یا گماشتہ کی غفلت
یا سستی دیکھین تو اسپر جرمانہ کرین
جو انکی یکماہ کی تنخواہ سے زاید نہو اگر
اس سے زیادہ تدارک کرنا ضروری
سمجھین تو اسکی نسبت بحکمہ عالیہ
ریونیو کونسل مین تحریر کرین اگر کوئی
غفلت یا سستی نسبت تحصیلدار
کے پائی جاوے تو محکمہ حساب

ज दिये जावें और तहसील से वह अ-
सली कागज़ात या उनकी नक़ल मुस
द्दिक़ा हमराह उस माहवारी हिसाब के
जिसमें वह रुपया असली ख़र्च के सीग़े
में लिखा जावे भेज दिया जावे और
अगर कोई मंज़ूरी ऐसी हुई हो कि जि
सके ज़रिये से कई महिनों में वह ख़
र्च दर्ज किया जावे तो वह असली मं
ज़ूरी या उसकी नक़ल अव्वल माह-
वारी हिसाब के साथ जिसमें वह ख़र्च
लिखा जावे भेज दी जावे और बाक़ी मा
हवारी हिसाब में जिस माहवारी हि
साब के साथ वह मंज़ूरी भेजी गई
हो उसका हवाला और मंज़ूरी की
तारीख़ व नीज़ नाम महकमे का लि
ख दिया जावे -
मद सोयम बजट तमाम की कार्रवाई

بھیجدئیے جاوین اور تحصیل سے
وہ اصلی کاغذات یا اُنکی نقل مصدقہ
ہمراہ اُس ماہواری حساب کے
جسمین وہ روپیہ اصلی خرچ کے صیغہ
مین لکھا جاوے بھیجدیا جاوے
اور اگر کوئی منظوری ایسی ہوئی ہو
کہ جسکے ذریعہ سے کئی مہینون مین
وہ خرچ درج کیا جاوے تو وہ
اصلی منظوری یا اُسکی نقل اوّل
ماہواری حساب کے ساتھ جسمین
وہ خرچ لکھا جاوے بھیجدیا جاوے
اور باقی ماہواری حساب مین جس
ماہواری حساب کے ساتھ وہ
منظوری بھیجی گئی ہو اُسکا حوالہ اور
منظوری کی تاریخ ونیز نام محکمہ کا لکھا
جاوے -
مد سوم بجٹ تمام کی کاروائی

ना मंज़ूरी की इत्तला फ़ौरन महकमे हिसा-
ब में भेज देवें और अफ़सर साहिब को चा-
हिये कि ऐसी इत्तला आने पर मिसल का-
यम करें और जो बमूजिब दफ़ा १०६
के ऐसी नामंज़ूरी के हुक्म की मंसूख़ी के
लिये रपोर्ट न की गई हो या रपोर्ट की ग-
ई हो और महकमे रेजेंसी कौंसल से हु-
क्म ना मंज़ूरी का बहाल रक्खा जावे
तो वह रुपया उस तहसीलदार की तन्-
ख़्वाह से वज़ै करलेवें -

दफ़ा २०८ जो नाज़िम साहिबान मंज़ूरी बमूजिब द-
फ़ा १०६ के अपने इख़्तियार से या म-
हकमे बाला से हासिल कर कर देवें तो
ऐसे कागज़ात मंज़ूरी के महकमे हि-
साब की मारफ़त भेजने या इत्तला देने
की कोई ज़रूरत नहीं वह कागज़ात
मंज़ूरी के [illegible]

نامنظوری کی اطلاع فوراً محکمہ حساب
میں بھیجدیوین اور افسر صاحب کو
چاہیئے کہ ایسی اطلاع آنے پر مثل قایم
کرین اور جو بموجب دفعہ ۱۰۲ کے
ایسی نامنظوری کے حکم کی منسوخی
کے لیے رپوٹ نہ کی گئی ہو یا رپوٹ
کی گئی ہو اور محکمہ ریزنسی کونسل سے
حکم نامنظوری کا بحال رکہا جاوے
تو وہ روپیہ اُس تحصیلدار کی تنخواہ
سے وضع کرلیوین -

دفعہ ۱۱ جو ناظم صاحبان منظوری بموجب
دفعہ ۱۰۶ کے اپنے اختیار سے
یا حکم بالا سے حاصل کرکر دیوین
تو ایسے کاغذات منظوری کے محکمہ
حساب کی معرفت بھیجنے یا اطلاع
دینے کی کوئی ضرورت نہین وہ
کاغذات منظوری کے بابت تحصیل

हुई होवे तो तहसीलदार ऐसे खर्च
की मंज़ूरी के लिये मअ़ हालात मुफ़स्सि-
ल ज़रूरत के जिस सबब से वह खर्च कि-
या गया हो लिखकर रपोर्ट हुक्मनामं-
ज़ूरी के पहुंचने से पंद्रह रोज़ के अंदर
मारफ़त निज़ामत के महकमै रेजेंसी कौं-
सल में भेज सकता है और महकमै रे-
जेंसी कौंसल में उसपर गौर होकर हुक्म
मुनासिब दिया जावेगा अगर रेजेंसी
कौंसल से भी वह खर्च नामंज़ूर कि-
या जावे या अंदर मियाद मज़कूर
रपोर्ट न की गई हो तो फिर वह रु-
पया उस तहसीलदार की तनख़्वाह
से वज़ा किया जावेगा -

दफ़ा १०८ अगर नाज़िम साहिब बमूजिब दफ़ा
१०६ के कोई खर्च [illegible] मंज़ूर [illegible]
[illegible]

ہوئی ہووے تو تحصیلدار ایسے
خرچ کی منظوری کے لئے معہ حالات
مفصل ضرورت کے جس سبب سے
وہ خرچ کیا گیا ہو لکھکر رپوٹ
حکم نامنظوری کے پہونچنے سے
پندرہ روز کے اندر معرفت نظامت
کے محکمہ ریجنسی کونسل میں بھیج
سکتا ہے او محکمہ ریجنسی کونسل
میں اسپر غور ہوکر حکم مناسب
دیا جاویگا اگر ریجنسی کونسل
سے بھی وہ خرچ نامنظور کیا جاوے
یا اندر میعاد مذکور کے رپوٹ نکی
گئی ہو تو پھر وہ روپیہ اس تحصیلدار
کی تنخواہ سے وضع کیا جاویگا

دفعہ اگر ناظم صاحب بموجب دفعہ
[illegible]
[illegible]

उसका जवाब वाजिबी अर्से में न आवे तो
तहसीलदार को चाहिये कि मुकर्रर
करर उसकी निस्बत रपोर्ट करके मं-
जूरी हासिल कर लेवे और नाज़िम सा
हिबान को चाहिये कि अगर ऐसी मंजू
री उनके हद इख़्तियार की हो तो मंजू
री या जैसा हुक्म उनके नज़दीक मुना
सिब हो जल्द भेज देवें और जो ऐसी
मंजूरी देना उनके हद इख़्तियार से न
हो और उनके नज़दीक ऐसी मंजूरी
दी जानी मुनासिब हो तो मय अपनी
राय के उस रपोर्ट के वास्ते हसूल मंजूरी के
महकमे बाला में जल्द भेज देवें -

दफ़ा १०७ अगर किसी तहसीलदार ने बमूजिब
दफ़ा १०४ के बहुत ज़रूरत समझ-
कर कोई खर्च पेशगी कर दिया हो
और निज़ामत से उसको नामंजूरी

اور اُسکا جواب واجبی عرصہ میں نہ
آوے تو تحصیلدار کو چاہیئے کہ
مکرر اُسکی نسبت رپورٹ
کرکے منظوری حاصل کر لیوے
اور ناظم صاحبان کو چاہیئے کہ
اگر ایسی منظوری اُنکے حد اختیار
کی ہو تو منظوری یا جیسا حکم اُنکے
نزدیک مناسب ہو جلد بھجدیویں
اور جو ایسی منظوری دینا اُنکے حد اختیار
کی نہو اور اُنکے نزدیک ایسی منظوری
دیجانی مناسب ہو تو معہ اپنی رائے
کے اُس رپورٹ کو واسطے حصول
منظوری کے محکمہ بالا میں جلد بھجدیوین

دفعہ ۱۰۷ اگر کسی تحصیلدار نے بموجب دفعہ
۱۰۴ کے بہت ضرورت سمجھکر
کوئی خرچ پیشگی کر دیا ہو اور
اور نظامت سے اُسکی نامنظوری

नोट बमूजिब अमलदरामद हाल के जबतक और कोई हुक्म इस बारे में न हावे मुतफ़र्रिकात के खर्च की मंज़ूरी देना अख़्तियार नाज़िम साहिबान के समझा जावेगा -

दफ़ा १०५ जो खर्च बमुजिब दफ़ा बाला के किया जावे उसकी मंज़ूरी हासिल करने के लिये तहसीलदारान को चाहिये कि जहांतक मुमकिन हो जल्द रपोर्ट निज़ामत में करें और [illegible] रुपये ऐसे ख़र्च के लिये रक्खा गया है तो जिस क़दर रुपया की मंज़ूरी पहले हो चुकी है व नीज़ जिस क़दर रुपये की मंज़ूरी के लिये पहले रपोर्ट की गई हो और मंज़ूरी उस वक़्त तक न आई हो मुफ़स्सल लिख दिया जावे ताकि मंज़ूरी देने में सहूलियत रहे -

दफ़ा १०६ जो बमूजिब दफ़ा बाला के वास्ते [illegible] मंज़ूरी के रपोर्ट [illegible]

نوٹ بموجب عملدرآمد حال کے جبتک اور کوئی حکم اس بارہ مین نہووے متفرقات کے خرچ کی منظوری دینا اندر تحت کے باختیار ناظم صاحبان کے سمجھا جاوے گا -

دفعہ ۱۰۵ جو خرچ بموجب دفعہ بالا کے کیا جاوے اسکی منظوری حاصل کرنیکے لئے تحصیلداران کو چاہیئے کہ جہانتک ممکن ہو جلد رپوٹ نظامت مین کرین اور جو روپیہ تھوڑ [illegible] توجسقدر روپیہ کی منظوری پہلے ہو چکی ہے ونیز جسقدر روپیہ کی منظوری کے لئے پہلے رپوٹ کی گئی ہے اور منظوری اسوقت تک نہ آئی ہو مفصل لکھدیا جاوے تا کہ منظوری دینے مین سہولیت رہے -

دفعہ ۱۰۶ جو بموجب دفعہ بالا کے واسطے حاصل کرنے منظوری کے رپوٹ بھیجی جاوے

ला या झांच करने वाला इस तामील में ग-
लती करेगा तो मस्तूजिब सज़ाइ जुर्माने
का समझा जावेगा -

कारवाई मद्द दोयम खर्च तिथ

व बधीक का

दफ़ा १०४ तहसीलदारान को चाहिये कि कोई खर्च
सिवाइ का या ऐसा खर्च तिथ का जि-
सके लिये मंजूरी लेकर खर्च करने के लि-
ये तिथ में तहरीर हो या हिदायत होवे
बिला हासिल करने मंजूरी के खर्च न
करे लेकिन अगर कोई बहुत ज़रूरत हो
तो तहसीलदार अपनी जिम्मेवारी पर
ऐसा खर्च कर सकता है लेकिन इसका
जमा खर्च दफ़ा २४ के अव्वल उधार
त में किया जावे और बाद हसूल मंजू-
री के असली खर्च के सीगे में लिखा
जावे -

یا جانچ کرنیوالا اس تعمیل میں غلطی
کریگا تو مستوجب سزا ئے جرمانہ کا
سمجھا جاویگا -

کارروائی مدّ دویم خرچ تتھ

و بدھیک کا

تحصیلداران کو چاہیئے کہ کوئی خرچ
سوائے کا یا ایسا خرچ تتھ کا جسکے
لیئے منظوری لیکر خرچ کرنے کے لیئے
تتھ میں تحریر ہو یا ہدایت ہووے
بلا حاصل کرنے منظوری کے خرچ
نکرے لیکن اگر کوئی بہت ضرورت
ہو تو تحصیلدار اپنی ذمہ واری
پر ایسا خرچ کرسکتا ہے لیکن اسکا
جمع خرچ دفعہ ۲۴ کے اول اودھرت
میں کیا جاوے اور بعد حصول منظوری
کے اصلی خرچ کے صیغہ میں لکھا
جاوے -

की तनुख्वाह के बिल में बखाना वजआत	کی تنخواہ کے بل مین بخانہ وضعات
लगादेवें और महकमे हिसाब व निजाम	لگادیوین اور محکمہ حساب ونظامت
त को चाहिये कि जब बिल तनुख्वाह के	کو چاہئے کہ جب بل تنخواہ کے
बमूजिब दफ़ा ९५ के वास्ते जांच व मंजू	بموجب دفعہ ۹۵ کے واسطے جانچ
री के उनके यहां आवे तो ऐसा रुपया उ	ومنظوری کے اُنکے یہان آوے
सी महिने के बिल तनुख्वाह में काट	تو ایسا روپیہ اُسی مہینے کے بل
लेने का पूरा खयाल रक्खें अगर कि	تنخواہ مین کاٹ لینے کا پورا خیال
सी मुलाजिम का जुर्माना बाद में मु-	رکھین اگر کسی ملازم کا جرمانہ بعد
आफ़ होजावेगा तो वह ज़र मुआफ़ी	مین معاف ہوجاوے گا تو وہ
उसी तनुख्वाह के सीगे में खर्च लिख	زر معافی اُسی تنخواہ کے صیغہ مین
कर रसीद लेकर देदिया जावे और	خرچ لکھکر رسید لیکر دیدیا جاوے
वह रसीद मय असली हुक्म या नकल हु-	اور وہ رسید معہ اصلی حکم یا نقل
क्म मुआफ़ी का हमराह उसी माहवा-	حکم معافی کا ہمراہ اوسی ماہواری
री हिसाब के भेजदिया जावे लेकिन	حساب کے بھیجدیا جاوے لیکن
मुआफ़ी की उम्मेद में जुर्माना [illegible]	معافی کی اُمید مین جرمانہ وغیرہ کی
की वसूली मुल्तवी न रक्खी जावे [illegible]	وصولی ملتوی نہ رکھی جاوے
[illegible]	[illegible]

जाजावेगा ऐसे मुलाज़िमान की तक़र्रुरी
व मौक़ूफ़ी छुट्टी व तरक़्क़ी व तनज़्ज़ुल व
तबादिला व जुर्माना वग़ैरः कि जो किसी मह-
कमे मजाज़ से किया जावे उसकी इत्तला म-
हकमे मज़्कूर से फ़ौरन् महकमे हिसाब में भे-
जी जावेगी ताकि यह हाल उस मुलाज़िम के
खाते में दर्ज कर लिया जावे और वर व-
क़् जांच माहवारी बिल तनख़्वाह के बमू-
जिब उसके अमलदरामद किया जावे

दफ़ा २०२ जो किसी मुलाज़िम तहसील पर तहसील
या और किसी महकमे मजाज़ से जुर्माना
होकर या ग़ैर हाज़िरी काटने के लिये या ब-
मूजिब दफ़ा के तहसीलदार की तन-
ख़्वाह से रुपया वापिस रखने का वसूल करने
के लिये हुक्म महकमे हिसाब से आया
हो तो तहसीलदार व गुमाश्ता तहसील
[illegible]

بھیجا جاوے گا ایسی ملازمان کی
تقرری وموقوفی چھٹی وترقی وتنزل
وتبادلہ وجرمانہ وغیرہ کہ جو کسی محکمہ
مجاز سے کیا جاوے اسکی اطلاع
محکمہ مذکور سے فوراً محکمہ حساب مین
بھیجی جاوے گی تاکہ وہ حال اس
ملازم کے کہاتہ مین درج کرلیا جاوے
اور بروقت جانچ ماہواری بل تنخواہ
کے بموجب اسکے عملدرامد کیا جاوے

جو کسی ملازم تحصیل پر تحصیل یا اور
کسی محکمہ مجاز سے جرمانہ ہوکر یا غیر
حاضری کاٹنے کے لیے یا بموجب
دفعہ کے تحصیلدار کی تنخواہ سے
روپیہ بیشی خرچ کا وصول کرنے کے
لیے حکم محکمہ حساب سے آیا ہووے
تو تحصیلدار و گماشتہ تحصیل کو
[illegible]

दिक़हाल महकमे हिसाब में मुलाज़िमा
न की बही में दर्ज कर लिया जावेगा ले-
किन अगर सिवाय महकमे निज़ामत के कि
सी और महकमे से हुकम हुआ हो तो उसकी
इत्तला निज़ामत में भेजी जावेगी ताकि बमू
जिब उसके हाल बही मुलाज़िमान में दर्ज
कर लिया जावे वक़्त जांच व मंज़ूरी बि
ल तनख़्वाह के ख़याल रक्खा जावे औ
र जो ऐसा कोई हुकम निज़ामत से सा
दिर होवे तो उसकी इत्तिला वहां बही
मुलाज़िमान में फ़ौरन् दर्ज कर ली
जावे —

दफ़ा १०२ जो मुलाज़िमान तहसील के बहुक्म म-
हकमे रेजेंसी कौंसल के मुक़र्रर या मौक़ू
फ़ किये जावें और जिनकी माहवारी तन
ख़्वाह का बिल बमूजिब दफ़ा ९९ के महक
मे हिसाब में वास्ते जांच व पड़ताल के भे

مطابق حال محکمہ حساب مین ملازمان کی
بہی مین درج کرلیا جاوے گا لیکن اگر
سوائے محکمہ نظامت کے کسی اور
محکمہ سے حکم ہوا ہو تو اسکی اطلاع
نظامت مین بھیجی جاوے گی تاکہ
بموجب اُسکے حال بہی ملازمان
مین درج کرلیا جاوے وقت
جانچ ومنظوری بل تنخواہ کے
خیال رکہا جاوے اور جو ایسا کوئی
حکم نظامت سے صادر ہووے
تو اُسکی اطلاع وہان بھی ملازمان
مین فوراً درج کرلیا جاوے -

دفعہ ۱۰۲ جو ملازمان تحصیل کے بحکم محکمہ ریجنسی
کونسل کے مقرر یا موقوف کئے
جاوین اور جنکی ماہواری تنخواہ کا
بل بموجب دفعہ ۹۹ کے محکمہ حساب
مین واسطے جانچ پڑتال کے

सकेंखिलाफ़हुक्मदेवे तोउसकी तामील
नकरे हांअलबत्तानयातहसीलदारजोउस-
कीएवज़मुक़र्रिर हुआहोवे वहपिछलेतह-
सीलदारकीचढ़ीहुईतनख़्वाहबज़िम्मेवारी
खुदबमुन्दरजेदफ़अबालाकेदिलासकताहै

दफ़अ १०१ जो मुलाज़िमान तहसीलके मुक़र्रिर यामौक़ू-
फ़कियेजावेंगेउनकीतनख़्वाह काबिलमह-
कमैनिज़ामतमेंभेजा जावेगा ऐसेमुलाज़िमा
नकीतक़र्रुरीवमौक़ूफ़ीवतबदीलीअगरउसी
तहसीलमेंकीजावेऔरतरक़्क़ीअंदरतिप्पके
हो औरतनज़्ज़ुल याउनपरकोईजुर्माना कि
याजावे याछुट्टीदीजावे तोउसकी इत्तला
महकमेहिसाबमेंभेजनेकी कोईज़रूरतनहीं
वहतनख़्वाहकाबिलजोमाहवारीहिसाब
केसाथ महकमेहिसाबमेंभेजाजावेगाऔ-
रउसकेआनेवमंज़ूरीनिज़ामतसेबमू-
जिबदफ़अ९५केकीजावेगी उसीमुता-

حکم دیوے تو اُسکی تعمیل نکریے ہان
البتہ نیا تحصیلدار جو اُسکی عوض مقرر
ہوا ہووے وہ پچھلے تحصیلدار کی
چڑھی ہوئی تنخواہ بذمہ واری خود
بمندرجہ دفعہ بالا کے دلا سکتا ہے

دفعہ ١٠١ جو ملازمان تحصیل کے مقرر یا موقوف
کیے جاوین اُنکی تنخواہ کا بل محکمہ نظامت
مین بھیجا جاوے گا ایسے ملازمان کی
تقرری و موقوفی و تبدیلی اگر اُسی تحصیل
مین کیجاوے اور ترقی اندر تتھہ کے
ہوا ور تنزل یا اُنپر کوئی جرمانہ کیاجاے
یا چھٹی دی جاوے تو اُسکی اطلاع
محکمہ حساب مین بھیجنے کی کوئی ضرورت
نہین وہ تنخواہ کا بل جو ماہواری حساب
کے ساتھ محکمہ حساب مین بھیجا جاویگا
اور اُسکی جانچ منظوری نظامت سے
بموجب دفعہ ٩٥ کے کی جاوے گی اُسی

मनौकरीकी तनुख्वाह तहसीलदार अपने
इख्तियार से दिलादेवे लेकिन जो ज़र जुर्माना
व वजूहात या और कोई मतालबा उसके
ज़िम्मे राज का होवे और जिसकी इत्तला
उस तहसील में आ चुकी हो तो उसके वजूअ
करने का पूरा ख्याल रक्खे वरना वह उस
क़द्र रुपया तक का जो वह अपने इ-
ख्तियार से दिलावे ज़ाती ज़िम्मेवार स-
मझा जावेगा —

दफ़ा १०० दफ़ा बाला में तहसीलदारों को इख्ति-
यार दिया गया है कि अय्याम नौकरी की
तनुख्वाह किसी मुलाज़िम को जो मौकूफ़ या
तबदील किया गया हो दिलादेवे लेकिन
तहसीलदार को अगर मौकूफ़ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

کی تنخواہ تحصیلدار اپنے اختیار سے
دلادیوے لیکن جو زر جرمانہ و وجوہات
یا اور کوئی مطالبہ اُسکے ذمہ راج کا
ہووے اور جسکی اطلاع اُس تحصیل
میں آچکی ہو تو اُسکے وضع کرنے کا
پورا خیال رکھے ورنہ وہ اُس قدر
روپیہ تک کا جو وہ اپنے اختیار
سے دلاوے ذاتی ذمہ دار سمجھا
جاویگا -

دفعہ ۱۰۰ دفعہ بالا میں تحصیلداروں کو اختیار
دیا گیا ہے کہ ایام نوکری کی تنخواہ
کسی ملازم کو جو موقوف یا تبدیل
کیا گیا ہو دلادیوے لیکن تحصیلدار
[illegible]
[illegible]
[illegible]

हाज़िर आवे तो अलहदा बिल बनाकर उस-	حاضر آوے تو علیحدہ بل بناکر اسکو دیدی
को दे दी जावेगी और अगर तनख्वाह बिल मा	جاوے گی اور اگر تنخواہ بل ماہواری
हवारी हिसाब के साथ बतौर पेशगी बमूजि	حساب کے ساتھ بطور پیشگی بموجب حکم
ब हुक्म रेजेंसी कौंसल हस्ब दफ़ा ८७ दी-	ریجنسی کونسل حسب دفعہ ۸۷ دیجاوے تو رسید
जावे तो रसीद उसी बिल के खाने रसीद में कराई	اسی بل کے خانہ رسید میں کرائی جاوے
जावेगी और अगर रुख़सत से वापिस आने के ब	گی اور اگر رخصت سے واپس آنیکے بعد
द तनख्वाह दी जावे तो अलहदा रसीद ले	تنخواہ دیجاوے تو علیحدہ رسید
कर दी जावेगी और वह रसीद हमराह उस	لیکر دیدیجاوے گی اور وہ رسید
महिने के हिसाब के शामिल की जावेगी	ہمراہ اس مہینے کے حساب کے
जिसमें वह रुपया दिया जावे उसकी	شامل کیجاوے گی جسمیں وہ روپیہ
काररवाई बमूजिब नमूना नम्बर २२ के	دیا جاوے اسکی کارروائی
की जावे —	بموجب نمونہ نمبر ۲۲ کے کیجاوے
दफ़ा ८८ अगर कोई मुलाज़िम किसी महिने के दर्मि-	۸۸ اگر کوئی ملازم کسی مہینے کے درمیان میں
यान में मौक़ूफ़ या तब्दील किया जावे और	موقوف یا تبدیل کیا جاوے اور
तहसीलदार तनख्वाह उसको क़बल तय्या-	تحصیلدار تنخواہ اسکو قبل طیاری ماہواری
रि माहवारी बिल और हासिल मंज़ूरी के दे-	بل اور حاصل منظوری کے دیدینا مناسب
देना मुनासिब समझे तो ऐसी सूरत में अय्याम	سمجھے تو ایسی صورت میں ایام نوکری

रुपया मिला हासिल करने मंज़ूरी के न दिया जा-
वेगा निस्बत तक़र्रुरी या तरक़्क़ी वग़ैरः मुला-
ज़िमान तहसील के जांच व पड़ताल महकमे नि-
ज़ामत से हुआ करेगी जैसा कि दफ़ः १०१
दस्तूरुलअमल हाज़ा में दर्ज है -

दफ़ः ९६ ख़ज़ानची को चाहिये कि तनख़्वाह मुलाज़ि-
मान को व मवाजह तहसीलदार के तक़सीम
कर कर हर एक गीरिन्दह तनख़्वाह के द-
स्तख़त या मुहर या उसके हाथ की निशानी
और दूसरे शख़्स से उसके दस्तख़त मअ
नाम दस्तख़त करने वाले के ख़ाना रसीद
बिल तनख़्वाह में करा लिया करे -

दफ़ः ९७ किसी मुलाज़िम को तनख़्वाह पेशगी बिला हु-
क्म महकमे आलिया रेज़िडेंसी कौंसल के न दी जावेगी

दफ़ः ९८ अगर कोई मुलाज़िम वक़्त तक़सीम तनख़्वा-
ह के हाज़िर न होवे तो उसकी तनख़्वाह [illegible]
नहीं [illegible] मुलाज़िम

بلا حاصل کرنے منظوری کے نہ دیا جاویگا
نسبت تقرری یا ترقی وغیرہ ملازمان
تحصیل کے جانچ و پڑتال محکمہ نظامت
سے ہوا کرے گی جیسا کہ دفعہ ۱۰۱
دستور العمل ہذا میں درج ہے —

دفعہ ۹۶ خزانچی کو چاہیے کہ تنخواہ ملازمان کو
بمواجہ تحصیلدار کے تقسیم کر کر ہر ایک
گیرندہ تنخواہ کے دستخط یا مہر یا اسکے
ہاتھ کی نشانی اور دوسرے شخص
سے اسکے دستخط معہ نام دستخط کرنے
والے کے خانہ رسید بل تنخواہ میں
کرا لیا کرے -

دفعہ ۹۷ کسی ملازم کو تنخواہ پیشگی بلا حکم محکمہ عالیہ
ریجنسی کونسل کے نہ دیجاویگی -

دفعہ ۹۸ اگر کوئی ملازم وقت تقسیم تنخواہ کے
حاضر نہ ہو تو اسکی تنخواہ برآمد
نہیں کیجاوے گی [illegible]

सरिश्तहाय में अमलदरामद है नाज़िम साहि
बतिबाबत तहसीलदार व नायब तहसीलदा
र व पेशकार व ख़ज़ानची के बिला तनख्वाह
या ऐवज़ी पर दो महिने तक की दे सकते हैं और
बाक़ी छुट्टी बहुक्म महकमै रेजेंसी कोंसल के
दी जाती है इस बारे में ताबक़े कि कोई और
हिदायत महकमै रेजेंसी कोंसल से जारी न
होइसी तरह पर अमलदरामद रहेगा—

दफ़ा ९५. जिस महकमै से मुलाज़िमान की तक़रीरी
या बरतरफ़ी का हुक्म आवे उनकी तनख्वा
का बिल उसी महकमे में वास्ते जांच व मंज़ू-
री के भेजा जावेगा और जब वहां से जांच
व मंज़ूरी होकर आवे तब बमूजिब उसके
तनख्वाह दी जावेगी लेकिन उसमें पे-
शगी न दी जावेगी और अगर किसी मुला-
[illegible]
[illegible]

مین عملدرآمد ہے ناظم صاحب کو
تحصیلدار و نایب تحصیلدار و پیشکار
وخزانچی کے بلاتنخواہ یا عوضی پر دو
مہینے تک کی دے سکتے ہین اور
باقی چھٹی بحکم محکمہ ریجنسی کونسل کے
دیجاتی ہے اس بارہ مین تاوقتیکہ
کوئی اور ہدایت محکمہ ریجنسی کونسل سے
جاری نہو اسیطرح پر عملدرآمد رہیگا۔

دفعہ ۹۵ جس محکمہ سے ملازمان کی تقرری یا
برطرفی کا حکم آوے انکی تنخواہ کا بل
اوسی محکمہ مین واسطے جانچ و منظوری
کے بھیجا جاوے گا اور جب وہان سے
جانچ و منظوری ہوکر آوے تب بموجب
اسکے تنخواہ دیجاویگی لیکن اوس سے
پیشگی نہ دی جاوے گی اور اگر کسی
ملازم کی تنخواہ مین بھول سے کچھ کمی
کردی گئی ہو تاہم وہ کم کیا ہوا روپیہ

ख़ासकिसीउहदेका बदला जावे यापि
छले महिने से तनुख़्वाह में कमी बेशी
होवे या जुर्माना ग़ैर हाज़िरी काकाटा
जावे उस शख़्स के नाम के मुक़ा
में नम्बर हुक्म व तारीख़ व नाम मह
कमा जिसके ज़रिये से ऐसा हुआ हो
दर्ज करदेवें --

निस्बत तक़र्रुरी व बरतरफ़ी व तरक़्क़ी व
दरतिय व तनज़्ज़ुल व तबादिला मुला
ज़िमान के जो अहकाम फ़िलहाल रेजेंसी
कौंसल से जारी हैं या जो बाद अज़ीं जारी हों
बमूजिब उसके तामील की जावेगी और
एक एक नकल ऐसे अहकाम की जो फ़ि
लहाल जारी हैं या जो बाद अज़ीं जारी
हों वास्ते इत्तलाअ के महकमे हिसाब
में भेजी जावेगी --

मुवाफ़िक़त [illegible]

جو کوئی شخص کسی عہدہ کا بدلا جا
یا پچھلے مہینے سے تنخواہ مین کمی بیشی
ہووے یا جرمانہ غیر حاضری کا کا
جاوے اُس شخص کے نام کے
مقابلہ مین نمبر حکم وتاریخ ونام محکمہ
جسکے ذریعہ سے ایسا ہوا ہو درج
کردیوین —

نسبت تقرری وبرطرفی وترقی اندر
تھ وتنزل وتبادلہ ملازمان کے
جو احکام فی الحال ایجنسی کونسل سے
جاری ہین یا جو بعد ازین جاری ہون
بموجب اُسکے تعمیل کیجاوے گی
اور ایک ایک نقل ایسے احکام
کی جو فی الحال جاری ہین یا جو بعد
ازین جاری ہوں واسطے اطلاع
کے محکمہ حساب مین بھیجی جاوے گی

[illegible]

के जो जो मुलाज़िमान जिस जिस महकमे	کے جو جو ملازمان جس جس محکمہ کے
के हुक्म से मुक़र्रर या बरतरफ़ किये जावें	حکم سے مقرر یا برطرف کئے جاوین
अलहदा अलहदा ख़ज़ानची नहीं नम्बर १२	علیحدہ علیحدہ خزانچی بہی نمبر ١٢ حاضری
हाज़िरी मुलाज़िमान से तय्यार किया करे	ملازمان سے تیار کیا کرے یعنی جو
यानी जो मुलाज़िमान हुक्म महकमे रेज़ी	ملازم بحکم محکمہ ریزیڈنسی کونسل کے مقرر
डेन्सी कोंसल के मुक़र्रर या बरतरफ़ किये जा	یا برطرف کئے جاوین انکی تنخواہ کا
वें उनकी तनख़्वाह का बिल अलहदा बनाया	بل علیحدہ بنایا جاوے اور جن ملازمان
जावे और जिन मुलाज़िमान की तक़र्रुरी और	کی تقرری اور برطرفی باختیار نظامت
बरतरफ़ी ब इख़्तियार निज़ामत के हो उनकी तन	کے ہو انکی تنخواہ کا بل علیحدہ بنایا
ख़्वाह का बिल अलहदा बनाया जावे और जो	جاوے اور جو کسی مہینے مین کسی
किसी महीने में किसी उहदे पर एक से ज़यादा	عہدہ پر ایک سے زیادہ ملازم
मुलाज़िम रहा हो तो उनके नाम बिल नमूना	رہا ہو تو انکے نام بل نمونہ نمبر ٢٠
नम्बर २० खाना दूसरे में अलहदा अलहदा	خانہ دوسرے مین علیحدہ علیحدہ
लिखे जावें और उहदे के खाने में एक दफ़ा	لکہے جاوین اور عہدہ کے خانہ
उहदे का नाम लिखकर बाद को ऐज़न	مین ایک دفعہ عہدہ کا نام لکہکر
कर दिया जावे और खाना नम्बर ११	بعد کو ایضاً کردیا جاوے اور
[illegible]	خانہ نمبر ١١ کیفیت [illegible]

वहीनम्बर१५नकलकागज़ात

दफ़ा ८९ इसवहीमेंजोकैफ़ियत याहुकुम यारपोर्ट
तहसील से हिन्दी में सिवायतामीलमिस्
ल मुक़द्दमात दीवानी फ़ौजदारी यामा
लकेलिखीजावें उनकीनक़लनम्बरवार
हर्फ़बहर्फ़ कीजावे इसकीकाररवाईनमू
नानम्बर१५के मुवाफ़िक़ कीजावे -

नम्बर १६ रजिस्टर रवानगी कागज़ात

दफ़ा ९० जो कागज़ात हिन्दी वाले तामील या दर
याफ़्त हाल के वास्ते अस्ल वापिस भे
जे जावें उनका इन्दराज इस रजिस्टर
में किया जावे उसमें खाने हस्ब ज़ैल
रक्खे जावें -
१ नम्बर सिलसिलेवार - २ नाम जिस महकमे
से कागज़ आया हो - ३ उनवान मिसल व खु
लासा कागज़ - ४ नाम जिस महकमे में का
ग़ज़ भेजा जावे - ५ [illegible]

بہی نمبر ۱۵ نقل کاغذات

دفعہ ۸۹ اس بہی مین جو کیفیت یا حکم یا رپوٹ
تحصیل سے ہندی مین سوائے تعمیل
مثل مقدمات دیوانی فوجداری یا مال
کے لکھی جاوین انکی نقل نمبروار حرف
بحرف کیجاوے اسکی کارروائی نمونہ
نمبر ۱۵ کے موافق کیجاوے -

نمبر ۱۶ رجسٹر روانگی کاغذات

دفعہ ۹۰ جو کاغذات ہندی واسطے تعمیل یا
دریافت حال کے اگر اصل واپس
بھیجے جاوین انکا اندراج اس رجسٹر
مین کیا جاوے اسمین خانہ حسب
ذیل رکھے جاوین -
۱ نمبر سلسلہ وار - ۲ نام جس محکمہ سے کاغذ
آیا ہو - ۳ عنوان مثل و خلاصہ کاغذ
۴ نام جس محکمہ مین کاغذ بھیجا جاوے
۵ نقل یا خلاصہ جو تعمیلاً یا جواباً تحصیل سے

खागयाहै उसीतरहसेजो सनदात व	ہے اوسیطرح سے جو سندات
दस्तावेज़ तहसील में मौजूद हो या	و دستاویز تحصیل مین موجود
नई आवे या वापिस भेजी जावे या	ہو یا نئی آوے یا واپس کھیجی
दीजावे उसका खाना अलहदा	جاوے یا دیجاوے اُسکا خانہ
डालकर इस वही नम्बर २४ में दर्जकी जा	علیحدہ ڈالکر اس بہی نمبر ۲۴ مین
वे इस वही में काररवाई बमूजिब	درج کیا جاوے اس بہی مین کاروائی
नमूना नम्बर २४ के की जावे –	بموجب نمونہ نمبر ۲۴ کے کی جاوے
दफ़ा २८ इस वही का सालाना बदलना ज़रूरन-	دفعہ ۲۸ اس بہی کا سالانہ بدلنا فرض نہین
हीं पांच साल में बदली जावे और जो	پانچ سال مین بدلی جاوے اور
जो जगह छोड़ी जावे वह पांच साल	جو جو جگہہ چھوڑی جاوے وہ پانچ
के अंदाज़ पर छोड़नी चाहिये ले-	سال کے اندازے پر چھوڑنی چاہئے
किन जो जो जगह छोड़ी हुई पूरी हो	[illegible]
जावे तो कुल खाना और जगह पर	[illegible]
उसी वही में जहां मुनासिब हो डाल	[illegible]
लिए जावें और [illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible] –	[illegible]

की याददाश्ती इस बही में लिखी
जावे - गुमाश्ता तहसील को
चाहिये कि उस याददाश्त के नी
चे दस्तखत तहसीलदार के क-
रालिया करे -

दफ़ा ८६ जब तहसीलदार तबदील होवें और
दूसरा चारज तहसील का लेवे तो
उसको चाहिये कि जिन्स बमूजिब
इस याददाश्ती के मौजूदात का इतमी
नान करलेवे और अगर कोई जिन्स
कम बेश हो तो उस का हाल दर्ज क-
राकर उसपर दस्तखत साबिक का
और नए तहसीलदार दोनों के कि-
ए जावें और ऐसी कमी बेशी की रपो
र्ट निज़ामत में की जावे —

दफ़ा ८७ जिस तरह से सरकारी जिन्स की याद
दाश्ती लिखने के वास्ते दफ़ा ८३ में लि

۸۵ کے یادداشتی اسی بہی
مین لکھی جاوے - گماشتہ تحصیل
کو چاہیئے کہ اس یادداشت کے
نیچے دستخط تحصیلدار کے کرالیا
کرے -

جب تحصیلدار تبدیل ہوویں
اور دوسرا چارج تحصیل کا لیوے
تو اسکو چاہیئے کہ جنس بموجب اس
یادداشتی کے موجودات کا اطمینان
کرلیوے اور اگر کوئی جنس کم و
بیش ہو تو اسکا حال درج کراکر
اسپر دستخط سابق کا اور نئے
تحصیلدار دونوں کے کیے جاوین
اور ایسی کمی و بیشی کی رپورٹ
نظامت مین کیجاوے -

جسطرح سے سرکاری جنس کی یادداشتی
لکھنے کے واسطے دفعہ ۸۳ مین لکھا

हो या आयंदा रक्खी जावे या वापिस
दी जावे अलहदा खाता डाल कर जि-
न्स अमानत की इस बही नम्बर १४
में लिखी जावे —

दफ़ा ८४ अलावह याददाश्त जिन्स के जिस
की बाबत दफ़ा ८२ व ८४ में लि-
खा गया है अगर तहसीलदार और
कोई अमर की याददाश्त इस ब-
ही में लिखना ज़रूरी समझे तो इ-
समें ऊपर के खातों के लिये मुना-
सिब पाना छोड़ कर एक याददा-
श्ती मुतफ़र्रिक़ात का खाता डा-
ल कर जिस जिस रोज़ की ऐसी
याददाश्त लिखना चाहें उस रो-
ज़ की मिती लगा कर याददाश्त
लिख देवें —

दफ़ा ८५ जब बमूजिब [illegible]

موجود ہو یا آئندہ رکھی جاوے یا
واپس دیجاوے علیحدہ کہاتہ
ڈالکر جنس امانت کی اس بہی
نمبر ۱۴ مین لکھی جاوے —

دفعہ ۸۴ علاوہ یادداشت جنس کے
جسکی بابت دفعہ ۸۲ و ۸۳ مین
لکھا گیا ہے اگر تحصیلدار اور
کوئی امر کی یادداشت اس
بہی مین لکھنا ضروری سمجھین تو
اسمین اوپر کے کہاتون کے
لئے مناسب پانہ چھوڑکر ایک
یادداشتی متفرقات کا کہاتہ
ڈالکر جس جس روز کی ایسی
یادداشت لکھنا چاہین اس
روز کی تاریخ ڈالکر یادداشت
لکھدیوین —

دفعہ ۸۵ جب بموجب [illegible]

से बतौर सनद के ली जावे वह इस दफ़ा की सनदात में शुमार न की जावेगी –

बही नम्बर १४ याददाश्त

दफ़ा ७२ एक बही याददाश्त की रक्खी जावे इस बही में याददाश्ती जिन्स सरकारी के नाम से खाता दुतरफ़ा डालकर और मिती लगाकर जो जिन्स सरकारी अलावह ज़र नक़द के मौजूद होवे और जिस जिसकी सुपुर्दगी में हो जमा करली जावे और बाद में जो जिन्स कि नई आवे या दीजावे या वापिस आवे वह भी मिती लगाकर उसी तरह जमा या लेखे दर्ज करली जावेगी –

दफ़ा ८३ जिस तरह से सरकारी जिन्स की याद दाश्ती लिखने के वास्ते दफ़ा बाला में लिखा गया है उसी तरह से जो जिन्स और शख़्सों की अमानत मौजूद

بطور سند کے لیجاوے وہ اس دفعہ کی سندات مین شمار نہ کیجاویگی

بہی نمبر ۱۴ یادداشت

دفعہ ۸۲ ایک بہی یادداشت کی رکہی جاوے اس بہی مین یادداشتی جنس سرکاری کے نام سے کہاتہ دوطرفہ ڈالکر اور متی لگاکر جو جنس سرکاری علاوہ زرنقد کے موجود ہووے اور جس جس کی سپردگی مین ہو جمع کرلیجاوے اور بعد مین جو جنس کہ نئی آوے یا دیجاوے یا واپس آوے وہ بہی متی لگاکر اسیطرح جمع یا لینے درج کرلیجاویگی

دفعہ ۸۳ جس طرح سے سرکاری جنس کے یادداشتی لکہنے کے واسطے دفعہ بالا مین لکہا گیا ہے اسیطرح سے جو جنس اور شخصون کی امانت

और कोई सनद दी जावे तो वह इस
खाते में दर्ज की जावेगी–

दफ़ा ८१. इस बही का सालियाना बदलना ज़रूर नहीं पांच साल में बदली जावेगी
और जो जगह छोड़ी जावे वह पांच
साल के अंदाज़े पर छोड़ी जावे
लेकिन जो जगह छोड़ी हुई पूरी
हो जावे तो चलू खाता और
जगह पर उसी बही में जहां मु-
नासिब हो डाल लिया जावे
और हवाला दोनों खातों में
एक दूसरे के खाते के चढ़
ने का दर्ज कर दिया जावे
इस बही में काररवाई ह-
स्ब नमूना नम्बर १२ की
जावे–

तंबीह जो रसीद रुपये की तहसील

اور کوئی سند دیجاوے تو وہ
اس کہاتہ مین درج کیجاویگی -

دفعہ ۸۱ اس بہی کا سالیانہ بدلنا ضرور
نہین پانچ سال مین بدلی جاویگی
اور جو جگہہ چھوڑی جاوے وہ
پانچ سال کے اندازہ پر چھوڑی
جاوے لیکن جو جگہہ چھوڑی
ہوئی پوری ہو جاوے تو
چالو کہاتہ اور جگہہ پر اسی بہی
مین جہان مناسب ہو ڈال
لیا جاوے اور حوالہ دونو
کہاتون مین ایک دوسرے
کے کہاتہ کے چڑہنے کا درج
کردیا جاوے اس بہی مین
کارروائی حسب نمونہ نمبر ۱۲
کیجاوے -

تنبیہ جو رسید روپیہ کی تحصیل

अलहदा अलहदा हस्बज़ैल मुना	قسم کے علیحدہ علیحدہ حسب ذیل
सिब जगह छोड़ छोड़ कर डाले जा	مناسب جگہہ چھوڑ چھوڑ کر ڈالے
वेंगे और नक़ल कागज़ात की ह-	جاوینگے اور نقل کاغذات
र्फ़ ब हर्फ़ की जावेगी और नम्बर	کی حرف بحرف کیجاوے گی اور
हरएक खाते में अलहदा अलहदा मु	نمبر ہر ایک کہاتہ میں علیحدہ علیحدہ
सलसिल कागज़ात का लगाया जावे-	مسلسل کاغذات کا لگایا جاویگا
गा - सर्दारान के गांव के पट्टेजात व	سرداران کے گانون کے پٹہ جات
हुकमनामा व बंधा और परवानों	و حکمنامہ و بندھا اور پروانون
के कागज़ात -	کے کاغذات ۔
खोला के कागज़ात	کہولہ کے کاغذات ۔
फ़रोख़्तगी ज़मीन सरकारी के कागज़	فروختگی زمین سرکاری کے کاغذ-
फ़रोख़्तगी ज़मीन रिआया के कागज़-	فروختگی زمین رعایا کے کاغذ-
ठेका देहात या मुस्तकरात वगैर:	ٹھیکہ دیہات یا مسکرات وغیرہ
के कागज़ात -	کے کاغذات ۔
गांव की चौधर के कागज़ात -	گانون کے چودھر کے کاغذات
रीठ के कागज़ात -	ریٹھ کے کاغذات ۔
मुतफ़र्रिक़ात सिवाय ऊपर लिखे के	متفرقات سوائے اوپر لکہون

रुख़सत पर जावे तो तनख़्वाह उस-
की बवक़्त वापिसी बरामद होगी
लेकिन अगर उसने कौंसल से मंज़ूरी
हासिल कर ली हो तो बतौर पेशगी
के मिल सकेगी -

मद्द हफ़्तुम मुतफ़र्रिक़ात

१ इस मद्द मुतफ़र्रिक़ात के तअ़ल्लुक़
तीन बहियात व एक रजिस्टर रखना
जावेगा- बही नम्बर १३ नक़ूल सनदात
व बही नम्बर १४ याददाश्त - व बही
नम्बर १५ नक़ल काग़ज़ात रवानगी
रजिस्टर रवानगी काग़ज़ात

बही नम्बर १३ नक़ल सनदात

इस बही में नक़ल काग़ज़ात जो दस्ता[illegible]
सनद के सदर से [illegible]
मिल में लिख [illegible]
[illegible]

رخصت پر جاوے تو تنخواہ
اسکی بوقت واپسی برآمد
ہوگی لیکن اگر اسنے کونسل سے
منظوری حاصل کرلی ہو تو بطور
پیشگی کے مل سکے گی -

مد ہفتم متفرقات

۱ اس مد متفرقات کے تعلق تین بہیات
و ایک رجسٹر رکہا جاوے گا
بہی نمبر ۱۳ نقول سندات - و
بہی نمبر ۱۴ یادداشت - و بہی
نمبر ۱۵ نقل کاغذات روانگی
رجسٹر روانگی کاغذات -

بہی نمبر ۱۳ نقل سندات

[illegible]

वार अगर महिने से कम दिनों की तनुख्वा	اگر مہینے سے کم دنون کی تنخواہ ہو تو
ह हो तो बकैद तारीख इब्तिदाइ व लगायत	بقید تاریخ ابتدا و نہایت کے بائین
के बाईं तरफ जमा करली जावे और जब रु	طرف جمع کرلیجاوے اور جب روپیہ
पया तनुख्वाह का देकर वही नम्बर १ रोजना	تنخواہ کا دیکر وہی نمبر ۱ روزنامچہ مین
मचे में खर्च लिखा जावे तब बमूजिब	خرچ لکہا جاوے تب بموجب اُسکے
उसके उस मुलाजिम के खाते में दहनी त-	اُس ملازم کے کہاتہ مین دہنی طرف
रफ अलावह हवाला महिने य अगर टूट	علاوہ حوالہ مہینے و اگر ٹوٹ مہینے
महिने की हो तो तारीख का नाम लिख देवें	کی ہو تو تاریخ کا نام لکہدیوین اور
और ऐसे इन्दराज के शुरू में पाना व-	ایسے اندراج کے شروع مین
ही रोजनामचा नम्बर १ का लगा दिया	پانہ بہی روزنامچہ نمبر ۱ کا لگا دیا
जावे रुपया दिया गया हो तो वह सि	جاوے اور روپیہ دیا گیا ہو تو
रे भर दिया जावे और जिस किसी	وہ سرے پر بہر دیا جاوے اور جس
मुलाजिम से जुरमाना वगैरह हाजिरी	کسی ملازم سے جرمانہ وغیرہ حاضری کی کا
काटी गई हो तो सिरे पर तो वही रुप-	گئی ہو تو سرے پر تو وہی روپیہ
या लिखा जावे कि जो दिया गया हो औ	لکہا جاوے کہ جو دیا گیا ہو اور
र चलती सतर में हाल उसका टने	چلتی سطر مین حال اُس کاٹنے
का दर्ज करदेवें जब कोई मुलाजिम	کا درج کردیوین جب کوئی ملازم

सकाहाल उसी मुलाज़िम के खाते के बा-
ईं तरफ़ एक सल बही का छोड़कर वहां
शियालगाकर वह हाल बहवाला न-
म्बर वतारीख़ हुक्म वनाम महकमे
के दर्ज करलिया जावेगा और जो कि
सीमुलाज़िम पर जुर्माना होकर वग़ैर-
हाज़िरी की तनख़्वाह वज़ै होनेका हुक्म
होतो उसी मुलाज़िम के खाते के दहनी
तरफ़ बहवाला नम्बर वतारीख़ हुक्म
वनाम महकमेके दर्ज करदिया जावेगा
और जो तादाद जुर्माना या वज़ग्रात की हो
वे बहसिरे पर दर्ज करदी जावेगी -

दफ़ा २८ ख़ज़ानची को चाहिये कि जो बिल तन-
ख़्वाह मुलाज़िमान [illegible]
मंज़ूर होकर महकमे [illegible]
से पावे [illegible]
[illegible]

حال اسی ملازم کے کہاتہ کے بائیں
طرف ایک مسل بہی کا چھوڑ کر
وحاشیہ لگاکر وہ حال بحوالہ
نمبر و تاریخ حکم و نام محکمہ کے
درج کرلیا جاویگا اور جو کسی ملازم
پر جرمانہ ہو کر و غیر حاضری کی تنخواہ
وضع ہونے کا حکم ہو تو اسی
ملازم کے کہاتہ کے دہنی طرف
بحوالہ نمبر و تاریخ حکم و نام محکمہ
کے درج کردیا جاوے گا اور
جو تعداد جرمانہ یا وضعات کی ہے
دوسرے پر درج کردیجاویگی

دفعہ ۲۸ خزانچی کو چاہئے کہ جو بل تنخواہ [illegible]
[illegible]

से वह उस उहदा पर मुक़र्रर कि-
या गया हो और जिस उहदा से
तब्दील होकर आया हो या नया
नौकर रक्खा गया हो तहरीर कर दिया
जावेगा और जो मुलाज़िम वहां से तब-
दील होकर किसी दूसरे उहदा पर भेजा जा-
वे या बरख़ास्त किया जावे या उसने इस्ते-
फ़ा दिया होवे तो उसका हाल भी मअ हवा-
ले नम्बर व तारीख़ हुक्म व नाम महकमे
के उसके खाते के बाईं तरफ़ हाशिया लगा-
कर लिख दिया जावेगा अगर वह उहदा
ख़ाली रहा होवे तो जिन अय्याम तक ख़ा-
ली रहे वह उस आसामी के खाते के नी-
चे हाशिया देकर लिख दिया जावेगा ज-
ब किसी मुलाज़िम की तरक़्क़ी या तनज़्ज़ु-
ल या बदली या रुख़सत रिआयती या
बिला तनख़्वाह की इत्तला आवे तो उ-

جسکے ذریعہ سے وہ اُس عہدہ پر
مقرر کیا گیا ہو اور جس عہدہ سے
تبدیل ہوکر آیا ہو یا نیا نوکر رکہا گیا
ہو تحریر کردیا جاویگا اور جو ملازم وہاں سے
تبدیل ہوکر کسی دوسرے عہدہ پر
بھیجا جاوے یا برخاست کیا جاوے
یا اُسنے استعفا دیا ہووے تو اُسکا
حال بھی معہ حوالہ نمبر و تاریخ حکم و
نام محکمہ کے اُسکے کہاتہ کے بائیں
طرف حاشیہ لگاکر لکہدیا جاوے
گا اگر وہ عہدہ خالی رہا ہووے تو
جن ایام تک خالی رہے وہ
اُس اسامی کے کہاتہ کے نیچے
حاشیہ دیکر لکہدیا جاویگا
جب کسی ملازم کی ترقی یا تنزل یا
بدلی یا رخصت رعایتی یا بلا
تنخواہ کی اطلاع آوے تو اُسکا

ह मुन्दरजे तिघ से कमी या बेशी
मिलने के लिये कोई हुक्म हो तो
बहवाला हुक्म के तहरीर किया
जावेगा इस बही की काररवाई बमूजि-
बनमूना नम्बर १२ के की जावेगी -
जब किसी मुलाज़िम की बदली हो वे तो
उसकी एवज़ में दूसरा शख्स तबदी
ल होकर आवे या मुक़र्रिर किया जावे
तो उस शख्स का खाता उसी उहदे के
पेटे में और उसी शख्स के खाते
के नीचे जिसकी एवज़ वह रक्खा
जावे डाल लिया जायेगा - औ
र ऐसे खाते के डालने में अ-
ला वह उस मुलाज़िम के ना-
म वल्दियत व क़ौमियत व सक-
ूनत मअ उम्र व तारीख व
नम्बर हुक्म के जिसके ज़रिये

تنخواه مندرجہ تہہ سے کمی یا
بیشی ملنے کے لئے کوئی حکم
ہو تو بحوالہ حکم کے تحریر کیا جاوے
گا اس بہی کی کارروائی بموجب
نمونہ نمبر ۱۲ کے کیجاویگی -
جب کسی ملازم کی بدلی ہووے
تو اسکی عوض مین دوسرا شخص
تبدیل ہو کر آوے یا مقرر
کیا جاوے تو اس شخص
کا کہاتہ اسی عہدہ کے پیٹے
مین اور اسی شخص کے کہاتے
کے نیچے جسکی عوض وہ رکہا
جاوے ڈال لیا جاویگا
اور ایسے کہاتے کے ڈالنے
مین علاوہ اس ملازم کے
نام ولدیت وقومیت وسکونت
معہ عمر و تاریخ و نمبر حکم کے

तहसील के दु तरफ़ा बमूजिब नक़्शे के म[illegible]
वार इसइवार [illegible] में उहदेदार अलह
दा अलहदा डाले जावेंगे और हर एक
खाते के शुरू में तनख़्वाह उस उहदे
की मुन्दरजे नक़्शे दर्ज की जावेगी हर
एक उहदेदार खाते के पेटे में इस्म
वार खाते डाले जावेंगे और हर ए
क उहदेदार के खाते के पेटे में अ-
व्वल खाता जो साल गुज़िश्ता के
अख़ीर पर मुलाज़िम रहा हो और
जिसके तबादले का हुक्म न हुआ
हो तो उसके नाम का खाता डालदि
या जावेगा और जहां नाम मुलाज़ि
म का लिखा जावे वहां उसकी सकू
नत व वल्दियत व उम्र व क़ौमियत
जहां तक दरयाफ़्त है तहरीर करदी जा
वेगी और जो उसको ज़ाती तनख़्वा

تحصیل کے دو طرفہ بموجب نقشہ کے [illegible]
وتہ وار سکے پیٹے مین عہدہ وار الگ
علیحدہ ڈالے جاوینگے اور ایک
کہاتہ کے شروع مین تنخواہ اُس
عہدہ کی مندرجہ نقشہ درج کیجاوے
گی ہر ایک عہدہ دار کہاتہ کے
پیٹے مین اسم وار کہاتہ ڈالے
جاوینگے اور ہر ایک عہدہ دار
کے کہاتہ کے پیٹے مین اول کہاتہ
جو سال گذشتہ کے اخیر پر ملازم
رہا ہو اور جسکے تبادلہ کا حکم نہ
ہوا ہو تو اُسکے نام کا کہاتہ ڈال
لیا جاویگا اور جہان نام
ملازم کا لکہا جاوے وہان اُسکی
سکونت وولدیت وعمر وقومیت
جہانتک دریافت ہو تحریر
کردیجاویگی اور جو اُسکو ذاتی

बाद अगर कोई रकम सदर के हुक्म से
थोड़ी या सब मुआफ़ की जावे तो ब
हवाला हुक्म व नम्बर सदर के उसी
सीगों के उधरत नामे लिखकर
उस देहात वा आसामी के जमा कर
ली जावे इस बही की कार रवाई
बमूजिब नमूना नम्बर २० के की
जावेगी —

बही नम्बर ११ खाता रकम व उगाही का

दफ़अ ७४ इस खाता बही में कुल खाते दुतरफ़ा
डाले जावेंगे अव्वल खाता जमा के सी
गे वार पेटे के नम्बर के हस्ब ज़रू-
रत डाले जावेंगे और फिर मुनासि-
ब जगह छोड़ कर खाता तहसील
का डाला जावेगा और फिर देहे वार व आ-
सामी वार खाते डाले जावेंगे और
देहे वार व आसामी दार के खाते के

بعد اگر کوئی رقم صدر کے حکم سے
تھوڑی یا سب معاف کیجاوے
تو بحوالہ حکم و نمبر صدر کے اسی
صیغون کے اودرتھ ناسے
لکھہ کر اس دیہہ یا اسامی کے
جمع کر لی جاوے اس بہی کی
کارروائی بموجب نمونہ نمبر ۲۰
کے کی جاوے گی -

بہی نمبر ۱۱ کہاتہ رقم اوگاہی کا

اس کہاتہ بہی مین کل کہاتہ دو طرفہ
ڈالے جاوینگے اول کہاتہ جمع کے
صیغہ وار مد پیٹہ کے نمبر کے
حسب ضرورت ڈالے جاوین گے
اور پھر مناسب جگہہ چھوڑ کر کہاتہ
تحصیل کا ڈالا جاویگا اور پھر دیہہ وار
واسامیوار کہاتہ ڈالے جاوینگے
اور دیہہ وار و اسامی وار کے

और जब ऐसी रक़ूमात तहसील में
वसूल होकर इस बही की जमा कीजा
वें तब उसी तिती में इस बही में उधर
त तहसील के नाम लिखकर देहा
त व आसामियान की तफ़सील वा
र जमा कर लेवें –

दफ़ा ७२ जो सूद बसबब देरसे रक़म दाख़िल
होने या और किसी वजह से लगाया
जावे तो वह ब्याज के सीग़े उधरत में
जमा कर कर देहात व आसामिया
न के नाम लिखा जावे और जब व
सूल होवे तब देहात व आसामि
यान के जमा होकर पीछे ब्याज के
सीग़े के उधरत नाने लिख दिया
जावे –

नम्बर १०

दफ़ा ७३ इस बही में जमा खर्च हो जाने के

اور جب ایسی رقومات تحصیل مین
وصول ہو کر اس بہی کی جمع کیجاوین
تب اُسی تتی مین اس بہی مین ادہرتم
تحصیل کے نام لکہہ کر دیہات
واساسیان کی تفصیل وار جمع
کرلیوین —

دفعہ ۷۲ جو سُود بہ سبب دیر سے رقم
داخل ہونے یا اور کسی وجہ سے
لگایا جاوے تو وہ بیاج کے
صیغہ ادہرتم مین جمع کر کر دیہات
واساسیان کے نام لکہا جاوے
اور جب وصول ہووے تب
دیہات واساسیان کے جمع
ہو کر پیچہے بیاج کے صیغہ کے
ادہرتم نامے لکہا جاوے

نمبر ۱۰

دفعہ ۷۳ اس بہی مین جمع خرچ ہو جانیکے

में भी कर लिया जावे यानी असली
सीगों के नाम लिखकर देहात व आ-
सामियों के जमा कर लिये जावें ले-
किन इस तरह पर जमा करने में सी-
गों के नाम लिखने में यह हवाला
दर्ज करदें कि बाबियात तहसील
में असली सीगों में जमा कर कर
देहात व आसामियान के नाम बा-
की निकाली गई है इसलिये यहां सी-
गों के नाम लिखकर आसामियान
व देहात के जमा किये गये-

दफ़ा ७१ जो रक़ूमात देहात या आसामियान
में तहसील की बाबियात में बाक़ी नि-
काली जावें उनका जमा ख़र्च इन
ही में करने में तहसील के उपरान्त
जमा कर कर देहात व आसामि-
यान के तफ़सीलवार नाम लिख दिये

خرچ اُس ہی مین بھی کر لیا جاوے
یعنی اصلی صیغون کے نام لکھکر
دیہات و اسامیان کے جمع
کر لئے جاوین لیکن اسطرح پر جمع
کرنے مین صیغون کے نام لکھنے
مین یہہ حوالہ درج کر دین کہ بابیات
تحصیل مین اصلی صیغون مین
جمع کر کر دیہات و اسامیان کے
نام باقی نکالی گئی ہے اسلئے یہان
صیغون کے نام لکھکر اسامیان
و دیہات کے جمع کئے گئے ۔

دفعہ ۷۱ جو رقومات دیہات یا اسامیان
مین تحصیل کی بابیات مین باقی
نکالی جاوے اُن کا جمع خرچ
اس ہی مین کرنے مین تحصیل کے
اور پھر جمع کر دیہات و اسامیان
کے تفصیل وار نام لکھدیوین

देहात व आसामियान से वसूल हो
कर तहसील में असली सीगे आमदनी
में जमा होवें वह जिन जिन सीगों के व-
सूल हों वह उसी रोज़ की मिती में उन
सीगों के नाम लिखकर देहात व आ-
सामियान के जमा कर लिये जावें
और सीगों के नाम लिखने में यह
हवाला लिख दिया जावे कि रुपया
तहसील में वसूल हो कर जमा कि-
या गया है -

[illegible] अखीर साल पर जब कोई रकूम
किसी देहे या आसामी में बाकी र-
ह जावे और वहिपात तहसील में
वह असली सीगों में जमा करके
देहात व आसामियान के नाम [illegible]
[illegible] के बाकी नि[illegible]
[illegible]

دیہات و اسامیان سے وصول
ہوکر تحصیل مین اصلی صیغہ آمدنی مین
جمع ہووین وہ جن جن صیغون کے
وصول ہون وہ اسی روز کی متی
مین ان صیغون کے نام لکھکر
دیہات و اسامیان کے جمع
کرلیے جاوین اور صیغون کے
نام لکھنے مین یہ حوالہ لکھدیا
جاوے کہ روپیہ تحصیل مین
وصول ہوکر جمع کیا گیا ہے

دفعہ [illegible] اخیر سال پر جب کوئی رقوم
کسی دیہہ یا اسامی مین باقی
[illegible] دیہات [illegible]
[illegible]

करदिये जावेंगे जो रक़म किसी मे
साल आख़ीर पर बाक़ी रह जावे वह
तहसील की बही में बाक़ी निकाली
जावेगी इस खरड़े में जमा खर्च हस्ब
नमूना नम्बर १० के किया जावेगा और
जिस मिती में जमा खर्च किया जावे
गा उस मिती के नीचे गुमाश्ता व तह
सीलदार का दस्तख़त किया जावेगा

दफ़ा ६८ जो रक़म व रक़ाना वग़ैरः साल रवां की
फ़िहरिस्त महकमे माल सदर से तजवीज़
और महकमे हिसाब से तसदीक़ होकर
आवे तो बमूजिब उसके सीग़े व सीग़े के
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

दफ़ा ६९ [illegible]

کردیئے جاوینگے جو رقم کسی مین
سال آخیر پر باقی رہجاوے
وہ تحصیل کی بہی مین باقی نکالی جاویگی
اس کہرڑہ مین جمع خرچ حسب نمونہ
نمبر ١٠ کے کیا جاویگا اور جس
متی مین جمع خرچ کیا جاوے گا
اُس متی کے نیچے گماشتہ تحصیلدار
کا دستخط کیا جاوے گا -

جو رقم و رکانہ وغیرہ سال روان کی
فہرست محکمہ مال صدر سے تجویز اور
محکمہ حساب سے تصدیق ہوکر آوے
تو بموجب اُسکے سیغہ وسیغہ کے چٹھے
کے نام سے جمع کرلی جاوے اور دیہ
وار اسامی وار نہ لکہی جاوے
اور جمع کرنے مین حوالہ نمبر و حکم
محکمہ حساب کا تحریر کردیا جاوے

جو رقومات سب سندر بہ توفیر [illegible]

एकजिन्स के लगाकर उस मीहने
केसिरे पर दर्ज कर दी जावेगी जिस
से मालूम रहे कि किस किस क़दर
जिन्स किस किस सीग़े वार उनके
पेटे के नम्बरों में खर्च हुई है वनीज़
ज़हर एक जिनस तमाम महिने में
किस क़दर खर्च हुई है ताकि मा-
हवारी हिसाब तय्यार करने में स-
हूलियत रहे इस बही में कारर-
वाई हस्ब नमूना नम्बर ६ के की
जावेगी —

मद्द पंजुम रक़म व उगाही

इस मद्द के तअ़ल्लुक़ दो बहियां
रक्खी जावेंगी अव्वल खरड़ा -
दोयम खाता इन दोनों में जमा खर्च
बतौर उधरत के किया जावेगा
साल तमाम पर सब खाते के बाक़

ہر ایک جنس کے لگا کر اُس
مہینے کے سرے پر درج کر دیجاوے
گی جس سے معلوم رہے کہ
قدر جنس کس کس صیغہ وار اُنکے
پیٹے کے نمبروں مین خرچ ہوئی
ہے و نیز ہر ایک جنس تمام
مہینے مین کسقدر خرچ ہوئی ہے
تا کہ ماہواری حساب طیار کرنے
مین سہولیت رہے اس
بہی مین کارروائی حسب نمونہ
نمبر ۶ کے کیجاوے گی ۔

مد پنجم رقم و اُوگاہی

دفعہ اس مد کے تعلق دو بہیات
رکھی جاوینگی اوّل کھرڑہ دویم
کھاتہ ان دونو مین جمع خرچ
بطور اودہرت کے کیا جاویگا
سال تمام پر سب [illegible]

नम्बर ८ के कीजावे गी -

तंबीह तहसीलदार को चाहिये

कि जब रोज़ मर्रह दस्तखत बमू

जिबद फ़अ़ बाला के खर्च की वही में

को वह बखूबी पढ़कर या सुनकर

इतमीनान करे कि जिन्स बमूजि

बतिष या बधीक बमूजिब उनके

हुक्म के दी हुई दर्ज की गई है और

वे जिनको दी हुई दर्ज है उन्हों ने

बराबर पाली है —

वही नम्बर ६ मोदीखाने के रोज़

मर्रह की खतौनी की -

इस बही में अव्वल खाता सीग़ेवार

और उसके पेटे में उस सीग़े के पेटे

के नम्बरवार और उसके पेटे में

माहवार और उसके पेटे में [illegible]

मुसवार डाले जावेंगे और [illegible]

نمبر ۸ کے کیجاویگی -

تنبیہ تحصیلدار کو چاہئیے کہ جب

روزمرہ دستخط بموجب دفعہ

بالاکے خرچ کی بہی مین کرے

وہ بخوبی پڑھکر یا سنکر اطمینان

کرلے کہ جنس بموجب تہسہ

یا بدھیک بموجب اُسکے حکم

کے دی ہوئی درج کی گئی ہے

اور وے جنکو دی ہوئی درج ہے

اُنھون نے برابر پائی ہے -

بہی نمبر ۹ مودیخانہ کے روزمرہ

کی کہتونی کی -

[illegible]

और जो जिन्स दी जावे वह सीगेवा
र व पेटे के नम्बरवार और उसके
पेटे में तफ़सील वार दर्ज की जावेगी
अगर कोई जिन्स पेटे से बधीक
दी जावे तो बधीक के हवाला से
तहरीर करदी जावेगी और कुल
जिन्स तहरीर होने के बाद उसके
नीचे रोज़ मिती सरबठीक जिन
स कील गादी जावेगी यानी जो जो
जिन्स मुतफ़र्रिक खर्च के सीगों
में दी गई हो वह हर एक जिन्स इ
कट्ठी जोड़कर दर्ज करदी जावेगी
और उसके नीचे मोदी रोज़मर्रह अ
पने दस्तखत कर कर तहसीलदार या
उसकी एवज़ जो काम करता होवे उ
सके दस्तखत भी करालिया करेगा
इस बही में कारवाई बमूजब नमू

ر جو جنس دیجاوے وہ صیغہ
ار و پیٹہ کے نمبروار اور اسکے
پیٹہ مین تفصیل وار درج کیجاویگی
اگر کوئی جنس پیٹہ سے بدہیک
دیجاوے تو بدہیک کے
حوالہ سے تحریر کردی جاوے
گی اور کل جنس تحریر ہونیکے
بعد اسکے نیچے روز متی سرب
ٹہیک جنس کی لگا دیجاویگی
یعنی جو جو جنس متفرق خرچ کے
صیغوں مین دی گئی ہو وہ ایک ایک
جنس اکٹھی جوڑکر درج کردیجاویگی
اور اسکے نیچے مودی روزمرہ اپنے
دستخط کرکر تحصیلدار یا اسکی
عوض جو کام کرتا ہووے اوسکے
دستخط بہی کرالیا کریگا اس بہی
مین کارروائی بموجب نمونہ

मैं माहवारी बाकी हस्बनमूना मुन्दरजे	مین ماہواری باقی حسب نمونہ	
नम्बर ७ के निकाली जावेगी -	مندرجہ نمبر ۷ کے نکالیجاویگی	
दफ़ बाला में जो माहवारी बाकी नि-	دفعہ بالا مین جو ماہواری باقی نکالنے	دفعہ ۴۳
कलने के लिये तहरीर किया गया है	کے لئے تحریر کیا گیا ہے اور جو	
और जो पोता बाकी की मद व वज़न माल	پوتہ باقی قیمت و وزن مال ہردو	
हरदो की निकाली जावे उस के निका-	کی نکالی جاوے اُسکے نکالنے	
लने में शरह औसत माहवारी से	مین شرح اوسط ماہواری سے	
हिसाब फैलाया जावेगा और शर-	حساب پھیلایا جاوے گا اور	
ह औसत माहवारी हर एक जिन्स	شرح اوسط ماہواری ایک ایک	
की इस तरह पर निकाली जावेगी	جنس کی اسطرح پر نکالی جاویگی	
कि मअ पिछले महिने की बाकी के जो	کہ معہ پچھلے مہینے کی باقی کے جو میزان	
मीज़ान जिन्स की होवे उसको मीज़ा-	جنس کی ہووے اُسکو میزان	
न रुपया से फैला कर एक शरह नि-	روپیہ سے پھیلا کر ایک شرح	
काली जावेगी -	نکال لیجاوے گی -	
[illegible]री नम्बर ८ मोदीखाने के रोज़न-	بہی نمبر ۸ مودیخانہ کے	
[illegible]ह के खर्च की -	روزمرہ کے خرچ کی -	
[illegible]बही में रोज़ मिती लगाई जावेगी	[illegible] لگائی جاویگی	

में जमाखर्च इस वही में कियाजावेगा	جمع خرچ اس بہی مین کیا جاویگا
उस पर रोज़ाना दस्तख़त मोदी औ	اسپر روزانہ دستخط سودی اور
र तहसीलदार किया करेंगे –	تحصیلدار کیا کرینگے –
वहीनम्बर७ खाता मोदी खाने की	بہی نمبر ۷ کہاتہ سودی خانہ کی کہتونی
खतौनी का –	کا –
दफ़ा ६१ इसवहीनम्बर७ में खाता दुतरफ़ा	دفعہ ۶۱ اس بہی نمبر ۷ مین کہاتہ دوطرفہ
अव्वल तहसील का बादमें हरएक	اول تحصیل کا بعد مین ہرایک جنس کا
जिन्सका और उसके बाद उधरत खा-	اور اُسکے بعد اودرتہہ کہاتہ کا
ते काग़गर ज़रूरत होडालेजावेंगे	اگر ضرورت ہو ڈالے جاوینگے
और इस वही में रक़ूमात वहीनम्बर	اور اس ہی مین رقومات بہی
६ मोदीखाने के खरड़ा से बमूजि-	نمبر ۶ مودیخانہ کے کہرڑہ سے
ब क़ायदा मुन्दर्जे दफ़ा ३७ के	بموجب قاعدہ مندرجہ دفعہ ۳۷
खत्याई जावेंगी –	کے کہتیائی جاوینگی –
दफ़ा ६२ जिन्सके खातेमें जो रक़ूमातबमू-	دفعہ ۶۲ جنس کے کہاتہ مین جو رقومات
जिब दफ़ा बाला के खत्याई जावे	بموجب دفعہ بالا کے کہتائی جاویں
उनमें क़ीमत व वज़न मालकी दोनों	اُنمین قیمت و وزن مال کی دونو
खतानी चाहिये और उन खातों	کہتانی چاہیئے اور ان کہاتو

तो बमूजिब उसके जमाखर्च करलि-
या जावेगा और जो रुपया भराने के लि
ये हुक्म आवे तो रुपया भराकर उध
रत खाते जमा किया जावेगा --
अखीर साल पर जो माल पोता रहे
वह अखीर महिने के औसत से सि
रे पर तहसील के नाम लिखकर
जिन्सवार खातों के जमा कर
कर सब खातों के उस साल की
बाहियात में बेबाक यानी चूकता
कर दिया जावेगा और साल आय
दा की दस्तबही में तहसील की उसी प्रा-
रह से उधरत पोता माल साल गुजि
श्ता की बाबत जमा करकर जिन्सवार
खातों के नाम लिख दिया जावेगा -
उसमें कारवाई बमूजिब नक्शे [illegible]
नम्बर द की जावेगी और जिस [illegible]

توبموجب اُسکے جمع خرچ کرلیا جاویگا
اور جو روپیہ بھرانیکے لیئے حکم
تو روپیہ بھرا کر اودھرت کھاتہ جمع
کیا جاویگا -
دفعہ ۲۰ اخیر سال پر جو مال پوطہ رہے
وہ اخیر مہینے کے اوسط سے
سرے پر تحصیل کے نام لکھکر
جنس وار کھاتوں کے جمع کرکر
سب کھاتون کے اُس سال
کی بہیات مین بے باق یعنی چوکتا
کردیا جاویگا اور سال آئندہ
کی اس بہی مین تحصیل کی اسی طرح
سے اودھرت پوطہ مال سال گذشتہ
کی بابت جمع کرکر جنسوار کھاتون
کے نام لکھدیا جاویگا -
[illegible]
[illegible]

	कर तहसील के नाम लिखी जावेगी-	تحصیل کے نام لکھی جاوے گی-
दफ़ा ५६	जब कभी किसी जिन्स के खाते में माल	جب کبھی کسی جنس کے کھاتہ
	बढ़ जावे यानी बढ़ोतर होवे तो वह	میں مال بڑھ جاوے یعنی بڑھوتر
	तहसील के बढ़ोतर बाबत जमा	ہووے تو وہ تحصیل کے
	करके उसी जिन्स के नाम लिख	بڑھوتر بابتہ جمع کرکے اُسی جنس
	दिया जावेगा ताकि जिन्स के वज़-	کے نام لکھدیا جاوے گا تاکہ
	न की मिलावट दुरुस्त रहे और	جنس کے وزن کی ملاوٹ درست
	इसी तरह से जो कोई जिन्स कम	رہے اور اسیطرح سے جو
	हो जावे तो वह घटोतरी बाबत	کوئی جنس کم ہو جاوے تو وہ
	तहसील के नाम लिखकर उस जि-	گھٹوتری بابتہ تحصیل کے نام لکھکر
	न्स के जमा कर लेवें और तह-	اُس جنس کے جمع کر لیویں اور
	सील की बही नम्बर १ में ऐसी घटो-	تحصیل کی بہی نمبر ۱ میں ایسی
	तरी का रुपया मोदीखाने की बही	گھٹوتری کا روپیہ مودیخانہ کی
	का जमा होकर उधर खाते घटो-	بہی کا جمع ہوکر اودھر کھاتہ
	तरी के नाम लिखा जावेगा और	گھٹوتری کے نام لکھا جاویگا
	उसकी मंज़ूरी के लिये रपोर्ट की-	اور اُسکی منظوری کے لئے رپوٹ
	[illegible]	کیجاوے گی اگر منظوری ہووے

کے اودرتھ جمع کرکے جنس خریدشدہ
کے نام لکھی جاوےگی اور جب
تحصیل سے اُسکا روپیہ دلایا
جاوے اُسوقت تحصیل کے
کہاتہ مین جمع کرکے اُس شخص
کے اودرتھ نام لکھی جاویگی لیکن
جہانتک ممکن ہوخیال رہے کہ
قیمت مال کی تحصیل سے اُسیوقت
دلادیجاوے تاکہ دوبارہ جمع
خرچ نہ کرنا پڑے۔

[illegible]

उधरत जमा करके जिन्स खरीद शुदा
के नाम लिखी जावेगी और जब तह-
सील से उसका रुपया दिलाया जावे
उस वक्त तहसील के खाते में जमा
करके उस शख्स के उधरत नाम
लिखी जावेगी लेकिन जहां तक
मुमकिन हो ख्याल रहे कि कीमत
माल की तहसील से उसी वक्त दिला-
दी जावे ताकि दुबारा जमा खर्च न
करना पड़े —

[illegible]
गाँव जिनका रोज़ाना हिसाब द[illegible]
न मालवार मुतअल्लिक [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

यात रक्खी जावेंगी —

जमा खर्च का खरड़ा[1] - खाता[2] - रोज़म-[3]
र्रह की जिन्स के खर्च की बही[4] - रोज़
मर्रह की जिन्स की खतौनी -

दफ़ः ५७ बही नम्बर ६ मोदी खाने का खरड़ा जो
जिन्स खरीद की जावे वह अव्वल उस
खरड़ा में बक़ैद तारीख व वज़न माल म-
श्शरह व नाम फ़रोशिन्दह के जिससे जि-
न्स खरीद की गई हो मअ़ ज़र क़ीमत
के जमा खर्च की जावेगी यानी अगर की-
मत माल की तहसील से उसी वक्त दिला-
ई जावे तो तहसील के खाते में जमा
कर कर जो माल खरीद किया गया हो
उस माल के नाम लिखी जावेगी और जो
क़ीमत किसी सबब से उस वक्त तहसी-
ल से न दिलाई जावे तो बजाए त-
हसील के उस वक्त उस शख्स के

رکہی جاوینگی ...

جمع خرچ کا کہرڑہ[1] — کہاتہ[2] — روزمرہ[3]
کی جنس کے خرچ کی بہی[4] — روزمرہ
کی جنس کی کہتونی —

بہی نمبر ۶ مودیخانہ کا کہرڑہ جو جنس
خرید کیجاوے وہ اول اُس کہرڑہ
مین بقید تاریخ و وزن مال معہ شرح
و نام فروشندہ کے جس سے جنس
خرید کی گئی ہو معہ زر قیمت کے
جمع خرچ کیجاویگی یعنی اگر قیمت مال
کی تحصیل سے اُسیوقت دلائی جاوے
تو تحصیل کے کہاتہ مین جمع کرکر جو
مال خرید کیا گیا ہو اُس مال کے
نام لکہی جاویگی اور جو قیمت
کسی سبب سے اُسوقت تحصیل
سے نہ دلائیجاوے تو بجائے
تحصیل کے اُسوقت اُس شخص

जावेगी और न किसी को उधार पर
दिया जावेगा हर एक तहसील औ
र निज़ामत में गुमाश्ता स्टाम्प फ़
रोख़्त किया करेगा - ताकि लोगों
को ख़रीदने में सहूलियत रहे -

दफ़ा ५५ सब क़िस्म के स्टाम्प तहसील में
काफ़ी तीन महिने की बिकरी के अं
दाज़ा के मोताबिक़ रक्खे जावेंगे जि
स किसी क़िस्म का स्टाम्प इस अंदा
ज़ा से कम हो जावे फ़ौरन उसके
लिये रपोर्ट सदर को करकर मंगा
लिया जावेगा लेकिन अगर किसी
वक़्त किसी क़िस्म का स्टाम्प मौजूद
न होवे तो जायज़ होगा कि सफ़ेद
काग़ज़ पर मुहर उस तहसील की
लगाकर और दस्तख़त उस तहसील-
दार के कराकर बतौर स्टाम्प के बदले दिया जा

لیجاوے کی اور نہ کسیکو ادھار
پر دیا جاویگا ہر ایک تحصیل اور
نظامت مین گماشتہ اسٹامپ
فروخت کیا کریگا تاکہ لوگون کو
خریدنے مین سہولیت رہے
سب قسم کے اسٹامپ تحصیل مین
کافی تین مہینے کی بکری کے انداز
کے بموجب رکھے جاوینگے جس کسی
قسم کا اسٹامپ اس اندازہ
سے کم ہو جاوے فوراً اسکے
لئے رپوٹ صدر کو کرکر منگالیا
جاویگا لیکن اگر کسیوقت کسی
قسم کا اسٹامپ موجود
نہ ہووے تو جائز ہوگا کہ سفید
کاغذ پر مہر اس تحصیل کی لگا کر اور
دستخط اس تحصیلدار کے کرا کر بطور اسٹامپ
کے بیچ دیا جاوے اور ایسے

करने व पोता बाकी निकालने में	ئے جمع کرنے وپوطہ باقی نکالنے
इक़साम स्टाम्प की ग्रलहदा ग्रल	اقسام اسٹامپ کی علیحدہ
हदा मय तादाद कितग्रात व की	علیحدہ مع تعداد قطعات وقیمت
मत स्टाम्प व एक किस्म के स्टामों	اسٹامپ و ایک قسم کے
की कुल कीमत ग्रलहदा ग्रलह-	اسٹاموں کی کل قیمت علیحدہ
दा हस्ब नमूना नम्बर ५ के तहरी-	علیحدہ حسب نمونہ نمبر ۵ کے
र की जावेगी -	تحریر کیجاویگی ـ
दफ़ग्र ५९ — दफग्र ४० में तहरीर किया गया है	دفعہ ۴۰ مین تحریر کیا گیا ہے کہ
कि जब कभी स्टाम्प की फ़रोख़्तगी	جب کبھی اسٹامپ کی فروختگی
हुई हो या सदर से ग्रावे तो मिती	ہوئی ہو یا صدر سے آوے
लिखकर जमा खर्च करना चाहिये	متی لکھکر جمع خرچ کرنا چاہیئے
लेकिन शुरू साल व शुरू महिने के	لیکن شروع سال و شروع
रोज़ ग्रगर स्टाम्प की फ़रोख़्तगी न	مہینے کے روز اگر اسٹامپ
हुई होवे ग्रौर न सदर से ग्राई हो	کی فروختگی نہوئی ہووے اور
तो भी मिती लगाकर पोता बाकी ह-	نہ صدر سے آئی ہو تو بھی متی
स्ब क़ायदा बाला के निकाल ले-	لگاکر پوتہ باقی حسب قاعدہ
नी चाहिये —	بالا کے نکال لینی چاہیئے۔

के महीने हिसाब तय्यार होने से खा-
नापुरी की जावेगी –

मद सोयम बही स्टाम्प

इस बही स्टाम्प में जब कभी स्टाम्प
सदर से आवे या कोई स्टाम्प इ-
समें से फ़रोख़्त होवे तो मिती लगा
कर अव्वल जो स्टाम्प साबिक़ा पो-
ता होवे वह लिखा जावेगा और
बाद उसके जिस क़दर स्टाम्प स-
दर से उस रोज़ आया हो जमा
कर लिया जावेगा और इन दोनों रक़मों
की मीज़ान दीगर नीचे भरती ल-
गाकर जो स्टाम्प फ़रोख़्त हुआ हो
वह दर्ज किया जावेगा और बा-
द लगाने मीज़ान फ़रोख़्त के रो-
ज़ाना बाक़ी निकाली जावेगी –

स्टाम्प सदर के [illegible]

سے مہینے کے حساب تیار ہونے
سے خانہ پوری کیجاوے گی -

مد سوئم بہی اسٹامپ

دفعہ ۴۹

اس بہی اسٹامپ میں جب کبھی
اسٹامپ صدر سے آوے
یا کوئی اسٹامپ اسمیں سے
فروخت ہووے تو متی لگاکر
اول جو اسٹامپ سابقہ پوتہ ہو
وہ لکھا جاوے گا اور بعد اسکے
جسقدر اسٹامپ صدر سے
اس روز آیا ہو جمع کرلیا جاویگا
اور ان دونوں رقموں کی میزان دیگر
نیچے بھرتی لگا کر جو اسٹام
فروخت ہوا ہو وہ درج کیا جاوے
اور بعد لگانے میزان فروخت
کے روزانہ باقی نکالی جاویگی -

دفعہ

اسٹامپ صدر [illegible]

मूनानम्बर१४केतय्यारकरकेभेजाजावेगा

दफ़ा ४७ जो आंकडा सालाना हस्ब दफ़ा बाला
के सदर में भेजा जावे उसकी एक न-
क़ल तहसील में रक्खी जावेगी औ-
र इस नक़ल के वही के पाने भी शा-
मूल वही नम्बर ३ माहवारी हिसाब
सालाना आंकड़ा के संगालिये जावेंगे -

दफ़ा ४८ माहवारी हिसाब व सालियाना आंकड़ा ब
मूजिब दफ़आत बाला के तय्यार किये जावें
गे और अव्वल खाता वही नम्बर २ से मुतअल्लि
क़ कच्चे चौपन्नीये में आंकड़ा उतार व मिलान
कर कर वही नम्बर ३ में उतारे जावेंगे ताकि
फिर ग़लती न रहे और यह कच्चे चौपन्निये
तहसीलात में बनालिये जावेंगे और
जो नक़्शा माहवारी जमा खर्च का ब
मूजिब नमूना नम्बर १८ के रक्खा जा
वेगा वह इस वही नम्बर ३ से माहने

طیار کرکر بھیجا جاوے گا

جو آنکڑہ سالانہ حسب دفعہ بالا
کے صدر مین بھیجا جاوے
اوسکی ایک نقل تحصیل مین رکھی
جاویگی اور اس نقل کے بہی کے
پانے بھی شمول بہی نمبر ۳ ماہواری
حساب سالیانہ آنکڑہ کے سنگا لیے جاوینگے

ماہواری حساب و سالیانہ آنکڑہ بموجب
دفعات بالا کے طیار کئے جاوینگے
اور اول کھاتہ بہی نمبر ۲ سے متعلق کچے
چوپنیے مین آنکڑہ اوتار و میلان کرکر
بہی نمبر ۳ مین اوتارے جاوینگے
تاکہ پھر غلطی نرہے اور یہ کچے چوپنیے
تحصیلات مین بنا لئے جاوینگے
اور جو نقشہ ماہواری جمع خرچ کا
بموجب نمونہ نمبر ۱۸ کے رکھا
جاوے گا وہ اس بہی نمبر ۳

को चाहिये कि माहवारी हिसाब ब-
मूजिब दफ़ा ४० के तय्यार किये जा-
ने और बमूजिब दफ़ा बाला के कुल
काग़ज़ात उनके साथ होने का और को-
ई ख़र्च ज़यादह अज़ इख़्तियार तहसील
का बिना हसूल मंज़ूरी के असली ख़र्च
के नीगे में दर्ज न किये जाने का इतमीनान
पढ़कर व संभाल कर कर लिया करें और
जो तहसीलदार हिन्दी न जानता हो उसको
भी चाहिये कि उसका इतमीनान काग़ज़ात
पढ़वाकर कर लिया करे बाद उसके द-
स्तख़त ख़ज़ानची के कराकर और अ-
पने दस्तख़त करके हिसाब भेजा करे -

दफ़ा ४३ हिसाब माहवारी सुद १ से बद अ-
मावस तक जैसा हाल में तय्यार
किया जाता है किया जावे और हिसा-
ब माहवारी बद अमावस को महिना ख-

انکو چاہئے کہ ماہواری حساب
بموجب دفعہ ۴۰ کے تیار کئے جانے
اور بموجب دفعہ بالا کے کل کاغذات
انکے ساتھ ہونیکا اور کوئی خرچ زیادہ
از اختیار تحصیل کا بلا حصول منظوری
کے اصلی خرچ کے صیغہ مین درج
نہ کئے جانے کا اطمینان پڑھکر و
سنبھال کر کر لیا کرین اور جو تحصیلدار
ہندی نہ جانتا ہو اسکو بھی چاہئے کہ
اسکا اطمینان کاغذات پڑھواکر
کر لیا کرے بعد اسکے دستخط خزانچی
کے کرا کر اور اپنے دستخط کر کر حساب
بھیجا کرے -

حساب ماہواری شد ایکم سے
بدامادس تک جیسا حال مین طیار
کیا جاتا ہے کیا جاوے اور حساب
ماہواری بدامادس کو مہینا ختم ہونے

१ छपीहुई रसीदों की [illegible] जिस क़दर उस महिने में इकट्ठी हों किताबसे निकालकर भेजदेवें -

२ जिन हुकमों के ज़रिये से रुपया खज़ानातहसील से दिया गया हो और रसीदें जो अलहदा ली गई हों उसमें माहवारी तनख्वाह मुलाज़िमान का क़बज़ुलवसूल या अलहदा रसीद जो ली गई हो शामिल समझी जावेगी,

३ जो मंजूरी महकमै निज़ामत या और किसी महकमै बालादस्त से वास्ते किसी खर्च के ली गई हो और वह खर्च उसी महिने में असली सीगे में लिखा गया हो भेजदेवें और एक फिहरिस्त [illegible] मे कागज़ात के माहवारी [illegible] ही के नीचे लिखी [illegible]

४ जो तहसीलदार [illegible]

۱ چھپی ہوئی رسیدون کی پہلی پرت جسقدر اُس مہینے مین اکٹھی ہون کتاب سے نکالکر بھیجدیوین -

۲ جن حکمون کے ذریعہ سے روپیہ خزانہ تحصیل سے دیا گیا ہو اور رسیدین جو علیحدہ لی گئی ہون اُس مین ماہواری تنخواہ ملازمان کا قبض الوصول یا علیحدہ رسید جو لی گئی ہو شامل سمجھی جاویگی -

۳ جو منظوری محکمہ نظامت یا اور کسی محکمہ بالادست سے بابت کسی خرچ کے لی گئی ہو اور وہ خرچ اُسی مہینے مین اصلی صیغہ مین لکھا گیا ہو بھیجدیوین اور ایک فہرست [illegible]

सरे लिख देवें और जो कुछ जमा हु-
आ हो तो लेख की रकम का जोड़
देकर उसके नीचे बाद यानी मिनहा-
ई करके रकूमात जमा की मिती वार
मअ हाल खुलासा जमा के लिख व
जोड़ देकर बाकी सिरे लिख देवें —

नोट अव्वल जो रकूमात रकम व उगाही की
वही के खाते में जिस मिती में जमा होवे या ना-
म लिखी जावे या मुआफी की जावे तो उसमें
तफ़सील गांव वार होवे तो गांव वार और अ-
सामीवार होवे तो असामीवार लिखनी चा-
हिये ताकि सदर की रकम व उगाही की वहि-
यात में गांव वार या असामीवार रकूमात
खत्याने में सहूलियत रहे —

दफ़ा ४१ जब हिसाब माहवारी बमूजिब दफ़ा
बाला के भेजा जावे तो उसके साथ का-
गज़ हस्ब ज़ैल भेजने चाहियें —

سرے لکھدیوین اور جو کچھہ جمع
ہوا ہو تو لیکھہ کی رقم کا جوڑ دیکر
اسکے نیچے باد یعنی منہائی کر کے
رقومات جمع کی متی وار مع حال
خلاصہ جمع کے لکھہ و جوڑ دیکر
باقی سرے لکھدیوین -

نوٹ اوّل جو رقومات رقم و اُوگاہی کی
بہی کے کہاتہ مین جس متی مین جمع ہووے یا
نام لکھی جاوے یا معافی کیجاوے تو اُسمین
تفصیل گانووار ہووے تو گانووار اور اسا-
می وار ہووے تو اسامی وار لکھنی چاہیے
تاکہ صدر کی رقم و اُوگاہی کی بہیات مین
گانووار یا اسامی وار رقومات کہتیانے
مین سہولیت رہے -

دفعہ ۴۱ جب حساب ماہواری بموجب دفعہ
بالا کے بھیجا جاوے تو اُسکے ساتھ
کاغذ حسب ذیل بھیجنے چاہئین -

हुनवों लिख दी जावें और अगर उस
महिने में कुछ दिया न गया हो तो धड़ा
खरीतौर लिख दिया जावे - दोयम
जिन जिन खातों में लेना होवे वह
भरती यानी खर्च की रकूमात के
धड़े के नीचे बाक़ी लेने के नाम से
लिखकर उसके पेटे में खातेवार
दर्ज कर देवें और हर एक खाते के
पेटे में जो रक़म पिछले महिने
की उस में बाक़ी होवे तो वह पिछले
महिने के हवाला से इकट्ठी लिख दे
वें और जो रकूमात उस महिने में उस
खाते के नाम लिखी गई हों वह मि
तीवार मय खुलासा हाल के नाम
लिख दी जावें और जो इस महिने में
उस खाते में कुछ जमा न हुआ हो

لکھدیجاوین اور اگر اُس مہینے مین
کچھہ دیا نہ گیا ہو تو دھڑا دیگر سے
لکھدیا جاوے - دویم جن جن
کہاتون مین لینا ہووے وہ
بھرتے یعنے خرچ کی رقومات کے
دھڑے کے نیچے باقی لینے کے
نام سے لکھکر اُسکی پیٹے مین کہاتہ وار
درج کردیوین اور ہر ایک کہاتہ
کے پیٹے مین جو رقم پچھلے مہینے کی
اُس مین باقی ہووے تو وہ پچھلے
مہینہ کے حوالہ سے اکٹھی لکھدیوین
اور جو رقومات اُس مہینے مین اُس
کہاتہ کے نام لکھی گئی ہون وہ
متی وار معہ خلاصہ حال کے نام
لکھدی جاوین اور جو اس مہینے
مین اُس کہاتہ مین کچھہ جمع نہوا
ہو تب ان رقومات کے

स्सिल जमा या खर्च का इसी तरह पर त-
हरीर किया जावे कि अव्वल जिन जिन
खातों में देना होवे उनको जमा के नीचे
बाकी देने के नाम से लिखकर पेटे में खा
ते वार लिख देवें और उसके पेटे में
जो पिछले महिने में उसी खाते वाले
का देना होवे जब तो एक रकम वह-
वाला पिछले महिने के वह जमा क-
रली जावें और उसके नीचे जो रकूमा-
त उस महिने में जमा हुई हों तो वह
मितीवार मअ खुलासा हाल जमा
के लिख दी जावें अगर उस महिने में
कुछ दिया गया हो तो ऊपर की रकू-
मात की मीज़ान यानी घड़ा देकर उस
में से वह मितीवार मअ खुलासा हा-
ल के लिखकर बाद यानी मिनहा क-
[illegible]

جمع یا خرچ کا اسی طرح پر تحریر کیا جاوے
کہ اول جن جن کہاتون مین دینا ہووے
انکو جمع کے نیچے باقی دینے کے
نام سے لکھکر پیٹے مین کہاتہ وار
لکھدیوین اور اُسکے پیٹہ مین جو
پچھلے مہینے مین اوسی کہاتہ والے
کا دینا ہووے جب تو ایک رقم
بحوالہ پچھلے مہینے کے وہ جمع کر
لیجاوین اور اُسکے نیچے جو رقومات
اُس مہینے مین جمع ہوئی ہون تو
وہ متی وار مع خلاصہ حال جمع کے
لکھدی جاوین اگر اُس مہینے مین
کچھہ دیا گیا ہو تو اوپر کی رقومات
کی میزان یعنی دھڑا دیکر اُسمین سے
وہ متی وار مع خلاصہ حال کے
لکھکر باد یعنی منہا کردی جاوے
اور باقی سے کر یعنی واجب الطلب

जिस महिने में उसका काम पड़े उ
स महिने को अव्वल उस खाते के पेटे
में क़ायम करलेवें और जो एक या
कई रक़ूमात उस महिने में उस खा
ते की आवें वह उस महिने के पेटे
में खत्याकर अव्वल कुल महिने की
रक़ूमात की एकरकम बूकही उस म
हिने के सिरे पर दर्ज करदी जावें कि
जिससे माहवारी हिसाब तय्यार
करने में सहूलियत रहे—

—०※०—
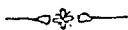
मद चौथम हिसाब माहवारी औ
र आंकड़ा सालियाना तय्यार
करने और भेजने का तरीक़ा –

दफ़ा ७ माहवारी हिसाब के लिये एक बही
रक्खी जावेगी इस बही में हिसाब
माहवारी बही नम्बर १ व २ से [illegible]

ن مین جس مہینے مین اُسکا
پڑے اُس مہینے کو اول اُس
کے پیٹے مین قایم کر لیوین اور
یک یا کئی رقومات اُس مہینے
اُس کہاتہ کی آوین وہ اُس
ہینے کے پیٹے مین کہتیا کر اول
ماہینے کی رقومات کی ایک
کم اکٹھی اُس مہینے کے سرے
ر درج کر دی جاوین کہ جس سے
ماہواری حساب طیّار کرنے مین
سہولیت رہے –

مد دویم حساب ماہواری او
آنکڑہ سالیانہ طیّار کرنے او
ے کا طریقہ –

ب کے لیئے ایک
ن اس بہی مین
ہی نمبر ۱ و ۲

ज़नामचे में नम्बर खाते के पाने का
जिसमें वह रक़म खत्याई जावे दर्ज
कर दिया जावेगा - और एक ख
ड़े खत का निशान हाशिया पर दे दिया
जावेगा ताकि उस रक़म के खतजाने
का ख़्याल रहे और खाते में जब र-
क़म खत्याई जावे अव्वल रोज़नाम
चे के पाने का नम्बर दर्ज कर दिया
जावे ताकि जिस वक़्त उस रक़म के दे
खने की ज़रूरत होवे आसानी से दे
खली जावे जैसा कि नमूना नम्बर
१ व २ में किया गया है--

४ खाता मुन्दरजे दफ़ा २६ में रक़मात
रोज़नामचे से खत्याने के लिये द
फ़ा २७ में ज़िक्र किया गया है [illegible]
जिन वक़्त खत्याने [illegible]
[illegible]

روزنامچہ مین نمبر کہاتہ کے پا
کا جسمین وہ رقم کہتیائی جاوے
درج کردیا جاویگا - اور ایک آڑے
خط کا نشان حاشیہ پر دیدیا جا
ویگا تاکہ اُس رقم کے کہت جانے
کا خیال رہے اور کہاتے مین جب
رقم کہتیائی جاوے اول روزنامچے
کے پانے کا نمبر درج کردیا جاوے
تاکہ جسوقت اُس رقم کے دیکہنے
کی ضرورت ہووے آسانی سے
دیکہہ لیا جاوے جیسا کہ نمونہ
نمبر ۱ و ۲ مین کیا گیا ہے -

دفعہ ۴ کہاتہ مندرجہ دفعہ ۲۶ مین رقمات
روزنامچہ سے کہتیانے کے
لئے دفعہ ۲۷ مین ذکر کیا گیا
ہے جسوقت کہتیانے
[illegible]

ने के बाकी मुअस्सल खाता मिनहा
र असली खर्च के और बाद उसके
सदर के बमूजिब ऊपर के खाते
डाले जावें और फिर मुनासिब ज-
गह छोड़कर दु तरफ़ा खाता पुरा-
नी बहियों का और बाद में नई बहि-
यों का और फिर उधरत के खाते
हस्ब ज़रूरत बमूजिब नमूना नम्बर
२ के डाललिये जावें लिहाज़ा नमूना नम्बर
२ में वास्ते समझाने के सिर्फ़ चंद
खाते डाले गए हैं लेकिन इस खा-
ते बही में हस्ब ज़रूरत खाते डाल
लिये जावें –

दफ़ा ३७ इस खाते बही मुन्दर्जे दफ़ा बाला
में रक़ूमात रोज़नामचा बही नम्बर १
से खत्याई जावेंगी और जिस वक़्त

خرچ کے یعنی اول کہاتے صیغہ وار
اصلی خرچ کے اور بعد اسکے صدر
کے بموجب اوپر کے کہاتے
ڈالے جاوین اور پھر مناسب
جگہہ چہوڑکر دو طرفہ کہاتہ پرانی
بہیون کا اور بعد مین نئی بہیون کا
اور پھر اودرتھ کے کہاتے حسب
ضرورت بموجب نمونہ نمبر ۲ کے
ڈالیئے جاوین تمہ نمونہ نمبر ۲
مین واسطے سمجہانے کے صرف
چند کہاتے ڈالے گئے ہین لیکن
اس کہاتہ بہی مین حسب ضرورت
کہاتے ڈال لئے جاوین –

دفعہ ۳۷ اس کہاتہ بہی مندرجہ دفعہ بالا
مین رقومات روزنامچہ بہی نمبر ۱
سے کہتیائی جاوینگی اور جس وقت

हसाल से जारी करदी जावें और जो
आमदनी वख़र्च या लेन देन चलू सा-
लका हो वह इन वहियात में लि-
खाजावे - वही नम्बर २ खाता -
फ़र्द ३६ इस खाता वही में अव्वल खाताज-
मा के सीगेवार वहवाला नम्बर ब-
जट के मुतवातिर हस्बज़रूरत मु-
नासिब जगह छोड़ छोड़ कर डाले
जावें और हरएक सीगा के पेटे
में जो बजट में पेटे के सीगे काय-
म किये गये हैं उनके खाते भी
हस्बज़रूरत डाले जावें और बा-
द उसके मुनासिब जगह छो-
ड़कर खाता सदर का और उ-
सके पेटे के सीगेवार [illegible]
ले जावें और बाद उसके [illegible]
[illegible]

سال سے جاری کردیجاویں اور
آمدنی وخرچ یالین دین چلو
سال کا ہو وہ ان بہیات میں
لکھا جاوے - بہی نمبر ۲ کہاتہ
اس کہاتہ بہی میں اول کہاتہ جمع
کے سیغہ وار بحوالہ نمبر بجٹ
کے متواتر حسب ضرورت
مناسب جگہہ چھوڑ چھوڑ کر
ڈالے جاویں اور ہر ایک
سیغہ کے پیٹہ میں جو بجٹ میں
پیٹہ کے سیغہ قایم کئے گئے ہیں
ان کے کہاتے بھی حسب ضرورت
ڈالے جاویں بعد اسکے
مناسب جگہہ چھوڑ کر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

रत नामे या जमा लिखकर यह उ·	اوورتھ نامے یا جمع لکھہ کر یہ
[illegible] खाता दोनों वहियों में बराबर	اوورتھ کہاتہ دونو بہیون مین
कर दिया जावे और जिसरोज़ पि·	برابر کردیا جاوے اور جس روز
छले साल की मिती बंद की जावे उस	پچھلے سال کی متی بند کیجاوے
रोज़ चलू साल की बही की मिती में पि	اُس روز چلتو سال کی بہی کی متی مین
छले साल की बहियात का रुपया पो	پچھلے سال کی بہیات کا روپیہ پوطہ
ता बाकी का जमा कर लिया जावे	باقی کا جمع کرلیا جاوے اور پورانی
और पहली बहियों में जिस रोज़ मिती	بہیون مین جس روز متی بند
बंद की जावे उसी रोज़ पोते का रुप·	کیجاوے اُسی روز پوطہ کا روپیہ
[illegible] बहियों के नाम बहवाला उस	نئی بہیون کے نام بحوالہ اُس
[illegible] में रुपया नई वहियों में	متی کے جسمین روپیہ نئی بہیون
जमा किया गया हो लिखा जावे –	مین جمع کیا گیا ہو لکھا جاوے
दफ़ा ३५ [illegible] शुरू साल पर पिछले	دفعہ ٣٥ — دفعہ ٣٥ مین شروع سال پر
साल का [illegible] रोज़नामचा पंद्रह दिन तक	[illegible] سال کا روزنامچہ پندرہ
[illegible] और साल गुज़श्ता	[illegible] کہلا رکہنے اور سال گذشتہ
[illegible] करने के लिये लिखा ग	[illegible] جانچ کرنیکے لئے لکہا گیا ہے
[illegible] साल की बहियात ग	[illegible] ل کی بہیات شروع

किफ़िलकदर रुपयों की ज़रूरत हो	مہو دین تو چاہیے کہ جسقدر روپیہ
वे या जिस क़द्र मुनासिब सम-	کی ضرورہووے یا جسقدر مناسب
झा जावे पिछले साल के पोता के	سمجھا جاوے پچھلے سال کے
उधरत जमा कर कर रुपया ले-	پوتہ کے اودرتھ جمع کر کر روپیہ
लिया जावे और पिछले साल की ब	لے لیا جاوے اور پچھلے سال
हियात में नए साल के पोता के	کی بہیات میں نئے سال کے پوتہ
उधरत नामे लिख दिया जावे औ	کے اودرتھ نامے لکھ دیا جاوے
र इसी तरह से अगर गुज़िश्ता सा	اور اسی طرح سے اگر گذشتہ
ल की बहियात में रुपये की ज़रू-	سال کی بہیات میں روپیہ کی
रत होवे तो नए साल के पोते का	ضرورت ہووے تو نئے سال
उन बहियों में जमा कर कर रु-	کے پوتہ کا ان بہیوں میں جمع
पया हस्ब ज़रूरत ले लिया जा	کر کر روپیہ حسب ضرورت لے
वे और चलू साल की बहियात में	لیا جاوے اور چلو سال کی بہیات
पिछले साल के पोता के उधरत ना	میں پچھلے سال کے پوتہ کے اودرتھ
मे लिख कर दे दिया जावे और ज	نامے لکھ دیا جاوے اور
ब पंद्रह रोज़ मुक़र्ररा के बाद मे	جب پندرہ روز مقررہ کے بعد
ती बंद की जावे तब पोता के उध	تی بند کیا جاوے تب پوتہ کے

बाद पंद्रह रोज के मिती बंद करके	بعد پندرہ روز کے متی بند کرکے
जो पोता बाकी हो वह चलू साल की ब	جو پوطہ باقی ہو وہ چلو سال کی بہیات
हियात में जमा करलीजावे और उस-	مین جمع کرلیجاوے اور اُسکے
के बाद जो जमा खर्च साल गुज़िश्ता	بعد جو جمع خرچ سالگذشتہ کا
का होवे वह चलू साल की बहियात	ہووے وہ چلو سال کی بہیات
में जमा किया जावे-	مین جمع کیا جاوے -
दफा ३३ साल आखीर पर पंद्रह रोज तक बमू	سال آخیر پر پندرہ روز تک بموجب
जिब दफा बाला के पुरानी बहियों में	دفعہ بالا کے پورانی بہیون مین متی
मिती खुली रक्खी जा सकती है लेकिन	کہلی رکہی جاسکتی ہے لیکن سرے
सिरे पर मिती चैत बदी अमावस की लि	پر متی چیت بدی اماوس کی لکہی
खी रहेगी जो पंद्रह रोज तक लैनदैन	رہیگی جو پندرہ روز تک لین دین
होगा वह बहवाला हर एक मिती	ہوگا وہ بحوالہ ہر ایک متی کے اُسی
के उसी हिसाब में लिखा जावेगा-	حساب مین لکہا جاویگا -
दफा ३४ अगर चलू साल में खर्च के लिये रु-	اگر چلو سال مین خرچ کے لئے
पये की ज़रूरत होवे और उस साल	روپیہ کی ضرورت ہووے
के रुपये ज़रूरत से कम होवें या	اور اُس سال کے روپیہ ضرورت
	سے کم ہوین یا بالکل موجود

फ़ग्र २२ में ज़िक्र किया गया है लेकि
न रक़ूमात खर्च के सिर्फ़ असली सीग़ों
में वही जमा खर्च किये जावें कि जो
मुन्दर्जे तिथ हों और जिनको बिला
मंज़ूरी खर्च करने की मुमानिअत न हो
या बाद में जिनकी मंज़ूरी हासिल होग
ई हो अलावह उनके बाक़ी रक़ूमात जो
खर्च की होवें उधरत खर्च खाता लि-
खी जावें और बाद हासिल करने मंज़ूरी
के बहवाला नम्बर व तारीख मंज़ूरी के
अपने अपने असली सीग़ों में खर्च लि
ख के उधरत खातों में वापिस जमा
कर लिये जावें—

फ़ग्र ३२ अखीर साल पर मिती पंद्रह रोज़ तक
अखीर महिने के खुली रक्खी जावे
और जो जमा खर्च साल गुज़िश्ता का
होवे वह उन्हीं बहिखात में किया जावे

دفعہ۲۲ مین ذکر کیا گیا ہے لیکن
رقومات خرچ کے صرف اصلی صیغون
مین وہی جمع خرچ کئے جاوین کہ جو
مندرجہ تتھ ہون اور جنکو بلا منظوری
خرچ کرنے کی ممانعت نہو یا بعد
مین جنکی منظوری حاصل ہو گئی ہو
علاوہ اُنکے باقی رقومات جو خرچ
کی ہووین اودرتھ خرچ کہاتہ لکہی
جاوین اور بعد حاصل کرنے منظوری
کے بحوالہ نمبر و تاریخ منظوری کے
اپنے اپنے اصلی صیغون مین خرچ
لکہہ کے اودرتھ کہاتون مین واپس
جمع کرلئے جاوین —

دفعہ ۳۲ آخر سال پر مِتی پندرہ روز تک
آخیر مہینے کے اُتھی رکھی جاوے
اور جو جمع خرچ سال گذشتہ کا ہووے
وہ اُنہی بہیات مین کیا جاوے

किन साल अखीर पर जिस क़दर रक़ूमात
बाक़ी रह जावें उन कुल का जमा ख़र्च
इस बही में इस तरह पर कर लिया जावे
कि वह रक़ूमात आमदनी में सीग़ेवार
जमा करके नये यानी आयंदा साल
की बहियात के नाम लिखकर उसके
पेटे में देहेवार या आसामीवार मुफ़-
स्सिल दर्ज कर लिया जावे जैसा कि न-
मूना नम्बर ९ में की गई है -

दफ़ा २६ जेलख़ाने के क़ैदियान की ख़ुराक
और तवेले के अस्पान के दाने व-
ग़ैरः के ख़र्च का हिसाब रोज़मर्रह
तो मोदीख़ाने की बहियात में र-
हेगा जिसका ज़िक्र [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

لیکن سال اخیر پر جسقدر رقومات باقی
رہجاویں اُن کُل کا جمع خرچ اس بہی
مین اسطرح پر کرلیا جاوے کہ وہ
رقومات آمدنی مین صیغہ وار
جمع کرکے نئے یعنی آئندہ سال
کی بہیات کے نام لکھکر اسکے پیٹے
مین دیہہ وار یا اسامی وار مفصل
درج کرلیا جاوے جیسا کہ نمونہ
نمبر ۹ مین کی گئی ہے -

دفعہ ۲۶ جیلخانہ کے قیدیان کی خوراک
اور طویلہ کے اسپان کے
دانہ وغیرہ کے خرچ کا حساب
روزمرہ تو مودی خانہ کی بہیات
مین رہیگا جسکا ذکر [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

देहेवार जमा व खर्च रक़म व उगा-
ही की बहियात में जिसका ज़िकर
पीछे होगा किया जावे और इस बही
में ऐसी रक़ूमात रक़म व उगाही की
बहियात के नाम से दर्ज करली जावें
और उसके पेटे में कुल तफ़सील दर्-
जी करदी जावे जैसा कि नमूना न-
म्बर ९ में किया गया है—

दफ़ा २८ रक़ूमात माल मिसल बन्धा सरदारा-
न व ज़र ठेका देहात खालसा व ज़कात
वगैरः जो सालाना सदर से कायम हो-
कर फ़िहरिस्त आवे उसका अव्वल
जमाखर्च तो बहियात रक़म व उगाही
में होगा कि जिसका ज़िक्र मद्द पांचवीं
में किया जावेगा और इस बही में अव्वल
जो रक़ूम वसूल होंगी सिर्फ़ वही
असली सीगे में जमा की जावेंगी दे-

دیہہ وار جمع و خرچ رقم و اوگاہی
کی بہیات مین جسکا ذکر پیچھے ہوگا
کیا جاوے اور اس بہی مین ایسی
رقومات رقم و اوگاہی کی بہیات
کے نام سے درج کرلیجاوین
اور اُسکے پیٹے مین کل تفصیل درج
کردیجاوے جیسا کہ نمونہ نمبر ۹
مین کیا گیا ہے ۔

رقومات مال مثل بندھا سرداران
و زر ٹھیکہ دیہات خالصہ و زکات
وغیرہ جو سالانہ صدر سے قایم
ہوکر فہرست آوے اُسکا اول
جمع خرچ تو بہیات رقم و اوگاہی
مین ہوگا کہ جسکا ذکر مد پانچوین مین
کیا جاوے گا اور اس بہی مین اول
جو رقومات وصول ہونگی صرف
وہی اصلی سیغہ مین جمع کیجاویگی

जमा करके जिन जिन आसामियान
में बाक़ी हों उनके नाम लिखना चा-
हिये और जो बहियात साल गुज़िश्ता
में किसी का देना हो तो बहियात साल-
हाल में उन पिछले साल की बाक़ी के
नाम लिखकर उन शख़्सों के नाम से
जमा की जावे —

दफ़ा २७ जो कि दफ़ा बाला में पिछली बहि-
यों के लेन देन का जमा ख़र्च आसामी
वार तहरीर करने के लिये दर्ज किया
गया है लेकिन रक़ूमात माल की बक़ा-
या अक्सर देहात में रहा करती है
और हर एक देहे का अलहदा अल-
हदा खाता डालने से उन बहिया-
त में कारवाई बढ़ जावेगी और
माहवारी हिसाब तय्यार करने
में दिक़्क़त होगी इसलिये इनका

جمع کرکے جن جن اسامیان مین
باقی ہوں انکے نام لکہنا چاہئے اور
جو بہیات سال گذشتہ مین کسیکا
دینا ہو تو بہیات سال حال مین
اُن پچھلے سال کی باقی کے نام لکہکر
ان شخصون کے نام سے جمع
کیجاوے —

دفعہ ۲۷ چونکہ دفعہ بالا مین پچھلی بہیون کے
لین دین کا جمع خرچ اسامی وار
تحریر کرنے کے لئے درج کیا گیا
لیکن رقومات مال کی بقایا اکثر
دیہات مین رہا کرتی ہے اور
ہر ایک دیہہ کا علیحدہ علیحدہ
کہاتہ ڈالنے سے اُن بہیات
مین کارروائی بڑہجاویگی اور
ماہواری حساب تیار کرنے
مین دقت ہوگی اسلئے انکا

४में रहेगा जिसमें स्टाम्प फ़रोख़्त शु
दा की तादाद मअ क़ीमत लिखी जा.
वेगी उसका मुक़ाबला रोज़ मर्रह नम्ब
२९ जिसमें से पोता वाक़ी स्टाम्प रोज़
मर्रह का निकाले जावें किया जा.
वेगा और जो स्टाम्प बमूजिब द-
फ़अ ५५ के बेचा जावे उसकी क़ी
मत असली सीग़ा आमदनी स्टाम्प
में जमा करली जावे -

दफ़अ ५६ जो किसी का लेना या देना साल गुज़ि
श्ता में रहा हो और उसका जमा ख़र्च
इस वक़्त यानी साल हाल की ब-
ही में किया जावे तो वह [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ی رہیگا جسمین اسٹامپ فروخت
شدہ کی تعداد معہ قیمت لکہی جاویگی
کا مقابلہ روزمرہ بہی نمبر ۱
مین سے پوطہ باقی اسٹامپ
روزمرہ نکالے جاوین کیا جایا
کریگا اور جو اسٹامپ بموجب
دفعہ ۵۵ کے بیچا جاوے اسکی
قیمت اصلی صیغہ آمدنی اسٹامپ
مین جمع کرلیجاوے
جو کسیکا لینا یا دینا سال گذشتہ
مین رہا ہو اور اسکا جمع خرچ اس
وقت یعنی سال روان کی بہی
مین کیا جاوے تو وہ [illegible]
اگر بہیات سالگذشتہ مین کسی
[illegible] باقی ہو تو [illegible]
سال روان کی [illegible]
[illegible] سالگذشتہ [illegible] باقی

अलावह रकूमात मुंदरजे दफ़अ २२ व २३ के जो रुपया किसी को पेशगी दिया जावे या किसी का अमानतन् जमा किया जावे तो उसका जमा खर्च उसके नाम से बहवाला उधरत के बमूजिब नमूना नम्बर १ के किया जावे लेकिन जो रकूमात असली सीगा आमदनी की होवें वह जहां तक हो सके उधरत जमा न की जावें क्योंकि उधरत में जमा करने में फिर दुबारा जमा खर्च करना पड़ता है —

दफ़अ २५ जो स्टाम्प तहसीलात में सदर से आवे वह असली सीगे में जमा करें और रोज़ मर्रह पोता बाक़ी में निकालें जैसा कि नक़द का जमा खर्च किया जाता है और स्टाम्प का तफ़सील वार जमा खर्च बही नम्बर

علاوہ رقومات مندرجہ دفعہ ۲۲ و ۲۳ کے جو روپیہ کسیکو پیشگی دیا جاوے یا کسیکا امانتاً جمع کیا جاوے تو اُسکا جمع خرچ اُسکے نام سے بحوالہ اُودھرت کے بموجب نمونہ نمبر ا کے کیا جاوے لیکن جو رقومات اصلی صیغہ آمدنی کی ہووے وہ جہانتک ہو سکے اودرتھ جمع نکی جاوے کیونکہ اودرتھ مین جمع کرنے مین پھر دوبارہ جمع خرچ کرنا پڑتا ہے

جو اسٹامپ تحصیلات مین صدر سے آوے وہ اصلی صیغہ مین جمع کرین اور روزمرہ پوطہ باقی مین نکالین جیسا کہ نقد کا جمع خرچ کیا جاتا ہے اور اسٹامپ کا تفصیل وار جمع خرچ بہی نمبر ۲

५में रहेगा जिसमें स्टाम्प फ़रोख़्त शु
दा की तादाद मअ़ क़ीमत लिखी जा.
वेगी उसका मुक़ाबला रोज़मर्रह नम्ब
२९ जिसमें से पोता बाक़ी स्टाम्प रोज़
मर्रह का निकाले जावें किया जा.
वेगा और जो स्टाम्प बमूजिब द-
फ़ा ५५ के बेचा जावे उसकी की
मत असली सीग़ा आमदनी स्टाम्प
में जमा करली जावे -

दफ़ा २६ जो किसी का लेना या देना साल गुज़ि
श्ता में रहा हो और उसका जमाख़र्च
इस चलू साल यानी साल रवां की ब-
ही में किया जावे तो वह रक़ूमात
अगर बहियात साल गुज़िश्ता में कि
सी में लेनी बाक़ी हो तो इस चलू या-
नी साल रवां की बही में पहले यानी
साल गुज़िश्ता की बही की बाक़ी में

مین رہیگا جسمین اسٹامپ فروخت
شدہ کی تعداد معہ قیمت لکہی جائیگی
اسکا مقابلہ روزمرّہ بہی نمبر ۱
جسمین سے پوطہ باقی اسٹامپ
روزمرّہ نکالے جاوین کیاجایا
کریگا اور جو اسٹامپ بموجب
دفعہ ۵۵ کے بیچا جاوے اسکی
قیمت اصلی صیغہ آمدنی اسٹامپ
مین جمع کرلیجاوے

دفعہ ۲۶ جو کسیکا لینا یا دینا سال گذشتہ
مین رہا ہو اور اسکا جمع خرچ اس
چلو سال یعنی سال روان کی بہی
مین کیا جاوے تو وہ رقومات
اگر بہیات سالگذشتہ مین کسی
مین لینی باقی ہو تو اس چلو یعنی
سال روان کی بہی مین پہلے
یعنی سالگذشتہ کی بہی کی باقی کو

अलावह रक़ूमात मुंदरजैद फ़॰२२
व २३ के जो रुपया किसी को पेशा-
गी दिया जावे या किसी का अमानतन्
जमा किया जावे तो उसका जमाखर्च
उसके नामसे बहवाला उधरत के ब
मूजिब नमूना नम्बर १ के किया जावे
लेकिन जो रक़ूमात असली सीगा आम
दनी की होवे वह जहां तक हो सके उ-
धरत जमा न की जावे क्योंकि उध-
रत में जमा करने में फिर दुबारा
जमाखर्च करना पड़ता है –

दफ़ा २५ जो स्टाम्प तहसीलात में सदर से आ
वे वह असली सीगे में जमा करें
और रोज़ मर्रह पोता बाक़ी में नि
कालें जैसा कि नक़द का जमाख़
र्च किया जाता है और स्टाम्प का त
फ़सील वार जमा खर्च बही नम्बर

علاوہ رقومات مندرجہ دفعہ ۲۲
و ۲۳ کے جو روپیہ کسیکو پیشگی
دیا جاوے یا کسیکا امانتاً جمع
کیا جاوے تو اُسکا جمع خرچ
اُسکے نام سے بحوالہ اودھرت کے
بموجب نمونہ نمبر ۱ کے کیا جاوے
لیکن جو رقومات اصلی صیغہ آمدنی
کی ہووے وہ جہانتک ہو سکے
اودرتھ جمع نکی جاوے کیونکہ
اودرتھ مین جمع کرنے مین پھر
دوبارہ جمع خرچ کرنا پڑتا ہے
جو اسٹامپ تحصیلات مین صدر
سے آوے وہ اصلی صیغہ مین
جمع کرین اور روزمرہ پوطہ باقی
مین نکالین جیسا کہ نقد کا جمع خرچ
کیا جاتا ہے اور اسٹامپ
تفصیل وار جمع خرچ بہی نمبر ۵

हिन्दी	اردو
५में रहेगा जिसमें स्टाम्प फ़रोख़्त शु	مین رہیگا جسمین اسٹامپ فروخت
दा की तादाद मअ़ क़ीमत लिखी जा.	شدہ کی تعداد معہ قیمت لکھی جائیگی
वेगी उसका मुक़ाबला रोज़मर्रह नम्बर	اسکا مقابلہ روزمرّہ بہی نمبر ۱
२१ जिसमें से पोता बाक़ी स्टाम्प रोज़	جسمین سے پوطہ باقی اسٹامپ
मर्रह का निकाले जावें किया जा.	روزمرّہ نکالے جاوین کیاجایا
वेगा और जो स्टाम्प बमूजिब द-	کریگا اور جو اسٹامپ بموجب
फ़अ़ ५५ के बेचा जावे उसकी की	دفعہ ۵۵ کے بیچا جاوے اسکی
मत असली सीग़ा आमदनी स्टाम्प	قیمت اصلی صیغہ آمدنی اسٹامپ
में जमा करली जावे -	مین جمع کرلیجاوے
दफ़अ़ २६ जो किसी का लेना या देना साल गुज़ि	دفعہ ۲۶ جوکسیکا لینا یا دینا سال گذشتہ
श्ता में रहा हो और उसका जमाखर्च	مین رہا ہو اور اسکا جمع خرچ اس
इस चलू साल यानी साल रवां की ब-	چلّو سال یعنی سال روان کی بہی
ही में किया जावे तो वह रक़ूमात	مین کیاجاوے تو وہ رقومات
अगर दहियात साल गुज़िश्ता में कि	اگر دہیات سالگذشتہ مین کسی
सी में लेनी बाक़ी हो तो इस चलू या-	مین لینی باقی ہو تو اس چلّو یعنی
नी साल रवां की बही में पुराने पन्नें	سال روان کی بہی مین پورا سنے
साल गुज़िश्ता की बही की बाक़ी को	گذشتہ کی بہی کی باقی کو

अलावह रकूमात मुंदरजे दफ़ा २२
व २३ के जो रुपया किसी को पेश-
गी दिया जावे या किसी का अमानतन्
जमा किया जावे तो उसका जमाखर्च
उसके नाम से बहवाला उधरत के ब
मूजिब नमूना नम्बर १ के किया जावे
लेकिन जो रकूमात असली सीगा आम
दनी की होवे वह जहां तक हो सके उ-
धरत जमा न की जावे क्योंकि उध-
रत में जमा करने में फिर दुबारा
जमाखर्च करना पड़ता है —

जो स्टाम्प तहसीलात में सदर से आ
वे वह असली सीगे में जमा करें
और रोज़ मर्रह पोता बाकी में नि
काले जैसा कि नकद का जमाख
र्च किया जाता है और स्टाम्प का त
फ़सील वार जमा खर्च नहीं नम्बर

دفعہ ۲۴ علاوہ رقومات مندرجہ دفعہ ۲۲
و ۲۳ کے جو روپیہ کسیکو پیشگی
دیا جاوے یا کسیکا امانتاً جمع
کیا جاوے تو اُسکا جمع خرچ
اُسکے نام سے بحوالہ اُودھرت کے
بموجب نمونہ نمبر ۱ کے کیا جاوے
لیکن جو رقومات اصلی صیغہ آمدنی
کی ہووے وہ جہانتک ہو سکے
اودرتھ جمع نکی جاوے کیونکہ
اودرتھ مین جمع کرنے مین پھر
دوبارہ جمع خرچ کرنا پڑتا ہے

دفعہ ۲۵ جو اسٹامپ تحصیلات مین صدر
سے آوے وہ اصلی صیغہ مین
جمع کرے اور [illegible] روزمرہ پوتہ باقی
[illegible]
مین نکالین جیسا کہ نقد کا جمع خرچ
کیا جاتا ہے اور اسٹامپ
کا تفصیل وار جمع خرچ نمبر [illegible]

५में रहेगा जिसमें स्टाम्प फ़रोख़्त शु
दा की तादाद मअ़ क़ीमत लिखी जा-
वेगी उसका मुक़ाबला रोज़मर्रह नम्ब
र१९ जिसमें से पोता बाक़ी स्टाम्प रोज़
मर्रह का निकाले जावें किया जा-
वेगा और जो स्टाम्प बमूजिब द-
फ़अ़ ५५ के बेचा जावे उसकी क़ी
मत असली सीग़ा आमदनी स्टाम्प
में जमा कर ली जावे -

दफ़अ़ २६ जो किसी का लेना या देना साल गुज़ि
श्ता में रहा हो और उसका जमाखर्च
इस चलू साल यानी साल रवां की ब-
ही में किया जावे तो वह रक़ूमात
अगर बहियात साल गुज़िश्ता में कि
सी में लेनी बाक़ी हो सो इस चलू पा-
नी साल रवां की बही में पुराने पानो
साल गुज़िश्ता की बही की बाक़ी को

مین رہیگا جسمین اسٹامپ فروخت
شدہ کی تعداد معہ قیمت لکھی جاویگی
اسکا مقابلہ روزمرّہ بہی نمبر ۱۹
جسمین سے پوطہ باقی اسٹامپ
روزمرّہ نکالے جاوین کیا جایا
کریگا اور جو اسٹامپ بموجب
دفعہ ۵۵ کے بیچا جاوے اُسکی
قیمت اصلی صیغہ آمدنی اسٹامپ
مین جمع کرلیجاوے

دفعہ ۲۶ جو کسیکا لینا یا دینا سال گذشتہ
مین رہا ہو اور اُسکا جمع خرچ اِس
چلو سال یعنی سال روان کی بہی
مین کیا جاوے تو وہ رقومات
اگر بہیات سالگذشتہ مین کسی
مین لینی باقی ہو تو اس چلو یعنی
سال روان کی بہی مین پورانے
گذشتہ کی بہی کی باقی کو

५ में रहेगा जिसमें स्टाम्प फ़रोख़्त शु	مین رہیگا جسمین اسٹامپ فروخت
दा की तादाद मय क़ीमत लिखी जा-	شدہ کی تعداد معہ قیمت لکھی جائیگی
वेगी उसका मुक़ाबला रोज़मर्रह नम्ब	اُسکا مقابلہ روزمرّہ بہی نمبر ۱
र१ जिसमें से पोता बाक़ी स्टाम्प रोज़	جسمین سے پوطہ باقی اسٹامپ
मर्रह का निकाले जावें किया जा-	روزمرّہ نکالے جاوین کیا جایا
वेगा और जो स्टाम्प बमूजिब द-	کریگا اور جو اسٹامپ بموجب
फ़ा ५५ के बेचा जावे उसकी की	دفعہ ۵۵ کے بیچا جاوے اُسکی
मत असली सीग़ा आमदनी स्टाम्प	قیمت اصلی صیغہ آمدنی اسٹامپ
में जमा करली जावे -	مین جمع کرلیجاوے
दफ़ा २६ जो किसी का लेना या देना साल गुज़ि	دفعہ ۲۶ جو کسیکا لینا یا دینا سال گذشتہ
श्ता में रहा हो और उसका जमा खर्च	مین رہا ہو اور اُسکا جمع خرچ اِس
इस चलू साल यानी साल रवां की ब-	چلو سال یعنی سال روان کی بہی
ही में किया जावे तो वह रक़ूमात	...کیا جاوے تو وہ رقومات

लिखा जावे और जो बाला बाला या-
नी परभारा जमाखर्च होवे वह भी इ-
स बही में रोज़ मर्रह किया जावे इ-
स बही में रोज़ मर्रह मिती बंद करके
पोता बाक़ी निकालने के दस्तख़त गु-
माश्ता अपने करके तहसीलदार या उसकी
एवज़ जो काम तहसील का करता होवे उस
से दस्तख़त करा लिया करे इसकी का-
रवाई बमूजिब नमूना नम्बर १ मुनस-
लका क़ायदा हाज़ा के की जावे -

दफ़ा २० जब किसी गांव या आसामी में राज के
कई क़िस्म के मतालबा बाक़ी होवें औ-
र गांव या आसामी का रुपया जमा
करने के लिये तहसीलदार हुक्म सा-
दिर करे तो उसको चाहिये कि वह
रुपया जिस जिस मतालबा की तहसील
जितना जमा करना चाहे वह ताद

خرچ لکہا جاوے اور جو بالا بالا یعنی
پربہارہ جمع خرچ ہووے وہ
بھی اس بہی مین روز مرہ کیا جاوے
اس بہی مین روز مرہ متی بند کرکے
پوطہ باقی نکالکے دستخط گماشتہ
اپنے کرکے تحصیلدار یا اسکی عوض
جو کام تحصیل کا کرتا ہووے اس سے
دستخط کرا لیا کرے اسکی کارروائی
بموجب نمونہ نمبر ا منسلکہ قاعدہ
ہذا کی کیجاوے —
جب کسی گانو یا آسامی مین راجکے
کئی قسم کے مطالبہ باقی ہووے
اور گانو یا آسامی کا روپیہ جمع
کرنیکے لئے تحصیلدار حکم صادر
کرے تو اسکو چاہئے کہ وہ
روپیہ جس جس مطالبہ مین جتنا
جتنا جمع کرنا چاہے وہ ...

लखा जावे और जो बालाबाला था.	خرچ لکہا جاوے اور جو بالا بالا یعنی
ि परभारा जमाखर्च होवे वह भी इ-	پر بہارہ جمع خرچ ہووے وہ
ा बही में रोज़ मर्रह किया जावे इ-	بھی اس بہی مین روز مرہ کیا جاوے
ा बही में रोज़ मर्रह मिती बंद करके	اس بہی مین روز مرہ مِتی بند کرکے
ोता बाकी निकालने के दस्तखत गु	پوطہ باقی نکال سکے دستخط گماشتہ
ाश्ता अपने करके तहसीलदार या उसकी	اپنے کرکے تحصیلدار یا اسکی عوض
ऐवज़ जो काम तहसील का करता होवे उस	جو کام تحصیل کا کرتا ہووے اس سے
े दस्तखत करालिया करे इसकी का-	دستخط کرا لیا کرے اسکی کارروائی
रवाई बमूजिब नमूना नम्बर १ मुनस-	بموجب نمونہ نمبر منسلکہ قاعدہ
लका कायदा हाज़ा के की जावे -	ہذا کی کیجاوے —
जब किसी गांव या आसामी में राज के	دفعہ ۲۰ جب کسی گانو یا آسامی مین راجکے
कई किस्म के मतालबा बाकी होवें और	کئی قسم کے مطالبہ باقی ہووے
र गांव या आसामी का रुपया जमा	اور گانو یا آسامی کا روپیہ جمع
करने के लिये तहसीलदार हुक्म स-	کرنیکے لئے تحصیلدار حکم صادر
ादिर करे तो उसको चाहिये कि हर	کرے تو اسکو چاہئیے کہ ہر
रुपया जिस जिस मतालबा में [illegible]	روپیہ جس جس مطالبہ مین [illegible]
[illegible]	[illegible]

मद् शशुम मुलाज़िमान की हाज़िरी जिसके मुतअ़ल्लिक़ एक बही नम्बर १२ है-	مد ششم ملازمان کی حاضری جسکے متعلق ایک بہی نمبر ۱۲ ہے -
मद् हफ़्तुम मुतफ़र्रिक़ात जिसके मुतअ़ल्लिक़ तीन बहियात व एक रजिस्टर हस्ब ज़ैल हैं -	مد ہفتم متفرقات جسکے متعلق تین بہیات و ایک رجسٹر حسب ذیل ہیں -
बही नम्बर १३ नक़ल सनदात -	بہی نمبر ۱۳ نقل سندات -
बही नम्बर १४ याददाश्त -	بہی نمبر ۱۴ یادداشت -
बही नम्बर १५ नक़ल कागज़ात रवानगी - नम्बर १६ रजिस्टर रवानगी कागज़ात -	بہی نمبر ۱۵ نقل کاغذات روانگی نمبر ۱۶ رجسٹر روانگی کاغذات -
मद् अव्वल कारवाई जमा ख़र्च	مد اول کارروائی جمع خرچ
दफ़ा १८ इस मद के मुतअ़ल्लिक़ दो बहियात रक्खी गई हैं - बही नम्बर १ रोज़नामचा और बही नम्बर २ खाता -	دفعہ ۱۸ اس مد کے متعلق دو بہیات رکھی گئی ہیں - بہی نمبر ۱ روزنامچہ اور بہی نمبر ۲ کھاتہ -
दफ़ा १९ बही रोज़नामचा इन बही में नक़द [illegible]	دفعہ ۱۱ بہی روزنامچہ اس بہی میں نقد روپیہ جو لیا جاوے یا دیا جاوے اسکا جمع خرچ روزمرہ یا جن فرست جمع اور داہنی فرست

यानी जिस क़दर रुपया व स्टाम्प वग़ैरः पोता होवे वह संभाल लिया करे -

फ़सल दोम कार रवाई दफ़्तर हिन्दी

दफ़ः १७ तहसीलात के दफ़्तर हिन्दी की कार रवाई सात मद्दों में तक़सीम की जाती है कुल चौदह बहियात व एक रजिस्टर व एक नक़्शः हस्बज़ैल मद्दवार रक्खे जावेंगे -

मद्द अव्वल कार रवाई जमा खर्च जिसके तअल्लुक़ दो बहियात - बही नम्बर १ रोज़नामचा व बही नम्बर २ खाता - हैं -

मद्द दोयम हिसाब माहवारी व ग्रांकड़ा सालाना तय्यार करने और भेजने का तरीका जिसके मुतअल्लिक एक बही

یعنی جسقدر روپیہ و اسٹامپ وغیرہ پوطہ ہووے وہ سنبھال لیا کرے -

فصل دوم کارروائی دفتر ہندی

تحصیلات کے دفتر ہندی کی کارروائی سات مدون میں تقسیم کیجاتی ہے کل چودہ بہیات و ایک رجسٹر و ایک نقشہ حسب ذیل مدوار رکہے جاوینگے

مد اول کارروائی جمع خرچ جسکے تعلق دو بہیات - بہی نمبر ۱ روزنامچہ و بہی نمبر ۲ کہاتہ - ہین

مد دوم حساب ماہواری و آنکڑہ سالانہ تیار کرنے اور بہیجنے کا طریقہ جسکے متعلق ایک بہی و ایک

मंजूर कर लिया हो -

दफ़ा २४ ख़ज़ानची की सुपुर्दगी में एक हज़ार पांच सो रुपये से ज़यादह न रक्खे जावेंगे जो रुपया इस तादाद से ज़यादह होवे वह दूसरे संदूक में रक्खे जावेंगे जिसके दो ताले लगाये जावेंगे एक ताले की कुंजी अफ़सर ख़ज़ाने के पास और दूसरे ताले की कुंजी ख़-ज़ानची के पास रहा करेगी औ-र जब ज़रूरत इस संदूक में से रुपया वास्ते चलू खर्च के हो निकाल दिये जावेंगे और जो रुपया पांच सौ से ज़-यादह होवे वह रख दिया जावेगा लेकिन बड़े यानी दो ताले के संदूक में रुपया पूरे सैंकड़े रक्खे जावेंगे और

منظور کرلیا ہو -

خزانچی کی سپردگی مین ایکہزار پانسو روپیہ سے زیادہ نہ رکہے جاوینگے جو روپیہ اس تعداد سے زیادہ ہووے وہ دوسرے صندوق مین رکہے جاوین گے جسکے دو تالے لگائے جاوین گے ایک تالے کی کنجی افسر خزانہ کے پاس اور دوسرے تالے کی کنجی خزانچی کے پاس رہا کرے گی اور جب ضرورت اس صندوق مین سے روپیہ واسطے چلو خرچ کے ہو نکال دیئے جاوینگے اور جو روپیہ پانسو سے زیادہ ہووے وہ رکہدیا جاوے گا لیکن بڑے یعنی دو تالے کے صندوق مین روپیہ پورے سینکڑہ رکہے

पर नम्बर सदर से लग कर आ-
या हो जमा रोज़नामचा में न कि-
या जावे —

दफ़ा १३ अफ़सर ख़ज़ाना को चाहिये कि ज़ि-
यादा रुपया ख़ज़ाने में इकट्ठा न होने देवे
अगर मुअ़्तबिर* साहिब जायदाद की हुं-
डी बीकानेर की बिला लगने हुंडावन के
मिले तो जिस सिक्के का रुपया हो उसी
सिक्के की हुंडी दस रोज़ तक की मिआ़-
द की ख़रीद कर सदर में भेज देवें अगर
हुंडी इस मुवाफ़िक़ न मिल सके तो
रुपया नक़द सदर में ज़ाबता के साथ
भेज देवें — और जहां तक मंज़ूरी
कौंसल हो उस तादाद तक हुंडवी
ली जावेगी —

नोट [illegible]
[illegible]

چھپی ہوئی کے جس پر نمبر صدر سے
لگ کر آیا ہو جمع روزنامچہ مین کیا
جاوے -

دفعہ ۱۳ افسر خزانہ کو چاہیئے کہ زیادہ روپیہ
خزانہ مین اکٹھا نہ ہونے دیوے
اگر معتبر* صاحب جائداد کی ہنڈی
بیکانیر کی بلا لگنے ہنڈاون کے
ملے تو جس سکہ کا روپیہ ہو اسی
سکہ کی ہنڈی دس روز تک کی
میعاد کی خرید کر صدر مین بھیجدیوین
اگر ہنڈوی اس موافق نہ مل سکے
تو روپیہ نقد صدر مین ضابطے کے
ساتھ بھیجدیوین — اور جہانتک
منظوری کونسل ہو اس تعداد تک
ہنڈوی لیجاویگی -

نوٹ * معتبر صاحب جائداد [illegible]
[illegible]

तौ है तब तक रसीद की किताब वही
साल गुज़िश्ता की जारी रक्खी जावे
और चलू साल के लिये अलहदा
किताब रसीद की जारी की जावे
और पिछले साल की रसीद में मिती
जिस रोज़ रुपया जमा किया गया
हो लिखी जावे लेकिन उसमें
हवाला चैत बद अमावस सु-
धा पिछले सालों का लिखदि-
या करें —

दफ़ा १२ यह रसीद की किताब छः महिने
के खर्च के अंदाज़े की तहसील
में मौजूद रक्खी जावे जब इसअं-
दाज़े से रसीदों के फ़ारम कम रह
जावें तो रपोर्ट करके सदर से मं-
गा ली जावे और कोई रुपया
बिला देने रसीद छपी हुई के जिस

ہے تب تک رسید کی کتاب وہی
سال گذشتہ کی جاری رکھی
جاوے اور چلو سال کے لئے
علیحدہ کتاب رسید کی جاری کی
جاوے اور پچھلے سال کی رسید
مین متی جس روز روپیہ جمع
کیا گیا ہو لکھی جاوے لیکن
اسمین حوالہ چیت بد ماوس
سدھا پچھلے سالون کا لکھدیا
کرین —

یہ رسید کی کتاب چھ مہینے
کے خرچ کے اندازہ کی تحصیل
مین موجود رکھی جاوے جب
اس اندازہ سے رسیدون
کے فارم کم رہجاوین تو رپوٹ
کرکے صدر سے منگا لیجاوی
اور کوئی روپیہ بلا دینے رسید

Hindi	Urdu
हालात लिखने के लिये जगह खा	ہونگے اور اُنکے حالات لکھنے
ली छोड़ी जावेगी उनकी खाना	کے لئے جگہہ خالی چھوڑی جاویگی
पुरी होशियारी के साथ दोनों प-	اُنکی خانہ پوری ہوشیاری کے
ड़तों में बराबर की जावे –	ساتھ دونو پرتوں میں برابر کیجاوے
नम्बर रसीद सिलसिलेवार सालाना	نمبر رسید سلسلہ وار سالانہ –
नाम तहसील – सम्वत व मिती -	نام تحصیل – سمت و متی –
नाम व नम्बर सीगा व पद्दे के सी-	نام و نمبر صیغہ و پٹی کے صیغہ
गा के नाम व नम्बर – नाम जिसके	کے نام و نمبر – نام جسکے ہاتھ
हाथ रुपया जमा करायागया व आ-	روپیہ جمع کرایا گیا و آخر میں نام
खिर में नाम लानेवाले रुपये का – दस्तखत	لانیوالے روپیہ کا – دستخط خزانچی
खजानची यानी गुमाश्ता तहसील का	یعنی گماشتہ تحصیل کا – دستخط
दस्तखत अफ़सर खज़ाना यानी तहसीलदार का	افسر خزانہ یعنی تحصیلدار کا
दफ़ा ११ वाज़ह हो कि चैत सुदी १ को साल	دفعہ ۱۱ واضح ہو کہ چیت سدی ایکم کو
शुरू और चैत बदी अमावस को	سال شروع اور چیت بدامادس
साल खतम होता है साल अखीर	کو سال ختم ہوتا ہے سال اخیر پر
पर १५ योम तक मिती बमूजिब	۱۵ یوم تک متی بموجب دفعہ
दफ़ा ३२ के खुली रक्खी जा सक	۳۲ کے کھلی رکھی جاسکتی

नोट* इस दफ़ा में स्टाम्प की रसीद न दे-
ने के लिये लिखा गया है लेकिन जो स्टाम्प
तहसील की मुहर व दस्तख़त से बमूजिब
दफ़ा ५५ के बेचा जावे उसकी क़ीमत की
रसीद दी जावे फ़क़त -

दफ़ा १० ख़ज़ानची तहसील को चाहिये कि जि-
स किसी को रुपया ख़ज़ाने से दिया जावे
उसकी रसीद इस हुक्म के नीचे या अ़लै-
हदा काग़ज़ पर रुपया लेने वाले से
लिखाकर रुपया दिया करे और ऐ-
सी अ़स्ल रसीद शामिल इस हुक्म
के कर दिया करे जो रसीद ख़ज़ाने
में रुपया जमा हुए की बमूजिब
दफ़ा ९ के दी जावेगी उनकी किता-
ब मदर से दुपड़ती छपी हुई आ-
या करेंगी उन रसीदों में अमूरात
[illegible]

*نوٹ اس دفعہ مین اسٹامپ کے رسید
نہ دینے کے لئے لکھا گیا ہے لیکن جو اسٹامپ
تحصیل کے مہر و دستخط سے بموجب دفعہ ۵۵
کے بیچا جاوے اسکی قیمت کی رسید
دیجاوے فقط ۔

خزانچی تحصیل کو چاہیئے کہ جس کسیکو
روپیہ خزانہ سے دیا جاوے اسکی
رسید اس حکم کے نیچے یا علیحدہ
کاغذ پر روپیہ لینے والے
سے لکھا کر روپیہ دیا کرے اور
ایسی اصل رسید شامل اس حکم
کے کر دیا کرے جو رسید
خزانہ مین روپیہ جمع ہوے
کی بموجب دفعہ ۹ کے دیجاویگی
انکی کتاب صدر سے دو ورقی
چھپی ہوئی آیا کرینگی ان رسیدون
مین امورات حسب ذیل چھپے ہو
[illegible]

नम्बर या नाम तहरीर न होवे या उसका ग़-
ज़से उसका नम्बर साफ़ तौर पर मालूम न
हो सके तो उसको चाहिये कि अव्वल ब-
ज़रिये रपोर्ट के नम्बर व हाल दर्याफ़
करकर बाद में तामील करे -

* दफ़ा ६ ख़ज़ानची तहसील को चाहिये कि जो
कोई ज़र नक़्द ख़ज़ाना तहसील में सि-
वाय क़ीमत स्टाम्प के जमा किया जा-
वे उसकी रसीद दुपड़ती रसीद की
किताब में नम्बर वार तय्यार कर-
के दूसरी पड़त उसकी जमा कुनंदा
ज़र मज़कूर को दे दिया करे और
अव्वल पड़त जिस क़दर एक महिने
में तहरीर की जावे वह हमराह हि-
साब माहवारी के सदर को भेज दिया
करे बमूजिब नक़्शा नम्बर ९ के गर-
दानी की जावे -

نمبر یا نام تحریر نہ ہووے یا اُس
کاغذ سے اُسکا نمبر صاف طور پر
معلوم نہ ہو سکے تو اُسکو چاہیے کہ
اول بذریعہ رپوٹ کے نمبر و حال
دریافت کرکر بعد مین تعمیل کرے

* دفعہ ۹ خزانچی تحصیل کو چاہئے کہ جو کوئی زر
نقد خزانہ تحصیل مین سوا سے
قیمت اسٹامپ کے جمع کیا
جاوے اسکی رسید دو پرتی
رسید کی کتاب مین نمبروار تیار
کرکے دوسری پرت اُسکی جمع
کنندہ زر مذکور کو دیا کرے
اور اول پرت جسقدر ایک مہینے میں
تحریر کیا جاوے وہ ہمراہ حساب
ماہواری کے صدر کو بھیجدیا کرے
بموجب نمونہ نمبر ۵ کے گردانی
کی جاوے -

चाहे या जमा कराना चाहे या ख़ज़ाने से लेना
चाहे उसको चाहिये कि उसकी बाबत हुक्म
या रिपोर्ट या कैफ़ियत तहसील में भेजे
या पेश करे और तहसीलदार अगर रुपया जमा
कराना या दिलाना मुनासिब समझे तो हु-
क्म बनाम खज़ानची तहसील के वास्ते
जमा करने या देने रुपये के सादिर करे और
जिस सीगे या उसकी पीठ के सीगे में
रुपया जमा कराना चाहे या दिलाना
चाहे उसके नम्बर या नाम भी अपने
हुक्म में तहरीर कर दिया करे अगर
किसीका उधरत • जमा करना हो या
दिलाना हो तो हुक्म में उधरत का
हवाला लिख दिया करें—

दफ़ा ८ खज़ानची तहसील को चाहिये कि बिला
तहरीर हुक्म के कोई रुपया न जमा करे और
न देवे और अगर हुक्म में सीगे का

چاہے یا جمع کرانا چاہے یا افراست
لینا چاہے اسکو چاہیے کہ اسکی
بابت حکم یا رپورٹ یا کیفیت تحصیل مین
بھیجے یا پیش کرے اور تحصیلدار
اگر روپیہ جمع کرانا یا دلانا مناسب
سمجھے تو حکم بنام خزانچی تحصیل کے
واسطے جمع کرنے یا دینے روپیہ کے
صادر کرے اور جس صیغہ یا اوس
پیٹھ کے صیغہ مین روپیہ جمع
کرانا چاہے یا دلانا چاہے
اوسکے نمبر یا نام بھی اپنے حکم
مین تحریر کردیا کرے اگر کسیکا اودرت
جمع کرانا ہو یا دلانا ہو تو حکم مین اودرت
کا حوالہ لکھدیا کرین -

دفعہ ۸ خزانچی تحصیل کو چاہیے کہ بلا تحریر حکم
کے کوئی روپیہ نہ جمع کرے اور
نہ دیوے اور اگر حکم مین صیغہ کا

दफ़ा ५ इस दस्तूरुलअमल में कोई तरमीम या तन्-
सीख़ या कमीबेशी सिवाय हुक्म महकमे
रेवेन्यू कौंसिल के न की जावेगी और जब तक ऐ-
से हुक्म के साथ तरमीम न की जावे तब तक
पूरे तौर पर पाबंदी व तामील इस दस्तूरुल्-
अमल की करनी होगी महकमे हिसाब से व-
क़्तन् फ़वक़्तन् तजवीज़ात दरबारह तन्सी-
ख़ या तरमीम वग़ैरः क़वायद मुन्दर्जे दस्तूरु-
लअमल हाज़ा महकमे आलिया कौंसिल में बराए
सदूर हुक्म मुनासिब पेश होते रहेंगे –

दफ़ा ६ हिस्सा अव्वल दस्तूरुलअमल हाज़ा का तीन फ़-
सलों पर हस्बज़ैल मुनक़सिम है –

फ़सल अव्वल दरबारह कारर्वाई ख़ज़ाना
फ़सल दोयम दरबारह कारर्वाई दफ़्तर हिन्दी -
फ़सल सोयम दरबारह हिदायात मुतफ़र्रिक़ात

फ़सल अव्वल कारर्वाई ख़ज़ाना

दफ़ा ७ जो कोई रुपया ख़ज़ाना तहसील से [illegible]

دفعہ ۵ اس دستور العمل میں کوئی ترمیم یا تنسیخ یا
کمی و بیشی سوائے حکم محکمہ ریونیو کونسل
کے نہ کیجاویگی اور جبتک ایسے حکم
کے ساتھ ترمیم نہ کیجاوے تبتک
پورے طور پر پابندی و تعمیل اس
دستور العمل کی کرنی ہوگی محکمہ حساب
سے وقتاً فوقتاً تجویزات دربارہ تنسیخ
یا ترمیم وغیرہ قواعد مندرجہ دستور العمل
ہذا محکمہ عالیہ کونسل میں برائے صدور
حکم مناسب پیش ہوتے رہینگے

دفعہ ۶ حصہ اول دستور العمل ہذا کا تین فصلوں
پر حسب ذیل منقسم ہے

فصل اول دربارہ کارروائی خزانہ
فصل دویم دربارہ کارروائی دفتر ہندی
فصل سویم دربارہ ہدایات متفرقات

فصل اول کارروائی خزانہ

دفعہ ۷ جوکوئی روپیہ خزانہ تحصیل سے [illegible]

या नायब तहसीलदार या किसी और शख़्स से है जिसको चारज तहसील का बहुकम मुहकमे रेजेंसी कोंसल के दिया जावे –	یا نایب تحصیلدار یا کسی اور شخص سے ہے جسکو چارج تحصیل کا بحکم محکمہ ریجنسی کونسل کے دیا جاوے ۔
२ – खज़ानची से मुराद गुमाश्ता तहसील या किसी दूसरे शख़्स से है जिसकी सुपुर्दगी में खज़ाना तहसील का बहुक्म मुहकमे रेजेंसी कोंसल के रक्खा जावे –	۲ ۔ خزانچی سے مراد گماشتہ تحصیل یا کسی دوسرے شخص سے ہے جسکی سپردگی مین خزانہ تحصیل کا بحکم محکمہ ریجنسی کونسل کے رکہا جاوے ۔
३ – हिस्सा से मुराद इस दस्तूरुल अमल के हिस्सा की है –	۳ ۔ حصہ سے مراد اس دستور العمل کے حصہ کی ہے ۔
४ – दफ़ा से मुराद इस दस्तूरुल अमल की दफ़ा की है –	۴ ۔ دفعہ سے مراد اس دستور العمل کی دفعہ کی ہے ۔
दफ़ा ४ तमाम वह अहकाम जो मुतअल्लिक कारवाई हिसाब तहसीलात के पहले जारी किये गए हों और खिलाफ़ इस दस्तूरुल अमल के हो वह तारीख़ जारी होने इस दस्तूरुल अमल से मंसूख़ समझे जावेंगे –	دفعہ ۴ تمام وہ احکام جو متعلق کارروائی حساب تحصیلات کے پہلے جاری کیے گئے ہون اور خلاف اس دستور العمل کے ہو وہ تاریخ جاری ہونے اس دستور العمل سے منسوخ سمجھے جاوین گے ۔

ई के कारवाई खज़ाना व दफ़्तर हिन्दी वग़ैरः
की तहरीर की जावेगी क्योंकि रियासत हाज़ा
में ये सीगे मुतअल्लिक़े हिसाब के हैं और इ
सी लिहाज़ से पहले भी ऐसे क़ायदे का ना-
म याददाश्त कारवाई हिसाब रक्खा ग
या था इसलिये इसका नाम भी दस्तूरुल्अ
मल मुहकमै हिसाब राज श्री बीकानेर र-
क्खा जाता है और हिस्सा अव्वल मुतअल्लि
के हिसाब व किताब तहसीलात का मिती चैत
सुदी १ बार सोम सम्वत १९५६ मुताबिक़ ता-
रीख १ अप्रैल सन् १८९९ ई० से कुल तहसीला
त रियासत हाज़ा में जारी किया जावेगा -

दफ़ा २ हिस्सा अव्वल दस्तूरुल्अमल हाज़ा में जहां
पर कोई इबारत मुतनाक़िज़ न हो तो [illegible]
नीचे लिखे हुए नाम और लफ़्ज़ों के [illegible]
[illegible] मानी लिये जावेंगे -
१० [illegible]

کارروائی خزانہ و دفتر ہندی وغیرہ کی
تحریر کیجاویگی کیونکہ ریاست ہذا میں یہ
صیغے متعلقہ حساب کے ہیں اور اسی
لحاظ سے پہلے بھی ایسے قاعدہ کا
نام یادداشت کارروائی حساب
رکہا گیا تہا اسلئے اسکا نام بہی دستور العمل
محکمہ حساب راج سری بیکانیر رکہا جاتا
ہے اور حصہ اول متعلقہ حساب و کتاب
تحصیلات کا مٹی چیت سدی ایکم
بار سوم سمت ۱۹۵۶ مطابق تاریخ یکم اپریل
۱۸۹۹ء سے کل تحصیلات ریاست
ہذا میں جاری کیا جاوے گا -

دفعہ ۲ حصہ اول دستور العمل ہذا میں جہاں پر
کوئی عبارت متناقض نہ ہو تو [illegible]
[illegible]
[illegible] -
[illegible]

हिन्दी	اردو
दस्तूरुलअमल महकमै हिसाब	دستور العمل محکمہ حساب راج
राजश्रीबीकानेर	سری بیکانیر
हिस्सा अव्वल मुतअल्लिके हिसाब	حصہ اول متعلقہ حساب و کتاب
व किताब तहसीलात	تحصیلات
दफ़ा १ सम्बत १९४२ में जो याददाश्त काररवाई	دفعہ ۱ سمت ۱۹۴۲ مین جو یادداشت کارروائی
महकमै हिसाब की तय्यार की गई और फि	محکمہ حساب کی طیار کی گئی اور پھر وہ
र वह याददाश्त महकमै माल के दस्तूरु-	یادداشت محکمہ مال کے دستور العمل
लअमल के शामिल उसी सम्वत में छपवाक	کے شامل اسی سمت مین چھپوا کر جاری
र जारी की गई उसमें निस्वत काररवाई हि-	کی گئی اسمین نسبت کارروائی حساب
साब तहसीलात के लिखा गया था लेकिन	تحصیلات کے لکھا گیا تھا لیکن اسمین
उसमें हिदायत साफ़ तौर से नहीं लिखी ग	ہدایت صاف طور سے نہین لکھی گئی
ई और बाद में उसमें कमी बेशी भी की गई	اور بعد مین اسمین کمی بیشی بھی کی گئی
इसलिये हिस्सा अव्वल दस्तूरुलअमल	اسلئے حصہ اول دستور العمل ہذا بابت
हाज़ा बाबत तरतीब हिसाब तहसीलात	ترتیب حساب تحصیلات کے حسب
के हस्ब ज़ैल जारी किया जाता है -	ذیل جاری کیا جاتا ہے —
दफ़ा २ इस दस्तूरुलअमल में अलावह जमा ख	دفعہ ۲ اس دستور العمل مین علاوہ جمع خرچ کے

دستور العمل محکمہ حساب راج سری بیکانیر

حصہ اول

متعلقہ حساب و کتاب تحصیلات

سنہ ۱۹۹۶ ع

दस्तूरुलअमल महकमै हिसाब राजश्री बीकानेर

हिस्सा अव्वल

मुतअल्लिकै हिसाब व किताब तहसीलात

सम्वत् १९९६ विक्रमी

مطبوعہ صدر جیل پریس راج سری بیکانیر

मतबुआ सदर जेल प्रेस राजश्री बीकानेर